

Drets exclusius d'edició :
Càtedra d'Economia Local i Regional
No es comercialitza

Imprès a Catalunya per:
Gràfica Dertosense, S.L.

El paper utilitzat per a la impressió d'aquest llibre és cent per cent
lliure de clor i és qualificat com a paper ecològic.

INFORME D'ECONOMIA LOCAL I REGIONAL TERRES DE L'EBRE 2024

INFORME D'ECONOMIA LOCAL I REGIONAL TERRES DE L'EBRE 2024

CÀTEDRA D'ECONOMIA
LOCAL i REGIONAL
Universitat Rovira i Virgili

Amb la col·laboració de:

Diputació Tarragona

Ajuntament
de Tortosa

Foto portada

Autora: Clara Àlvarez

Títol: *L'art de la pesca*

Primer premi del X Concurs de Fotografia CELiR

Equip investigador

Coordinació:

Miquel Àngel Bové Sans*

Pau Galiana Llasat**

Investigadors:

Pau Galiana Llasat**

Maria Victòria Soldevila*

Mónica Martín*

Xavier Ponce Alifonso*

Francesc Xavier Farré Albendea*

*Departament d'Economia, URV

**Departament de Gestió d'Empreses, URV

Introducció

Introducció.....	7
Capítol 1. Situació empresarial a les Terres de l'Ebre el 2024.....	13
Capítol 2. El sector primari a les Terres de l'Ebre 2024.....	55
Capítol 3. El sector industrial a les Terres de l'Ebre 2024.....	101
Capítol 4. El sector públic a les Terres de l'Ebre.....	143
Capítol 5. La demografia a les Terres de l'Ebre.....	175
Capítol 6. Resum de l'informe.....	251

Introducció

Dr. Miquel Àngel Bové Sans
Director de la Càtedra d'Economia Local i Regional
Departament d'Economia
Universitat Rovira i Virgili

Aquest nou Informe d'Economia Local i Regional de les Terres de l'Ebre presenta el comportament de l'economia de les comarques de l'Ebre durant el 2024, un any en què l'economia catalana, amb un important augment del PIB, un 3,6%, ha continuat creixent per sobre de l'economia espanyola, on el PIB ha augmentat un 3,2%, i sobretot de l'economia de la zona euro, on el PIB només va incrementar-se un 0,2% i en què destaca el fet que el PIB a Alemanya s'ha reduït un 0,2% i que per al conjunt de la Unió Europea el creixement econòmic ha estat només de l'1%. Recordem que el 2023 el PIB de Catalunya també va créixer un 2,6%, de manera que se situava 2,1 punts per sobre del PIB de la Unió Europea, que va ser del 0,5%, i se situava una dècima per sobre del PIB de l'economia espanyola (2,5%).

Des que va començar la recuperació econòmica, el 2021, després dels efectes de la COVID-19, l'economia catalana registra un dinamisme econòmic clarament superior al de la zona euro, del qual cal destacar l'augment de la productivitat real per hora treballada, durant el període 2021-2024, per sobre del 2%, mentre que a la zona euro ha caigut un 1,2% (tal com destaca la *Memòria econòmica de Catalunya 2024*, presentada per les Cambres de Comerç de Catalunya, al final del mes de juny passat). Aquest informe també destaca «la inversió en R+D de les empreses catalanes, que ha experimentat un creixement extraordinari entre el 2021-2023, amb un augment acumulat de gairebé el 60%, en tres anys».

En un context de debilitat de les principals economies europees i de conflictes geopolítics, dels principals factors que assenyala l'informe de les cambres de comerç, com a responsables del ritme de creixement global de l'economia catalana, en podem destacar tres.

En primer lloc, el fort dinamisme de l'ocupació, sostingut gràcies a l'augment de treballadors estrangers. Així, el 85,5% dels nous ocupats

l'any 2024 són persones nascudes en altres països. Com a resultat d'això, la població ocupada nascuda a l'estranger se situa en el 29% del total a Catalunya, per sobre del 22% d'Espanya i del 17% de la zona euro. D'altra banda, destaca que els sectors que han influït més en el creixement de l'ocupació són l'hoteleria i la logística, que sumen un 50%, però un 34% de l'ocupació d'estrangers ha anat a sectors de les TIC. De manera que arriben persones estrangeres no només com a mà d'obra barata per a sectors de serveis tradicionals, sinó també com a treballadors qualificats per a sectors tecnològics d'un valor afegit més alt.

El segon factor de la dinamització de l'economia catalana prové d'un turisme estranger de més qualitat. Els allotjaments en hotels de visitants internacionals han assolit un nou rècord durant el 2024, que han representat el 65% del total, mentre que el nombre de turistes d'origen català i espanyol ha disminuït. En aquest mateix sentit, el percentatge de turistes allotjats en hotels de quatre i cinc estrelles ha augmentat els darrers anys, fins a arribar al 56% del total.

El tercer factor són la capacitat exportadora i la indústria catalana, que es mostren més resilients que les del conjunt de la zona euro. La quota de les exportacions catalanes sobre la zona euro ha augmentat els darrers dos anys fins a un màxim de l'1,9%, el 2024, i l'activitat industrial catalana ha crescut significativament els darrers dos anys (+9,1%), mentre que en el conjunt de la Unió Europea ha retrocedit (-1,7%).

D'altra banda, l'any 2024, a Catalunya, tots els grans sectors d'activitat van registrar variacions anuals positives, però en destaca el sector serveis, amb una taxa interanual de creixement del 4,1%, un punt i quatre dècimes superior al de l'any 2023. Dintre de l'àmbit dels serveis, les activitats que registren els creixements més elevats són les branques de comerç, transport i hostaleria (3,5%), en especial les activitats relacionades amb el turisme, com l'hostaleria i el transport aeri. Les

activitats immobiliàries, professionals i altres creixen un 4,8%; dins d'aquest grup d'activitats destaquen les que estan relacionades amb l'ocupació, els serveis jurídics, les agències de viatges, juntament amb altres activitats professionals. La branca d'Administració pública, educació, sanitat i serveis socials presenta una taxa de creixement del 3,5%.

D'altra banda, el sector industrial creix un 3,9% l'any 2024, un punt i una dècima per sota de l'any anterior, com a conseqüència de la millora en la indústria química, farmacèutica i de l'alimentació. Pel que fa a la construcció, la seva taxa de variació és de l'1,7%, cosa que representa una reducció respecte de l'any anterior, en què havia augmentat un 2,4%. Finalment, el sector agrari, el 2024, registra un creixement del valor afegit del 4,2%, mentre que durant el 2023 havia caigut molt significativament (-10,7%).

Dintre d'aquest context global per a l'economia catalana, l'Informe d'Economia Local i Regional de les Terres de l'Ebre manté l'estructura de les últimes edicions, amb un primer capítol sobre la situació empresarial a les Terres de l'Ebre i posteriorment una anàlisi dels diferents sectors econòmics. Finalment, també es presenta un estudi de l'evolució demogràfica de les Terres de l'Ebre. Les dades disponibles desagregades de l'àmbit territorial són del 2024 i també les de l'àmbit de l'ocupació, i del 2023 les dels àmbits de la producció i el valor afegit. Esperem que les anàlisis que presentem en aquest treball siguin útils per disposar d'informació actualitzada i adequada per conèixer millor l'estructura socioeconòmica de les Terres de l'Ebre, i que siguin un bon instrument per entendre la realitat territorial de les comarques ebrenques i millorin la presa de decisions dels agents econòmics i socials.

Tortosa, juliol de 2025

Capítol 1. Situació empresarial a les Terres de l'Ebre el 2024

Dr. Pau Galiana
Departament de Gestió d'Empreses
Universitat Rovira i Virgili

Introducció

Com els darrers anys, aquest capítol de l'Informe d'Economia Local i Regional de les Terres de l'Ebre fa un repàs a la situació econòmica i empresarial a partir d'algunes dades macroeconòmiques d'àmbit estatal i regional, les quals posteriorment es desagreguen en l'àmbit territorial de les Terres de l'Ebre. El capítol, per tant, se centra en l'anàlisi detallada de les principals variables que afecten les empreses i deixa el detall de l'anàlisi sectorial per als capítols següents, que se centren en cadascun dels sectors rellevants de l'economia ebrenc.

Pel que fa a les principals macromagnituds que afecten l'entorn empresarial, se'n fa una anàlisi general, ja sigui en l'àmbit espanyol o en l'àmbit català, atès que no hi ha la possibilitat d'entrar en el detall comarcal o municipal, tot i que aquestes magnituds poden influir de forma diferent en el dia a dia de les empreses del territori respecte d'altres territoris o comarques. A continuació, l'anàlisi se centra en el detall de les variables més significatives de la situació empresarial a les Terres de l'Ebre. Si es considera necessari, s'hi afegeixen comparatives bé amb altres àmbits territorials de Catalunya (tal com ho ofereix l'Idescat), bé amb les xifres de tota la província o de tot el país, i se'n detallen, en la mesura que és possible, les dades, tant sectorialment com geogràficament. Es tenen en compte l'evolució de l'ocupació, la producció i les vendes, el consum, la competitivitat, etc., com dèiem, les variables més rellevants, i se'n fan visibles les dades, l'evolució i la repercussió que tenen en les empreses.

Com hem afirmat diverses vegades en les edicions anteriors d'aquest anuari, sovint hi ha variables per a les quals costa obtenir dades desagregades, bé sigui per àmbits territorials o bé per comarques o per municipis, la qual cosa dificulta l'anàlisi de proximitat. La generació de dades de proximitat afavoriria l'anàlisi en entorns que sovint queden fora

de la centralitat del país, però que necessiten l'anàlisi detallada per basar les decisions preses en estudis ben documentats.

La metodologia per redactar aquest capítol se centra en la recopilació i l'anàlisi de dades secundàries quantitatives a partir de les que s'obtenen de les principals fonts d'informació: l'Observatori d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya, l'Idescat, observatoris i dades analítiques d'altres departaments de la Generalitat, dades publicades per la Diputació de Tarragona i el Banc d'Espanya, i els informes publicats per la Càtedra d'Economia Local i Regional (CELiR) de la URV. D'altra banda, també es disposa de les dades qualitatives provinents de les interaccions que proporcionen estudis de la mateixa Càtedra, com ara informes comarcals o locals, i contactes empresarials diversos sorgits a partir de la mateixa acció constant de la Càtedra; per tant, es disposa d'informació de primera mà de diversos actors de l'empresa i l'Administració, que s'hi incorpora adequadament.

Durant el 2024, les principals afectacions polítiques i socials amb grans repercussions econòmiques en l'àmbit mundial han estat la continuïtat de les situacions enquistades a Ucraïna i Gaza, l'escalada de la polarització política i l'ascens del populisme de dretes en diversos països, encapçalats per la victòria dels republicans als EUA, liderats per Donald Trump. En l'àmbit estatal, cal destacar una certa inestabilitat política, amb un govern que depèn sovint de les estratègies dels grups de l'oposició (o fins i tot del mateix govern) més o menys afins, però que es va trampejant, de moment. Finalment, en l'àmbit català, el 2024 ha estat molt complicat, en primer lloc per la persistent sequera, que ha afectat quasi tot el territori i ha suposat la implementació de mesures restrictives durant l'any, i en segon lloc, per les eleccions autonòmiques i la formació d'un nou govern que ha suposat un canvi, amb l'ascens del PSC i l'inici del govern liderat

per Salvador Illa, però amb l'aturada institucional i territorial que suposen sempre aquests canvis polítics.

Apuntats breument els principals debats generals durant el 2024, cal destacar també l'afectació de la sequera en un entorn com les quatre comarques de l'Ebre, on el sector primari es fonamental; també pren importància el debat constantment obert sobre la continuïtat de les centrals nuclears (Ascó, dintre del territori, i Vandellòs, just a la vora), al qual s'ha afegit el debat polític del repartiment dels fons nuclears. Per descomptat, cal tenir en compte també els problemes, cada cop més latents, de les infraestructures de mobilitat social i empresarial i la preocupació pel despoblament i l'envelliment constants, sobretot de la població dels municipis de l'interior respecte dels del litoral.

Si passem a l'anàlisi, podem afirmar que la complexa situació geopolítica mundial fa restar punts percentuals de creixement, tot i que es manté en xifres al voltant del 3%, segons la font (2,8% per al Banc Mundial, 3,2% per al Fons Monetari Internacional (FMI)). El mateix FMI destaca la singularitat del fet, a pesar de les interrupcions de la producció i el transport de matèries primeres com el petroli, i els conflictes bèl·lics i fenòmens meteorològics extrems que s'han esdevingut. En canvi, el creixement de la Unió Europea va ser només d'un 1,0%. També cal destacar el procés de control de la inflació a escala mundial, tot i que hi ha moltes regions que continuen sense tenir-ne cap que sigui efectiu.

L'economia espanyola va créixer un 3,2% el 2024 i va superar les previsions que es feien, molt més baixes, entre l'1,4% i el 2%, segons les fonts d'anàlisi, malgrat la incertesa geopolítica, la inflació elevada i els tipus d'interès en nivells encara restrictius. Aquest creixement es deu, en bona part, al bon acompliment del sector exterior, al turisme i a la

reactivació del consum privat. Les previsions per al 2025 apunten al manteniment del creixement per sobre de la mitjana de la zona euro, amb el suport del dinamisme del consum de les llars, gràcies a la recuperació del poder adquisitiu i la recuperació de la inversió.

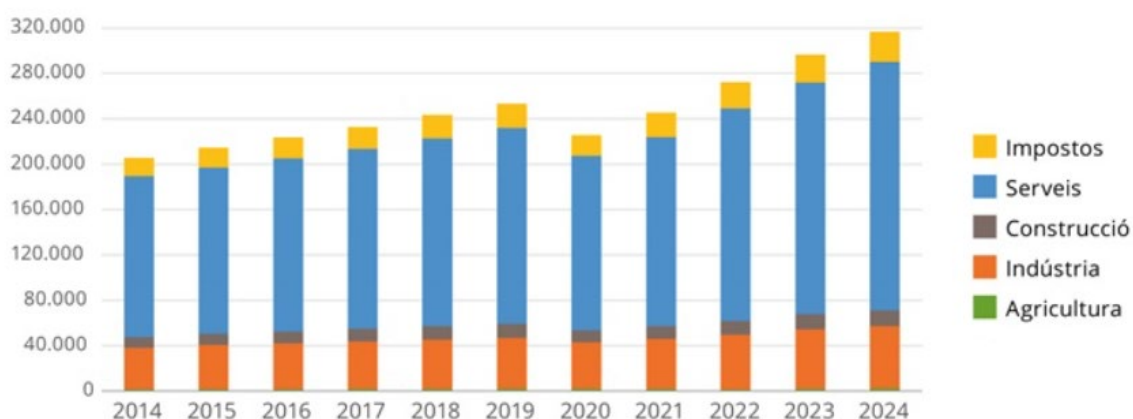
Gràfic 1. Evolució del PIB a Espanya (%)

Font: CaixaBank Research

L'any 2024, el producte interior brut (PIB) de Catalunya va assolir els 316.728 milions d'euros, xifra que representa un creixement anual del 3,6%, segons l'Idescat. Aquest increment representa quatre dècimes més que l'economia espanyola (3,2%).

Gràfic 2. Evolució del PIB a Catalunya per branques d'activitat (€)

Font: Idescat. Generalitat de Catalunya

La demanda interna va créixer un 3,8% l'any 2024, quasi dos punts més que l'any anterior (2,0%), gràcies a l'augment dels tres components: el consum de les llars (3,5%), el consum de les administracions públiques (5,3%) i la formació bruta de capital (3,2%). Respecte del comerç exterior, les exportacions totals augmenten un 1,8% i les importacions un 2,7%. Pel costat de l'oferta, totes les branques d'activitat mostren creixements positius: la indústria (3,9%), els serveis (4,1%), l'agricultura (4,2%) i la construcció (1,7%).

Segons l'informe de la Càtedra per al Foment de la Innovació Empresarial de la URV, l'economia del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre va créixer un 3,9% el 2024, impulsada per la demanda interna, la recuperació de les exportacions i la millora de l'agricultura a l'Ebre.

L'increment salarial pactat per al 2024 es va situar en el 3,5%, el qual és superior en els convenis de nova firma i afecta més de 3,5 milions de treballadors i treballadores. Algun dels nous convenis recullen un increment salarial del 4,1% i els darrers trimestres s'han produït augments superiors als increments salarials pactats. Aquest creixement salarial en un entorn d'increment d'altres costos laborals i no laborals i d'un

comportament de la productivitat feble, pot acabar afectant la competitivitat de les empreses.

Com s’observa també en el gràfic 3, la inflació s’ha moderat el 2024 gràcies a la millora del comportament dels preus de l’energia, que ha recuperat una part dels increments de 2023, mentre que els aliments i altres béns industrials continuen tenint increments moderats. Per tant, la inflació s’ha equiparat amb la inflació subjacent (la que no inclou els productes energètics ni els aliments sense elaborar).

Segons el Banc d’Espanya, l’evolució futura dels preus de l’energia depèn del comportament dels preus de les matèries primeres energètiques. Com es pot veure al gràfic 3, els mercats preveuen uns preus futurs per al petroli i el gas natural més reduïts que en les projeccions de fa uns mesos, encara que romandran per sobre dels nivells previs a la pandèmia.

Gràfic 3. Projecció del PIB i la inflació a Espanya (2024-2026)

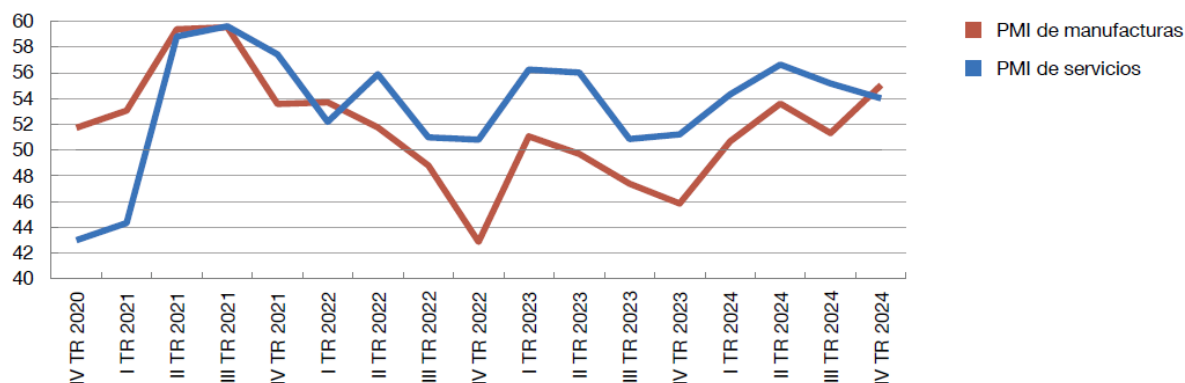
	2024	2025	2026	2027
PIB	3,1 % ↑ 0,3 pp	2,5 % ↑ 0,3 pp	1,9 % =	1,7 %
Inflación	2,9 % =	2,1 % =	1,7 % ↓ 0,1 pp	2,4 %

Font: Banc d’Espanya. Boletín Económico

En línia amb les perspectives de l’activitat econòmica global dels pròxims trimestres i el creixement econòmic a la Unió, les projeccions de l’Eurosistema preveuen una recuperació gradual dels mercats d’exportació d’Espanya els propers anys. Quant a la previsió de

creixement per al 2025, es revisa constantment per alinear-la amb la variació dels preus de l'energia en els mercats internacionals i les mesures desplegades per les autoritats per combatre els efectes inflacionistes.

Gràfic 4. Evolució del PMI (Purchasing Managers Index)

Font: Banc d'Espanya. Boletín Económico

El gràfic 4 ens indica l'evolució dels darrers anys del l'Índex de Gestors de Compres (PMI per les inicials de Purchasing Managers Index). És un indicador macroeconòmic que reflecteix la situació econòmica d'un país a partir d'una enquesta qualitativa a les empreses més representatives. El PMI és un bon indicador de la situació i la direcció d'una economia, i s'obté a partir de les respostes a qüestionaris mensuals als executius i executives d'empreses dels sectors manufacturer i serveis. Les preguntes estan ponderades i relacionades amb la producció (25%), les noves comandes (30%), l'ocupació (20%), els terminis de lliurament (15%) i l'estoc de compres (10%). Si el PMI està per sobre de 50, indica expansió; per sota, contracció, i per sota de 42, recessió.

Com s'observa al gràfic, el PMI dels serveis va tenir una davallada des del segon trimestre de 2024, amb un comportament pitjor que el manufacturer, el qual va tenir un descens inicial però es va recuperar

durant la segona meitat d'any. Tots dos índexs han experimentat un creixement respecte de l'any anterior i es mantenen per sobre de 50, cosa que indica una situació d'expansió. Malgrat això, caldria revertir la situació del sector serveis.

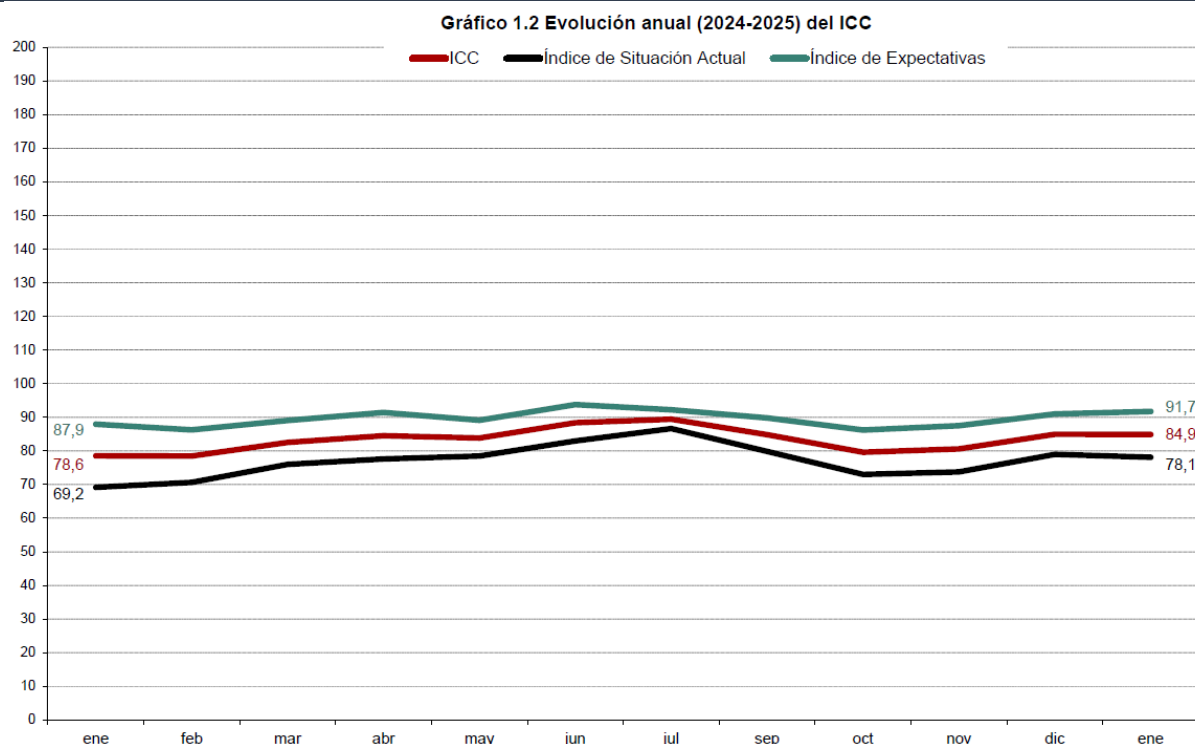
La confiança del consumidor és una dada que es publica respecte de l'àmbit nacional (CIS, 2024) i té una desagregació en l'índex de la situació actual i l'índex d'expectatives.

Taula 1. Evolució de l'índex de confiança del consumidor												
	Ene 2024	Feb 2024	Mar 2024	Abr 2024	May 2024	Jun 2024	Jul 2024	Sep 2024	Oct 2024	Nov 2024	Dic 2024	Ene 2025
ÍNDICE DE CONFIANZA CONSUMIDOR	78,6	78,5	82,5	84,5	83,8	88,4	89,4	84,8	79,6	80,6	85,0	84,9
ÍNDICE DE SITUACIÓN ACTUAL	69,2	70,7	76,0	77,6	78,5	82,9	86,6	79,8	73,0	73,8	79,0	78,1
ÍNDICE DE EXPECTATIVAS	87,9	86,3	89,1	91,4	89,1	93,8	92,2	89,8	86,2	87,5	91,0	91,7

Font: CIS, Estudi núm. 3.433. ICC de gener 2024

L'ICC durant tot el 2024 segueix una línia ascendent, tot i les fluctuacions temporals dels mesos de maig i octubre, i se situa en un increment anual d'un 8,01%, 6,3 punts. Aquesta millora es deu a l'augment de 8,9 punts de la valoració de la situació actual en l'últim any i a una millora de 3,8 punts en les expectatives de futur respecte al gener de 2024. Percentualment, l'increment de la percepció de la situació actual és del 12,86% i el 4,3% en la valoració de les expectatives els últims dotze mesos.

Gràfic 5. Evolució anual de l'ICC durant el 2024

Font: CIS, Estudi núm. 3.433. ICC de gener 2024

Els principals detalls que es poden extreure de l'anàlisi de les respostes de l'ICC són els següents:

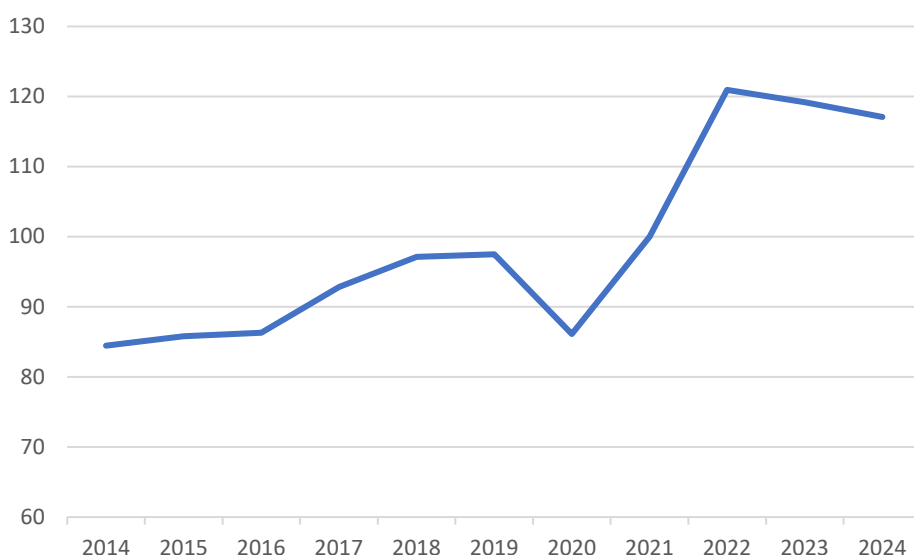
- Un 11,6% de les llars han adquirit un vehicle, un 24,4% han adquirit mobiliari de la llar, i un 36,6%, electrodomèstics o ordinadors.
- Un 54,5% estalvien entre poc i molt cada mes, però un 30% arriben just a final de mes i un 13,9% no hi arriben i han d'endeutar-se o gastar estalvis.
- Quasi el 50% consideren que tenen la mateixa situació econòmica que fa sis mesos, però un 31,9% consideren que ha empitjorat, cosa que atribueixen sobretot a l'increment dels preus i a l'estancament dels salaris.
- El 45,8% pensa que les perspectives per als propers mesos són pitjors, mentre que el 33,6% pensa que són millors.

- Més del 75% creu que els habitatges continuaran pujant de preu i el 86,7% no té previst comprar-ne cap els mesos següents.

La producció i les vendes

L'índex de volum de negoci a la indústria (IVNI) és un indicador que reflecteix l'evolució de l'activitat de les empreses industrials catalanes a partir de la facturació. Mesura l'evolució conjunta de les quantitats, les qualitats i els preus. L'IVNI inclou tots els grans sectors industrials i es desagrega per la destinació econòmica dels béns: consum, d'equipament i intermedis.

Gràfic 6. Variació interanual de l'IVNI a Catalunya i Espanya (2014-2024)

Font: Idescat. INE

El gràfic mostra que durant els darrers deu anys l'IVNI va tenir lleugers increments, entre 2014 i 2020, període en què va tenir una davallada, i va tenir un fort increment fins al 2022 i un descens el 2023, que s'ha incrementat el 2024, el darrer any.

Taula 2. Variació interanual industrial per tipus de béns. Catalunya 2024

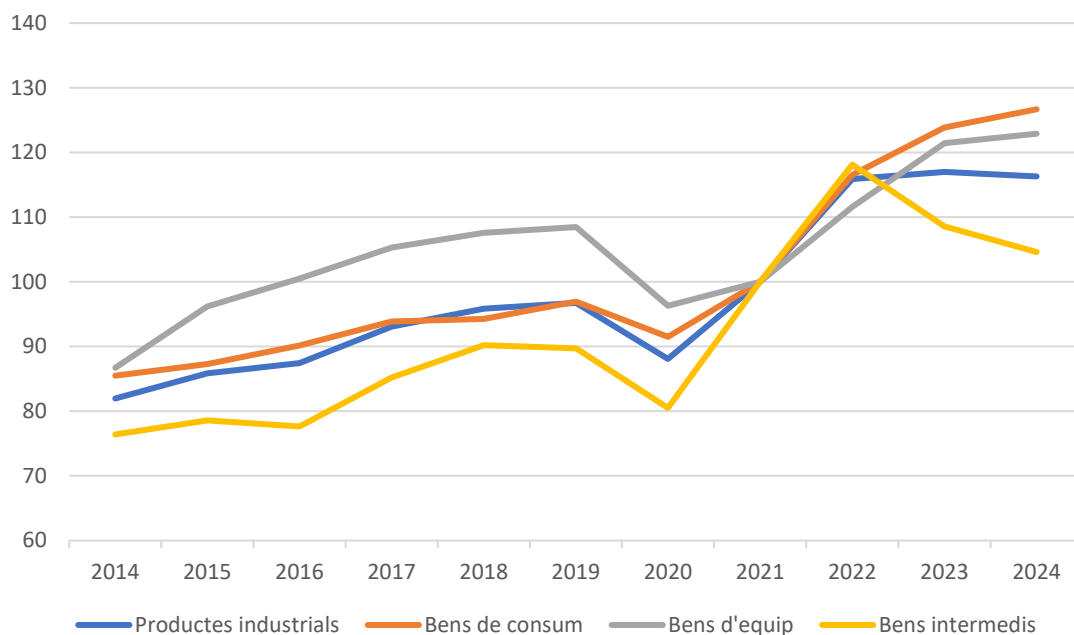
	Variació anual. %
Índex general (IVNI)	-1,7
Productes industrials	-0,6
Béns de consum	2,3
Béns d'equipament	1,2
Béns intermedis	-3,7

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat i l'INE

S'entenen com a productes industrials els que s'utilitzen per al mateix consum industrial, a diferència dels productes de consum, que es produeixen per al consumidor final. Els béns d'equipament fan referència a les plantes industrials, la maquinària i les instal·lacions necessàries per al funcionament de les unitats de producció, mentre que els béns intermedis són els que s'utilitzen per incorporar-los a la producció dels béns finals. Veiem a la taula 2 que el 2024 hi ha hagut un lleuger descens en els productes industrials (-0,6%), mentre que en els béns per al consum (+2,3%) i els béns d'equipament (+1,2%) el comportament ha estat lleugerament positiu. Finalment, hi ha hagut un descens en els béns intermedis (-3,7%).

El gràfic 7 fa visibles aquestes tendències i mostra l'evolució dels darrers 11 anys. Els béns intermedis mantenen la caiguda que van iniciar l'any 2023, després del fort increment dels anys anteriors. D'altra banda, els béns de consum segueixen l'ascens continuat des de 2020, igual que els béns d'equipament, mentre que sembla que els industrials que s'han estabilitzat.

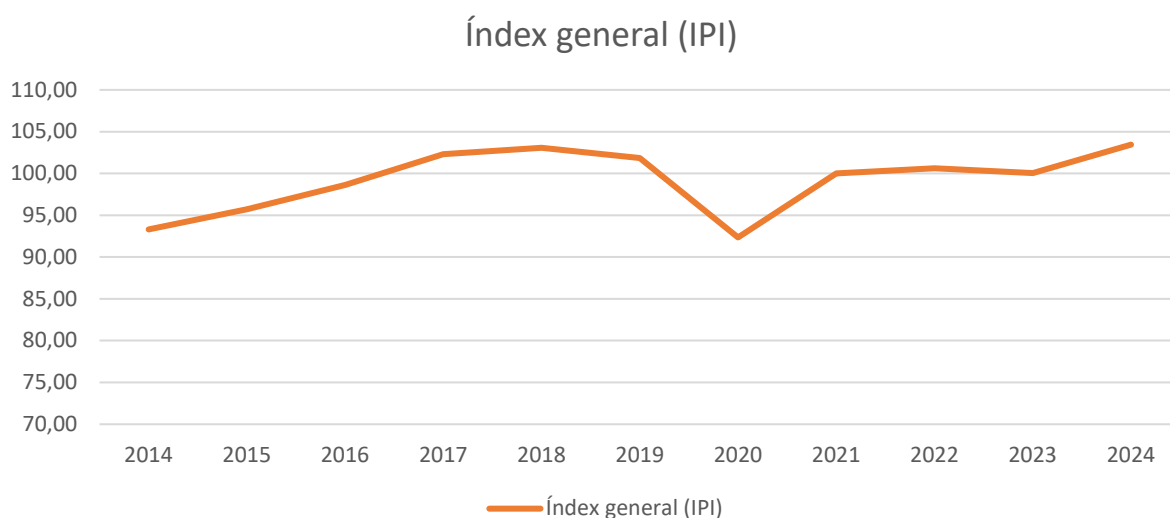
Gràfic 7. Índex de volum de negoci de productes industrials per tipus de béns. Catalunya (2014-2024)

Font: Idescat. INE

L'índex de producció industrial (IPI) és un indicador conjuntural que mesura l'evolució de l'activitat productiva de les branques industrials. El seu objectiu és mesurar l'evolució del volum del valor afegit brut generat per les branques industrials i el conjunt de la indústria; per tant, mesura els canvis en la producció industrial sense l'efecte dels preus, que distorsionaria la comparativa. A Catalunya, el 2024 l'IPI va tenir un increment del 3,4% respecte de l'any anterior.

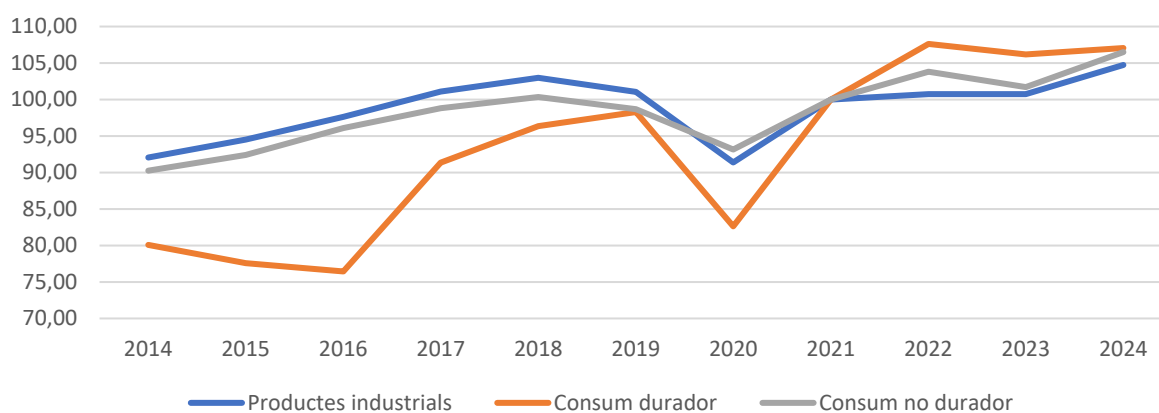
Gràfic 8. Variació de l'índex de producció industrial. Catalunya (2014-2024)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat

L'increment de l'IPI el 2024 s'ha degut sobretot als productes industrials, 4%; els béns de consum, 4,5%; el consum no durador, 4,7%; els béns d'equipament, 4,5%; les estructures metàl·liques, 10,4%, i els béns intermedis, 3%. Només l'energia (-0,3%) i la maquinària (-1,8%) van tenir descensos. En el gràfic 9 s'observen els increments de tres de les branques industrials més rellevants, les quals ja estan per sobre dels índexs de 2018, amb la qual cosa es pot considerar que s'ha superat totalment l'entrebanc de la pandèmia.

Gràfic 9. Variació de l'índex de producció industrial per tipus de béns (2014-2024)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat

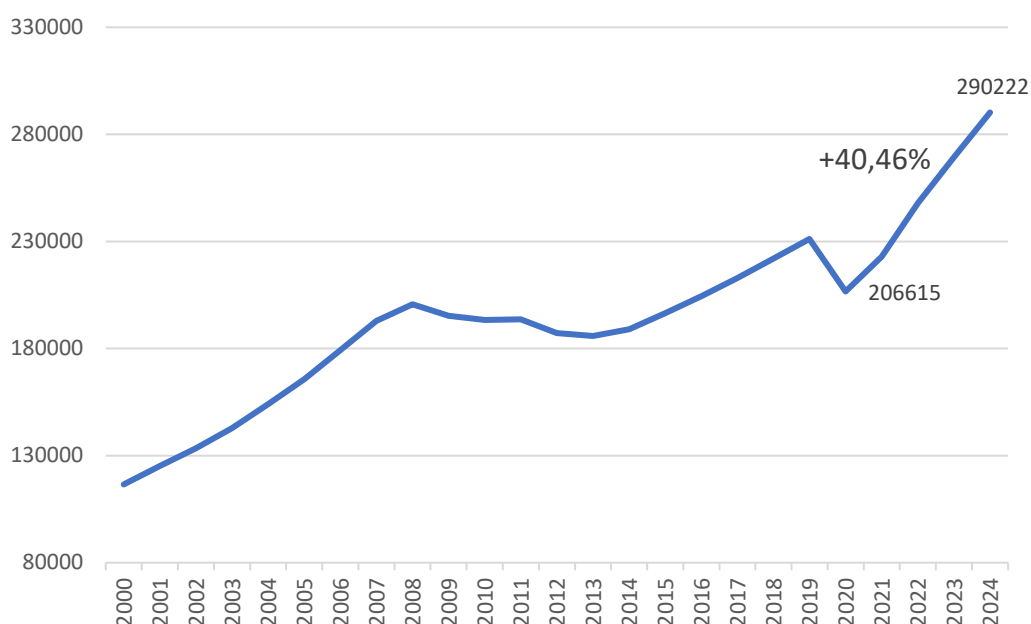
El VAB (valor afegit brut) representa la riquesa generada durant el període considerat, obtingut per la diferència entre el valor de la producció i el dels consums intermedis utilitzats (matèries primeres, serveis i subministraments exteriors, etc.). Les diferències de la distribució sectorial territorial a les Terres de l'Ebre s'han de matisar, ja que hi ha dues comarques molt atípiques en el repartiment sectorial del VAB: la Ribera d'Ebre, que a causa del pes de les centrals nuclears destaca pel pes de la indústria (71,4%) respecte dels altres sectors, i la Terra Alta, on el sector industrial supera els serveis pel que fa al VAB (51,4% vs. 40,7%). Les altres dues comarques, Baix Ebre i Montsià, segueixen una estructura semblant a la catalana. Tot i això, es pot observar que el pes del sector serveis és inferior que la mitjana catalana també en aquestes comarques i que el pes de la construcció i l'agricultura és molt superior. Finalment, contràriament al que es pensa, el sector industrial a les comarques costaneres de l'Ebre continua sent similar a la mitjana catalana.

Taula 3. Distribució del valor afegit brut per sectors i comarques (dades de 2022)

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
Baix Ebre	4,2	18,1	7,8	70,0
Montsià	6,4	20,1	5,1	68,4
Ribera d'Ebre	1,6	71,4	1,6	25,5
Terra Alta	3,0	51,4	4,9	40,7
Catalunya	0,8	19,0	4,6	75,6

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat

Gràfic 10. Variació del valor afegit brut a Catalunya (2000-2024)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat

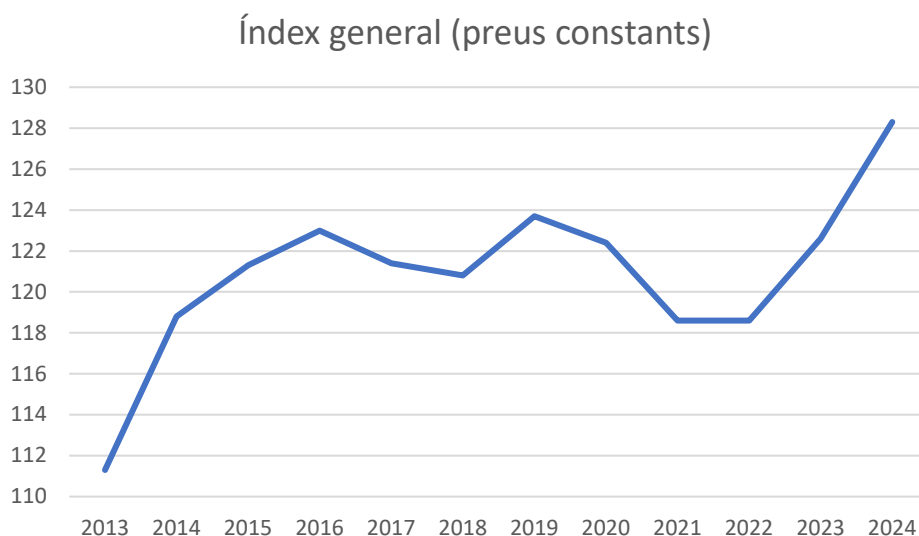
El valor afegit brut ha crescut a Catalunya un 40,46% els darrers cinc anys, com indica el gràfic. El darrer any destaquen els increments de les activitats immobiliàries (+25,6%), les activitats financeres (+12,1%), la construcció (+11,3%), el sector primari (+9,5%) o la indústria manufacturera (+7,6%, entre d'altres).

L'índex de comerç al detall (ICD) és un indicador que mesura l'evolució a curt termini de l'activitat de les empreses que operen en el sector del comerç al detall. Elaborat per l'Idescat, calcula l'índex de Catalunya per al sector de l'alimentació i per a la resta de productes (desagregats en equipament personal, equipament de la llar i altres béns). La font primària d'informació és una enquesta contínua amb una periodicitat mensual que du a terme l'INE.

Com veiem en el gràfic següent, l'índex de comerç va tenir forts increments entre 2013 i 2016, es va estancar lleugerament els anys següents i va tenir una forta davallada el 2020. Des de 2021 fins aquest

darrer 2024, l'increment ha estat significatiu, d'un 8,18% en dos anys. Aquest increment no es deu tant a l'alimentació, que ha davallat un -0,3%, sinó a la resta de productes, que han incrementat l'índex un 5,9% només el darrer any.

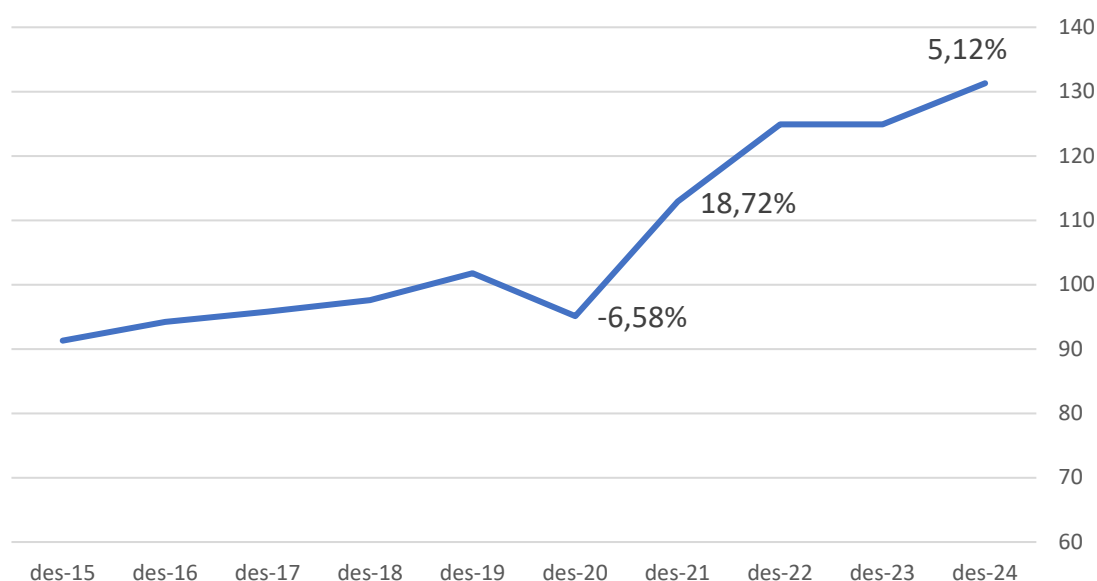
Gràfic 11. Evolució de l'índex de comerç al detall a preus constants 2019-2023

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Empresa i Ocupació

L'índex de volum de negoci del sector serveis és un indicador conjuntural que mesura l'evolució a curt termini de l'activitat de les empreses dels serveis de mercat no financer a Catalunya, a través de la variable volum de negoci. En ser un índex de valor, mesura l'evolució conjunta de les quantitats, les qualitats i els preus.

Gràfic 12. Indicadors d'activitat del sector serveis. Índex de volum de negoci

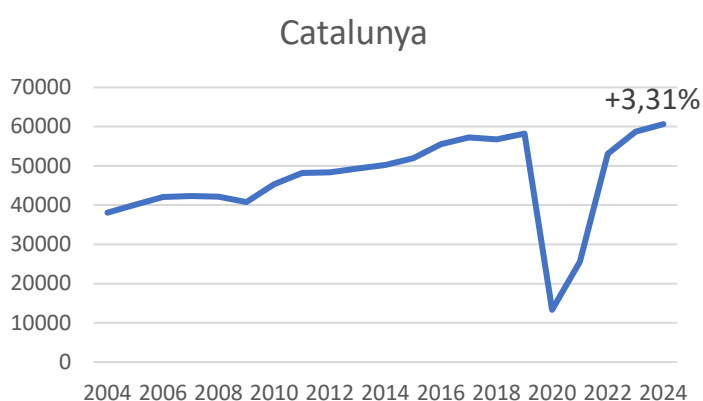
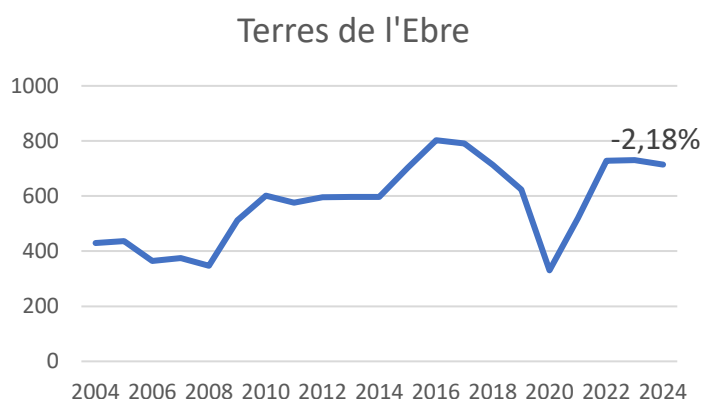

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat

Podem observar que el 2024 l'índex de volum de negoci ha tingut un increment considerable, del 5,12%, empès per la força del comerç (5,75%), l'hostaleria (6,08%), les activitats administratives i serveis auxiliars (5,60%), el transport (7,13%) i les activitats de comunicació i informació (9,23%).

En informes anteriors vam explicar, a partir de l'estudi de la Càtedra d'Economia Local i Regional de la URV, que el sector turístic de les Terres de l'Ebre va resistir millor que altres destinacions catalanes la fase de la pandèmia. De fet, només les marques Pirineus i Vall d'Aran van perdre menys pernoctacions que les Terres de l'Ebre. No obstant això, després de tenir dos bons anys amb increments significatius, els dos darrers anys han estat d'estancament i pèrdua de pernoctacions al territori. Com es veuen en els gràfics següents, el 2023 i el 2024 han estat de retrocés respecte del total de Catalunya, que ha continuat creixent a un ritme acceptable del 3,31%.

Gràfics 13 i 14. Comparativa de pernoctacions a les Terres de l'Ebre vs. Catalunya

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat (en milers de pernoctacions)

De fet, un cop comprovat que per segon any consecutiu les xifres de pernoctacions no s'incrementen sinó que van a la baixa, podem parlar d'una situació preocupant. Tal com es veu a la taula següent, en la qual es reflecteixen les variacions de pernoctacions per marques turístiques, les Terres de l'Ebre ocupen la darrera posició, amb un decrement del -2,18% només el 2024.

Taula 2. Variació de pernoctacions per marques turístiques 2023 i 2024

	Variació pernoctacions 2022-2023	Variació pernoctacions 2023-2024	Variació dels dos darrers anys
Total Catalunya	10,51%	3,31%	13,82%
Barcelona	10,88%	1,13%	12,01%
Costa Brava	11,03%	4,06%	15,09%
Costa Daurada	10,07%	4,78%	14,85%
Costa Barcelona	13,15%	7,24%	20,39%
Paisatges Barcelona	5,75%	11,94%	17,69%
Pirineus	6,03%	-7,37%	-1,34%
Terres de Lleida	-1,23%	6,61%	5,38%
Val d'Aran	-4,52%	7,61%	3,09%
Terres de l'Ebre	0,40%	-2,18%	-1,78%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat

Ocupació a les empreses de les Terres de l'Ebre

Durant l'any 2024, l'evolució de l'ocupació a les Terres de l'Ebre ha confirmat una tendència de recuperació moderada però consolidada en el conjunt del mercat laboral. Tot i que la informació desagregada territorialment té certes limitacions, les fonts disponibles permeten identificar dinàmiques sectorials rellevants i divergències respecte a la demarcació de Tarragona i a la mitjana catalana.

Segons l'*Enquesta de Població Activa* (EPA), la taxa d'atur al conjunt del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre s'ha situat en el 12,67% en la data de tancament de 2024, una millora notable respecte al 14,88% de l'any anterior, però encara per sobre del conjunt de Catalunya, on l'atur ha caigut fins al 9,35%. Les comarques ebrenques, malgrat que representen un pes inferior en l'estructura productiva provincial, mantenen una aportació ocupacional significativa en sectors com l'agricultura, que ha retrocedit el 2024 amb una pèrdua estimada de llocs de treball, en part afectada per la persistència de la sequera i la pressió de costos sobre les explotacions petites i mitjanes. En canvi, el sector serveis ha tornat a liderar la creació d'ocupació, particularment per l'efecte tractor del turisme i de la consolidació de llocs de treball en els serveis públics, que suposen aproximadament el 26% de l'ocupació total del territori, per sobre del 22% en l'àmbit català. D'altra banda, el sector industrial, amb un pes relatiu del 21,10% sobre el total de l'ocupació ebrenca, ha mostrat un comportament pràcticament estable, amb un lleuger increment inferior al 0,2%, mentre que la construcció manté una presència residual, però estratègicament vinculada a l'activitat pública i als projectes energètics en curs.

Analitzades territorialment les dades, l'evolució de l'ocupació a les quatre comarques de les Terres de l'Ebre ha estat desigual segons les dades disponibles d'afiliació a la Seguretat Social. El Baix Ebre i el Montsià han

registrat una tendència positiva, especialment aquest darrer, de manera que es consolida l'increment de l'afiliació interanual de 2023, que s'ha mantingut durant el 2024. En canvi, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta han mostrat símptomes de debilitament en el mercat laboral. Les variacions de l'afiliació reflecteixen un comportament territorial asimètric, atès que el litoral i les àrees amb més pes dels serveis i la logística (com el Montsià i el Baix Ebre) es recuperen millor que les comarques interiors, amb més dependència del sector primari i industrial. Això suggereix la necessitat de reforçar polítiques d'ocupació territorialitzades per corregir desequilibris i millorar la resiliència econòmica de les zones més febles.

Taula 3. Evolució de l'atur a les Terres de l'Ebre

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Sense ocupació anterior	Total
2005	378,7	1079,6	786,1	2442,5	292,3	4979,2
2006	381,4	1075,1	724,8	2316,3	265,6	4763,2
2007	367,5	1078,3	782	2441,6	203	4872,4
2008	564,3	1432,2	1741,8	3155,3	330,7	7224,3
2009	715,9	2061,7	3190,3	5251,6	433,8	11653,3
2010	981,5	2565,2	3325,7	6092,7	549,5	13514,6
2011	1169	2517,7	3172,8	7033,1	617,9	14510,6
2012	1307,7	2544,3	3132,6	7986,7	672,1	15643,2
2013	1445,5	2511,8	2721,6	8684,7	641,8	16005,3
2014	1586,9	2260,4	2190,3	8367,1	751,3	15156,1
2015	1514,3	1963,6	1651,3	7707,7	721,4	13558,3
2016	1396,3	1666	1267,6	6987	707	12023,9
2017	1239,8	1372,2	959,1	6275,6	644,3	10491
2018	1134,6	1210,3	792	5948,1	581,7	9666,7
2019	985,4	1125,6	722,5	5700,9	566,4	9100,8
2020	1124	1217,5	888	6999	685,8	10914,3
2021	1167,4	1103,7	834,8	6767,8	711,3	10584,9
2022	890,9	916,9	655,7	5690,7	557,9	8712,1
2023	718,2	870,7	654,5	5312,9	597,2	8153,5
2024	668,7	842,0	671,7	5321,1	652,2	8155,7

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat

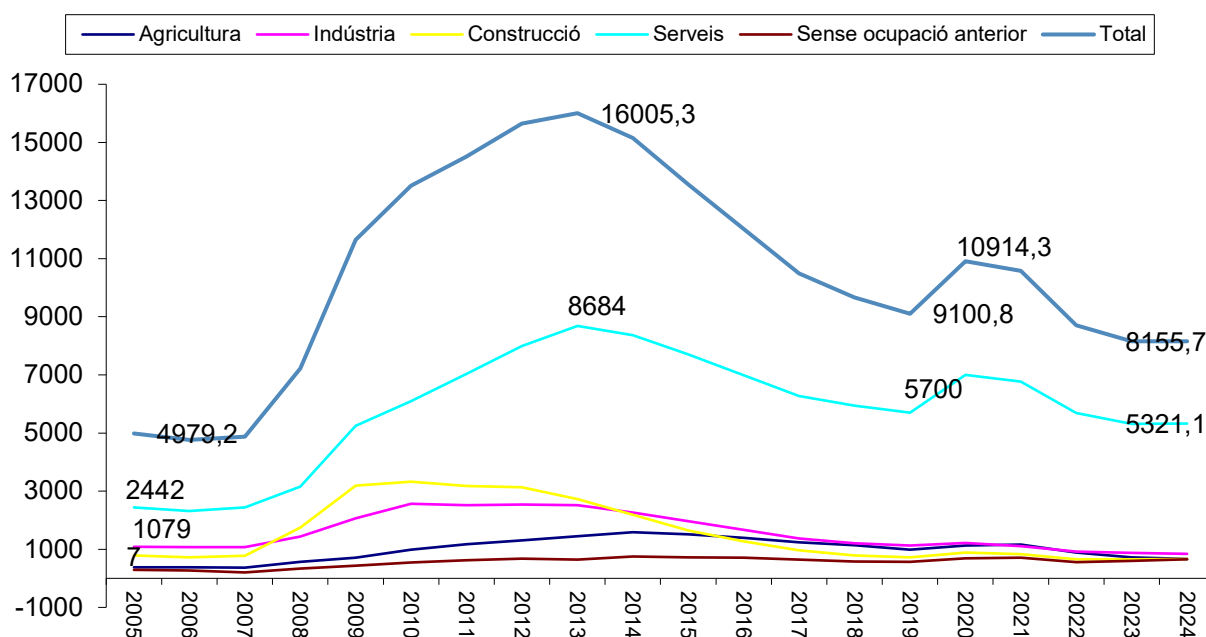
La taula 3 reflecteix que, durant l'any 2024, el total d'aturats a les Terres de l'Ebre es manté pràcticament estable respecte de l'any anterior, amb

una xifra mitjana de 8.155,7 persones, lleugerament per sobre del 2023. Aquesta estabilitat global, però, amaga comportaments sectorials diferenciats. El sector agrícola mostra una tendència a la baixa en l'atur, que es redueix un -6,9%. Aquesta reducció indica una possible millora o estabilització en les ocupacions vinculades a l'agricultura, un sector rellevant al territori.

El sector industrial també registra una disminució en l'atur d'un -3,3%, seguint la tendència, després d'anys de descens més acusat.

Pel que fa a la construcció, aquest sector experimenta un increment moderat en l'atur d'un 2,6%, després d'una tendència general a la baixa durant els anys immediatament previs. El sector serveis, el més nombrós quant a ocupació i, per tant, a atur, es manté pràcticament estable en relació amb el 2023 (0,2%). Finalment, el grup de persones sense ocupació anterior augmenta un 9,2%, xifra que apunta a un augment de l'entrada de nous demandants d'ocupació, joves o persones que inicien la seva recerca laboral.

Gràfic 15. Evolució dels aturats per sectors a les Terres de l'Ebre (2005-2025)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat

Com és evident en totes les economies desenvolupades, el sector serveis és el motor de l'ocupació al territori i, per tant, el contribuent més gran a l'atur. Aquest sector es mostra històricament sensible a les crisis i els cicles econòmics i també ha estat un refugi per a molts treballadors i treballadores provinents d'altres sectors que en aquests moments tenen un increment d'atur, sobretot la construcció i la indústria, cosa que constata que la recol·locació cap al sector serveis ha estat la constant des de la crisi econòmica fins a l'actualitat. Durant el 2024, el nombre mitjà total de persones a l'atur al territori va ser de 8.155,7, pràcticament el mateix que l'any anterior.

El 2024, el mercat laboral de les Terres de l'Ebre presenta un escenari de consolidació amb molta estabilitat pel que fa a atur total. Les petites reduccions en sectors com l'agricultura i la indústria són positives, mentre que l'augment marginal en els sectors serveis i de la construcció, juntament amb el repunt més significatiu en la categoria «sense ocupació anterior», suggereixen que si bé la situació general és estable, hi ha reptes pel que fa l'absorció de nous entrants al mercat laboral. Sembla que l'economia de les Terres de l'Ebre ha arribat a una fase de maduresa en la recuperació, en la qual els grans moviments d'atur són menys freqüents i l'atenció es desplaça cap a la qualitat de l'ocupació i la integració dels segments més vulnerables.

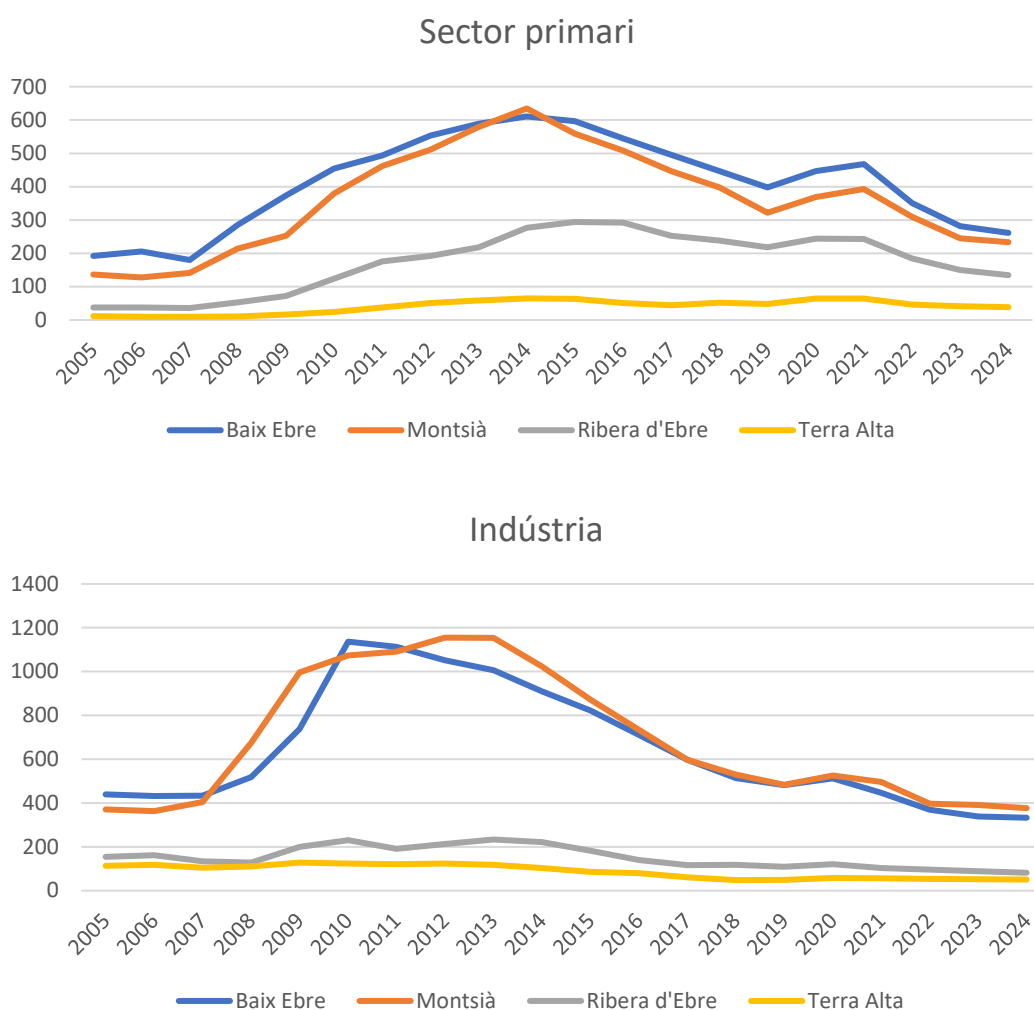
Taula 4. Variacions de l'atur a les Terres de l'Ebre per sectors					
ATUR REGISTRAT		Sector primari	Indústria	Serveis	Construcció
Variació	2024 vs. 2023	-6,9%	-3,3%	+0,2%	+2,6%
Variació	2024 vs. 2019	-32,1%	-25,2%	-6,7%	-7,0%

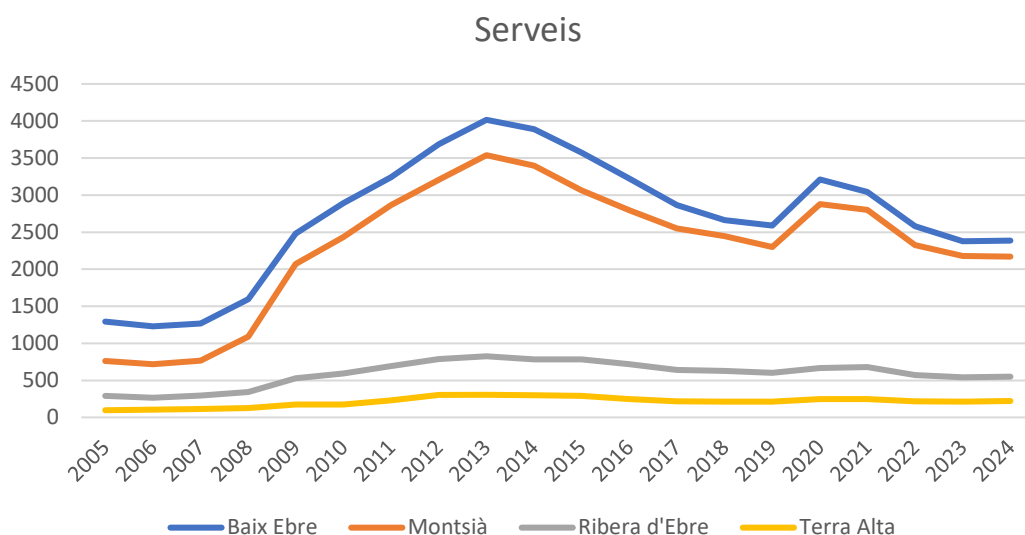
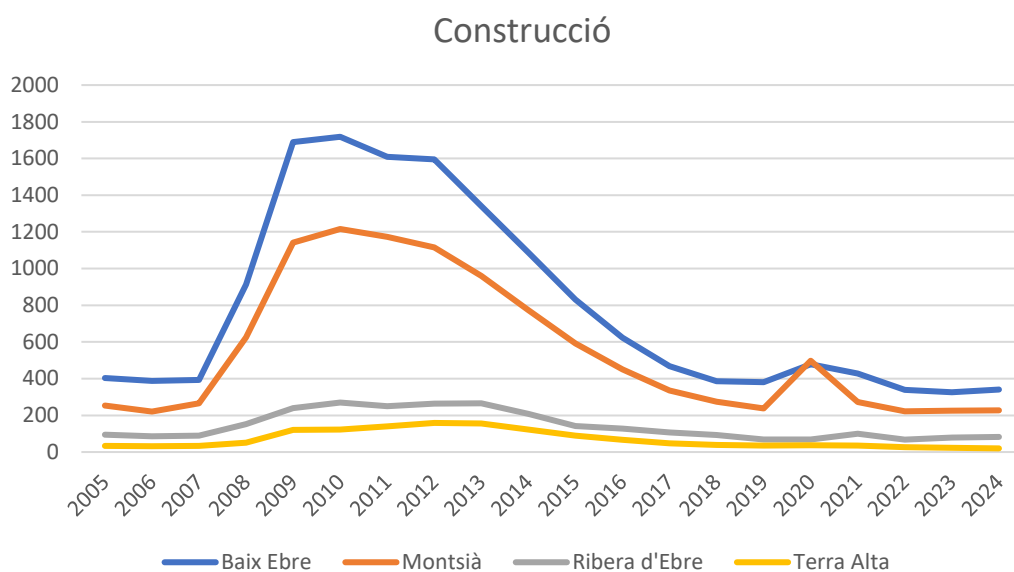
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat

Es registra un gran descens de l'atur des de 2019 en els sectors primari (-32,1%) i també industrial (-25,2%), que ja apuntàvem el darrer any. En el sector industrial continua la recuperació iniciada entre 2012 i 2013 i la situació de l'atur industrial està per sota del nivell de 2007. En el cas de la construcció, en canvi, s'ha incrementat el nombre d'aturats i en el dels serveis pràcticament ha estat estable.

Els gràfics 16 a 19 mostren l'evolució de l'atur per comarques i sectors. S'hi pot observar que el repunt de l'atur que va tenir lloc a causa de la pandèmia ha revertit sobradament i ens hem situat en nivells per sota dels de 2019.

Gràfics 16 a 19. Evolució de l'atur per sectors i comarques

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat

Taula 5. Variació de l'atur per comarques i sectors (2023-2024)

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Sense ocupació anterior
Baix Ebre.	-7,0%	-1,7%	4,7%	0,2%	5,7%
Montsià	-5,0%	-3,7%	0,7%	-0,6%	8,6%
Ribera d'ebre	-9,9%	-8,0%	5,2%	1,3%	23,8%
Terra Alta	-6,1%	-2,9%	-15,7%	3,7%	11,5%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat

Com s'observa en la taula 5, durant el 2024 l'atur ha baixat als sectors primari i industrial a totes les comarques i s'ha incrementat lleugerament en la construcció, excepte a la Terra Alta. En el cas dels serveis, s'ha mantingut quasi igual, amb petites variacions. En canvi, els percentatges d'increment han estat significatius entre els que busquen la primera ocupació, sobretot a la Ribera d'Ebre i a la Terra Alta.

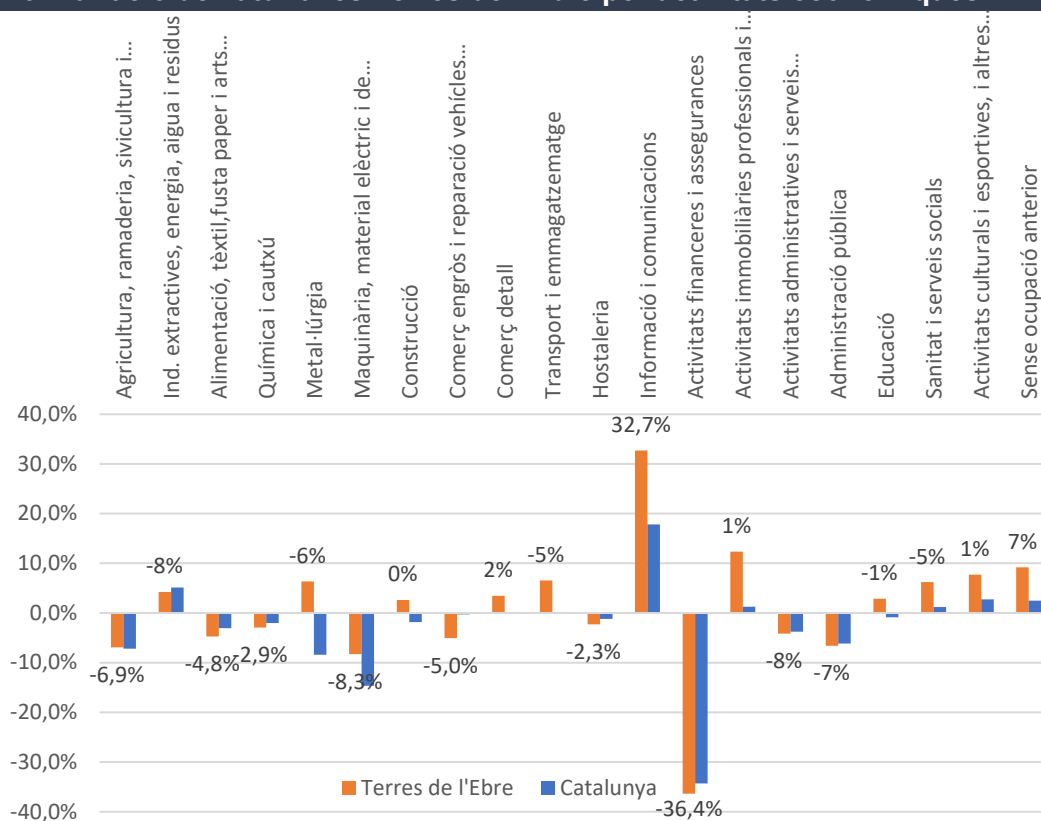
El detall de l'anàlisi de l'atur per a l'activitat econòmica no ens indica solament els grans sectors, sinó, amb més precisió, les activitats en què el treballador o treballadora va treballar en la darrera ocupació. Fins a l'any 2008, l'activitat econòmica es classificava segons la Classificació Catalana d'Activitats Econòmiques 1993 Rev.1 (CCAEE) i a partir de l'any 2009 es classifica segons la nova CCAEE 2009. Hem inclòs a la comparativa del gràfic el total de Catalunya, per veure si hi ha diferències substancials amb el conjunt de l'economia catalana en el detall de les activitats.

El gràfic 20 mostra la variació interanual de l'atur registrat a les Terres de l'Ebre per sectors econòmics entre 2023 i 2024, en comparació amb la mitjana de Catalunya. Aquesta anàlisi permet identificar diferències territorials importants en la dinàmica del mercat laboral, que reflecteixen les circumstàncies conjunturals que afecten el teixit productiu ebrenc. L'evolució de l'atur a les Terres de l'Ebre té una volatilitat sectorial més gran respecte del conjunt català, amb alguns sectors que mostren reduccions destacades i d'altres que tenen increments o són estables.

Tot i que quant a informació i comunicació és un sector menor a la regió, destaca per l'increment de persones aturades, superior que la mitjana catalana. L'hostaleria (-2,3%) millora un punt més que al conjunt de Catalunya, tot i que hem vist anteriorment que les pernoctacions han anat

a la baixa. Això pot indicar una millora del consum de restauració intern o una millora dels visitants respecte als turistes que pernocten.

Gràfic 20. Variació de l'atur a les Terres de l'Ebre per activitats econòmiques

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat

La construcció (+2,6%) i el comerç al detall (+3,4%), tot i que són sectors amb pes a l'economia ebrenca, no mostren millores clares sinó un increment de l'atur, a diferència del conjunt català, en què hi ha una disminució en la construcció i estabilitat en el comerç. L'Administració pública, que hem vist que té un paper molt important en l'ocupació al territori, ha tingut una davallada de l'atur, en sintonia amb la resta del país, per sobre del 6%.

La pèrdua d'afiliats a la Seguretat Social en règim d'autònoms és una constant a les Terres de l'Ebre els darrers anys, com hem explicat i xifrat en altres capítols de l'anuari. A la taula 6 podem veure l'evolució del nombre d'afiliats en règim d'autònoms, comparant les dades pre pandèmia

i postpandèmia (2019 i 2024), i observem que, per bé que ha crescut amb força el nombre d’afiliats en el règim general, continua la davallada del nombre d’afiliats en el règim d’autònoms, sector en el qual aquests cinc anys s’han perdut 380 afiliats.

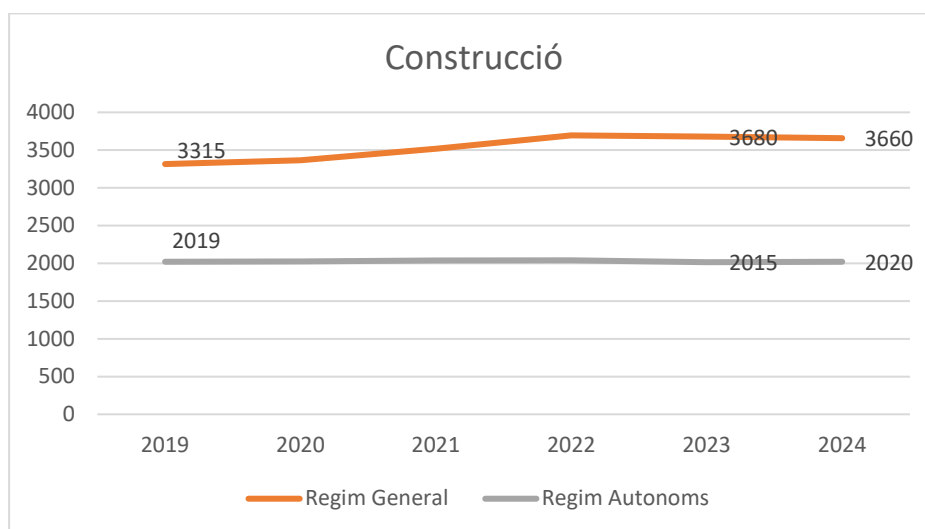
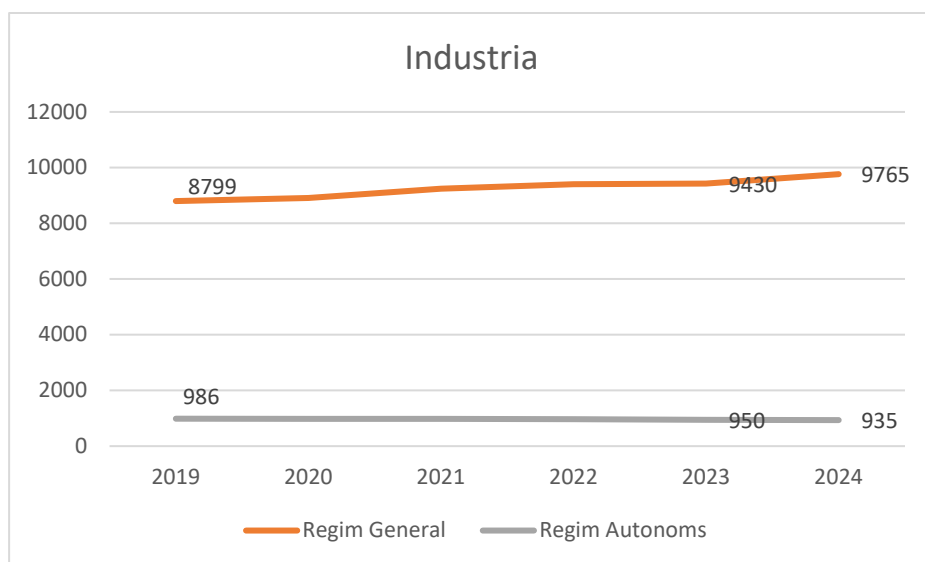
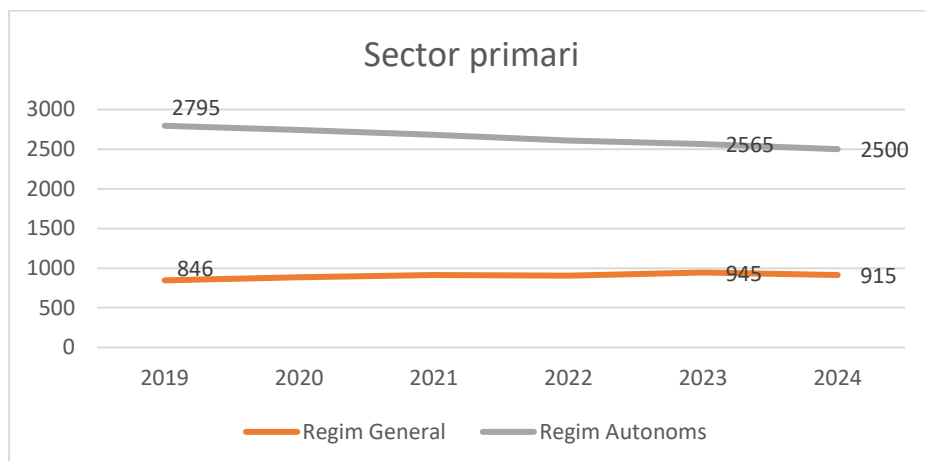
Taula 6. Variació del nre. d’afiliats segons els règims a les Terres de l’Ebre (2019 vs. 2024)

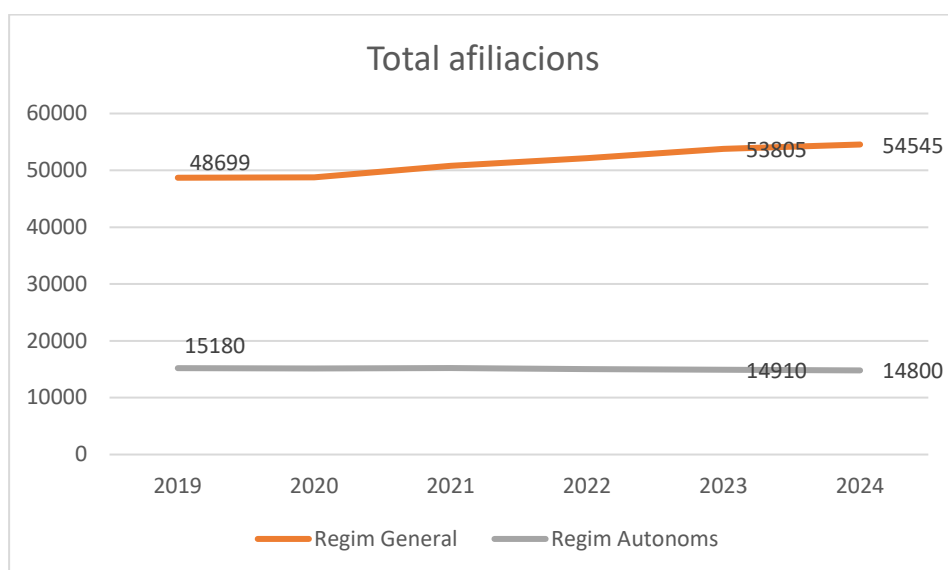
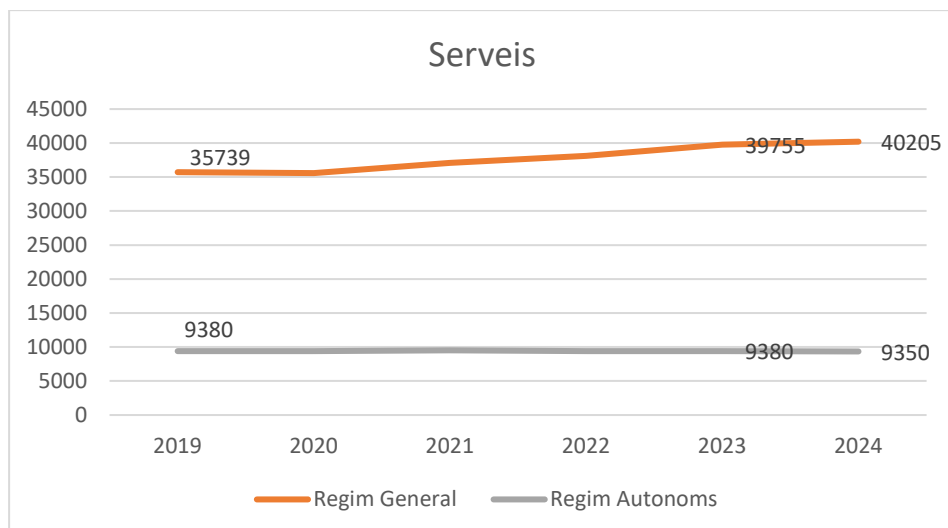
Variació afiliacions (2019 vs. 2024)		
	Règim general	Règim autònoms
Agricultura	69	-295
Indústria	966	-36
Construcció	345	1
Serveis	4466	0
Total	5454	-380

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l’Idescat

Comparant-ho amb la resta de Catalunya, observem que respecte del règim d’autònoms a la resta del país el règim general ha tingut increments en tots els sectors, però en canvi en el règim d’autònoms ha minvat l’afiliació en l’agricultura i la indústria, però s’ha incrementat en la construcció i els serveis. La xifra d’autònoms s’ha incrementat en més de deu mil persones en total a Catalunya, mentre que, com hem vist, continua disminuint al nostre territori.

Gràfics 21 a 25. Afiliacions a la Seguretat Social per sectors d'activitat

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat

L'evolució de les afiliacions a la Seguretat Social a les Terres de l'Ebre entre 2023 i 2024 i la que s'ha seguit des de 2019 mostren dinàmiques diferenciades entre el règim general i el règim d'autònoms, amb comportaments que reflecteixen les particularitats socioeconòmiques del territori en comparació amb altres àmbits de Catalunya.

El nombre d'afiliacions al règim general de la Seguretat Social a Catalunya va augmentar un 3,7% interanual el juny de 2024. Per comarques, les que han registrat els increments relatius més elevats són el Pallars Jussà (32,7%), el Baix Penedès (24,6%) i el Solsonès (14,3%). L'increment més elevat en termes absoluts s'ha registrat al Barcelonès (48.105 afiliacions), al Baix Llobregat (11.185 afiliacions) i al Vallès Occidental (9.095 afiliacions).

D'altra banda, el nombre d'autònoms a Catalunya puja un 1,5% interanual i se situa en 567.825 afiliacions. Les comarques que han registrat un ascens més gran en termes relatius són el Pallars Sobirà (3,1%) i la Selva (2,5%); en termes absoluts, per descomptat el Barcelonès i els dos Vallès han encapçalat el creixement. Per contra, el Lluçanès (-10,1%), la Terra Alta (-3,6%) i l'Alta Ribagorça (-2,1%) són les comarques que han registrat uns decrements relatius més elevats.

Els gràfics ens mostren que, mentre que les Terres de l'Ebre mantenen una tendència positiva en l'ocupació assalariada, el seu dinamisme és inferior al d'altres zones, possiblement a causa d'una presència inferior de sectors amb alt valor afegit. Pel que fa al règim d'autònoms, les Terres de l'Ebre mostren una tendència de disminució en les afiliacions, situació que contrasta amb l'evolució general a Catalunya, on s'ha observat un increment de l'afiliació d'autònoms. Per exemple, a Catalunya, el nombre d'autònoms va augmentar un 1,4% interanual el 2024.

Aquesta davallada d'autònoms es manifesta sobretot en el sector primari i el de la indústria, mentre que a la construcció i els sectors serveis el nombre d'autònoms es manté constant i l'afiliació en el règim general creix considerablement en aquest darrer. En els darrers sis anys, a les Terres de l'Ebre 5.846 persones s'han incorporat al règim general de la Seguretat Social (increment del 12%), mentre que el règim d'autònoms ha disminuït

en 380 persones, una davallada del -2,5%. La davallada prové íntegrament del sector primari i la indústria, mentre que l'increment d'afiliacions en el règim general està repartit entre tots els sectors, però quantitativament el 75% provenen del sector serveis.

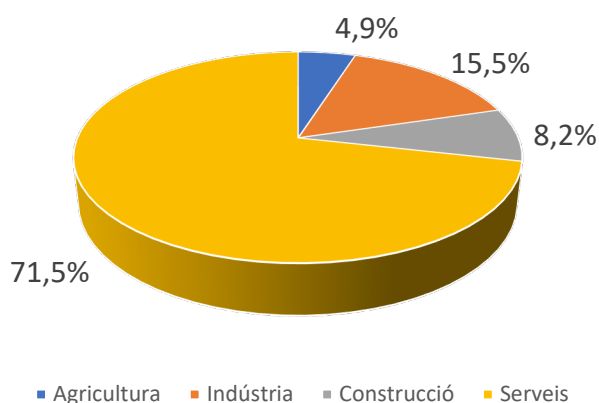
Segons les dades publicades per la Generalitat, el nombre de treballadors de l'Administració catalana ha crescut més del 58% els darrers vint anys, un 23,48% la darrera dècada. Actualment, la distribució és la següent: educació, 2.759 persones (mestres i professors de primària i secundària); administració i serveis, 1.342 persones; sanitat, 1.241 persones; cossos de seguretat, 543 persones; extinció d'incendis, 184 persones; administració de justícia, 156 persones, i agents rurals, 44 persones.

Els gràfics següents mostren la distribució dels treballadors afiliats a la Seguretat Social a les Terres de l'Ebre (TE) i a Catalunya. Es constata que la presència del sector agrícola és molt més rellevant a les Terres de l'Ebre que al conjunt del país; aquest diferencial és revelador, ja que mentre que a Catalunya el sector agrícola s'ha anat desmantellant progressivament com a conseqüència de la terciarització i l'expansió urbana, a les Terres de l'Ebre es manté com una activitat estructural, tot i la seva pèrdua de pes relatiu. L'agricultura i la ramaderia continuen tenint resiliència com a base productiva en zones rurals, sustentades pel pes dels conreus permanents (olivera, vinya, cítrics, arròs...), molts dels quals tenen certificacions d'origen, i moltíssimes instal·lacions ramaderes que crien milers i milers de caps de bestiar, avícola, porcí, boví i caprí, entre d'altres. L'estructura productiva que tradicionalment disposava de microexplotacions i activitat pluriactiva, està revirant cap a la concentració en extensions més grans, més professionalitzades i evidentment més rendibles, així com cap a la sostenibilitat i el cultiu ecològic.

El pes més gran de l'ocupació industrial a les Terres de l'Ebre s'ha d'emmarcar en la naturalesa de la indústria. Mentre que a les zones metropolitanes es disposa d'una indústria diversificada i tecnològicament avançada (automoció, química, biotecnologia, etc.), al territori ebrenc predomina una indústria vinculada a sectors primaris com la indústria alimentària, de la fusta o dels materials de construcció, per posar-ne uns exemples. La possibilitat que està creixent d'oferir productes amb més valor afegit que els que es feien fins ara pot obrir la porta a creixements sectorials superiors i més intensius pel que fa a coneixement i innovació.

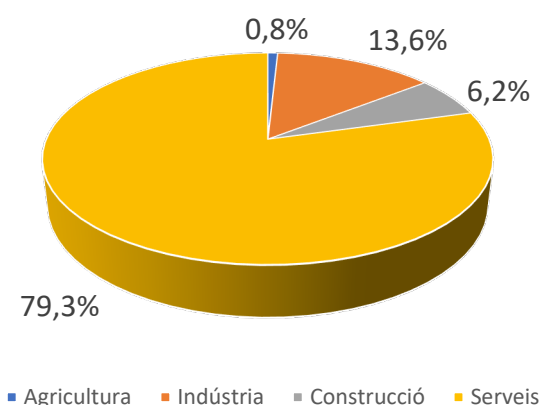
En termes de cadenes de valor, les indústries de les Terres de l'Ebre compleixen funcions perifèriques o subordinades dins de xarxes més àmplies: són activitats de processament local o indústries auxiliars amb poca capacitat d'innovació i escàs enllaç amb sistemes regionals de coneixement.

Gràfic 26. Distribució de les afiliacions a la Seguretat Social a les Terres de l'Ebre

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat

Gràfic 27. Distribució de les afiliacions a la Seguretat Social a Catalunya

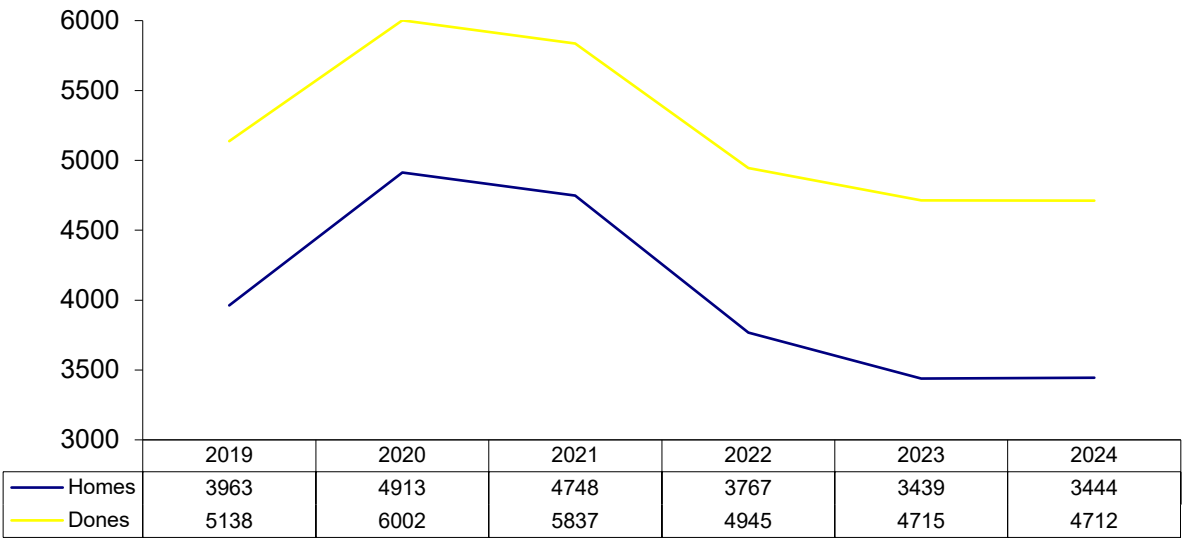
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat

Tot i que el sector serveis en ambdós territoris és el que correspon a les economies avançades occidentals, a Catalunya aquest sector presenta una hiperconcentració derivada de processos de terciarització avançada. Aquest fet respon a una economia metropolitana orientada cap als serveis empresarials intensius en coneixement (KIBS), el turisme massiu i les activitats logístiques i financeres, especialment a l'àrea metropolitana de Barcelona. En canvi, a les Terres de l'Ebre el sector serveis té un pes inferior i menys especialitzat. Estem parlant d'un sector serveis bàsic i de proximitat, orientat al consum local i molt vinculat als serveis públics, el comerç menor i l'atenció a les persones. Això evidencia una economia de baixa complexitat funcional, amb menys densitat empresarial i menys externalitats positives entre sectors terciaris.

El gràfic 28 mostra la tendència a la disminució de la taxa d'atur, que amb l'excepció de la pandèmia es va consolidant des de 2014, amb un descens més pronunciat en el cas dels homes que no pas en el de les dones. Aquest comportament dibuixa una tendència de cronificació de la bretxa de gènere en l'àmbit de l'atur a les Terres de l'Ebre, el qual, però, no es diferencia de la resta de Catalunya. Com hem analitzat en els darrers informes, la diferència entre l'atur masculí i el femení s'incrementa a

mesura que creix l'ocupació, sobretot en el cas dels sectors industrial i de la construcció. El 2024, l'evolució de l'atur ha estat inapreciable al conjunt de les comarques ebrenques, ja que en termes absoluts les xifres d'atur masculí s'han incrementat en 5 persones i les del femení han davallat en només 3 persones.

Gràfic 28. Evolució de l'atur per sexes a les Terres de l'Ebre (2019-2024)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat

Es fa evident després d'anys d'anàlisi que la bretxa de gènere pel que fa a l'atur no és conjuntural, sinó estructural i que requereix polítiques públiques específiques. Cal impulsar la formació i la requalificació per a dones en sectors amb projecció, atorgar incentius a la contractació femenina estable i de qualitat en sectors masculinitzats, i insistir en les polítiques empresarials de conciliació que permetin l'accés efectiu i sostingut de les dones al mercat laboral. Cal desenvolupar una estratègia territorial amb visió de gènere que reconegui la feminització de la pobresa laboral i promogui l'equitat en zones com les Terres de l'Ebre.

Fonts d'informació

- Departament de Territori i Sostenibilitat. Generalitat de Catalunya.
<http://territori.gencat.cat/ca>
(Consultes abril i maig de 2024)
- Duro, J. A. *Resiliència de la demanda turística, 2020*. Càtedra d'Economia Local i Regional. Universitat Rovira i Virgili.
- Empresaris i representants institucionals de les Terres de l'Ebre, entrevistes personals. Març i abril de 2024.
- Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT). Generalitat de Catalunya.
<http://www.idescat.cat/>
(Consultes abril i maig de 2024)
- Observatori Empresa i Ocupació. Departament d'Empresa i Ocupació. Generalitat de Catalunya.
<http://www20.gencat.cat/portal/site/observatoritreball/>
(Consultes entre abril i maig de 2024)
- Observatori Empresa i Ocupació. Focus Territorial. Departament d'Empresa i Ocupació. Generalitat de Catalunya.
<http://www20.gencat.cat/portal/site/observatoritreball/>
(Consultes abril i maig de 2024)
- Observatori Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural. Generalitat de Catalunya.
<http://www20.gencat.cat/portal/site/DAR/>
(Consultes abril i maig de 2024)

- Sistema de Anàlisis de Balances Ibéricos (SABI).

www.sabi.bvdep.com/

(Consultes abril i maig de 2024)

- Departament d'Empresa i Treball. Generalitat de Catalunya.

[http://empresa.gencat.cat/ca/treb_ambits_actuacio/emprenedoria/sup
ort-empresa-i-emprenedoria/](http://empresa.gencat.cat/ca/treb_ambits_actuacio/emprenedoria/sup
ort-empresa-i-emprenedoria/)

(Consultes abril i maig de 2024)

Capítol 2. El sector primari a les Terres de l'Ebre 2024

*Dra. Victòria Soldevila
Departament d'Economia
Universitat Rovira i Virgili*

1. Introducció

En aquest nou capítol sobre el sector primari de l'Informe d'Economia Local i Regional, analitzarem l'evolució del sector primari de les Terres de l'Ebre durant els anys 2023 i 2024, en funció de les dades disponibles.

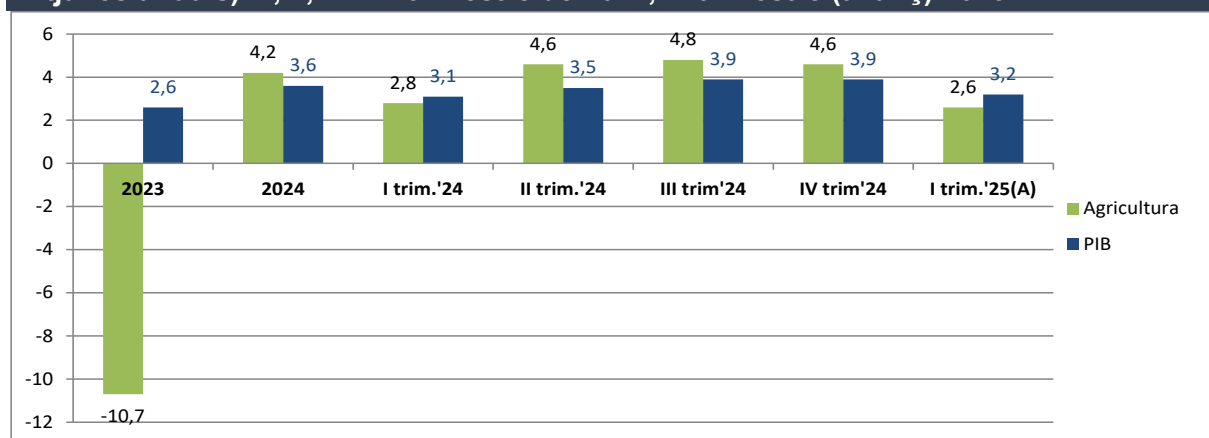
El capítol s'estructura en cinc parts. En l'apartat següent, s'analitza breument la situació de l'agricultura a Catalunya durant el 2024. En l'apartat 3, primer analitzarem l'estructura agrària de les quatre comarques ebrenques i la contribució del sector agrari al creixement del 2023 (últimes dades anuals disponibles). L'apartat 3.2 analitza l'evolució dels conreus agrícoles, basant-nos en els avanços de superfícies i de rendiments agrícoles de 2023 (últimes dades disponibles) i els preus de l'Observatori Agroalimentari dels Preus, document en què ja disposarem de les dades de 2024 i de principis de 2025. El subapartat següent el centrarem en les produccions ramaderes més significatives: aviram, porcí i conills. Tant les dades sobre superfícies i producció com sobre la capacitat ramadera procedeixen del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació (DARPA). Finalment, el tercer apartat fa referència a la pesca i analitzarem les dades basant-nos en la informació facilitada per les llotges dels principals ports de les Terres de l'Ebre. En l'apartat 4 ens centrem en l'evolució del mercat laboral, per al qual ens basem en les dades de l'Idescat pel que fa a les afiliacions a la Seguretat Social i a l'atur registrat.

En l'apartat final es resumeix la informació més rellevant d'aquest capítol i es fan algunes consideracions sobre els reptes que ha d'afrontar el sector primari en el context actual.

2. El sector primari a Catalunya el 2024

El 2024, l'economia catalana va créixer un 3,6%, per sobre de la taxa de creixement de l'economia espanyola (3,2%). El dinamisme de l'economia catalana d'aquest any s'explica especialment pel creixement dels serveis (4,1%) i de la indústria (3,9%). El sector de la construcció també va créixer, però menys (1,7%). El sector agrari va ser el sector que va experimentar un creixement més elevat, un 4,2%, una dada positiva, però cal tenir en compte que es venia d'un any, el 2023, en què l'activitat agrària va caure un -10,7% (font: *Nota de Conjuntura Econòmica*, 130, maig de 2025).

Gràfic 2.1. Variació interanual del VAB agrari i del PIB de Catalunya, 2023 i 2024 (taxes mitjanes anuals) i I, II, III i IV trimestre de 2024, i I trimestre (avanc) 2025

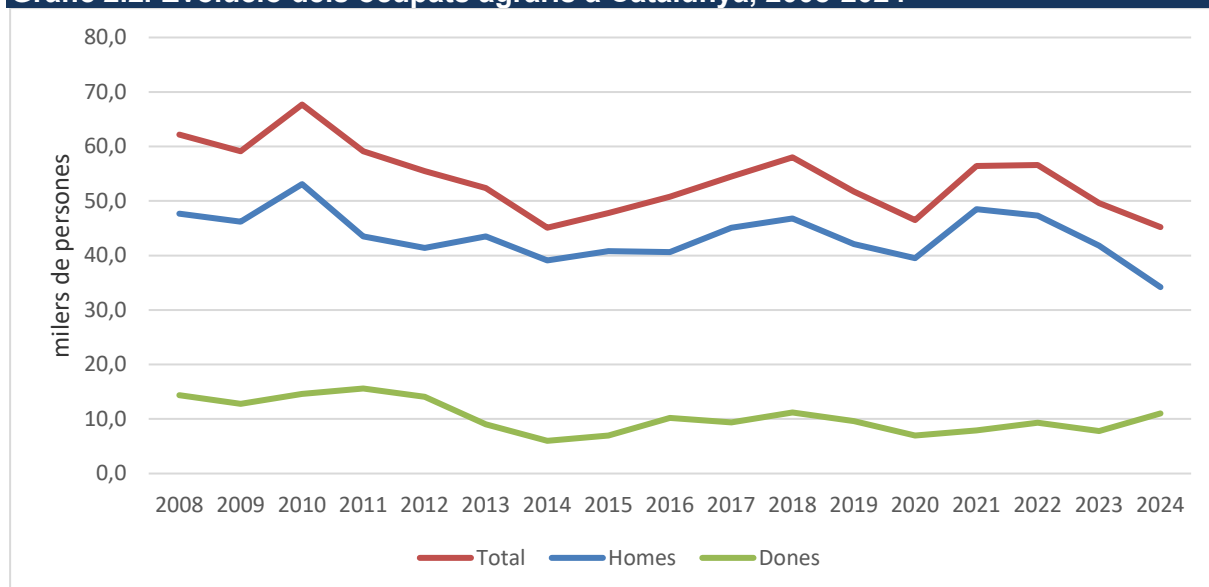

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la *Nota de Conjuntura Econòmica*, 130, maig de 2025

Tot i el creixement de l'activitat agrària, l'**ocupació** en el sector a Catalunya ha continuat disminuint (-8,87%), tal com s'observa al gràfic 2.2. Aquesta disminució de l'ocupació s'ha produït en l'ocupació masculina (-18,18%), mentre que el nombre de dones ocupades en l'agricultura ha crescut significativament (41%). No obstant això, cal tenir

en compte que es parteix d'uns nivells d'ocupació femenina molt baixos. El sector agrari català continua estant força masculinitzat: més del 75% dels ocupats agraris són homes.

Gràfic 2.2. Evolució dels ocupats agraris a Catalunya, 2008-2024

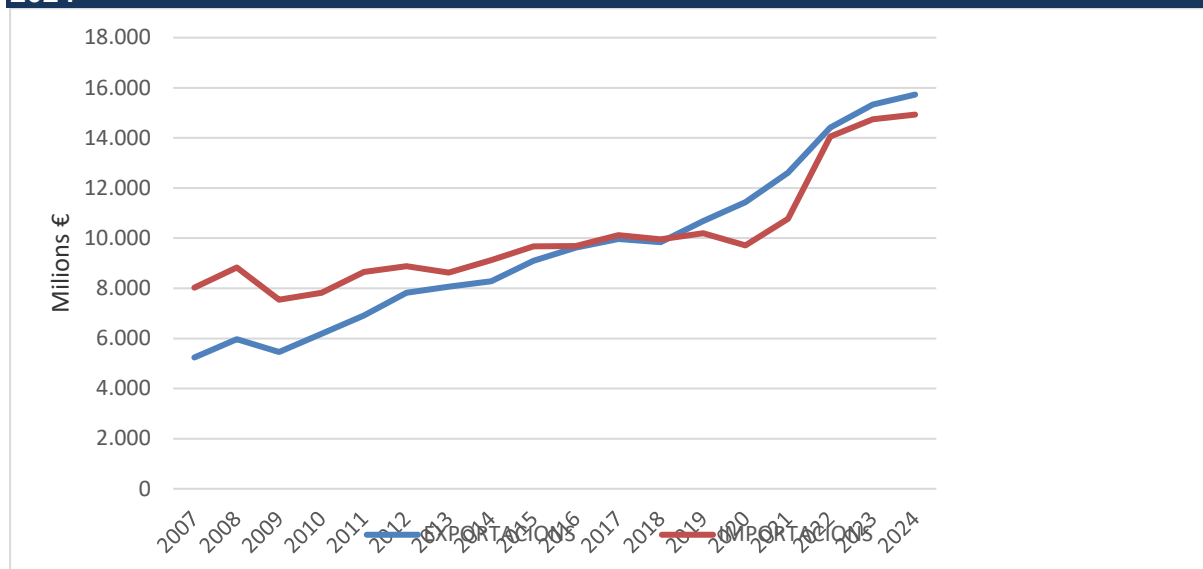
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Encuesta de población activa, INE, 2025

Les estimacions (per tant, no són dades definitives) de la **renda agrària** de 2024 facilitades pel Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació apunten que la renda agrària ha augmentat significativament aquest any i que se situa en 2.260,7 milions d'euros en preus corrents i en 1.755,5 milions d'euros en termes reals (és a dir, sense tenir en compte l'efecte de la inflació). Així doncs, la renda agrària a Catalunya va augmentar un 22,7% en termes nominals i un 18,9% en termes reals respecte al 2023. Aquest augment de la renda agrària s'explica per la disminució de les despeses en consums intermedis (gairebé un -12%), atès que els preus van baixar, especialment en els fertilitzants (-24%), els aliments per al bestiar (-15,8%) i l'energia (-6,3%) (font: Evolució renda agrària. Catalunya 2025, DARPA). D'altra banda, el valor de la producció final agrícola va augmentar (11,64%), mentre que el valor de la producció

final ramadera va disminuir (-5,96%), a causa de la davallada dels preus d'algunes produccions ramaderes. Tot i així, el creixement de la renda agrària (en termes reals) a Catalunya en el període 2015-2024 (10,96%) continua sent inferior al de l'Estat espanyol (20,9%) i al de la Unió Europea (13,07%) (font: Evolució renda agrària. Catalunya 2025, DARPA).

Pel que fa al **comerç exterior**, el 2024 les exportacions de productes agropesquers van augmentar un 2,5%, mentre que les importacions ho van fer un 1,3%. La taxa de cobertura del comerç agroalimentari se situa en un 105,34%. En el gràfic 2.3 s'evidencia el dinamisme exportador del sector primari català (les exportacions no han deixat de créixer en tot el període) i es consolida el superàvit comercial del sector agroalimentari des del 2018 (font: Comerç exterior agroalimentari, DARPA).

Gràfic 2.3. Exportacions i importacions de productes agropesquers de Catalunya, 2007-2024

Font: Comerç Exterior Agroalimentari, 2024, DARPA

3. El sector primari a les Terres de l'Ebre

En aquest apartat analitzem, en primer lloc, el creixement sectorial i l'aportació del sector primari al creixement de les Terres de l'Ebre. Les dades definitives sobre el valor afegit brut (VAB) agrari del 2024 encara no estan disponibles i utilitzem les dades del 2023 publicades a l'*Anuari Econòmic Comarcal* del BBVA. També pel que fa a les estadístiques de superfície i producció agrícola i capacitat i explotacions ramaderes utilitzarem les dades de 2023 publicades pel DARPA, atès que les dades de 2024 no es publiquen fins al juliol. Pel que fa al sector pesquer, sí que utilitzarem les dades de 2024 facilitades pel DARPA. Pel que fa a l'evolució dels preus, disposem de la informació de 2024, disponible a l'Observatori Agroalimentari de Preus.

3.1. Introducció: l'aportació del sector primari al creixement econòmic de les Terres de l'Ebre

L'agricultura representava poc més del 0,8% del PIB de Catalunya el 2023. El pes del sector primari a les Terres de l'Ebre se situa en el 3,5% del PIB i té una especialització agrària més elevada que el conjunt del país, tot i la davallada del sector el 2023. El Baix Ebre, la Terra Alta i el Montsià són les comarques més especialitzades en el sector primari: el sector representa un 4,8% del PIB del Baix Ebre, un 4,6% del PIB de la Terra Alta i un 4,5% del PIB del Montsià. El sector és menys important a la Ribera d'Ebre (0,9% del PIB comarcal el 2023) (font: BBVA Research, 2025).

A la taula 3.1.1 es desglossa el sector primari en els àmbits agrícola, ramader, forestal i aquícola i de pesca marítima. El sector agrícola té el pes més elevat a la Ribera d'Ebre (82,6% del sector primari), al Montsià

(66,2%) i a la Terra Alta (63,3%). Per altra banda, el Baix Ebre mostra una creixent especialització ramadera: el 2022 la ramaderia representava el 52,2% del VAB primari. En les comarques costaneres, la pesca marítima té un pes rellevant dins del VAB primari: 14,1% al Montsià i 5,3% al Baix Ebre (font: BBVA Research, 2025).

Taula 3.1.1. Estructura del VAB del sector primari (% sobre el total del VAB primari). Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre i Terra Alta, 2023

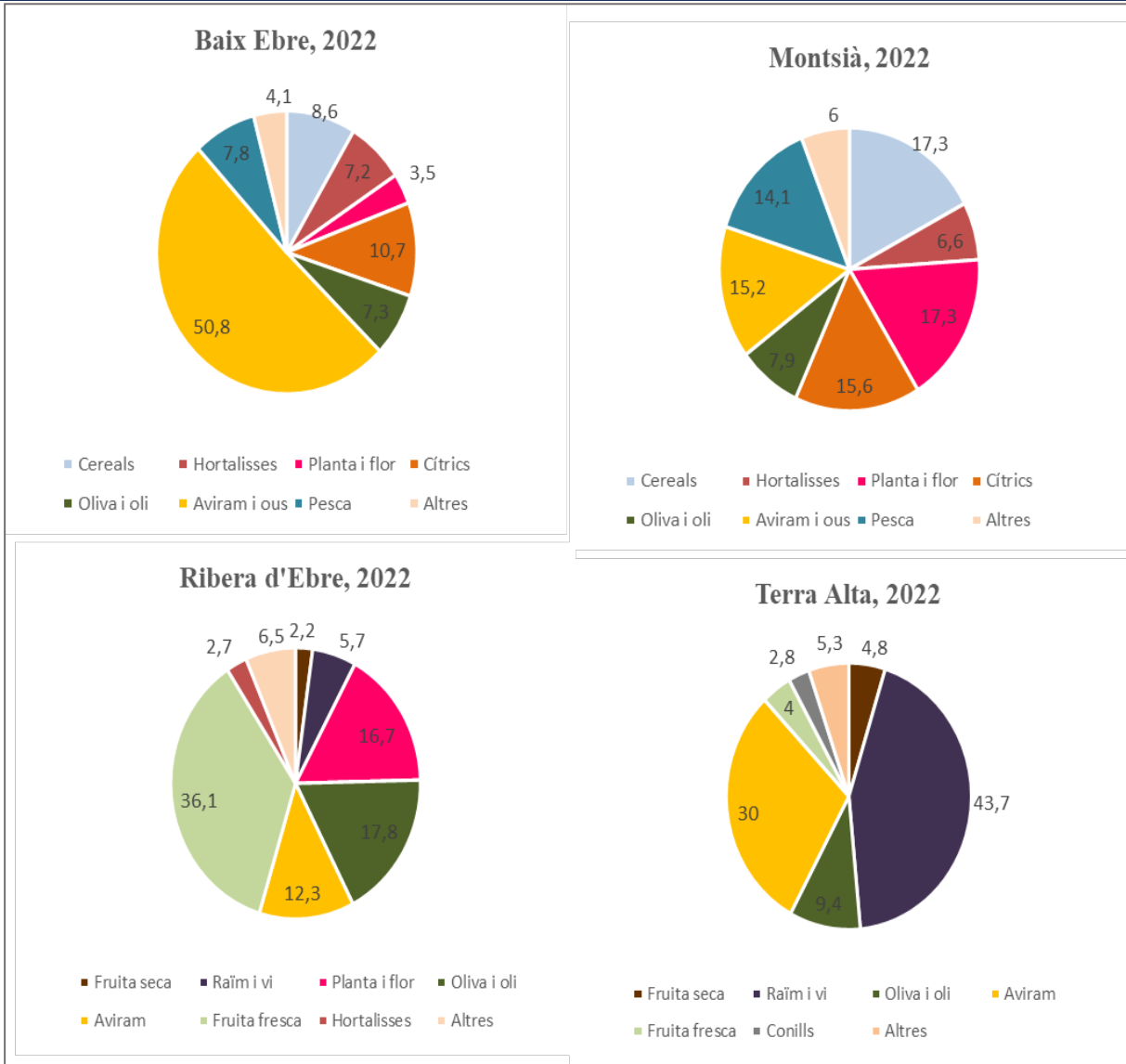
	Agrícola	Ramader	Forestal	Pesca
Baix Ebre	39,2	52,2	1,2	5,3
Montsià	66,2	16,9	2,8	14,1
Ribera d'Ebre	82,6	16,6	0,8	0,0
Terra Alta	63,3	36,6	0,2	0,0

Font: Anuari Econòmic Comarcal 2024, BBVA Research, 2025

Tal com es pot observar al gràfic 3.1.1, el Baix Ebre i el Montsià tenen unes estructures del sector agrícola força similars, en què destaquen la producció de cereals (arròs, principalment) (17,3% del sector primari al Montsià i 8,6% al Baix Ebre), cítrics (15,6% al Montsià i 10,7% al Baix Ebre) i hortalisses (7,2% al Baix Ebre i 6,6% al Montsià). Al Montsià també hi destaca la producció de plantes i flors (17,5%), producció que al Baix Ebre és el 3,5% del sector primari de la comarca. L'oliva i l'oli també és un sector rellevant en ambdues comarques (7,9% al Montsià i 7,3% al Baix Ebre). Les produccions de la Terra Alta estan molt concentrades en quatre sectors: el raïm i el vi, que representa el 43,7% del VAB primari, l'oliva i l'oli (9,4%) i la fruita fresca (4%) i seca (4,8%). A la Ribera d'Ebre hi destaca la producció de fruita fresca (36,1% del VAB primari), l'oliva i l'oli (17,8%) i la planta i flor ornamental (16,7%).

Pel que fa als sectors ramaders, en totes les comarques ebrenques té un pes molt important l'aviram i els ous. Al Baix Ebre aquest sector representa més de la meitat del VAB primari (50,8%), a la Terra Alta el 30%, al Montsià el 15,2% i, finalment, a la Ribera d'Ebre el 12,3%. També destaca la producció cunícola a la Terra Alta (2,8%) (font: BBVA Research, 2025).

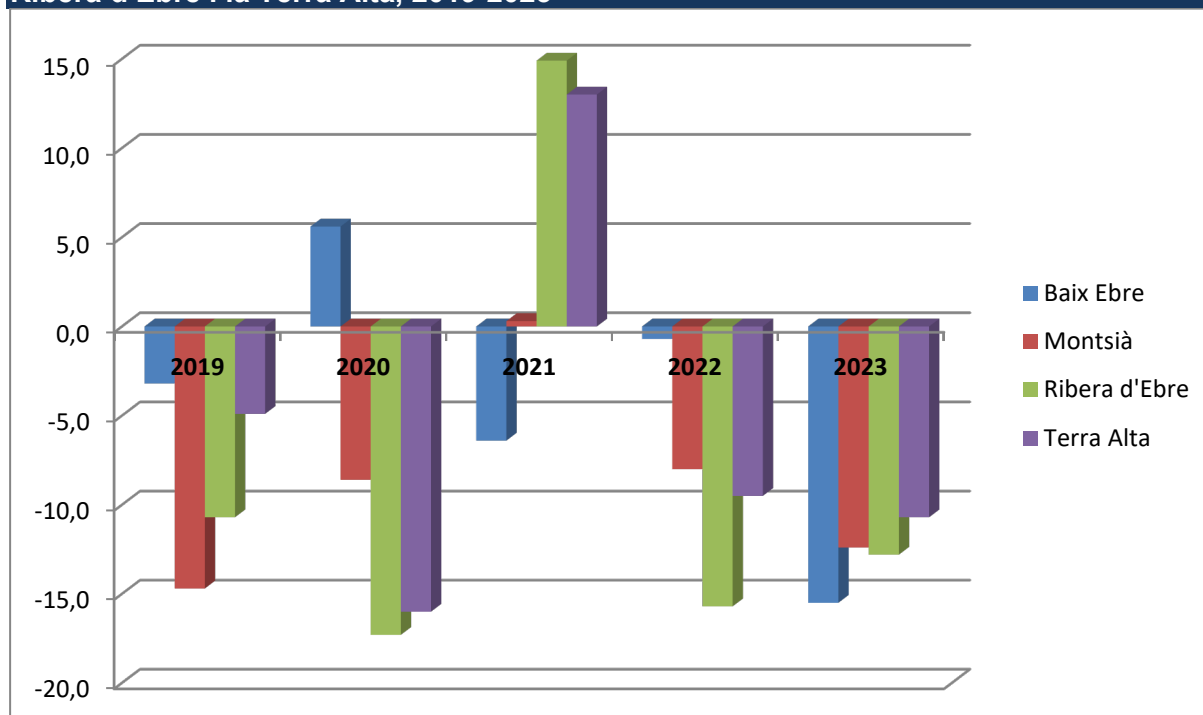
Gràfic 3.1.1. Estructura del VAB primari al Baix Ebre, el Montsià, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta, 2022

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Anuari Econòmic Comarcal 2024 de BBVA Research

El gràfic 3.1.2 presenta l'evolució del VAB primari en termes reals per al període 2019-2023. Tal com ja havia passat l'any anterior, el 2023 totes les comarques ebrenques van experimentar una caiguda del VAB primari: al Baix Ebre la davallada va ser d'un -15,5%, a la Ribera d'Ebre d'un -12,8%, al Montsià d'un -12,4% i a la Terra Alta d'un -10,7%. Tot i així, la disminució del VAB primari a les Terres de l'Ebre (-15,3%) va ser lleugerament inferior al conjunt de Catalunya (-15,9%) (font: BBVA Research, 2025).

Gràfic 3.1.2. Taxes de creixement anual real del VAB primari al Baix Ebre, el Montsià, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta, 2019-2023

Font: Anuari Econòmic Comarcal 2024 de BBVA Research

Així doncs, l'aportació del sector primari al creixement de les comarques ebrenques va ser negatiu, tal com pot observar-se a la taula 3.1.2.

Taula 3.1.2. Taxes de variació interanual del VAB primari, pes del VAB primari sobre el VAB comarcal i aportació sectorial a la variació del VAB comarcal, 2023

	Taxa de variació interanual del VAB real primari (2023-2022)	Pes del VAB pb primari sobre el VAB pb comarcal (2022)	Aportació a la variació del VAB pb comarcal (2023-2022)
Baix Ebre	-15,5	4,8	-0,7
Montsià	-15	4,5	-0,7
Ribera d'Ebre	-10,1	0,9	-0,1
Terra Alta	-20,1	4,6	-0,9
Terres de l'Ebre	-15,3	3,5	-0,5

Font: Anuari Econòmic Comarcal 2023 de BBVA Research, 2024

3.2. Les produccions agrícoles a les Terres de l'Ebre el 2023

En aquest apartat analitzarem les produccions que tenen més implementació en el conjunt de les Terres de l'Ebre: l'oli d'oliva, l'arròs, els cítrics, la fruita seca i la fruita dolça (préssecs, nectarines i cireres), d'acord amb les dades definitives del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural per al 2023 (les dades de 2024 no es publiquen fins al mes de juliol).

La producció **d'oli d'oliva** va augmentar de forma important el 2023, atès que cal tenir en compte que es venia d'una molt mala collita el 2022. La producció es va duplicar al Baix Ebre (140%) i a la Ribera d'Ebre (118%) i es va triplicar a la Terra Alta (292%) i al Montsià (211%). Amb aquesta collita, el Montsià encapçala el rànquing de les comarques productores a Catalunya (30.055 tones), seguida del Baix Ebre (28.849 tones), i supera aquest any les Garrigues (25.855 tones). Aquest creixement de la producció es va produir en un context de disminució de la superfície, que es va disminuir un -31% al Baix Ebre, un -25% a la Ribera d'Ebre, un -

22% a la Terra Alta i un -17% al Montsià. En el conjunt de les Terres de l'Ebre, la superfície es va reduir un -24%, mentre que la producció va augmentar un 172%. La millora en els rendiments i la circumstància de venir d'una collita molt dolenta l'any anterior expliquen el comportament d'aquest sector tan important a les Terres de l'Ebre. Malauradament, les dades no definitives sobre la collita de 2024 apunten a una nova davallada de la producció, ja que se situen en nivells similars a la de 2022.

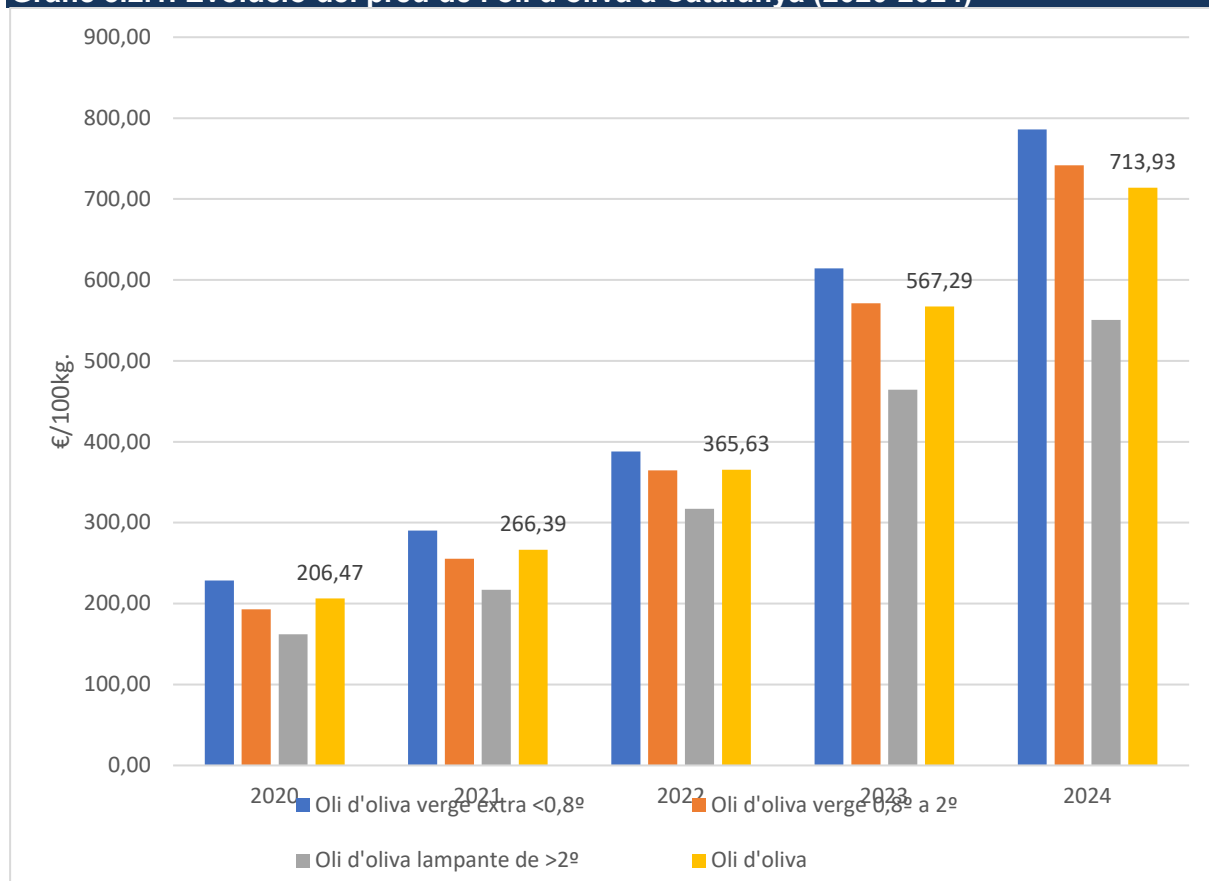
Quadre 3.2.1. Superfície i producció d'oli d'oliva. Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre, Terra Alta i Terres de l'Ebre, 2023 i 2022

	Superfície productiva (ha)		Producció (tn)		Variació 2023-2022	
	2023	2022	2023	2022	Superfície (%)	Producció (%)
Baix Ebre	12.506	18.202	28.849	12.010	-31,29	140,21
Montsià	13.031	15.628	30.055	9.663	-16,62	211,03
Ribera d'Ebre	6.842	9.079	9.306	4.255	-24,64	118,71
Terra Alta	4.505	5.809	7.677	1.958	-22,45	292,08
Terres de l'Ebre	36.884	48.718	75.887	27.886	-24,29	172,13

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, 2025

Els preus han continuat augmentant el 2024 (25,9%), però de forma menys pronunciada que el 2023, any en què els preus van augmentar un 55%. L'oli verge de <0,8º va augmentar els preus un 58% el 2023 i un 28% el 2024, i se situà en els 786 €/100 kg aquest darrer any; l'oli verge entre 0,8º i 2º ho va fer un 57% el 2023 i un 30% el 2024. No obstant això, s'observa una moderació dels preus a principis de 2025: al mes de març (darrera dada disponible), el preu se situa a l'entorn dels 400 €/100 l, d'acord amb les dades de l'Observatori Agroalimentari de Preus de la Generalitat de Catalunya.

Gràfic 3.2.1. Evolució del preu de l'oli d'oliva a Catalunya (2020-2024)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus, 2025

La producció d'**arròs** es localitza a les comarques del Baix Ebre i el Montsià. La superfície conreada va augmentar lleugerament el 2023 al Baix Ebre (0,26%), però la producció va disminuir (-4,79%). Al Montsià la superfície pràcticament no va variar (-0,04%), però la producció va disminuir més que al Baix Ebre (-13,41%). En el conjunt de les Terres de l'Ebre, la producció va disminuir un -9,84%. Encara no disposem de les dades de 2024, però s'espera una recuperació de la producció un cop s'han superat els episodis de sequera dels anys anteriors.

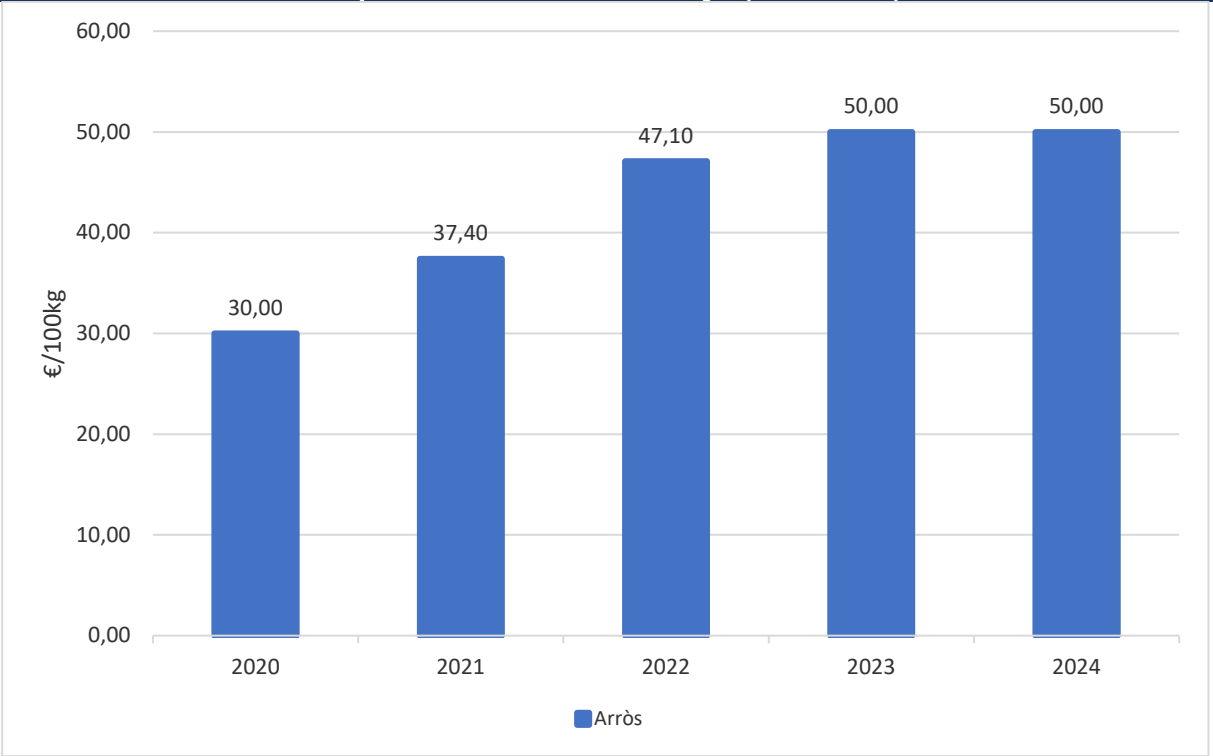
Quadre 3.2.2. Superfície i producció d'arròs. Baix Ebre, Montsià i Terres de l'Ebre, 2023 i 2022

	Superfície productiva (ha)		Producció (t)		Variació 2023-2022 (%)	
	2023	2022	2022	2021	Superfície	Producció
Baix Ebre	8.357	8.335	49.925	52.435	0,26	-4,79
Montsià	11.516	11.521	64.167	74.103	-0,04	-13,41
Terres de l'Ebre	19.873	19.856	114.092	126.538	0,09	-9,84

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, 2025

El 2024, els preus es van mantenir estables per a l'arròs. Tal com es pot observar al gràfic 3.2.2, els preus de l'arròs s'havien situat a l'entorn dels 30 €/100 kg fins al 2020, però a partir d'aquell any hi ha un augment significatiu dels preus, que actualment s'han estabilitzat a l'entorn dels 50 €/100 kg.

Gràfic 3.2.2. Evolució del preu de l'arròs a Catalunya (2020-2024)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus, 2025

La producció de vi es concentra, sobretot, a la Terra Alta i una mica menys a la Ribera d'Ebre. La collita de 2023 va ser inferior a la de l'any anterior, tal com es pot observar al quadre 3.2.3. La producció va disminuir un -10,6% i la superfície un -1,39% a les Terres de l'Ebre. La disminució de la producció més acusada va ser a la Terra Alta, on la producció va disminuir un -11%, tot i que la superfície pràcticament no va disminuir (-0,46%), comportament que s'explica pels efectes de la sequera. A la Ribera d'Ebre, els rendiments van millorar i la producció gairebé no va disminuir (-1,13%), tot i que la superfície va disminuir un -4,11%.

Quadre 3.2.3. Superfície i producció de vinya. Terra Alta, Ribera d'Ebre i Terres de l'Ebre, 2023 i 2022

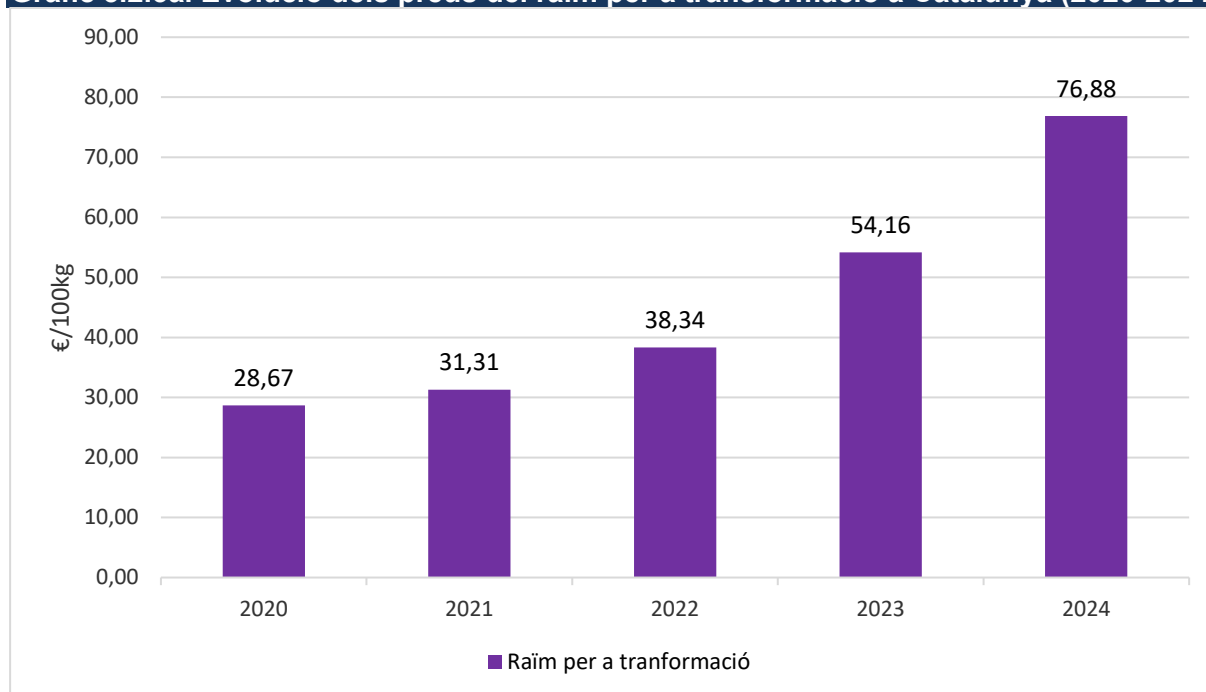
	Superfície productiva (ha)		Producció (t)		Variació 2023-2022 (%)	
	2023	2022	2023	2022	Superfície	Producció
Ribera d'Ebre	980	1.022	4.881	4.937	-4,11	-1,13
Terra Alta	5.887	5.914	36.448	41.020	-0,46	-11,15
Terres de l'Ebre(*)	6.881	6.978	41.357	46.259	-1,39	-10,60

(*) Inclou superfície i produccions del Baix Ebre i el Montsià.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, 2025

Pel que fa als preus, al gràfic 3.2.3a podem observar el preu del raïm. Després d'una forta davallada entre el 2017 i el 2020, els preus s'han anat recuperant els darrers anys. Aquest any l'increment ha estat significatiu, de gairebé un 42%.

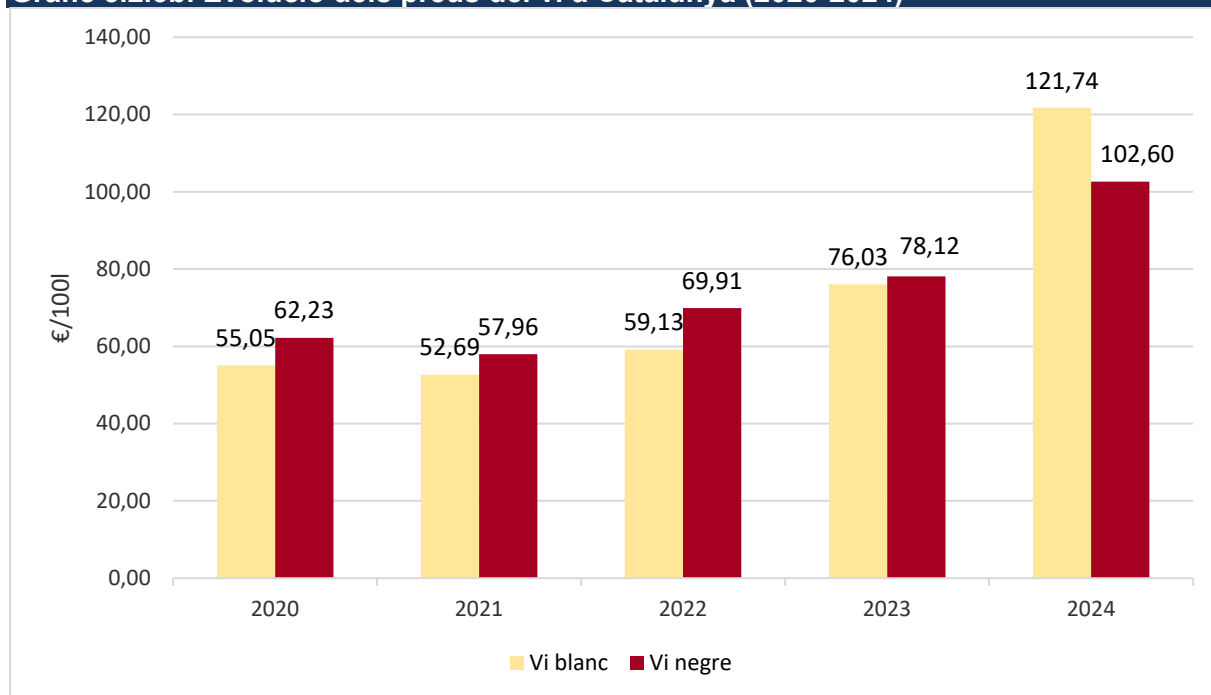
Gràfic 3.2.3a. Evolució dels preus del raïm per a transformació a Catalunya (2020-2024)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus, 2025

Els increments del preu del raïm s'han traslladat al preu del vi. Cal tenir en compte que la major part del vi produït a Catalunya es comercialitza amb una denominació d'origen protegida (DOP) o una indicació geogràfica protegida (IGP); els vins al marge d'aquests etiquetatges són pràcticament marginals. El creixement dels preus el 2024 ha estat molt pronunciat en el cas del vi blanc, especialment en el de DO o IGP: els preus van créixer més d'un 65% respecte al 2023, any en què ja havien registrat increments significatius. En el cas del vi negre i els rosats, els preus van augmentar més d'un 30%. Les dades de l'Observatori Agroalimentari de Preus també apunten a un augment dels preus durant el 2024. L'última dada disponible en el moment de tancar aquest informe (la del mes de març) situa el preu del vi blanc en 1,46 €/litre per al vi blanc i 1,13 €/litre per al vi negre i rosat (1,19 €/litre si és DO o IGP).

Gràfic 3.2.3b. Evolució dels preus del vi a Catalunya (2020-2024)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus. 2025

La producció de **cítrics** es localitza gairebé íntegrament a les comarques del Baix Ebre i el Montsià i és marginal a la Ribera d'Ebre. La campanya de cítrics de 2023-2024 ha estat millor que la de l'any anterior, però, tot i que la producció ha augmentat, la superfície de cítrics continua disminuint. Tal com es pot observar a la taula, les principals produccions de cítrics —taronja i mandarina— van augmentar (14% en el cas de les taronges i 24% en el cas de les mandarines). L'augment de la producció ha estat d'un 12% per a les taronges i un 30% per a les mandarines al Baix Ebre, i del 17% per a les taronges i el 19,6% per a les mandarines al Montsià. Tal com hem comentat, això no frena l'abandonament de la superfície, que s'ha reduït en les tres comarques ebrenques productores de cítrics. En el conjunt de les Terres de l'Ebre, la superfície de tarongers ha disminuït un -6% i la de mandariners un -9%.

Sense disposar encara de les dades definitives, tot apunta que la collita del període 2024-2025 no serà bona. Les condicions climàtiques han estat adverses, amb sequera a la primavera i pluges torrencials associades a la DANA a l'octubre i el novembre. Aquestes circumstàncies afectaran, sens dubte, la collita de clementina (la varietat més primerenca). Les explotacions del Baix Ebre i del Montsià més afectades poden acollir-se a les ajudes específiques del DARPA.

Quadre 3.2.4. Superfície i producció de cítrics (taronja i mandarina(*)). Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre i Terres de l'Ebre, 2023 i 2022

		<i>Superfície productiva (ha)</i>		<i>Producció (t)</i>		<i>Variació 2023-2022 (%)</i>	
		2023	2022	2023	2022	Superfície	Producció
Baix	Taronja	792	858	15.596	13.951	-7,69	11,79
Ebre	Mandarina	2.402	2.531	49.880	38.580	-5,10	29,29
Montsià	Taronja	653	676	12.859	10.992	-3,40	16,99
	Mandarina	2.393	2.729	49.759	41.598	-12,31	19,62
Ribera d'Ebre	Taronja	2	2	30	33	0,00	-9,09
	Mandarina	39	40	618	610	-2,50	1,31
Terres de l'Ebre	Taronja	1.447	1.536	28.485	24.976	-5,79	14,05
	Mandarina	4.834	5.300	100.257	80.788	-8,79	24,10

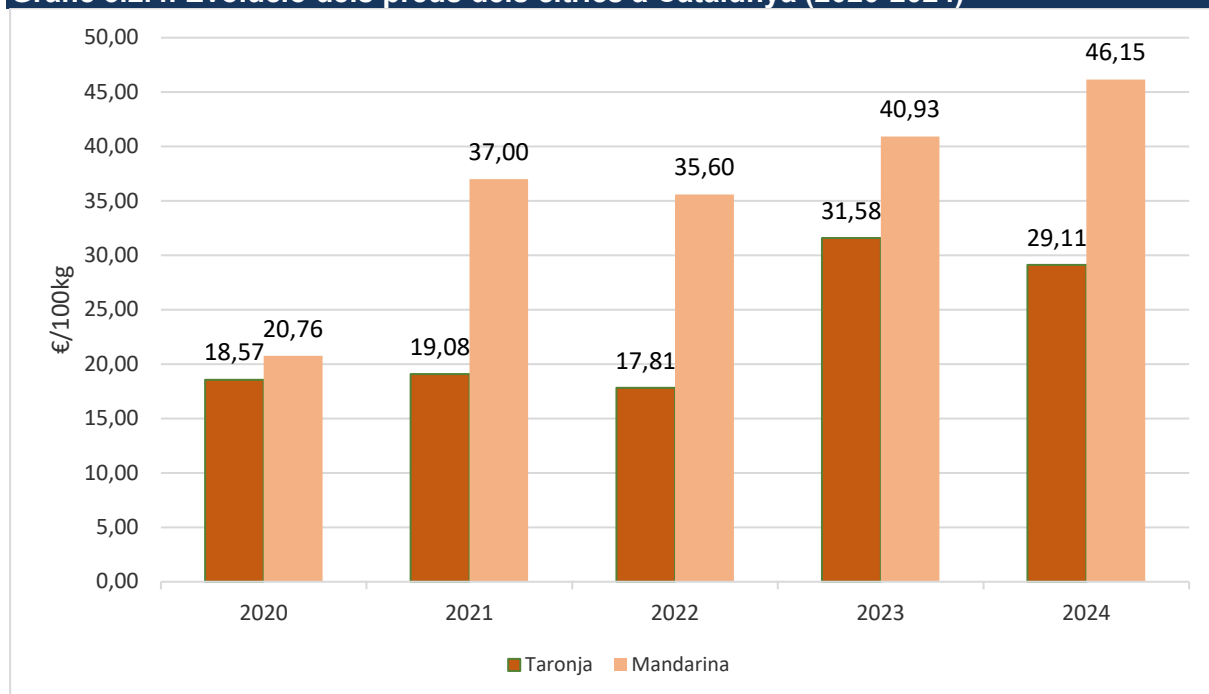
(*) *Mandarina inclou les varietats clementina, satsuma i híbrid.*

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, 2025

Pel que fa als preus, el preu de les mandarines va augmentar tant el 2023 (15%) com el 2024 (12,7%): la varietat clementina, la més comuna a les Terres de l'Ebre, va registrar augments del 13,6% el 2024, mentre que els preus de la varietat *satsuma* van disminuir (-28%). Les taronges van augmentar molt de preu el 2023 (77%) i el 2024 hi ha hagut una certa estabilització, amb una petita davallada (-7,8%), però les darreres dades

disponibles apunten que els preus el 2025 tornaran a situar-se en valors similars als del 2023.

Gràfic 3.2.4. Evolució dels preus dels cítrics a Catalunya (2020-2024)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus. 2025

En el cas de la **fruita dolça**, s'observa una tendència similar: tot i els increments de producció (també es venia d'una mala collita l'any anterior), continua l'abandonament i les superfícies es van reduint. Les principals produccions de fruita dolça a les Terres de l'Ebre són els préssecs i les nectarines i les cireres, i la producció es localitza principalment a la Ribera d'Ebre. Pel que fa als préssecs i les nectarines, la collita va ser molt bona a causa de les bones condicions climàtiques, de manera que es duplicaren els registres de l'any anterior (increments del 102% per als préssecs i del 115% per a les nectarines), però la superfície de presseguers va disminuir un -19,7% en el conjunt de les Terres de l'Ebre i la de nectariners un -16,6% (vegeu el quadre 3.2.5).

Quadre 3.2.5. Superfície i producció de préssecs (*) i nectarines. Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre, Terra Alta i Terres de l'Ebre, 2023 i 2022

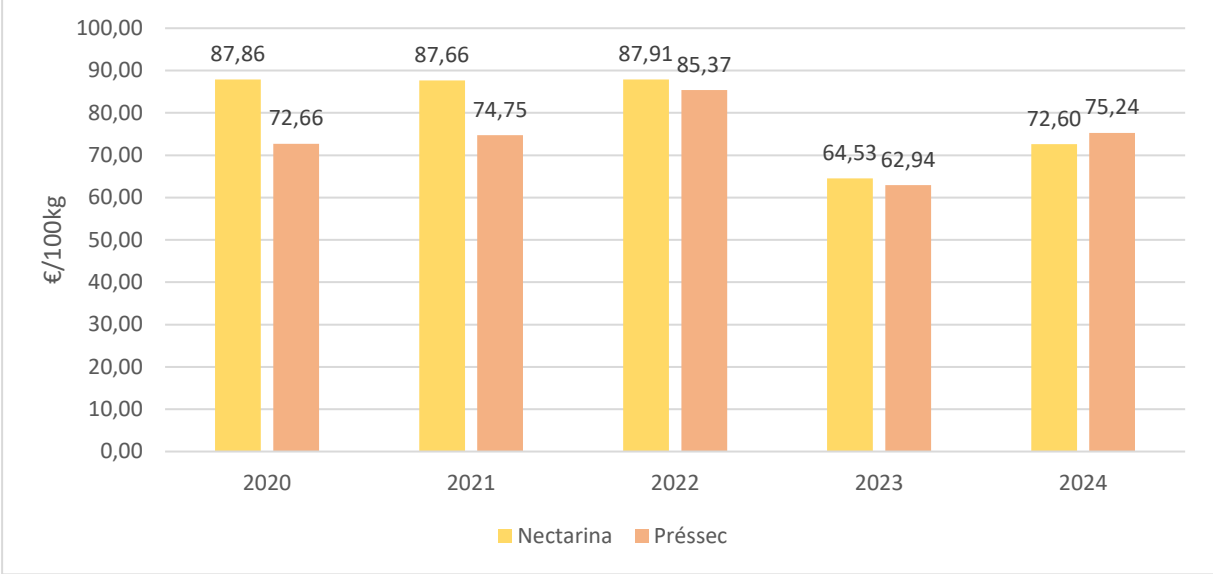
		<i>Superfície productiva (ha)</i>		<i>Producció (t)</i>		<i>Variació 2023-2022 (%)</i>	
		2023	2022	2023	2022	Superfície	Producció
Baix	<i>Préssecs</i>	60	86	895	837	-30,23	6,93
Ebre	<i>Nectarines</i>	15	17	257	238	-11,76	7,98
Montsià	<i>Préssecs</i>	27	36	334	302	-25,00	10,60
	<i>Nectarines</i>	6	7	107	98	-14,29	9,18
Ribera d'Ebre	<i>Préssecs</i>	511	625	8.164	3.466	-18,24	135,55
	<i>Nectarines</i>	299	360	5314	2304	-16,94	130,64
Terra Alta	<i>Préssecs</i>	31	36	333	192	-13,89	73,44
	<i>Nectarines</i>	2	2	31	13	0,00	138,46
Terres de l'Ebre	<i>Préssecs</i>	629	783	9.726	4.797	-19,67	102,75
	<i>Nectarines</i>	322	386	5.709	2.653	-16,58	115,19

(*) Les dades inclouen el préssec pla.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, 2025

La bona collita del 2023 va generar una davallada en els preus tant de les nectarines (-26,6%) com dels préssecs de consum en fresc (-26,3%). Les dades del 2024 mostren una lleugera recuperació en els preus: els de les nectarines han augmentat un 12,5% i els dels préssecs gairebé un 20%. Sobre la collita actual, les estimacions de l'Associació Empresarial de Fruita de Catalunya (Afrucat) apunten que el preu es mantindrà estable.

Gràfic 3.2.4. Evolució dels preus dels préssecs i les nectarines a Catalunya (2020-2024)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus. 2025

En el cas de la **cirera**, la producció es localitza a la Ribera d'Ebre i la Terra Alta. La collita del 2022 va ser dolenta, a causa de les condicions climàtiques adverses, i la producció va disminuir significativament. Però la situació va millorar el 2023. La producció va augmentar un 57% a la Ribera d'Ebre i un 30% a la Terra Alta. Tot i així, les superfícies continuen disminuint, especialment a la Terra Alta (-17%).

Quadre 3.2.6. Superfície i producció de cireres. Ribera d'Ebre, Terra Alta i Terres de l'Ebre, 2023 i 2022

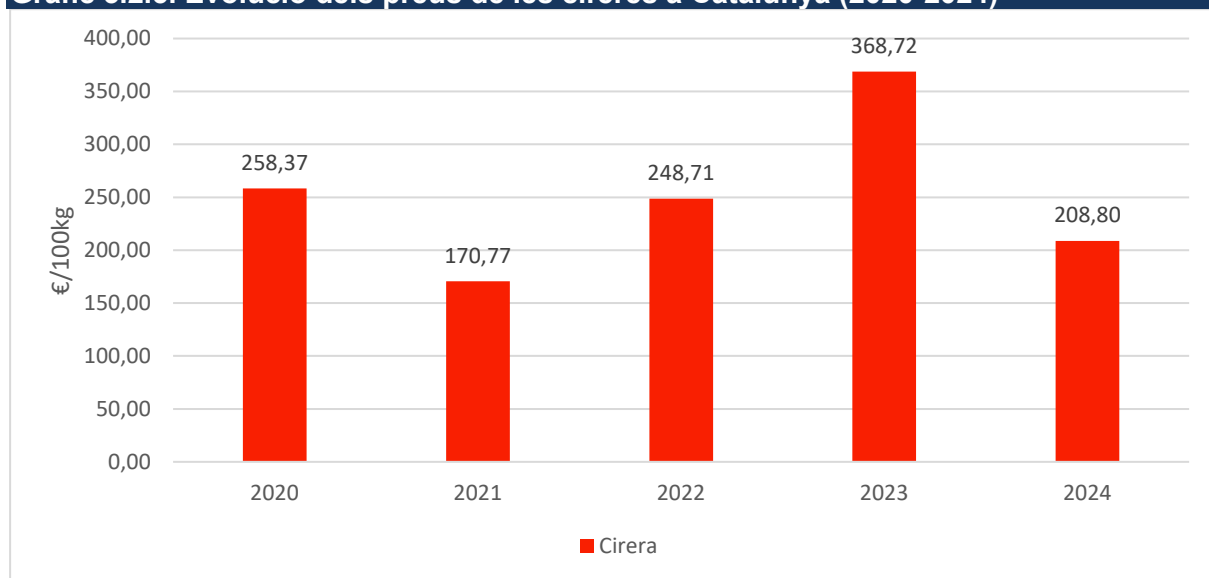
	Superfície productiva (ha)		Producció (t)		Variació 2023-2022 (%)	
	2023	2022	2023	2022	Superfície	Producció
Ribera d'Ebre	836	852	4.170	2.651	-1,88	57,30
Terra Alta	144	173	653	502	-16,76	30,08
Terres de l'Ebre (*)	1.042	1.097	5.099	3.359	-5,01	51,80

(*) Inclou la superfície i les produccions del Baix Ebre i el Montsià.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, 2025

Els preus havien experimentat una forta davallada el 2021, però s'havien anat recuperant el 2022 i el 2023. Malauradament, no s'han pogut mantenir aquests increments i el 2024 els preus van caure un -43%, fins a situar-se en els 2,09 €/kg.

Gràfic 3.2.5. Evolució dels preus de les cireres a Catalunya (2020-2024)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus. 2025

Pel que fa a **la fruita seca**, la principal producció a les Terres de l'Ebre és l'ametlla. La Terra Alta és la tercera comarca productora d'aquest producte a Catalunya (per darrera del Segrià i les Garrigues) i representa més de la meitat de la producció i superfície d'ametlla a les Terres de l'Ebre (45% i 66%, respectivament). La Ribera d'Ebre també és productora d'ametlles (20% de la superfície i 23% de la producció de l'Ebre). Al Baix Ebre i al Montsià aquesta producció és més marginal.

La producció d'ametlles a les Terres de l'Ebre va augmentar un 57%, malgrat la disminució de la superfície (-29%). La producció a la Ribera d'Ebre es va duplicar (107,06%), els increments de producció també van ser significatius al Montsià (52%) i a la Terra Alta (46%), i menys

quantiosos al Baix Ebre (27%). La superfície va disminuir a totes les comarques: un -35% a la Terra Alta, un -27% al Baix Ebre, un -14% al Montsià i un -11% a la Ribera d'Ebre.

La producció i la superfície d'avellanes van continuar disminuint aquest any a les dues comarques productores, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta.

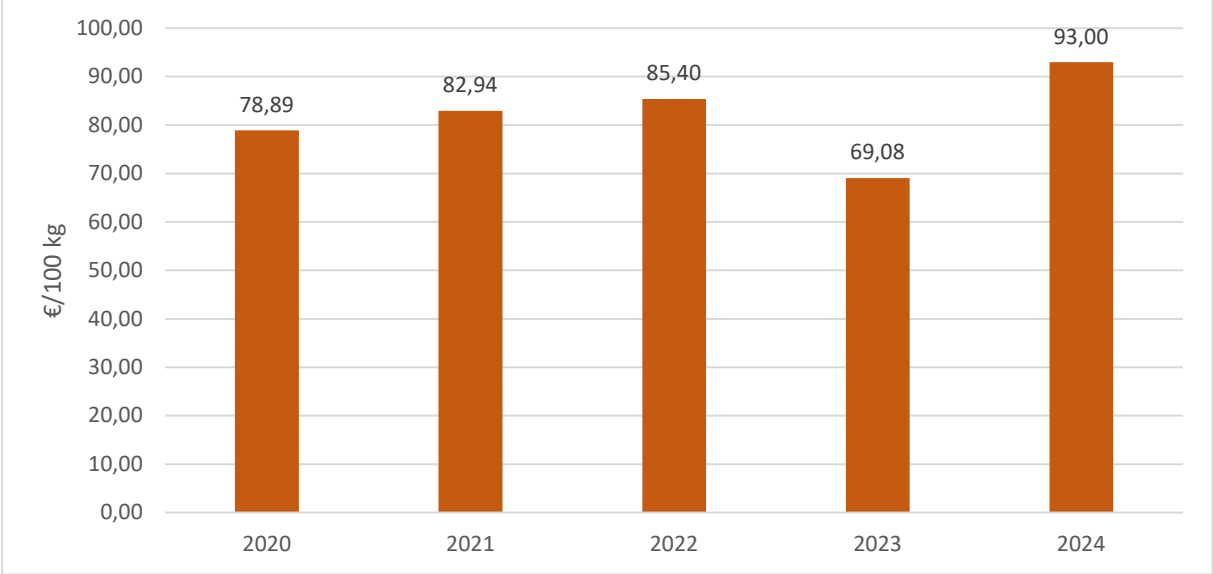
Quadre 3.2.7. Superfície i producció d'ametlles i avellanes. Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre, Terra Alta i Terres de l'Ebre, 2023 i 2022

		<i>Superfície productiva (ha)</i>		<i>Producció (t)</i>		<i>Variació 2023-2022 (%)</i>	
		2023	2022	2023	2022	Superfície	Producció
Baix Ebre	<i>Ametlles</i>	886	1.215	985	776	-27,08	26,93
Montsià	<i>Ametlles</i>	463	540	637	419	-14,26	52,03
Ribera d'Ebre	<i>Ametlles</i>	2.279	2.566	1.818	878	-11,18	107,06
	<i>Avellanes</i>	95	95	22	26	0,00	-15,38
Terra Alta	<i>Ametlles</i>	5.452	8.426	2.475	1.699	-35,30	45,67
	<i>Avellanes</i>	420	527	154	242	-20,30	-36,36
Terres de l'Ebre	<i>Ametlles</i>	9.080	12.747	5.915	3.772	-28,77	56,81
	<i>Avellanes</i>	515	622	176	268	-17,20	-34,33

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, 2025

Els preus de l'ametlla van registrar una davallada significativa el 2023 (-19%), però afortunadament la tendència va canviar el 2024 i els preus es van recuperar substancialment (35%). I les dades de l'Observatori Agroalimentari de Preus, corresponents al mes de febrer de 2025, assenyalaven un creixement continuat i situaven el preu de l'ametlla a prop dels 111 €/100 kg. Pel que fa als preus de l'avellana, també augmenten (21,4%).

Gràfic 3.2.7. Evolució dels preus de l’ametlla a Catalunya (2020-2024)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus. 2025

La **garrofa** té un pes important al Baix Ebre (és la segona comarca productora a Catalunya, per darrere del Tarragonès) i, una mica menys, al Montsià. Aquest any la superfície de garrofers al Baix Ebre s’ha reduït a la meitat i això ha provocat que la producció també es redueixi substancialment.

Quadre 3.2.8. Superfície i producció de garrofes. Baix Ebre, Montsià, Ribera d’Ebre, Terra Alta i Terres de l’Ebre, 2023 i 2022

	Superfície productiva		Producció (t)		Variació 2023-2022	
	(ha)				(%)	
	2023	2022	2023	2022	Superfície	Producció
Baix Ebre	935	2.179	1.985	4.084	-57,09	-51,40
Montsià	435	434	852	773	0,23	10,22
Ribera d’Ebre	28	29	75	71	-3,45	5,63
Terra Alta	7	6	5	8	16,67	-37,50
Terres de l’Ebre	1.405	2.648	2.917	4.936	-46,94	-40,90

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d’Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, 2025

Pel que fa la producció de **planta ornamental**, sembla que el sector es consolida a les Terres de l’Ebre. El Montsià és la segona comarca

productora de planta ornamental a Catalunya (per darrere del Maresme), però la producció i la superfície han disminuït un -30% el 2023. Per contra, la producció i la superfície gairebé s’han duplicat a la Ribera d’Ebre, cosa que compensa bona part de la disminució de la producció del Montsià. En el conjunt de les Terres de l’Ebre, la producció i la superfície van caure poc més d’un -5%.

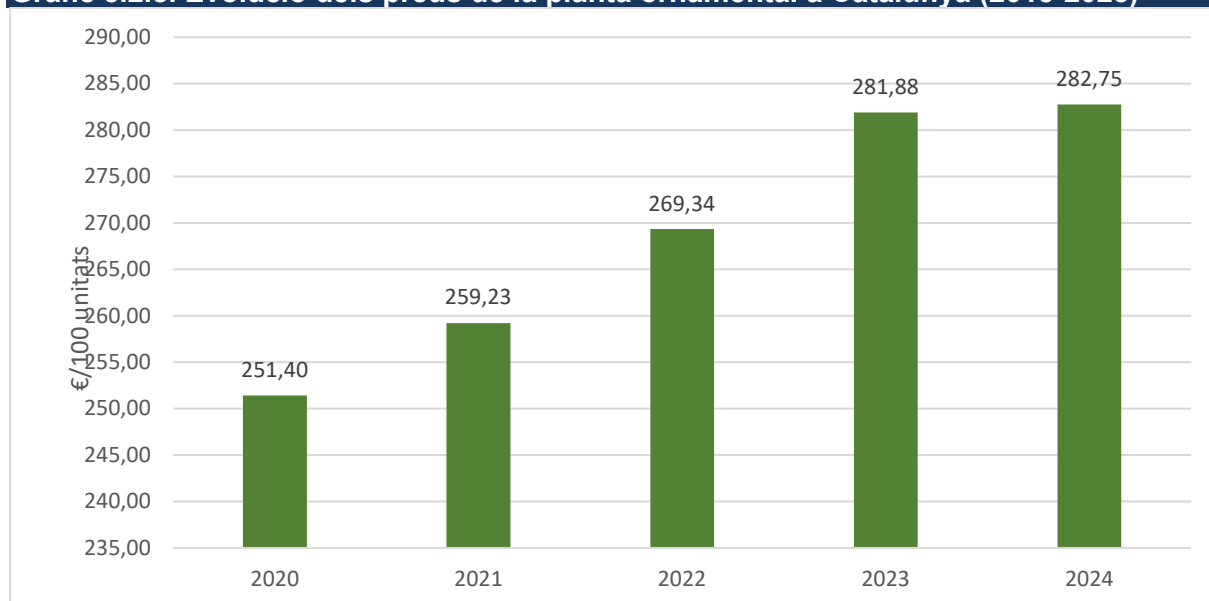
Quadre 3.2.9. Superfície i producció de planta ornamental. Baix Ebre, Montsià, Ribera d’Ebre i Terres de l’Ebre, 2023 i 2022

	<i>Superfície productiva</i>		<i>Producció (t)</i>		<i>Variació 2023-2022 (%)</i>	
	<i>(ha)</i>					
	2023	2022	2023	2022	Superfície	Producció
Baix Ebre	22	23	1.322	1.380	-4,35	-4,20
Montsià	56	80	3.366	4.800	-30,00	-29,88
Ribera d’Ebre	37	19	2.224	1.140	94,74	95,09
Terres de l’Ebre	115	122	6.912	7.320	-5,74	-5,57

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d’Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, 2025

Pel que fa als preus, van augmentar un 5% el 2023 i el 2024 pràcticament no han variat (augment del 0,3%). Els valors estan molt lluny dels del 2015 (quan estaven a prop dels 5 €/unitat), però els darrers anys s’observa una tendència a l’alça. Les dades dels primers mesos del 2025 també apunten a un lleuger increment dels preus.

Gràfic 3.2.8. Evolució dels preus de la planta ornamental a Catalunya (2015-2023)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus. 2025

La producció d'**hortalisses** a les Terres de l'Ebre es concentra al Baix Ebre i al Montsià. Al Baix Ebre destaca la producció de carxofa, síndria, tomàquet, coliflor i carbassa. Al Montsià es produeix sobretot tomàquet, carxofa, síndria i julivert.

Al quadre 3.2.10 presentem les superfícies i produccions de tomàquet i carxofa. Tal com s'observa, les superfícies han disminuït significativament a les dues comarques ebrenques: al Montsià la superfície dedicada a ambdues hortalisses ha disminuït més d'un 90%, igual que la producció; al Baix Ebre la disminució de la producció i la superfície de tomàquet ha estat més pronunciada que la de carxofa.

Quadre 3.2.10. Superfície i producció de tomàquet i carxofa. Baix Ebre, Montsià i Terres de l'Ebre, 2023 i 2022

		Superfície productiva (ha)		Producció (t)		Variació 2023-2022 (%)	
		2023	2022	2023	2022	Superfície	Producció
Baix Ebre	Tomàquet	14	58	336	1.972	-75,86	-82,96
	Carxofa	104	154	1.456	2.310	-32,47	-36,97
Montsià	Tomàquet	4	72	96	2.448	-94,44	-96,08
	Carxofa	14	181	196	2.172	-92,27	-90,98
Terres de l'Ebre (*)	Tomàquet	32	138	726	4.676	-76,81	-84,47
	Carxofa	121	339	1.688	4.533	-64,31	-62,76

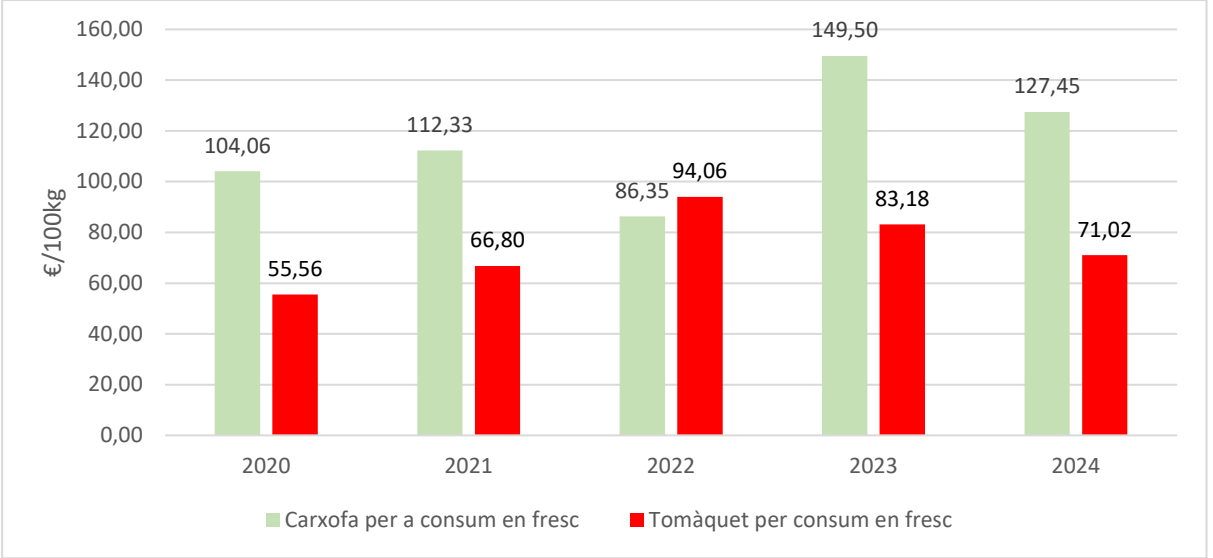
(*) Inclou la producció i la superfície de la Ribera d'Ebre i el Montsià.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, 2025

Pel que fa als preus, el preu de la carxofa va augmentar molt (73%) el 2023, coincidint amb la davallada de la producció. El 2024 els preus es van reajustar, amb una davallada del -15%, però les dades dels primers mesos del 2025 apunten a una revifada dels preus.

En canvi, el preu del tomàquet ha continuat a la baixa: el 2023 va disminuir un -11,6% i el 2024 la davallada ha estat superior, de gairebé un -15%.

Gràfic 3.2.9. Evolució dels preus del tomàquet i la carxofa a Catalunya (2020-2024)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus. 2025

3.3. Les produccions ramaderes a les Terres de l'Ebre el 2023

Pel que fa als sectors ramaders, les úniques dades disponibles desagregades d'àmbit comarcal són les referents a les explotacions i capacitats. Això ens permet analitzar l'estructura del sector, si bé la capacitat no es correspon amb el nombre d'efectius. Actualment, el DARPA també publica les dades d'efectius, però no d'àmbit comarcal. Les dades de què disposem són les actualitzades a l'octubre de 2023.

A les quatre comarques ebrenques hi trobem una forta implantació de l'aviram i, una mica menys, del porcí. La resta de produccions són més marginals, tot i que la producció cunícola té una certa implantació al territori.

3.3.1. La producció d'aviram el 2023

El quadre 3.3.1 presenta la informació sobre el nombre d'explotacions i la capacitat que tenen pel que fa al pollastre de carn i les gallines per a ous. L'aviram es troba força concentrat a la comarca del Baix Ebre, que el 2023 representava el 71% del total d'explotacions de pollastre per a carn de les Terres de l'Ebre i el 50% de la capacitat, i el 66% de les explotacions de gallines per a ous i el 64% de la capacitat. El Montsià és la segona comarca productora d'aviram (19% de les explotacions de pollastre i 16% de les de gallines, i 28% i 14%, respectivament, pel que fa a la capacitat el 2023). La Terra Alta, tot i que disposa de menys explotacions (6% de les explotacions de pollastres i 9% de les de gallines), suposa gairebé el 17% de les places de pollastres i més del 20% de les de gallines. L'aviram és menys rellevant a la Ribera d'Ebre.

No disposem de les dades de 2024, però pel que fa al 2023 podem observar com el nombre d'explotacions de pollastres de carn es va mantenir, mentre que el de gallines per a ous va augmentar a les Terres de l'Ebre (7%). L'augment de les explotacions de gallines es va produir a totes les comarques ebrenques i la capacitat en el conjunt de les Terres d'Ebre va augmentar un 1,75%. Pel que fa a les explotacions de pollastre per a carn, el nombre d'explotacions gairebé no va variar i la capacitat va augmentar lleugerament (1,7%).

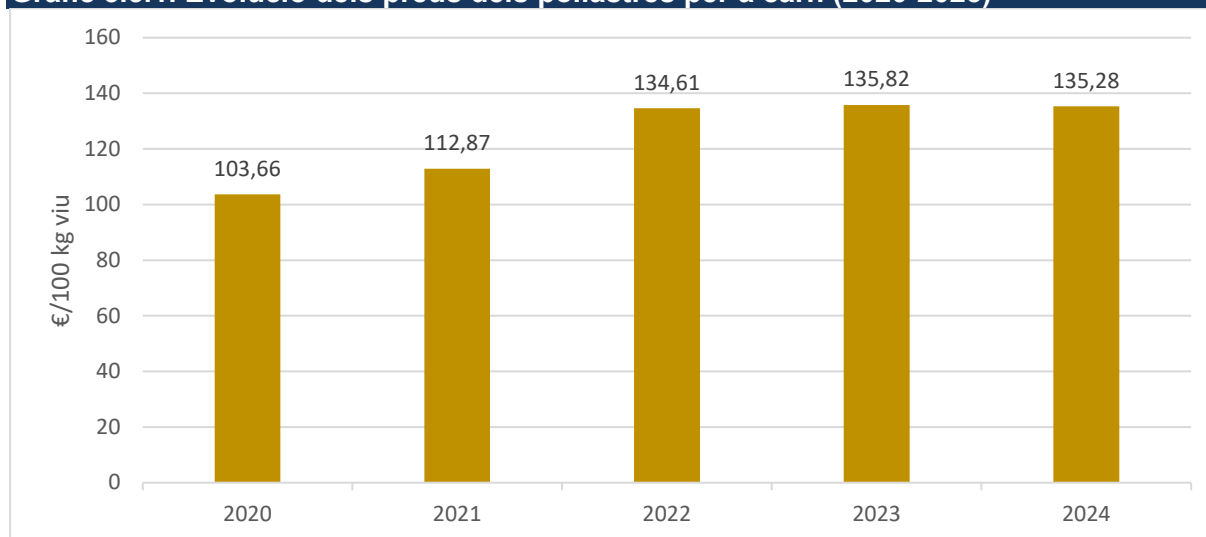
Quadre 3.3.1. Capacitat total i explotacions. Pollastres per a carn i gallines per a ous. Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre, Terra Alta i Terres de l'Ebre, 2023 i 2022

		Nombre d'explotacions		Capacitat total		Variació 2023-2022 (%)	
		2023	2022	2023	2022	Explot.	Capacitat
Baix	Pollastres	422	423	2.909.708	2.810.365	-0,24	3,53
Ebre	Gallines	468	464	939.603	981.773	0,86	-4,30
Montsià	Pollastres	112	108	1.635.088	1.586.887	3,70	3,04
	Gallines	113	99	199.658	199.386	14,14	0,14
Ribera d'Ebre	Pollastres	14	15	300.351	360.351	-6,67	-16,65
	Gallines	59	43	19.007	18.646	37,21	1,94
Terra Alta	Pollastres	39	39	976.032	966.032	0,00	1,04
	Gallines	64	51	305.597	238.818	25,49	27,96
Terres de l'Ebre	Pollastres	587	585	5.821.179	5.723.635	0,34	1,70
	Gallines	704	657	1.463.865	1.438.623	7,15	1,75

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades dels documents del DARPA Explotacions i places de bestiar per comarques. Any 2023 i Explotacions i places de bestiar per comarques. Any 2022

Pel que fa als preus, el preu del pollastre de granja s'ha mantingut força estable els darrers anys: el 2023 va augmentar un 0,9% i el 2024 ha disminuït un -0,4%.

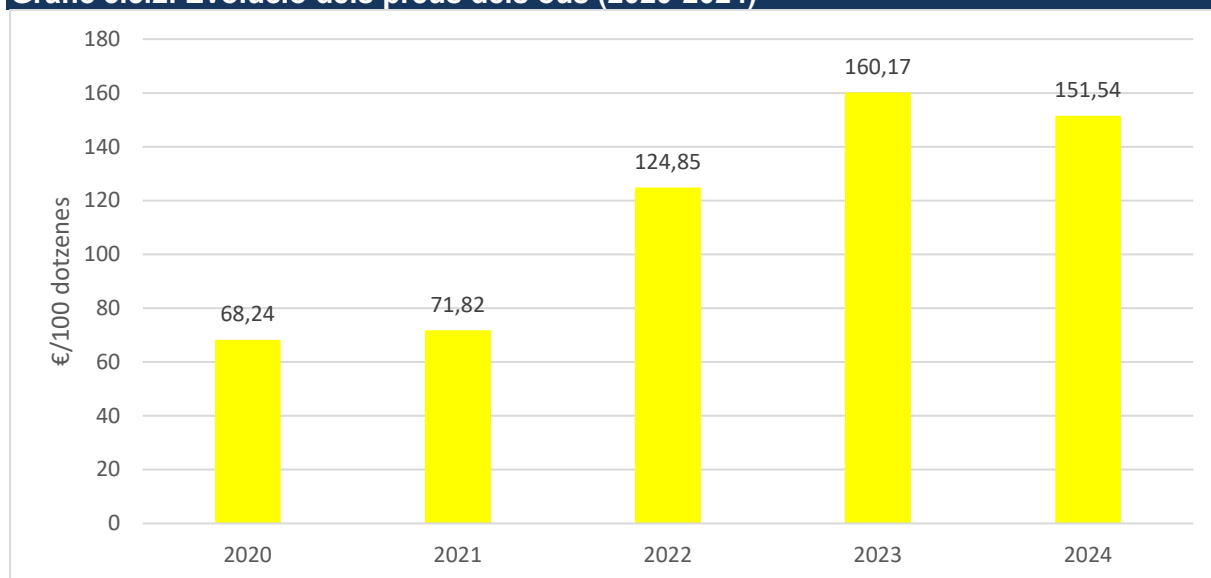
Gràfic 3.3.1. Evolució dels preus dels pollastres per a carn (2020-2023)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus, 2025

Pel que fa als ous, els preus van augmentar substancialment el 2023 (28%), però el 2024 es van moderar i van disminuir un -5%, amb la qual cosa se situaren en 1,51 € la dotzena d'ous.

Gràfic 3.3.2. Evolució dels preus dels ous (2020-2024)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus, 2025

3.3.2. La producció de porcí el 2023

La producció porcina es concentra sobretot a la comarca del Montsià (42% de les explotacions de les Terres de l'Ebre i 47% de la capacitat el 2023). En el cas del Baix Ebre, el nombre d'explotacions ha disminuït, cosa que ha generat una disminució de la capacitat (-2,7%). El nombre d'explotacions i de capacitat pràcticament no ha variat a la resta de comarques ebrenques.

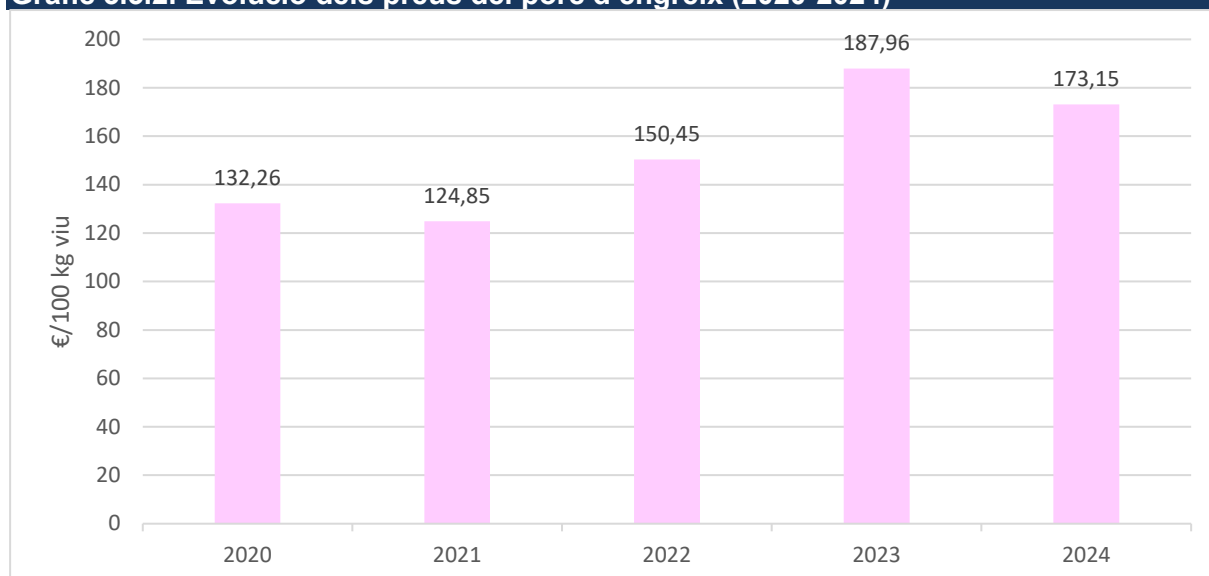
Quadre 3.3.1. Capacitat total i explotacions. Porcí d'engreix. Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre, Terra Alta i Terres de l'Ebre, 2023 i 2022

	Nombre d'explotacions		Capacitat productiva		Variació explotacions (2023-2022)	Variació capacitat (2023-2022)
	2023	2022	2023	2022		
Baix Ebre	51	55	93.960	96.530	-7,27	-2,66
Montsià	102	101	200.357	200.666	0,99	-0,15
Ribera d'Ebre	34	33	51.112	50.623	3,03	0,97
Terra Alta	56	55	79.027	78.001	1,82	1,32
Terres de l'Ebre	243	244	424.456	425.820	-0,41	-0,32

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades dels documents del DARPA Explotacions i places de bestiar per comarques. Any 2023 i Explotacions i places de bestiar per comarques. Any 2022

Com vam comentar en l'informe anterior, els preus del porcí van experimentar un fort increment el 2023 (25%), a causa de l'augment dels costos i del bon comportament dels mercats exteriors. El 2024, els preus es van reduir un -8%, però continuen estant molt per sobre dels del principi de la dècada.

Gràfic 3.3.2. Evolució dels preus del porc d'engreix (2020-2024)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus. 2025

3.3.3. La producció cunícola el 2023

La Terra Alta concentra el 34% de les explotacions cunícoles de les Terres de l'Ebre, però únicament el 26,3% de la capacitat. En canvi, el Montsià té una concentració superior: el 17,1% de les explotacions i el 31% de la capacitat.

Les explotacions van disminuir el 2013 al Baix Ebre i al Montsià (3 explotacions al Baix Ebre i 1 al Montsià), cosa que va suposar una disminució de la capacitat del -34,6% al Baix Ebre i, en ser una explotació més gran, del -20,7% al Montsià. A la Ribera d'Ebre i a la Terra Alta la capacitat gairebé no va variar.

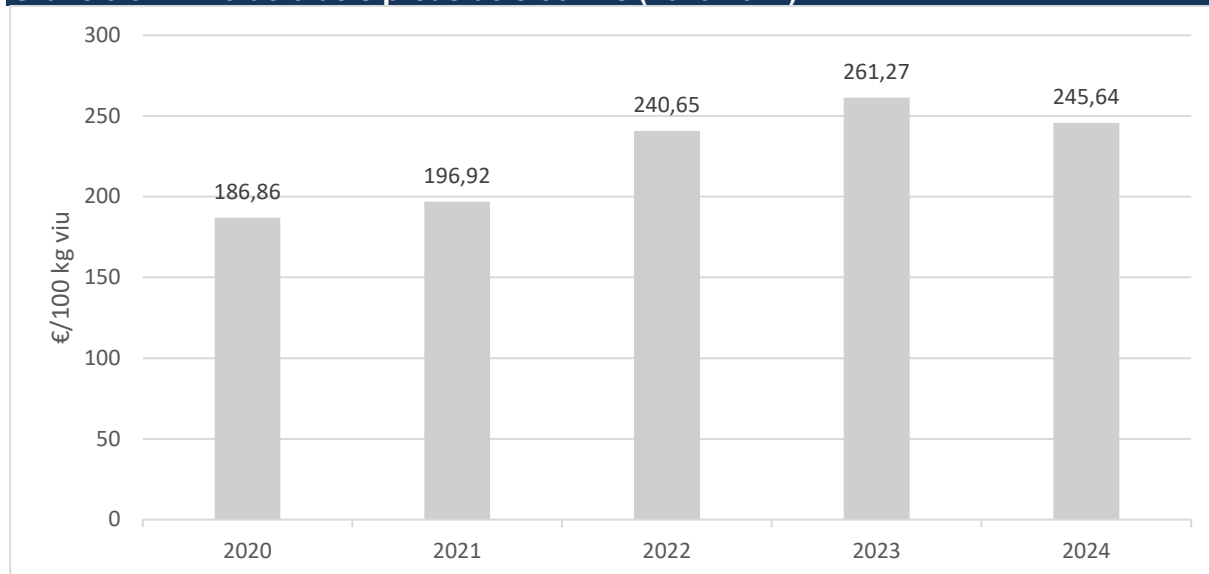
Quadre 3.3.3. Capacitat total i explotacions. Conills. Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre, Terra Alta i Terres de l'Ebre, 2023 i 2022

	Nombre d'explotacions		Capacitat productiva		Variació explotacions (2023-2022)	Variació capacitat (2023-2022)
	2023	2022	2023	2022		
Baix Ebre	17	20	30.051	45.944	-15,00	-34,59
Montsià	12	13	41.370	52.152	-7,69	-20,67
Ribera d'Ebre	17	14	27.032	27.021	21,43	0,04
Terra Alta	24	20	35.162	36.165	20,00	-2,77
Terres de l'Ebre	70	67	133.615	161.282	4,48	-17,15

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades dels documents del DARPA Explotacions i places de bestiar per comarques. Any 2023 i Explotacions i places de bestiar per comarques. Any 2022

Els preus del conill presenten una tendència alcista els darrers anys, que sembla que s'ha revertit aquest 2024. Els preus van pujar un 22% el 2022 i un 8,6% el 2023. El 2024, però, els preus van baixar un -6% i se situaren en 2,46 €/kg.

Gràfic 3.3.2. Evolució dels preus dels conills (2020-2024)

Font: Preus percebuts pel pagès. Observatori Agroalimentari de Preus. 2025

3.4. La pesca a les Terres de l'Ebre el 2024

Pel que fa a la pesca, ja disposem de les dades de les captures de 2024. Durant el 2024, les Terres del Ebre van representar més del 23% de les captures pesqueres de Catalunya i més del 27% dels ingressos totals. Les captures i la recaptació no van tenir grans oscil·lacions respecte a la campanya del 2023: les captures van augmentar un 0,57% i la recaptació ho va fer un 4% al conjunt de les Terres de l'Ebre. Les captures van disminuir lleugerament a totes les llotges ebrenques, excepte a l'Ametlla de Mar, on van augmentar un 11% i la recaptació un 8%. Tot i la lleugera disminució de les captures, la recaptació va augmentar a les Cases d'Alcanar i la Ràpita. En canvi, a Deltebre i l'Ampolla, la recaptació va disminuir.

Quadre 3.4.1. Captures pesqueres (en kg) i import (en €). Principals llotges de les Terres de l'Ebre, 2024 i 2023

	<i>Captures (en kg)</i>		<i>Recaptació (en €)</i>		<i>Variació captures 2023-2022</i>	<i>Variació recaptació 2023-2022</i>
	2024	2023	2024	2023		
Deltebre	348.814	367.690	2.462.938	2.494.276	-5,13	-1,26
L'Ametlla de Mar	1.124.333	1.009.720	6.652.564	6.128.715	11,35	8,55
L'Ampolla	184.489	196.804	1.173.869	1.274.016	-6,26	-7,86
Les Cases d'Alcanar	174.853	176.790	1.063.404	1.025.935	-1,10	3,65
La Ràpita	2.108.496	2.167.787	12.802.816	12.306.658	-2,74	4,03
Terres de l'Ebre	3.940.985	3.918.791	24.155.591	23.229.600	0,57	3,99

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de les Estadístiques de pesca, 2025, DARPA

Pel que fa a la flota pesquera, el nombre d'embarcacions s'ha mantingut estable aquest any. Les disminucions de les embarcacions de l'Ametlla i de les Cases d'Alcanar s'ha compensat amb els augments de l'Ampolla i de la Ràpita, una bona notícia per al sector, que anava perdent embarcacions els darrers anys.

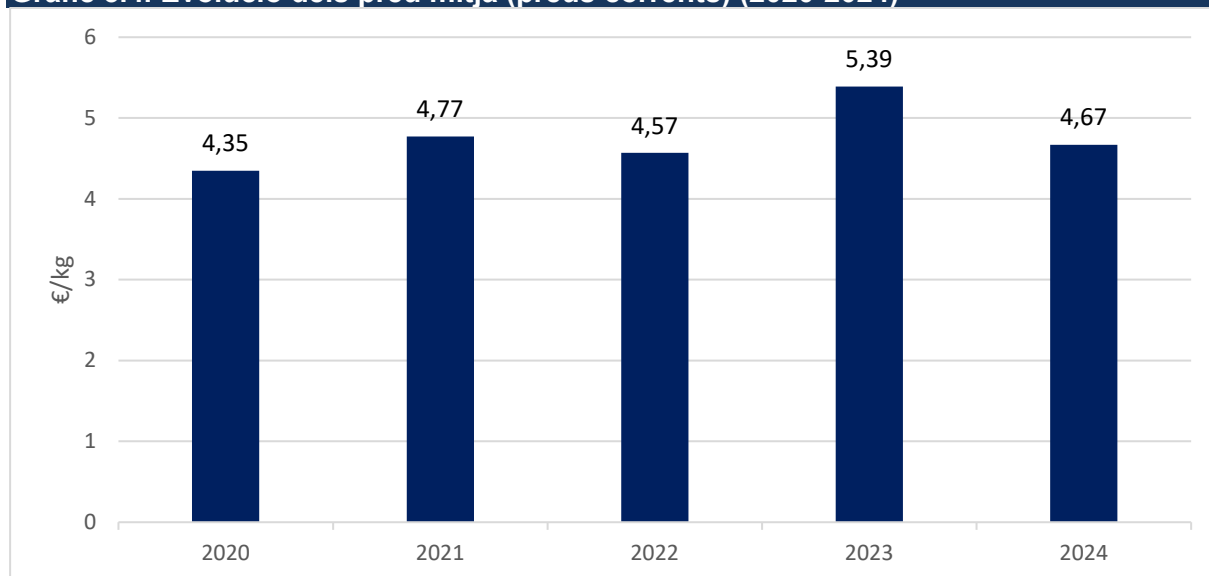
Quadre 3.4.2. Flota pesquera. Principals llotges de les Terres de l'Ebre. 2024 i 2023

	<i>Flota pesquera</i>		<i>Variació flota 2024-2023</i>
	2024	2023	
Deltebre	32	32	0,00
L'Ametlla de Mar	57	60	-5,00
L'Ampolla	18	17	5,88
Les Cases d'Alcanar	14	16	-12,50
La Ràpita	98	93	5,38
Terres de l'Ebre	219	218	0,46

Font: Elaboració pròpia amb les dades de les Estadístiques de pesca, 2025, DARPA

Tot i que els preus poden variar molt d'una espècie a una altra, el gràfic 3.4 presenta l'evolució del preu mitjà del peix a Catalunya. Tal com es pot observar, l'augment de preus del 2023 (18%) ha estat parcialment compensat el 2024 amb una davallada dels preus mitjans del -13%.

Gràfic 3.4. Evolució dels preu mitjà (preus corrents) (2020-2024)

Font: Estadístiques de pesca, 2025, DARPA

4. L'evolució de l'ocupació i l'atur del sector primari el 2024

Per analitzar l'evolució del mercat de treball al sector agrari de les Terres de l'Ebre, utilitzarem la informació sobre afiliats a la Seguretat Social que facilita l'Idescat. La darrera dada disponible, en el moment de tancar aquest informe, correspon a l'abril de 2025 (dades provisionals). Les Terres de l'Ebre suposen el 12,5% dels afiliats agraris de Catalunya. A les Terres de l'Ebre, la majoria es localitzen al Baix Ebre (37,7% del total d'afiliats de les Terres de l'Ebre) i al Montsià (38,5%); la Ribera d'Ebre i la Terra Alta tenen un nombre d'afiliats inferior (el 12,3% i el 11,5%, respectivament).

A principis de 2025, en el conjunt de les Terres de l'Ebre el 58,8% dels afiliats agraris eren afiliats per compte d'altri i el 42,2% per compte propi. Els afiliats per compte d'altri superen el 60% dels afiliats al Baix Ebre

(66,2%) i al Montsià (60,5%); a la Ribera d'Ebre són el 55% dels afiliats. Per contra, a la Terra Alta és majoritària l'afiliació per compte propi (76%).

L'afiliació al sector agrari ha disminuït lleugerament a totes les comarques ebrenques entre el gener de 2024 i el gener de 2025: les pèrdues d'afiliats més acusades s'han observat al Baix Ebre (-6%), la resta de comarques presenten disminucions similars, al voltant del 3%: el Montsià (-3%), la Ribera d'Ebre (-3,4%) i la Terra Alta (-3,1%). En el conjunt de les Terres de l'Ebre, els afiliats van disminuir un -4,2%, percentatge que duplica la disminució dels afiliats del conjunt de Catalunya (-1,8%). La disminució de l'afiliació ha estat més acusada en els afiliats per compte d'altri (-5,9%) que en els afiliats per compte propi (-1,8%).

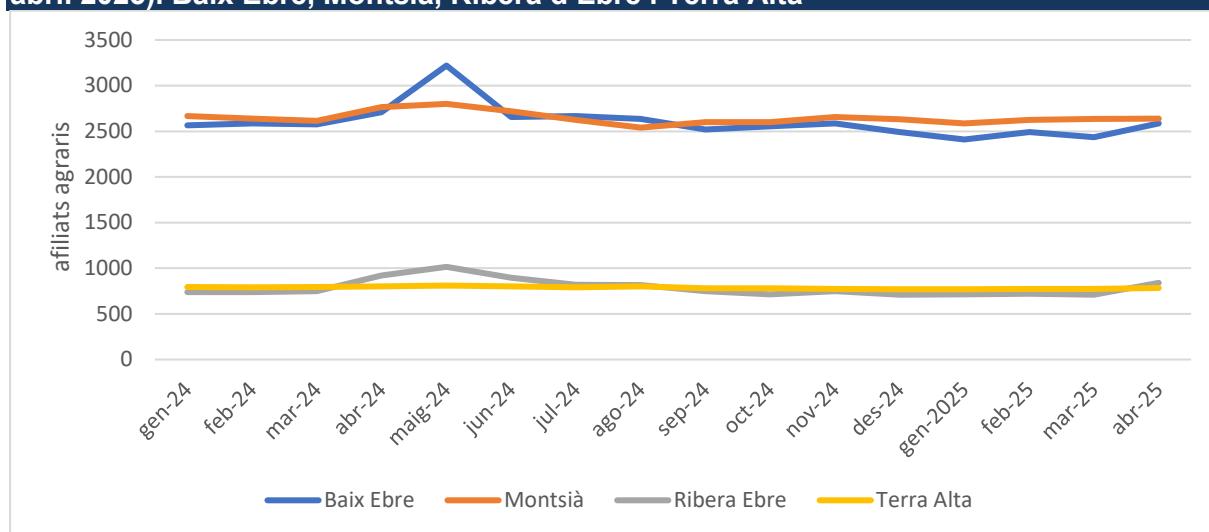
Quadre 4.1. Afiliacions a la Seguretat Social per compte propi i per compte d'altri. Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre, Terra Alta i Terres de l'Ebre. Gener 2025 i gener 2024

	<i>Afiliats per compte d'altri</i>		<i>Afiliats per compte propi</i>		<i>Variació compte d'altri (2025-2024)</i>	<i>Variació compte propi (2024-2023)</i>
	Gener 2025	Gener 2024	Gener 2025	Gener 2024		
Baix Ebre	1.595	1.735	820	830	-8,07	-1,20
Montsià	1.565	1.645	1.025	1.020	-4,86	0,49
Ribera d'Ebre	395	410	315	330	-3,66	-4,55
Terra Alta	190	190	575	605	0	-4,96
Terres de l'Ebre	3.745	3.980	2.735	2.785	-5,90	-1,80

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat, 2025

Cal tenir en compte que l'agricultura és un sector força estacional i que les dades poden variar d'un mes a un altre, tal com es pot observar al gràfic 4.1. També cal tenir present que aquestes dades corresponen a l'afiliació segons la residència de l'afiliat i no segons la localització de l'empresa, i que inclou els afiliats en el règim especial agrari en situació d'inactivitat.

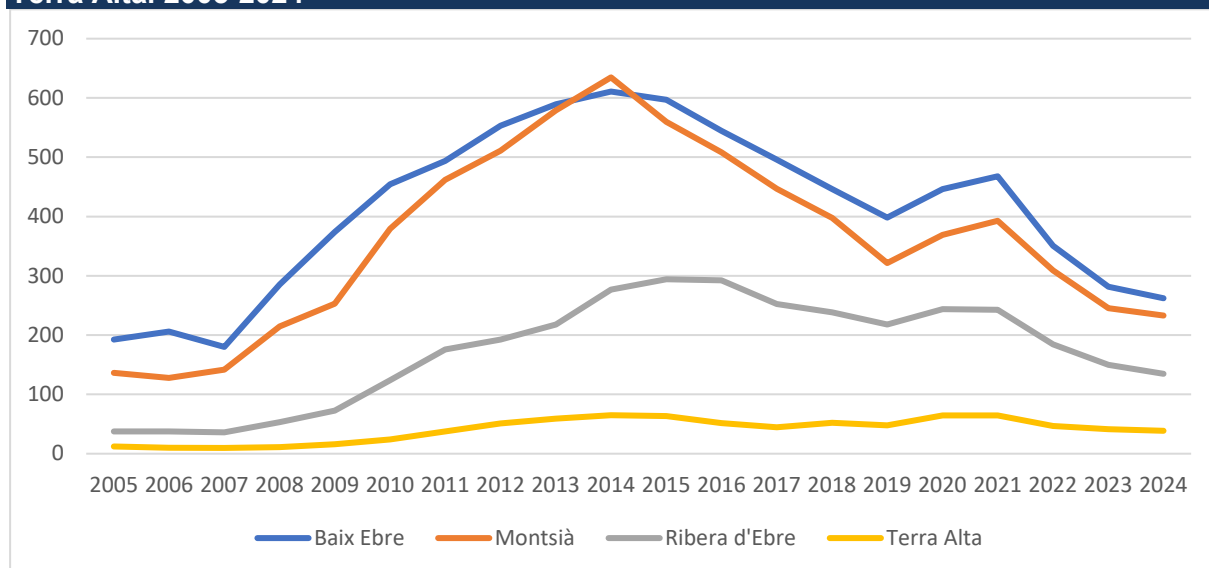
Gràfic 4.1. Evolució dels afiliats a la Seguretat Social en el sector agrari (gener 2024-abril 2025). Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre i Terra Alta

Font: Idescat, 2025

El gràfic 4.2 ens permet observar l'evolució dels aturats registrats des del 2005. La disminució dels aturats va ser molt acusada el 2023. El 2024 continua la tendència decreixent, però més moderada: el nombre d'aturats agraris ha disminuït en les quatre comarques ebrenques: un -7 % al Baix Ebre, un -5% al Montsià, un -9,9% a la Ribera d'Ebre i un -6,1 % a la Terra Alta.

Gràfic 4.2. Aturats registrats en el sector agrari. Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre i Terra Alta. 2005-2024

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat, 2025

5. Resum i consideracions finals

El sector primari representa un 3,5% del PIB de les Terres de l'Ebre. Al Baix Ebre representa un 4,8% del PIB comarcal i hi destaca la producció d'arròs, cítrics i hortalisses. El sector primari és el 4,6% del PIB a la Terra Alta i presenta una estructura molt concentrada: el vi, l'oli i l'aviram són més del 80% de la producció agrària de la comarca. El Montsià té una estructura molt més diversificada: arròs, hortalisses, planta ornamental, cítrics, oli, aviram i pesca; en conjunt, el sector primari és el 4,5% de l'economia comarcal. Finalment, a la Ribera d'Ebre el sector és marginal, representa menys de l'1% del PIB comarcal.

El 2023, el VAB primari va disminuir a les quatre comarques ebrenques i en el conjunt de les Terres de l'Ebre la producció va caure un -15,3%. No obstant això, s'observa molta disparitat en el comportament dels diferents sectors:

- L'oli d'oliva és un dels sectors que presenta dades més positives el 2023: la producció va augmentar (si bé es venia d'una mala collita el 2022) i els preus van continuar augmentant el 2023 i el 2024.
- La producció d'arròs va disminuir gairebé un -10% el 2023 i els preus van augmentar lleugerament el 2023 i s'han mantingut estables (0,5 €/kg) el 2024.
- La producció de vi també va disminuir al voltant d'un -10% a les Terres de l'Ebre, principalment a causa de la situació de sequera que va patir (i continua patint) la Terra Alta, la principal comarca productora. La disminució de la producció va pressionar a l'alça els preus del raïm el 2023 i, especialment, el 2024. Aquests increments

de preus es van traslladar als preus del vi i van ser especialment notoris en el cas del vi blanc.

- Pel que fa als cítrics, el 2023 la producció a les Terres de l'Ebre va augmentar (cal recordar, però, que es venia d'una molt mala campanya l'any anterior): un 14% les taronges i un 24% les mandariners. Però això no ha frenat la disminució de superfícies: un -8,85 de mandariners i un -5,7% de tarongers. Els preus van augmentar substancialment el 2023 i han continuat augmentant el 2024 en el cas de les mandariners, però han disminuït lleument en el cas de les taronges.
- La fruita dolça presenta una situació similar a la dels cítrics: augments de producció però reducció de superfícies. La producció del 2023 pràcticament va doblar la de la campanya anterior, tant de préssecs com de nectarines, però la superfície va continuar disminuint (gairebé un -20% en el cas dels préssecs i un -16,6% en el cas de les nectarines). Els preus van disminuir el 2023, però les dades del 2024 apunten a una recuperació. Pel que fa a les cireres, la producció va augmentar un 51,8%, però la superfície va disminuir un -5%. Els preus van augmentar el 2023 i tornaren a caure el 2024.
- La fruita seca, principalment l'ametlla, també continua disminuint de superfície (-28,8%), malgrat l'augment de la producció (56,8%). Els preus es van recuperar el 2024 de la forta caiguda del 2023.
- Les abruptes variacions en els preus de les garrofes —amb preus a la llotja de Reus d'1,59 €/kg el gener de 2022 a 0,48 €/kg el gener de 2024— provoquen un abandonament del sector, especialment al Baix Ebre, la principal comarca productora, i la consegüent davallada en la producció.

- La producció i els preus de la planta ornamental han experimentat petites oscil·lacions tant pel que fa a producció com a superfície. Els preus van augmentar el 2023 i s'han mantingut estables el 2024.
- Pel que fa a les hortalisses, la producció de tomàquet i carxofa va disminuir pronunciadament el 2023 (-84% el tomàquet, -63% la carxofa) i també ho van fer les superfícies. La carxofa va augmentar molt de preu el 2023 i el 2024 els preus s'han moderat. El tomàquet, un producte molt sotmès a la competència de les importacions, continua amb preus a la baixa, tant el 2023 com el 2024.
- En els sectors ramaders, les explotacions d'aviram van augmentar, les de porcí es van mantenir estables i les de conills van augmentar, tot i que la capacitat va disminuir. El 2023, els preus de les produccions ramaderes presenten un augment i una estabilització (aviram), o lleugeres disminucions (ous, porc, conills) el 2024.
- Finalment, pel que fa a la pesca, el nombre d'embarcacions s'ha mantingut el 2024, les captures són molt similars a les de l'any anterior, però l'augment dels preus ha propiciat una millora pel que fa a la recaptació (4%).

Acabem el capítol amb unes consideracions sobre els reptes que afronta el sector primari a les Terres de l'Ebre, que hem agrupat en tres grans problemàtiques: les repercussions del canvi climàtic, la incertesa generada per la situació geopolítica i les creixents regulacions sobre el sector.

L'impacte de **les condicions climàtiques** s'ha deixat notar amb força aquests darrers anys. La persistència de la sequera va afectar les collites de 2022 i de 2023. Tot i que les condicions climàtiques han millorat el 2024, amb més pluges que els anys anteriors, hi ha hagut fenòmens climàtics extrems, alguns vinculats a la DANA, que han afectat el Baix

Ebre i el Montsià, amb pèrdues que segons la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya (FCAC) podrien arribar al 40% de la collita de cítrics i al 30% de la collita de l'olivera. Per altra banda, cal tenir en compte que algunes zones, com la Terra Alta, han continuat patint la situació de sequera, que ha perjudicat les produccions de la zona (vi, olivera, fruita seca). Aquestes situacions climàtiques adverses seran cada cop més freqüents. La cobertura dels riscos derivats d'aquestes situacions hauria de tenir més pes en les polítiques agràries.

La **situació geopolítica** preocupa, atès que es pot traslladar a increments en els preus dels inputs, sobretot als pinsos i als fertilitzants, i a limitacions en el comerç internacional. El sector està molt preocupat amb els nous aranzels dels Estats Units als productes europeus, que podrien frenar el creixement de les exportacions agroalimentàries catalanes als Estats Units, que són el segon mercat de destí de l'oli català, al qual va el 15,2% del total d'exportacions d'oli i el qual havia mostrat un elevat dinamisme els darrers anys: el 2024, les exportacions d'oli als Estats Units es van duplicar (FCAC, 2025). El vi també seria un dels sectors més afectats, ja que el mercat americà representa el 15,7% de les exportacions de vi i cava català. Tot i que el sector ja va ser víctima dels aranzels de Trump en el seu primer mandat (cal recordar que llavors es van imposar uns aranzels del 25% que afectaven diversos productes agraris), es continua veient amb preocupació aquest nou conflicte comercial. Per altra banda, el nou acord amb el Mercosur suposarà una creixent competència de les importacions de tercers països (de fet, ja s'està notant l'augment de les importacions de pollastres del Brasil).

Una de les queixes dels productors agraris són les **creixents regulacions** sobre el sector, cosa que han posat de manifest en les diverses

mobilitzacions de 2024. Així, pel que fa a la pesca, els pescadors del delta s'han mostrat del tot disconformes amb l'acord sobre la pesca d'arrossegament de la Unió Europea, que podria suposar una retallada dels dies de pesca i la reducció de les captures pel canvi de les xarxes d'arrossegament. El sector de l'aviram i del porcí es pot veure afectat per la nova normativa de benestar animal, que entrava en vigor aquest 2025. La creixent burocràcia que suposa el cobrament de les ajudes de la política agrària comuna (PAC) també ha estat un motiu de descontent. Finalment, també preocupen les plagues (com per exemple, l'*Scirtothrips aurantii* en el cas dels cítrics) en un context en què es limiten els usos de pesticides per motius mediambientals.

No obstant això, el sector primari ebrenc ha demostrat que té resiliència en situacions adverses i ben segur continuarà essent un dels motors de l'economia de les Terres de l'Ebre.

Bibliografia i fonts estadístiques

- BBVA Research. *Anuari Econòmic Comarcal 2023*. 2024
- Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, *Comerç exterior agroalimentari*, 2025.
- Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, *Superfícies, rendiments i produccions comarcals dels conreus agraris. Any 2023*, 2024.
- Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, *Superfícies, rendiments i produccions comarcals dels conreus agraris. Any 2022*, 2023.
- Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, *Avanç de la renda agrària de Catalunya 2024*, 2025.
- Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, *Nombre explotacions i places de bestiar per comarca. Any 2024*.
- Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, *Nombre explotacions i places de bestiar per comarca. Any 2022*.
- Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, *Estadístiques de pesca*. 2025.
- Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, Observatori Agroalimentari de Preus. *Preus percebuts pels agricultors*, 2025.
- Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, Observatori Agroalimentari de Preus. *Preus en origen mercat internacional*. Garrofa, 2025.
- Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda, *Nota de Conjuntura Econòmica*, 126, maig de 2024.
- Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya (2025), *L'impacte directe dels aranzels dels EUA a les exportacions agroalimentàries*

catalanes *superaria* 110 M€. Disponible a:

<https://www.cooperativesagraries.cat/ca/noticies/3176-limpacte-directe-dels-aranzels-dels-eua-a-les.html>

- Idescat, *Afiliats a la Seguretat Social*, Banc d'estadístiques de municipis i comarques, 2025 (darrera consulta: maig 2025).
- Idescat, *Aturats registrats*, Banc d'estadístiques de municipis i comarques, 2025 (darrera consulta: maig 2025).

*Dra. Mónica Martín
Departament d'Economia
Universitat Rovira i Virgili*

1. Introducció

L'informe econòmic sobre el sector industrial a les Terres de l'Ebre ofereix una anàlisi integral de la seva realitat actual i de l'evolució recent de l'activitat productiva. En aquest context, el sector industrial es defineix com l'agregat d'activitats econòmiques orientades a la transformació de matèries primeres i productes intermedis en béns finals. L'estudi centra l'atenció en la capacitat del sector per generar valor afegit i en la seva configuració ocupacional, mitjançant l'anàlisi del valor afegit brut (VAB) i d'indicadors associats a l'ocupació i a l'estructura del teixit empresarial. Aquests indicadors permeten captar tant l'evolució recent de l'activitat com les tendències estructurals predominants. L'estudi incorpora, a més, una desagregació específica per a les activitats manufactureres, amb l'objectiu de caracteritzar-ne amb més detall el comportament econòmic.

Taula 1. Resum del perfil i la dinàmica industrial a les Terres de l'Ebre
Pes i taxa de creixement en %, aportació en punts percentuals

INDÚSTRIA sobre TOTAL ECONOMIA				
		VAB	Ocupació	Autònoms
Taxa de creixement total economia (%)				
VAB	2023-22	2,7	4,64	-11,59
Ocupació i treballadors autònoms	2024-23			
Pes indústria sobre total economia (%)				
VAB	2022	40,8	21,00	6,99
Ocupació i treballadors autònoms	2023			
Aportació indústria al creixement total economia (pp)				
VAB	2023-22	1,7	0,59	0,04
Ocupació i treballadors autònoms	2024-23			

MANUFACTURES sobre INDÚSTRIA				
		VAB	Ocupació	Autònoms
Taxa de creixement indústria (%)				
VAB	2023-22	4,1	2,80	0,60
Ocupació i treballadors autònoms	2024-23			
Pes manufactures sobre indústria (%)				
VAB	2022	28,2	88,57	88,61
Ocupació i treballadors autònoms	2023			
Aportació manufactures al creixement indústria (pp)				
VAB	2023-22	0,2	2,69	-3,00
Ocupació i treballadors autònoms	2024-23			
Taxa de creixement manufactures (%)				
VAB	2023-22	0,7	3,03	-3,38
Ocupació i treballadors autònoms	2024-23			

Font: Elaboració a partir de dades de l'Anuari Econòmic Comarcal 2024 (VAB) i l'Idescat (ocupació i treballadors autònoms)

Les dades més recents apunten a una recuperació respecte al període anterior, marcat pels impactes econòmics derivats de la guerra d'Ucraïna. El teixit industrial ebrenc mostra indicis de reactivació, en gran part gràcies a la normalització gradual de les cadenes de subministrament, una millora que es reflecteix en diversos indicadors de conjuntura. En aquest sentit, s'observa una reactivació tant de la producció com de l'ocupació industrial. L'anàlisi del VAB evidencia un canvi en la tendència negativa registrada anteriorment, amb increments positius en l'activitat industrial i manufacturera (taula 1). Aquest canvi contrasta amb les disminucions observades en el període precedent i confirma un escenari més propici per a la consolidació de la recuperació industrial a les Terres de l'Ebre.

Concretament, el sector industrial ha registrat un creixement del 4,1% entre 2022 i 2023, segons les dades recollides. Amb una participació del 40,8% en el total de l'activitat econòmica ebrenca, la indústria ha contribuït amb 1,7 punts al creixement global. Les manufactures, tot i créixer amb una taxa més modesta del 0,7% el 2023, també han tingut un impacte positiu, gràcies a una participació del 28,2% dins del sector industrial. Aquestes xifres confirmen el paper actiu de les manufactures en la recuperació del sector.

Pel que fa al mercat laboral, les dades sobre l'afiliació a la Seguretat Social proporcionades per l'Idescat permeten analitzar tant l'ocupació assalariada com la dels treballadors autònoms. La taula 1 resumeix el perfil i la dinàmica del mercat de treball industrial a les Terres de l'Ebre amb les dades disponibles més recents. La comparativa entre els anys 2023 i 2024 mostra una recuperació clara de l'ocupació, tant entre els assalariats com entre els autònoms, en el conjunt de la indústria i l'economia general. Això indica una millora de les condicions laborals i una dinàmica econòmica més positiva. Tot i això, cal destacar que el treball autònom dins del sector manufacturer continua mostrant taxes negatives, fet que assenyalava un punt feble dins d'aquesta millora general.

Aquest document actualitzat pretén respondre preguntes rellevants sobre el desenvolupament del sector industrial i manufacturer a les Terres de l'Ebre. Entre els aspectes analitzats s'hi inclouen:

- Quina és la contribució relativa de la indústria en el conjunt de l'activitat econòmica ebrenca? I quin pes tenen les manufactures dins d'aquesta indústria?

- Com ha evolucionat el creixement industrial i manufacturer els darrers anys?
- De quina manera ha contribuït la indústria al creixement econòmic regional? I quina ha estat la influència específica de la manufactura?
- Quines oportunitats laborals genera el sector industrial a la regió?

L'informe s'estructura en quatre grans blocs analítics, més una secció final dedicada als projectes que reforcen el teixit industrial. La primera part examina el perfil i la dinàmica pròpia de la indústria ebrenca. A continuació, es presenta una anàlisi territorial per identificar diferències dins del territori. La tercera secció s'endinsa en l'estudi del segment manufacturer i la quarta aprofundeix en les activitats específiques que el componen. L'últim apartat es dedica a mostrar que les Terres de l'Ebre es configuren com un nexa territorial estratègic en el qual la indústria manufacturera exerceix un paper central.

2. El perfil i la dinàmica industrial de les Terres de l'Ebre

L'activitat industrial comprèn una gran varietat de processos productius, incloent-hi sectors com les indústries extractives, les manufactures, les energètiques i els serveis relacionats amb l'aigua, el sanejament i la gestió de residus. En un territori concret, la seva aportació a l'economia es mesura principalment mitjançant el valor afegit que generen. Per tant, l'anàlisi de l'evolució d'aquest valor ofereix una mesura del creixement de l'activitat industrial al llarg del temps.

En el cas de les Terres de l'Ebre, la indústria genera aproximadament el 40,8% del VAB total del territori. Durant l'exercici 2023, aquest sector va experimentar un increment de l'activitat productiva del 4,1%, xifra que

supera la taxa mitjana de creixement del conjunt de l'economia catalana, que es va situar en el 3,5%. Aquesta evolució positiva reflecteix una capacitat de recuperació més gran del teixit industrial ebrenc, després de l'impacte acumulat de la crisi sanitària provocada per la COVID-19 i dels efectes derivats de la guerra d'Ucraïna. Tot i que, entre 2019 i 2023, el sector industrial del territori va registrar una caiguda acumulada del 18,8%, la branca manufacturera va tenir un comportament divergent, amb un creixement agregat del 4,0%. En contraposició, la indústria manufacturera catalana va experimentar una contracció de l'1,3% en aquest mateix període (taula 2).

Taula 2. Perfil i dinàmica de l'activitat industrial. Terres de l'Ebre

		Terres de l'Ebre	Catalunya
VAB total (%)			
Pes sobre VAB total Catalunya	2022	1,9	100
Taxa de creixement	2023-22	2,7	2,9
VAB industrial (%)			
Taxa de creixement	2023-2022	4,1	3,5
Pes indústria en el VAB total	2022	40,8	19,0
Canvi acumulat (%)			
VAB total	2023-19 (2023-13)	-3,6 (11,3)	2,7 (21,0)
VAB industrial	2023-19 (2023-13)	-18,8 (-2,4)	-5,4 (15,6)
VAB manufacturer	2023-19 (2023-13)	4,0 (23,9)	-1,3 (22,1)
Índex d'industrialització	2023	2,15	1,0

Font: Elaboració a partir de dades de l'Anuari Econòmic Comarcal 2024

La rellevància relativa de la indústria en el context productiu de les Terres de l'Ebre és superior a la mitjana del conjunt de Catalunya. Aquest fet evidencia una estructura econòmica territorial amb un grau d'orientació industrial superior. Aquesta característica es confirma mitjançant l'índex d'especialització, que quantifica la intensitat relativa del sector en el territori. Segons aquest indicador, el pes del VAB industrial a les Terres de l'Ebre és 2,15 vegades superior al que representa la indústria en el total de l'activitat productiva catalana (taula 2).

Aquesta elevada especialització indica una dependència més accentuada del sector industrial en l'economia del territori, fet que pot representar tant una fortalesa en termes de capacitat productiva com una vulnerabilitat davant de xocs sectorials adversos.

La capacitat del teixit empresarial per generar ocupació vinculada al sector industrial pot ser analitzada a través dels registres disponibles sobre assalariats i treballadors autònoms, tal com s'exposa a la taula 3.

Pel que fa al col·lectiu assalariat, les dades de la Seguretat Social recollides per l'Idescat indiquen que els treballadors de la indústria representen un 21,00% del total de persones ocupades a les Terres de l'Ebre, una proporció sensiblement superior a la mitjana catalana, que se situa en el 15,20%. Aquest segment ha experimentat un increment interanual del 2,8% durant el 2024, amb la qual cosa supera també el creixement registrat al conjunt de Catalunya (1,55%). Així mateix, es constata que l'ocupació total a les Terres de l'Ebre ha crescut un 4,64%, dels quals 0,59 punts percentuals són atribuïbles a l'aportació del sector industrial. Aquesta contribució relativa a l'augment de l'ocupació global és superior a la registrada en l'àmbit català (vegeu la taula 3).

En relació amb l'estructura empresarial, el sector industrial representa el 9,31% del total d'empreses establertes a les Terres de l'Ebre, una proporció lleugerament superior al 8,76% que s'observa al conjunt de Catalunya. Tanmateix, durant l'últim any, el nombre d'empreses industrials al territori ha experimentat una contracció del -2,09%, una caiguda més pronunciada que la registrada en l'àmbit català (-1,47%). Malgrat el seu pes relativament elevat dins del teixit empresarial ebrenc, la dinàmica negativa d'aquest segment ha tingut un efecte desfavorable sobre la generació neta d'ocupació.

Taula 3. Perfil i dinàmica de l'ocupació i el teixit empresarial industrial. Terres de l'Ebre
Pes i taxa de creixement en %, aportació en punts percentuals

Treballadors			Terres de l'Ebre	Catalunya
Ocupats total	Pes sobre ocupats total Catalunya	24	1,43	100,00
	Taxa de creixement	23-24	4,64	2,94
Ocupats indústria	Pes sobre ocupats indústria Catalunya	24	1,74	100,00
	Taxa de creixement	23-24	2,80	1,55
	Pes sobre ocupats totals	23	21,00	15,20
	Aportació al creixement de l'ocupació total	23-24	0,59	0,24
Empreses			Terres de l'Ebre	Catalunya
Empreses total	Pes sobre empreses total Catalunya	24	2,30	100,00
	Taxa de creixement	23-24	0,73	0,53
Empreses indústria	Pes sobre empreses indústria Catalunya	24	1,60	100,00
	Taxa de creixement	23-24	-2,09	-1,47

	Pes sobre empreses totals	23	9,31	8,76
	Aportació al creixement de les empreses total	23-24	-0,19	-0,13
Autònoms			Terres de l'Ebre	Catalunya
Autònoms total	Pes sobre autònoms total Catalunya	24	2,33	100,00
	Taxa de creixement	23-24	-11,59	1,25
Autònoms indústria	Pes sobre autònoms indústria Catalunya	24	1,79	100,00
	Taxa de creixement	23-24	0,60	-1,67
	Pes sobre autònoms totals	23	6,99	6,59
	Aportació al creixement dels autònoms total	23-24	0,04	-0,11

Font: Elaboració a partir de dades de l'Idescat

Pel que fa als treballadors autònoms, les dades de la Seguretat Social mostren una davallada significativa del -11,59% en el conjunt de l'economia ebrenca durant l'any 2023. Tot i aquesta tendència generalitzada a la baixa, el sector industrial registra un comportament contrari, amb un increment del 0,60% en el nombre d'autònoms. En aquest cas, el pes dels treballadors per compte propi del sector industrial a les Terres de l'Ebre (6,99%) és també lleugerament superior al que es registra en l'àmbit català (6,59%).

Aquest patró contrasta amb l'evolució observada a Catalunya, on el nombre total de treballadors autònoms ha crescut un 1,25%, mentre que dins el sector industrial s'ha produït una reducció del -1,67%. Així doncs,

la dinàmica dels autònoms industrials a les Terres de l'Ebre destaca positivament en relació amb la tendència del conjunt del país, tot i la contracció general del treball per compte propi en l'àmbit territorial.

3. El perfil i la dinàmica industrial a les comarques de les Terres de l'Ebre

En el marc de les Terres de l'Ebre, les especificitats territorials de cada comarca determinen les particularitats que configuren l'estructura productiva i el comportament del sector industrial tant en termes d'activitat econòmica com d'ocupació.

Taula 4. Perfil i dinàmica de l'activitat industrial a les comarques. Terres de l'Ebre
Pes i taxa de creixement en %, aportació en punts percentuals

		Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta	Catalunya
VAB industrial	22	16,9	20	80,9	51,1	19
Pes sobre VAB total						
VAB industrial	23-22	1,7	1,9	5,3	1,8	3,5
Taxa de creixement						
VAB industrial	23-22	0,3	0,4	4,3	0,9	0,7
Aportació a la taxa de creixement del VAB total						
VAB total	23-22	2,1	1,6	4,6	1	2,9
Taxa de creixement						

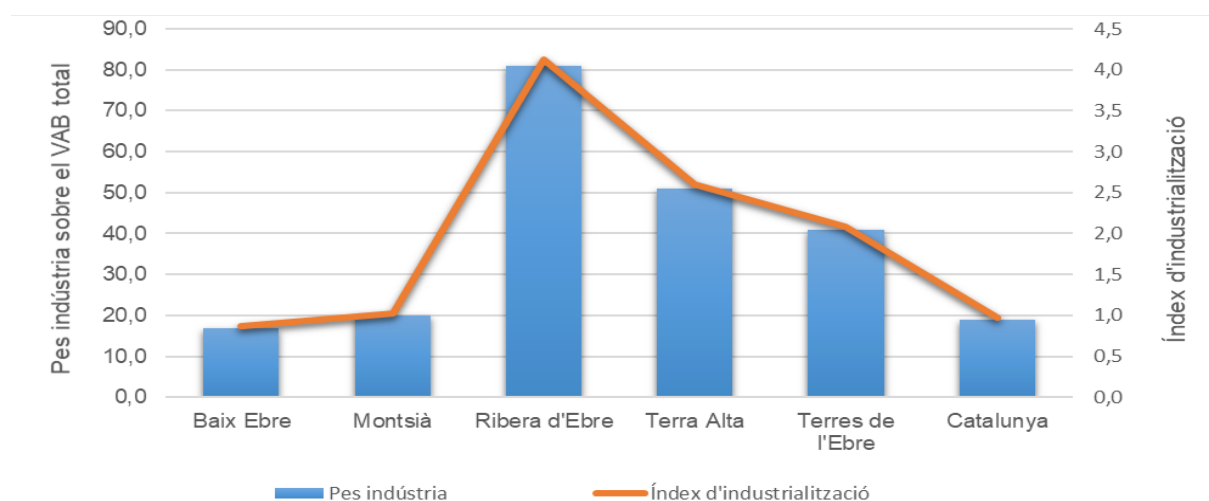
Font: Elaboració a partir de dades de l'Anuari Econòmic Comarcal 2024

L'anàlisi del valor afegit brut (VAB) industrial per comarques ofereix una visió detallada de l'evolució recent i de la importància relativa del sector en l'economia local (taula 4):

- Les comarques del Montsià, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta presenten una incidència del sector industrial en el conjunt de la seva activitat econòmica que supera de manera significativa la mitjana catalana, situació que s'explica principalment per la presència d'activitat energètica, la qual s'inclou dins el càlcul del VAB industrial.
- El Baix Ebre, per contra, mostra una participació relativa inferior del sector industrial, amb un pes més baix respecte del conjunt de Catalunya, i és la comarca amb una dinàmica de creixement més moderada.
- A la Ribera d'Ebre, el VAB industrial ha registrat un creixement destacable del 5,3%, amb la qual cosa se situa per sobre de l'increment que s'observa en l'àmbit català (3,5%).
- En termes de contribució al creixement econòmic comarcal, la Ribera d'Ebre (4,3 punts percentuals) i la Terra Alta (0,9 punts) han estat les comarques on el sector industrial ha tingut una incidència més significativa, ja que ambdues han superat la contribució mitjana del sector en l'àmbit català (0,7 punts).

La rellevància de la indústria en l'economia comarcal es reflecteix en el nivell d'industrialització, indicat per l'índex de pes relatiu del VAB industrial respecte al conjunt de l'economia. Així, a la Ribera d'Ebre, el VAB industrial representa més de quatre vegades el que aporta aquest mateix sector a l'economia catalana, mentre que a la Terra Alta el multiplica per 2,5 (figura 1), tot i que cal tenir present que aquest indicador inclou el subsector energètic.

**Figura 1. Pes de la indústria sobre el VAB total i índex d'industrialització, 2023
(Catalunya = 1)**

Font: Elaboració a partir de dades de l'Anuari Econòmic Comarcal 2023

Respecte a l'ocupació en el sector industrial a les comarques de les Terres de l'Ebre, les principals observacions derivades de la taula 5 (en comparació amb la taula 3) són les següents:

Treballadors assalariats:

- El Baix Ebre i el Montsià han mostrat taxes de creixement positives de l'ocupació industrial que superen la mitjana catalana (1,55%). Tot i que la Terra Alta també registra una evolució positiva (0,52%), és inferior tant a la mitjana territorial ebrenca (0,14%) com a la catalana.
- Pel que fa al pes de l'ocupació industrial en el total dels assalariats, aquest indicador és superior al valor mitjà català (15,20%) a totes les comarques, excepte la Ribera d'Ebre. El Montsià i la Terra Alta superen fins i tot la mitjana del conjunt de les Terres de l'Ebre (21,00%).

Empreses industrials:

- El Baix Ebre i la Ribera d'Ebre han experimentat una disminució del nombre d'empreses industrials inferior a la registrada al conjunt de Catalunya (-1,47%). En canvi, el Montsià i la Terra Alta han patit una caiguda més pronunciada, també per sobre de la mitjana ebrenca.
- En relació amb el pes de les empreses industrials dins el total d'empreses comarcals, les comarques del Montsià, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta presenten proporcions superiors tant a la mitjana catalana (8,76%) com a la mitjana de les Terres de l'Ebre (9,31%).

Treballadors autònoms:

- El Montsià i la Ribera d'Ebre han registrat una evolució positiva en el nombre de treballadors autònoms del sector industrial, que contraresta la tendència regressiva observada a escala catalana (-1,67%).
- Al Baix Ebre s'ha produït una disminució en aquest col·lectiu, si bé amb una intensitat inferior a la mitjana catalana. Per contra, a la Terra Alta la contracció del treball autònom industrial ha estat sensiblement superior a la mitjana.

Taula 5. Perfil i dinàmica de l'ocupació i el teixit empresarial industrial a les comarques de les Terres de l'Ebre

Pes i taxa de creixement en %, aportació en punts percentuals

Treballadors			Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta
Ocupats total comarca	Pes sobre ocupats total Terres de l'Ebre	24	51,80	36,44	7,67	4,09
	Taxa de creixement	23-24	5,99	3,96	0,33	2,39
Ocupats indústria comarca	Pes sobre ocupats indústria les Terres de l'Ebre	24	38,76	48,78	5,31	7,12
	Taxa de creixement	23-24	4,44	2,31	0,52	-0,38
	Pes sobre ocupats totals comarca	23	15,67	28,06	14,24	36,95
	Aportació al creixement de l'ocupació total comarca	23-24	0,70	0,65	0,07	-0,14
Empreses			Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta
Empreses total comarca	Pes sobre empreses total Terres de l'Ebre	24	46,07	37,42	10,08	6,43
	Taxa de creixement	23-24	0,34	1,06	0,53	1,95
Empreses indústria comarca	Pes sobre empreses indústria les Terres de l'Ebre	24	38,32	39,39	10,88	11,41
	Taxa de creixement	23-24	-1,38	-2,87	-0,88	-2,89
	Pes sobre empreses totals comarca	23	7,66	9,91	9,90	16,88
	Aportació al creixement de les empreses total comarca	23-24	-0,11	-0,28	-0,09	-0,49
Autònoms			Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta
Autònoms total comarca	Pes sobre autònoms total Terres de l'Ebre	24	45,96	42,95	12,67	11,09
	Taxa de creixement	23-24	-0,25	0,67	-1,91	-3,23
Autònoms indústria comarca	Pes sobre autònoms indústria les Terres de l'Ebre	24	32,78	33,97	22,53	10,73
	Taxa de creixement	23-24	-0,36	0,35	9,25	-10,89
	Pes sobre autònoms totals comarca	23	5,68	6,31	12,70	8,35
	Aportació al creixement dels autònoms total comarca	23-24	-0,02	0,02	1,17	-0,91

Font: Elaboració a partir de dades de l'Idescat

En conjunt, aquestes dades posen de manifest les diferències territorials dins de les Terres de l'Ebre pel que fa a la intensitat, la composició i l'evolució del teixit industrial i la seva capacitat per generar activitat econòmica i ocupació.

4. Perfil i dinàmica de les manufactures a les comarques de les Terres de l'Ebre

A continuació, s'elabora una anàlisi específica centrada en una subsecció del sector industrial: les activitats manufactureres. Aquesta anàlisi té per objectiu aprofundir en els principals indicadors associats al valor afegit, l'ocupació i l'estructura empresarial d'aquest subsector, amb la finalitat de proporcionar una visió global i fonamentada del seu pes econòmic i de la seva contribució a la dinàmica laboral a les Terres de l'Ebre.

Taula 6. Perfil i dinàmica de l'activitat manufacturera a les comarques de les Terres de l'Ebre

Pes i taxa de creixement en %, aportació en punts percentuals

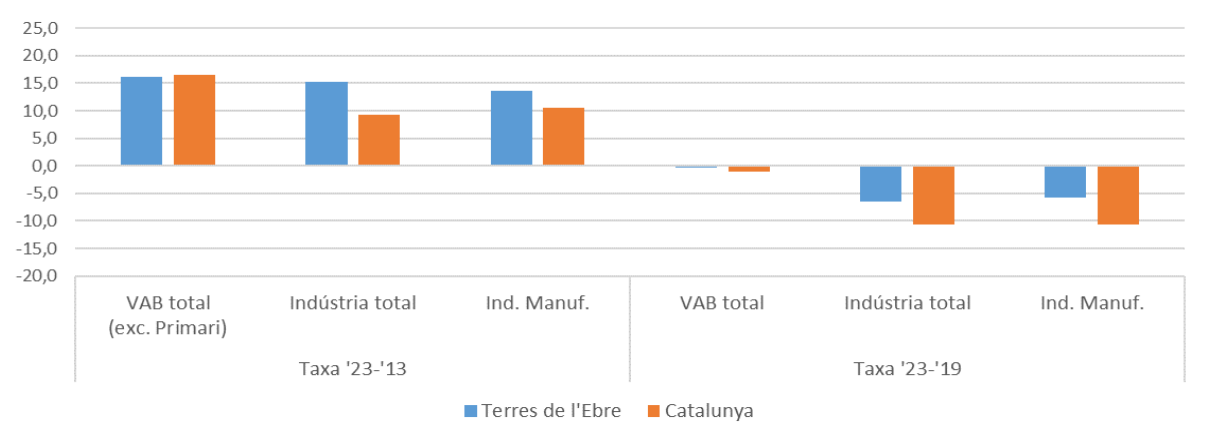
		Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta	Terres de l'Ebre	Catalunya
VAB manufactures							
Pes sobre VAB industrial	2022	74,40	94,30	3,70	35,00	28,2	97,0
VAB manufactures							
Taxa de creixement	2023-22	0,70	1,40	0,20	-1,70	0,7	2,9
VAB manufactures							
Aportació a la taxa de creixement del VAB industrial (pp)	2023-22	0,50	1,40	0,00	-0,60	0,2	2,8
VAB industrial							
Taxa de creixement	2023-22	1,70	1,90	5,30	1,80	4,1	3,5

Font: Elaboració a partir de dades de l'Anuari Econòmic Comarcal 2024

Els principals resultats que es desprenen de l'anàlisi comarcal (taula 6) són els següents:

- Al Montsià, la indústria manufacturera presenta una rellevància superior a la mitjana observada tant a escala de les Terres de l'Ebre com del conjunt de l'economia catalana.
- Tres de les quatre comarques analitzades —Baix Ebre, Montsià i Ribera d'Ebre— mostren una evolució positiva de la producció manufacturera, tot i que els increments han estat inferiors al registrat per la mitjana catalana (2,9%).

Figura 2. Indústria manufacturera. Creixement del VAB total, industrial i manufacturer (2023-2013 i 2023-2019). Taxa real de variació acumulada

Font: Elaboració a partir de dades de l'Anuari Econòmic Comarcal 2024

La figura 2 il·lustra l'evolució acumulada de l'activitat econòmica total, la industrial i la manufacturera durant dos períodes diferenciats: 2019-2023 i 2013-2023. L'acumulació del creixement en el període 2013-2023 ha estat notablement positiva a les Terres de l'Ebre, amb resultats superiors als que s'han observat per a l'activitat industrial i manufacturera del conjunt de Catalunya. Tot i això, la comparació del període més recent

(2019-2023) reflecteix una disminució acumulada de l'activitat manufacturera, que ha influït negativament en la trajectòria recent del sector. Malgrat aquesta contracció, la caiguda registrada per la manufactura ha estat menys accentuada que la de la indústria en general a les Terres de l'Ebre, i també inferior a la que han registrat la indústria i les manufactures catalanes.

Taula 7. Creixement del VAB pb industrial manufacturer. 2003-2022

Taxa real de variació acumulada

Acumulat 2023-2019			
	VAB total	Indústria total	Indústria manufacturera
Baix Ebre	4,5	-8,2	1,2
Montsià	5,2	2,7	6,9
Ribera d'Ebre	-22,3	-31,1	0,3
Terra Alta	12,5	-24,7	5,2
Terres de l'Ebre	-3,6	-18,8	4
Catalunya	2,7	-5,4	-1,3
Demarcació TGN	-1,9	-16	-8,6
Acumulat 2023-2013			
	VAB total (exc. primari)	Indústria total	Indústria manufacturera
Baix Ebre	17,5	2,7	18
Montsià	20,3	20,5	30,9
Ribera d'Ebre	-6,9	-15,7	16,5
Terra Alta	-3,1	-12,7	24,3
Terres de l'Ebre	11,3	-2,4	23,9
Catalunya	21	15,6	22,1
Demarcació TGN	16,5	4,8	18
Mitjana anual 2023-2013			
	VAB total (exc. primari)	Indústria total	Indústria manufacturera
Baix Ebre	1,8	0,3	1,8
Montsià	2,0	2,1	3,1
Ribera d'Ebre	-0,7	-1,6	1,7
Terra Alta	-0,3	-1,3	2,4
Terres de l'Ebre	1,1	-0,2	2,4
Catalunya	2,1	1,6	2,2
Demarcació TGN	1,7	0,5	1,8

Font: Elaboració a partir de dades de l'Anuari Econòmic Comarcal 2024

En termes acumulats, entre 2019 i 2023 la producció industrial a les Terres de l'Ebre es va contraure un 18,8%, mentre que l'activitat manufacturera va experimentar un augment del 4% (taula 7). Si s'amplia l'horitzó temporal al període 2013-2023, s'observa que la reducció industrial es redueix a un 2,4%, mentre que la producció manufacturera registra un increment acumulat del 23,9%. Aquesta perspectiva temporal més extensa permet identificar una tendència de fons positiva a llarg termini en ambdós sectors, tot i les oscil·lacions conjunturals derivades de contextos adversos com la pandèmia de la COVID-19 o la guerra d'Ucraïna.

Aquesta trajectòria de creixement sostingut entre 2013 i 2023 ha estat comuna a totes les comarques del territori. Tanmateix, si es focalitza l'anàlisi en l'impacte acumulat del període 2019-2023 —marcat per dues crisis consecutives—, es constaten els elements següents:

- Totes les comarques, excepte el Montsià, han experimentat una caiguda acumulada de l'activitat industrial en aquest període.
- Tot i la disminució global de l'activitat econòmica a les Terres de l'Ebre entre 2019 i 2023, les comarques del Baix Ebre, el Montsià i la Terra Alta han registrat increments en el nivell d'activitat econòmica.
- L'activitat manufacturera ha presentat increments acumulats a totes les comarques entre 2013 i 2023.
- El Montsià és la comarca amb un comportament més destacat en el subsector manufacturer, amb un augment acumulat del 6,9% entre 2019 i 2023 i del 24,3% en el període 2013-2023, per la qual cosa lidera el creixement manufacturer al territori.

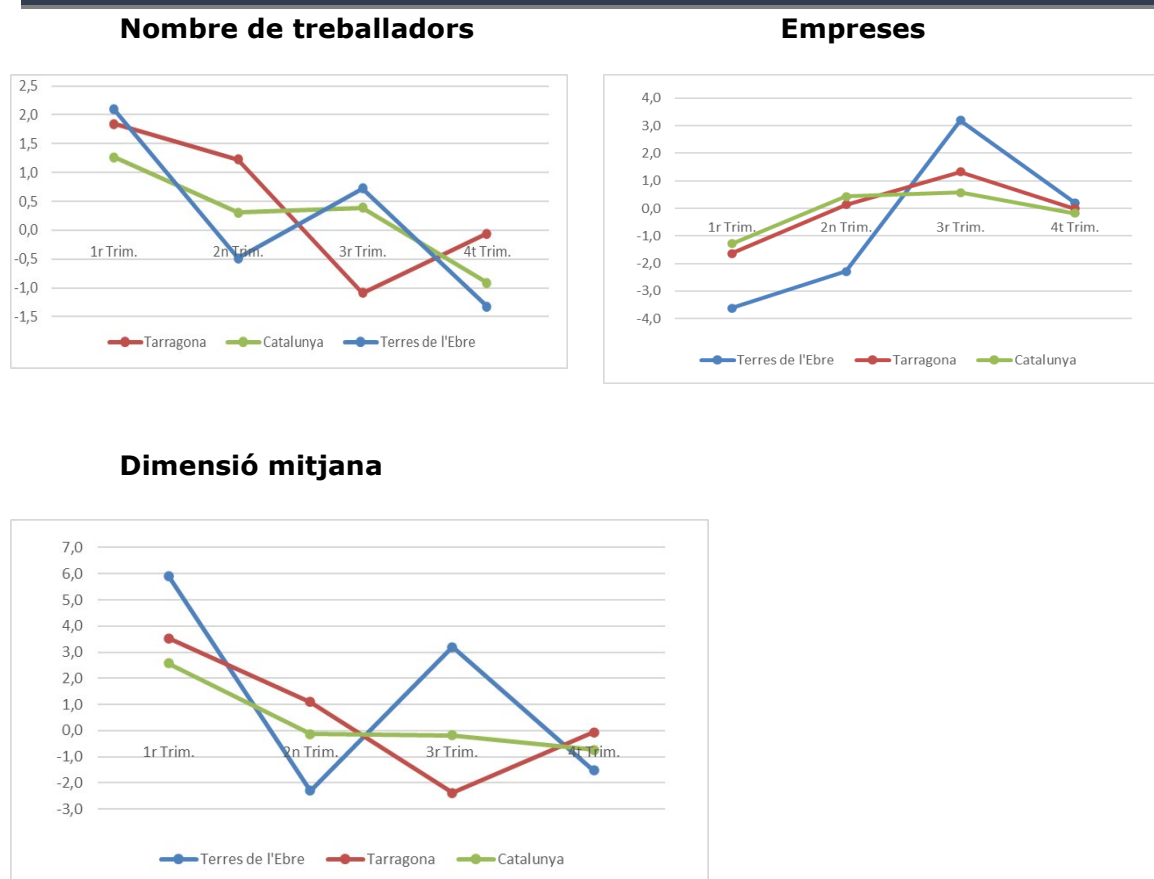
Aquest conjunt d'indicadors posa de manifest el paper estratègic de la indústria manufacturera en l'economia de les Terres de l'Ebre, tant en termes de resiliència a curt termini com de consolidació del creixement a llarg termini.

Les figures 3 i 4 il·lustren l'evolució trimestral de l'ocupació, el teixit empresarial i la mida mitjana de les empreses en el sector de la indústria manufacturera durant l'any 2023, amb cobertura territorial per a les Terres de l'Ebre, la demarcació de Tarragona i el conjunt de Catalunya.

L'anàlisi de les taxes de variació intertrimestrals posa de manifest el comportament cíclic de les principals variables en el context de les Terres de l'Ebre, en què destaquen els patrons següents:

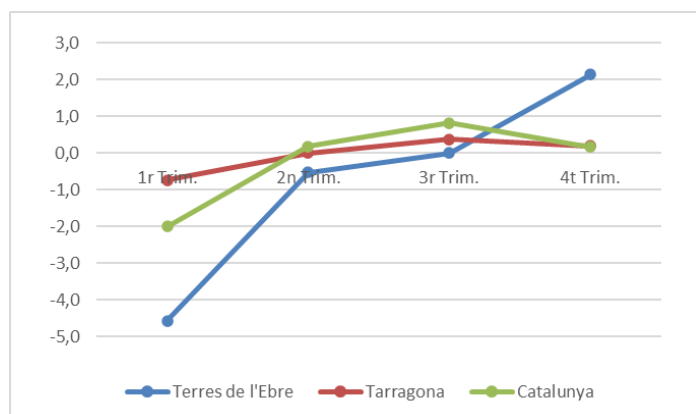
- **Ocupació assalariada:** s'observa un increment del nombre de treballadors en el primer i el tercer trimestres, amb una intensitat superior a la que es registra a la demarcació de Tarragona i a la mitjana catalana. En canvi, el segon i el quart trimestres evidencien una disminució de l'ocupació, també amb una caiguda més accentuada en relació amb els altres dos àmbits territorials.

Figura 3. Creixement trimestral del nombre de treballadors, les empreses i la dimensió mitjana a la indústria manufacturera. Any 2023-2022

Font: Elaboració a partir de dades de l'Idescat

Figura 4. Creixement trimestral dels autònoms dels sectors manufacturers. Any 2023-2022

Font: Elaboració a partir de dades de l'Idescat

- **Nombre d'empreses:** es registra una reducció del nombre d'empreses manufactureres durant el primer i el segon trimestres, seguida d'una recuperació en el tercer trimestre. En aquest últim període, el ritme de creixement supera tant el de la demarcació de Tarragona com el de Catalunya.
- **Treball autònom:** entre el primer i el tercer trimestres, es detecta una desacceleració progressiva en la pèrdua de treballadors autònoms, amb un canvi de tendència al quart trimestre, en què es produeix un creixement net. Cal remarcar que la contracció del nombre d'autònoms en el primer trimestre ha estat notablement superior a la registrada en els àmbits provincial i nacional, mentre que el creixement del quart trimestre supera els valors observats a Tarragona i a Catalunya.

Taula 8. Evolució intertrimestral en percentatge l'any 2023. Manufactures

	1r Trim.	2n Trim.	3r Trim.	4t Trim.
Ocupació				
Baix Ebre	8,28	-0,6	-4,98	-1,75
Montsià	2,04	-1,53	-0,48	0,48
Ribera d'Ebre	-3,45	2,38	2,33	1,14
Terra Alta	-0,79	1,59	-0,78	-0,79
Terres de l'Ebre	3,85	-0,75	-2,1	-0,42
Demarcació de Tarragona	0,96	0,29	0	-0,26
Catalunya	0,83	0,33	0,85	-0,8
Treballadors autònoms				
Baix Ebre	2,99	-4,35	1,52	-1,49
Montsià	-1,43	2,9	1,41	-4,17
Ribera d'Ebre	-19,05	11,76	5,26	-5
Terra Alta	-4,17	-4,35	0	4,55
Terres de l'Ebre	-2,2	0	1,69	-2,21
Demarcació de Tarragona	-0,37	0	2,07	-1,47
Catalunya	-1,61	0,12	1,07	-0,09

Font: Elaboració a partir de dades de l'Idescat

La taula 8 sintetitza l'evolució trimestral d'aquests indicadors a escala comarcal, mentre que la taula 9 presenta els resultats de les taxes anuals amb l'objectiu d'avaluar la creació o destrucció neta de llocs de treball en el sector manufacturer a les Terres de l'Ebre.

En relació amb el sector industrial i manufacturer, les dades mostren:

- Creació/Destrucció neta de llocs de treball:
 - o Sector industrial i manufacturer creació neta: Baix Ebre i Montsià
 - o Sector industrial creació neta i manufacturer destrucció neta: Ribera d'Ebre
 - o Sector industrial i manufacturer destrucció neta: Terra Alta
- Creació/Destrucció neta del teixit empresarial:
 - o Sector industrial i manufacturer destrucció neta: Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre i Terra Alta
- Creació/Destrucció neta de treballadors per compte propi
 - o Sector industrial i manufacturer creació neta: Montsià
 - o Sector industrial i manufacturer destrucció neta: Baix Ebre i Terra Alta
 - o Sector industrial creació neta i manufacturer destrucció neta: Ribera d'Ebre

Taula 9. Perfil i dinàmica de l'ocupació i el teixit empresarial manufacturer a les comarques de les Terres de l'Ebre

Pes i taxa de creixement en %, aportació en punts percentuals

Treballadors			Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta
Ocupats indústria comarca	Pes sobre ocupats indústria les Terres de l'Ebre	24	38,76	48,78	5,31	7,12
	Taxa de creixement	23-24	4,44	2,31	0,52	-0,38
Ocupats manufactures comarca	Pes sobre ocupats manufactures Terres de l'Ebre	23	39,54	51,47	5,32	7,77
	Taxa de creixement	23-24	4,41	2,38	-0,29	-1,17
	Pes sobre ocupats indústria comarca	23	90,58	93,61	89,69	97,71
	Aportació al creixement de l'ocupació industrial comarca	23-24	4,00	2,23	-0,26	-1,14
Empreses			Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta
Empreses indústria comarca	Pes sobre empreses indústria les Terres de l'Ebre	24	38,32	39,39	10,88	11,41
	Taxa de creixement	23-24	-1,38	-2,87	-0,88	-2,89
Empreses manufactures comarca	Pes sobre empreses manufactures Terres de l'Ebre	23	37,55	40,23	10,24	11,99
	Taxa de creixement	23-24	-2,00	-2,52	-3,61	-4,78
	Pes sobre empreses indústria comarca	23	87,50	90,30	85,84	95,04
	Aportació al creixement d'empreses indústria comarca	23-24	-1,75	-2,28	-3,10	-4,55
Autònoms			Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta
Autònoms indústria comarca	Pes sobre autònoms indústria les Terres de l'Ebre	24	32,78	33,97	22,53	10,73
	Taxa de creixement	23-24	-0,36	0,35	9,25	-10,89
Autònoms manufactures comarca	Pes sobre autònoms manufactures Terres de l'Ebre	23	37,54	39,36	10,50	12,61
	Taxa de creixement	23-24	-1,47	0,36	-13,79	-10,00
	Pes sobre autònoms indústria comarca	23	98,55	98,59	50,29	99,01
	Aportació al creixement dels autònoms indústria comarca	23-24	-1,45	0,35	-6,94	-9,90

Font: Elaboració a partir de dades de l'Idescat

5. Les activitats manufactureres a les Terres de l'Ebre

L'activitat manufacturera es configura a partir d'un teixit empresarial caracteritzat per una notable diversitat de processos productius. A les Terres de l'Ebre, aquest sector presenta una estructura heterogènia, integrada per empreses que operen en subsectors molt diferenciats, tant pel que fa a la naturalesa dels productes com als processos tecnològics emprats. Aquesta diversitat es reflecteix en les dades desagregades del VAB i de l'ocupació, que permeten identificar la distribució de la producció i els recursos humans entre les diferents branques d'activitat manufacturera.

Taula 10. Grandària de les empreses segons treballadors, 2023

	Manufactures	Indústria	Total economia
Fins a 9 treballadors	12,66	12,27	29,63
De 10 a 49 treballadors	27,92	26,55	28,72
De 50 a 249 treballadors	35,92	35,78	23,77
De 250 i més treballadors	23,50	25,36	17,88
Total	100,00	100,00	100,00
	Manufactures	Indústria	Total economia
Fins a 9 treballadors	12,66	12,27	29,63
De 10 a 49 treballadors	27,92	26,55	28,72
De 50 a 249 treballadors	35,92	35,78	23,77
De 250 i més treballadors	23,50	25,36	17,88
Total	100,00	100,00	100,00

Font: Elaboració a partir de dades de l'Idescat

Pel que fa a l'estructura empresarial del sector manufacturer, la distribució per trams de plantilla posa de manifest una presència significativa d'empreses de totes les dimensions. Segons la taula 10, el sector es reparteix de forma relativament equilibrada entre els quatre intervals següents: un 12,66% de les empreses tenen menys de 10 treballadors; un 27,92% se situen entre 10 i 49 treballadors; un 35,92% tenen entre 50 i 249 treballadors, i un 23,50% superen els 250 treballadors. Aquesta configuració evidencia la coexistència de micro, petites, mitjanes i grans

empreses, i reflecteix una estructura amb un pes rellevant d'unitats productives de mida mitjana i gran, que contribueixen de manera significativa a la generació de VAB i ocupació en el territori.

Pel que fa a l'evolució recent de l'activitat industrial manufacturera, el període 2022-2023 es caracteritza per una tendència generalitzada a la contracció de la producció acumulada en el conjunt de les Terres de l'Ebre, tot i que amb comportaments diferenciats segons subsectors i comarques (vegeu la taula 11).

Taula 11. Dinàmica manufacturera de les Terres de l'Ebre. VAB. 2023-2022

(Taxes reals de variació interanual en %)

	Pes sector 2022	Creixement 2023-2022
Aliments, begudes i tabac	45,28	-8,68
Tèxtil, cuir i calçat	5,27	-0,65
Paper i arts gràfiques	7,30	-0,86
Química i refí de petroli	21,10	0,34
Productes farmacèutics	0,31	0,03
Cautxú i plàstic	7,69	-0,35
Minerals no metàl·lics	0,87	0,06
Metal·lúrgia i productes metàl·lics	5,52	1,67
Productes informàtics, electr, i òptics	0,40	0,07
Maquinària i equipament mecànic	0,66	0,02
Material de transport Indústries manufactureres diverses	0,31	0,15
Mobles, reparació i instal·lació i indústries diverses	5,30	1,77
Total	100,00	0,70

Font: Elaboració a partir de dades de l'Anuari econòmic comarcal 2024

En aquest context, s'identifiquen els patrons de creixement següents:

- **Subsectors amb creixements superiors a la mitjana del sector manufacturer (0,70%):**
 - *Metal·lúrgia i productes metàl·lics (1,67%)*
 - *Mobles, reparació i instal·lació i indústries diverses (1,77%)*

- *Química i refinament de petroli* (0,34%)
- **Subsectors amb creixements inferiors a la mitjana del sector:**
 - *Productes farmacèutics* (0,03%)
 - *Minerals no metàl·lics* (0,06%)
 - *Productes informàtics, electrònics i òptics* (0,07%)
 - *Maquinària i equipament mecànic* (0,02%)
 - *Material de transport i manufactures diverses* (0,15%)
- **Pel que fa al pes relatiu dins el conjunt del sector manufacturer:**
 - *Aliments, begudes i tabac* és el subsector predominant, amb una participació del 45,28% del total manufacturat, però registra una davallada notable de l'activitat (-8,68%).
 - *Química i refinament de petroli*, amb un pes del 21,10%, també mostra un creixement inferior a la mitjana del sector, tot i la seva importància relativa.

Taula 12. Estructura del VAB manufactures per comarques i per subsectors. 2021

	Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta
1 Aliments, begudes i tabac	17,47	72,45	85,38	5,82
2 Tèxtil, cuir i calçat	0,67	18,06	0,00	2,35
3 Paper i arts gràfiques	19,09	1,73	3,90	4,47
4 Química i refi de petroli	14,25	0,00	0,00	70,13
5 Productes farmacèutics	0,81	0,00	0,00	0,45
6 Cautxú i plàstic	27,15	0,61	0,97	2,01
7 Minerals no metàl·lics	0,81	2,24	0,00	0,45
8 Metal·lúrgia i productes metàl·lics	7,39	1,12	8,40	5,15
9 Productes informàtics, electr, i òptics	0,40	0,51	0,00	0,67
10 Maquinària i equipament mecànic	0,94	1,02	0,00	0,67
11 Material de transport Indústries manufactureres diverses	0,67	0,00	0,00	0,56
12 Mobles, reparació i instal·lació i indústries diverses	10,35	2,24	1,34	7,27
Total	100,00	100,00	100,00	100,00

Font: Elaboració a partir de dades de l'Anuari econòmic comarcal 2024

Taula 13. Creixement comarcal del VAB pb manufactures per subsectors. 2022-2021
(Taxes reals de variació interanual en %)

		Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta
1	Aliments, begudes i tabac	0,6	-9,3	-2,1	-4,4
2	Tèxtil, cuir i calçat	-3,7	-3,1	0,0	-2,8
3	Paper i arts gràfiques	-3,9	-7,8	-6,6	6,1
4	Química i refí de petroli	0,4	0,0	0,0	0,4
5	Productes farmacèutics	8,5	0,0	0,0	-9,0
6	Cautxú i plàstic	-1,3	-7,5	-3,5	4,1
7	Minerals no metàl·lics	7,4	-0,3	0,0	1,5
8	Metal·lúrgia i productes metàl·lics	7,8	8,5	8,4	5,7
9	Productes informàtics, electr, i òptics	9,7	-6,4	0,0	9,0
10	Maquinària i equipament mecànic	-2,3	2,1	0,0	2,3
11	Material de transport Indústries manufactureres diverses	13,6	0,0	0,0	9,7
12	Mobles, reparació i instal·lació i indústries diverses	8,7	6,7	8,4	8,4
	Total	0,70	1,40	0,20	-1,70

Font: Elaboració a partir de dades de l'Anuari econòmic comarcal 2024

Les dades desagregades del VAB del sector manufacturer, presentades a les taules 12 i 13 i a la figura 5, ofereixen una visió territorialitzada del comportament de les diferents activitats manufactureres a escala comarcal. Aquesta informació permet identificar els subsectors amb més pes i dinamisme en cada comarca, així com analitzar l'evolució de l'especialització productiva del territori. El perfil comarcal mostra una distribució desigual de les activitats, amb concentracions significatives en determinades branques segons la comarca, fet que condiciona l'estructura industrial i les estratègies de desenvolupament econòmic locals.

- **Baix Ebre:**

- Major pes: cautxú i plàstic, i aliments, begudes i tabac
- Major creixement: material de transport, indústries manufactureres diverses i productes informàtics, electrònics i òptics

- Major caiguda: paper i arts gràfiques
- Major aportació al creixement del sector manufacturer de la comarca: mobles, reparació i instal·lació, i indústries diverses
- Montsià:
 - Major pes: aliments, begudes i tabac, i tèxtil, cuir i calçat
 - Major creixement: metal·lúrgia i productes metàl·lics, mobles, reparació i instal·lació, i indústries diverses
 - Major caiguda: aliments, begudes i tabac
 - Major aportació al creixement del sector manufacturer de la comarca: mobles, reparació i instal·lació, i indústries diverses
- Ribera d'Ebre:
 - Major pes: aliments, begudes i tabac
 - Major creixement: metal·lúrgia i productes metàl·lics, mobles, reparació i instal·lació, i indústries diverses
 - Major caiguda: paper i arts gràfiques
 - Major aportació al creixement del sector manufacturer de la comarca: metal·lúrgia i productes metàl·lics
- Terra Alta:
 - Major pes: química i refinament de petroli
 - Major creixement: material de transport, indústries manufactureres diverses i productes informàtics, electrònics i òptics
 - Major caiguda: productes farmacèutics
 - Major aportació al creixement del sector manufacturer de la comarca: mobles, reparació i instal·lació, i indústries diverses.

Figura 5. Indústria manufacturera per subsectors – Distribució (2022), creixement i aportació sectorial al creixement del VAB manufacturer de la comarca (2023-2022).

(1) Aliments, begudes i tabac; (2) Tèxtil, cuir i calçat; (3) Paper i arts gràfiques; (4) Química i refí de petroli; (5) Productes farmacèutics; (6) Cautxú i plàstic; (7) minerals no metàl·lics; (8) Metal·lúrgia i productes metàl·lics; (9) Productes informàtics, electr, i òptics; (10) Maquinària i equipament mecànic; (11) Material de transport Indústries manufactureres diverses; (12) Mobles, reparació i instal·lació i indústries diverses.

Font: Elaboració a partir de dades de l'Anuari econòmic comarcal 2024

Taula 14. Perfil manufacturer de les Terres de l'Ebre. Ocupats 2023.

	% Empreses	% Acumulat
Indústries de productes alimentaris	25,35	25,35
Indústries del paper	10,29	35,64
Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques	10,25	45,89
Indústries químiques	10,13	56,02
Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	7,81	63,83
Fabricació de mobles	7,81	71,63
Indústria de la fusta i del suro	4,70	76,33
Reparació i instal·lació de maquinària i equips	3,95	80,28
Resta de manufactures	19,72	100,00

Font: Elaboració a partir de dades de l'Idescat

L'anàlisi de les dades d'afiliació a la Seguretat Social permet identificar la concentració de l'ocupació, el teixit empresarial i el treball autònom dins el sector manufacturer de les Terres de l'Ebre. En termes d'ocupació assalariada, vuit activitats concentren prop del 80% dels llocs de treball en el sector manufacturer (taula 14). D'aquestes, tres activitats acumulen gairebé la meitat del total (45,89%), en què destaquen especialment:

- *Indústries de productes alimentaris* (25,35%)
- *Indústries del paper* (10,29%)
- *Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques* (10,25%)

Taula 15. Perfil manufacturer de les Terres de l'Ebre. Empreses 2023.

	% Empreses	% Acumulat
Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	19,33	19,33
Indústries de productes alimentaris	14,57	33,89
Reparació i instal·lació de maquinària i equips	11,48	45,38
Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	7,14	52,52
Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	5,74	58,26
Fabricació de mobles	5,32	63,59
Metal·lúrgia; fabricació de productes bàsics de ferro, acer i ferroaliatges	4,48	68,07
Indústries manufactureres diverses	4,34	72,41
Resta de manufactures	27,59	100,00

Font: Elaboració a partir de dades de l'Idescat

Pel que fa a la distribució del teixit empresarial, les dades revelen que vuit activitats concentren més del 70% del total d'empreses industrials manufacturers registrades (taula 15). Entre aquestes, tres branques concentren més del 45% del total:

- *Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips (19,33%)*
- *Indústries de productes alimentaris (14,57%)*
- *Reparació i instal·lació de maquinària i equips (11,48%)*

Taula 16. Perfil manufacturer de les Terres de l'Ebre. Treballadors autònoms 2023.

	% Treballadors autònoms	% Acumulat
Indústries de productes alimentaris	23,15	23,15
Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	17,84	41,00
Reparació i instal·lació de maquinària i equips	10,29	51,29
Fabricació de begudes	7,22	58,51
Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	6,84	65,35
Fabricació de mobles	5,42	70,77
Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	4,87	75,64
Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	3,94	79,58
Indústries químiques	3,61	83,20
Resta de manufactures	16,80	100,00

Font: Elaboració a partir de dades de l'Idescat

Respecte al treball autònom dins el sector manufacturer, vuit activitats aglutinen el 83,20% del total de persones treballadores per compte propi (taula 16). Les tres activitats amb més pes concentren el 51,29% del total:

- *Indústries de productes alimentaris* (23,15%)
- *Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips* (17,84%)
- *Reparació i instal·lació de maquinària i equips* (10,29%)

Aquestes dades evidencien una concentració significativa de l'activitat manufacturera en poques branques específiques, fet que posa de

manifest la importància estratègica de certs subsectors per a l'ocupació, l'estructura empresarial i el treball autònom a les Terres de l'Ebre. Aquesta especialització pot esdevenir una fortalesa, però també requereix una gestió adequada del risc sectorial i una aposta per la diversificació productiva.

6. El focus en la política industrial: el nexa territorial

Les Terres de l'Ebre es configuren com un nexa territorial estratègic, on els recursos naturals, l'activitat industrial i les infraestructures productives convergeixen per impulsar el desenvolupament regional. Sectors com l'agroalimentari, la fusta, l'energia renovable o la cosmètica natural han assolit un grau important de consolidació, ja que generen ocupació estable i valor afegit local. Aquest dinamisme, però, només es pot mantenir i ampliar amb una infraestructura de suport adequada i planificada estratègicament.

Actualment, es constata un conjunt de projectes en marxa que reforcen aquest teixit industrial. Un exemple destacat és l'inici del procés participatiu per reordenar i ampliar el polígon Catalunya Sud, que es preveu com un dels pols logístics més importants del sud de Catalunya. Aquesta infraestructura serà clau per continuar acollint empreses com Kronospan, que ja ha posat en funcionament una planta solar de 53.000 m² a Tortosa. El Grupo Lucta, dedicat a la creació d'aromes i fragàncies per a diferents sectors mitjançant mètodes de química fina, té prevista una inversió de 30 milions d'euros a Tortosa per aixecar una planta d'innovació tecnològica per a l'elaboració dels seus productes d'alta especialització. També empreses locals com Freshly Cosmetics, des de Gandesa, aposten per reforçar la seva capacitat productiva i diversificar l'economia de la Terra Alta. Cal remarcar, però, que el creixement industrial de les Terres de l'Ebre es nodreix també de l'activitat de petites i mitjanes empreses —sovint de caràcter local, familiar o cooperatiu. Aquestes empreses contribueixen a enfortir el teixit productiu, a generar ocupació estable i a diversificar l'estructura econòmica de les comarques ebrenques. El seu paper és clau per a un desenvolupament industrial resilient i arrelat al territori.

Tanmateix, perquè aquests projectes esdevinguin autèntics motors de transformació, és imprescindible garantir una connectivitat eficient. La Generalitat ha tret a licitació les obres de connexió de la carretera C-43 amb el polígon industrial La Plana de Gandesa; ara bé, des del territori es continua demanant un accés directe a l'AP-7 al Montsià. Paral·lelament, CIMALSA rebrà finançament del Banc Europeu d'Inversions per estudiar noves terminals ferroviàries multimodals, com la terminal ferroviària de les Terres de l'Ebre, vinculada al polígon Catalunya Sud. Aquestes iniciatives apunten cap a un model logístic intermodal que facilitarà el transport i la distribució de la producció industrial de les Terres de l'Ebre donant suport a la seva cadena de subministrament.

Aquestes actuacions també responen a les demandes formulades per agents socials i econòmics del territori, com l'Associació d'Empresaris de les Comarques de l'Ebre (AECE), reclamacions que es van compartir amb Foment del Treball per insistir a les administracions que accelerin la construcció i modernització d'infraestructures estratègiques per fer més competitiu l'empresariat ebrenc. El desenvolupament logístic ha de preveure no només infraestructures viàries i ferroviàries, sinó també serveis associats i sòl industrial ben equipat, per garantir una articulació territorial que eviti desequilibris i afavoreixi la cohesió social.

En conclusió, les Terres de l'Ebre tenen l'oportunitat real de convertir-se en un hub logístic de referència al sud d'Europa. Però aquest horitzó només serà possible si es connecten eficaçment la iniciativa empresarial, la planificació territorial i la inversió en infraestructures. La indústria manufacturera, com a eix vertebrador, pot actuar com a catalitzador d'un desenvolupament econòmic sostenible i integrat, si se la dota dels mitjans adequats per créixer i connectar-se amb el món.

La taula 8 sintetitza l'evolució trimestral d'aquests indicadors a escala comarcal, mentre que la taula 9 presenta els resultats de les taxes anuals

amb l'objectiu d'avaluar la creació o destrucció neta de llocs de treball en el sector manufacturer a les Terres de l'Ebre.

Capítol 4. El sector públic a les Terres de l'Ebre

*Dr. Xavier Ponce
Departament d'Economia
Universitat Rovira i Virgili*

4.1. El context econòmic i social

La realitat que ens envolta supera sovint qualsevol guió imaginat. En els últims anys, mentre encara estàvem tractant de deixar definitivament enrere els anys de la Gran Recessió (2008-2014), hem patit una pandèmia mundial, unes guerres que sacsegen Europa i l'Orient Mitjà, incendis i fenòmens climàtics extrems... i la incertesa global davant els avenços vertiginosos de la intel·ligència artificial. Tot plegat compon un mural carregat de tensió i fragilitat, que ens obliga a repensar el nostre temps.

En aquest context, és inevitable mirar enrere per entendre com hem arribat fins aquí. La crisi financera de 2008 va esclatar arran del col·lapse de la bombolla immobiliària i d'un sistema financer desregulat. Les conseqüències van ser devastadores: l'atur es va disparar, el deute públic va augmentar i molts governs van veure's obligats a aplicar dures polítiques d'austeritat. A Europa, aquestes polítiques es van traduir en retallades en despesa pública, serveis socials i inversió, cosa que va allargar la recessió i va afectar durament països com Espanya, on la recuperació va ser lenta i desigual.

A diferència d'aquella etapa, la crisi derivada de la pandèmia de la COVID-19 va tenir una naturalesa molt diferent. No va ser una fallida del sistema financer, sinó una aturada global provocada per una emergència sanitària. Confinaments, restriccions i el col·lapse de cadenes de subministrament van paralitzar economies senceres. L'impacte va ser immediat: el 2020, l'economia espanyola va caure un 11,3% i la catalana un 11,7%, una de les pitjors recessions de la seva història recent. Però aquesta vegada la resposta política i econòmica va ser radicalment diferent. Es va abandonar l'austeritat i es va apostar per una intervenció decidida de l'Estat. La Unió

Europea va suspendre les regles fiscals habituals i va impulsar els fons Next Generation, amb finançament europeu per reactivar l'economia mitjançant la inversió pública i la transformació digital i ecològica.

Totes aquestes mesures expansives van permetre que el 2021 i el 2022 es registressin creixements per sobre del 5% a Catalunya i Espanya, amb la qual cosa s'inicià una recuperació molt més ràpida i intensa que la de la crisi anterior. Tal com mostra el gràfic 1, l'any 2023 l'economia es desaccelerà, però s'evità una recessió que molts havien anunciat. El 2024, en canvi, ja es percep una lleu recuperació del ritme de creixement.

Catalunya i Espanya, tot i tenir contextos propis, han mostrat trajectòries econòmiques molt similars al llarg d'aquests anys. El gràfic 1 demostra la resiliència de les dues economies davant crisis globals i com l'orientació de les polítiques econòmiques (i el paper que hi ha tingut el sector públic) ha estat clau per marcar la diferència entre una recuperació lenta i una remuntada ràpida.

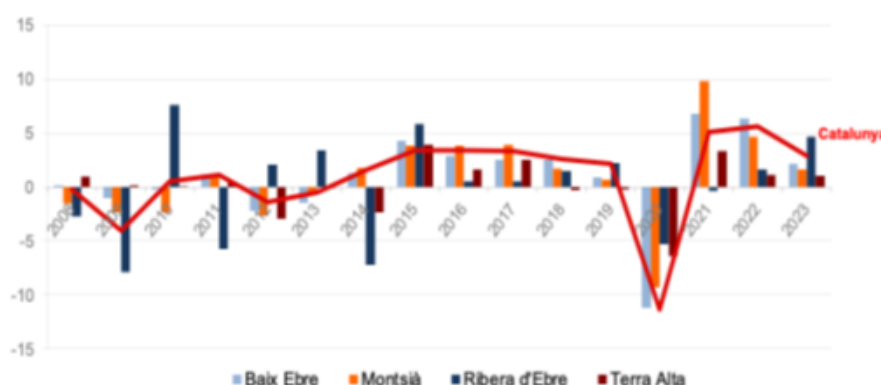
Gràfic 1. PIB Catalunya i Espanya (% variació real anual)

Font: INE

Les últimes dades disponibles, corresponents a l'any 2023, mostren que l'economia catalana va continuar creixent, tot i que amb un ritme més moderat respecte als anys immediatament posteriors a la pandèmia. A les Terres de l'Ebre, la situació va ser diversa segons la comarca: el Baix Ebre (+2,1%), el Montsià (+1,6%) i la Terra Alta (+1%) van registrar un creixement més discret i per sota de la mitjana de Catalunya (+2,1%), mentre que a la Ribera d'Ebre el creixement se situava molt per sobre (+4,9%). Aquest conjunt de resultats reflecteix una desacceleració general després del fort impuls econòmic dels anys 2021 i 2022, però sense entrar en terreny negatiu. Malgrat el context europeu d'alentiment, les dades confirmen la capacitat de resistència de Catalunya i del territori ebrenc davant les incerteses econòmiques globals (BBVA, 2024).

Gràfic 2. Taxa de variació del VAB a preus bàsics per comarques. Terres de l'Ebre

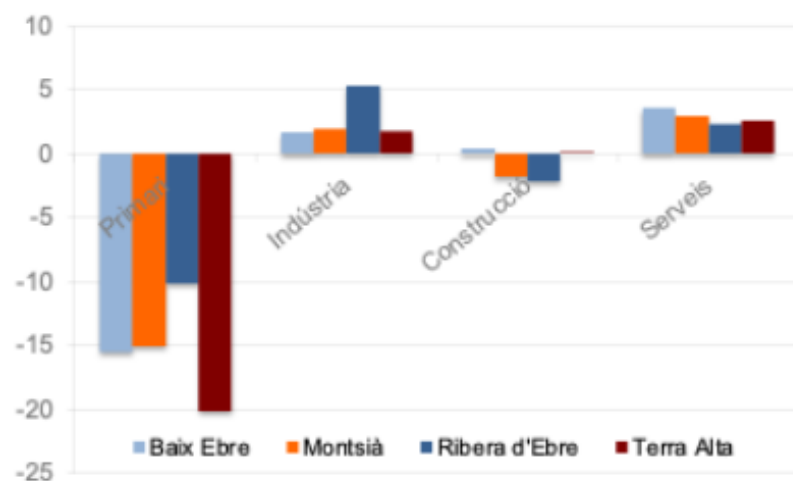

Font: BBVA (2024)

Aquest comportament del VAB de les Terres de l'Ebre durant l'any 2023 s'explica per la significativa millora del sector industrial (+4,1%) i per un creixement més moderat en el sector terciari (+2,7%), que van compensar l'estancament en el sector de la construcció (-0,5%) i la gran caiguda en el sector primari (-15,3%). Destaca en sentit positiu el creixement del

sector industrial a la Ribera d'Ebre (+5,3%) i del sector serveis al Baix Ebre (+3,6%).

Gràfic 3. VAB per comarques i sectors a les Terres de l'Ebre (% variació). 2023

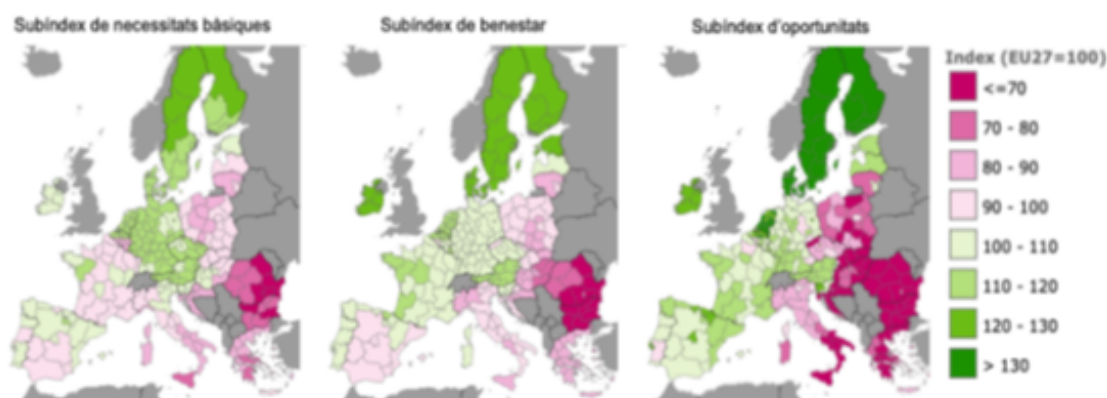
Font: BBVA (2024)

Tot i la recuperació econòmica recent, ens trobem immersos en un context ple d'amenaques que projecten incertesa sobre el futur: el retrocés del progrés social, l'erosió de l'estat del benestar, la crisi de les democràcies liberals, l'impacte de la intel·ligència artificial sobre l'ocupació, la degradació ambiental i la pèrdua de protagonisme d'Europa en l'escena geopolítica global. Aquesta sensació col·lectiva de fatalisme no sorgeix del no-res; s'alimenta de transformacions estructurals de llarg recorregut, com la hiperglobalització i la desindustrialització iniciades en la dècada de 1990, que van comportar la destrucció de nombrosos llocs de treball de classe mitjana en els països més desenvolupats. Com a conseqüència, s'ha anat erosionant progressivament el contracte social construït durant el segle xx, basat en la inclusió, la mobilitat social i la reducció de les desigualtats.

La creixent preocupació per les desigualtats socials ha impulsat la Unió Europea a desenvolupar un índex de progrés social, que mesura el rendiment de les 240 regions dels 27 estats membres mitjançant 55

indicadors socials i ambientals (Charron et al., 2024). Aquest índex entén el progrés social com la capacitat d'una societat no només per cobrir les necessitats bàsiques de la població, sinó també per oferir les condicions que permetin desenvolupar tot el potencial individual i millorar la qualitat de vida. L'índex es basa en tres grans dimensions: la cobertura de les necessitats essencials (com l'accés a l'habitatge, l'aigua potable, el sanejament i la seguretat), els pilars del benestar (educació, accés a la informació i qualitat ambiental) i les oportunitats (drets, inclusió i tolerància). El gràfic 4 recull els resultats d'aquestes dimensions i mostra quines regions destaquen per saber convertir el creixement econòmic en millores socials tangibles.

Gràfic 4. Índex de progrés social regional de la Unió Europea. 2024

Font: Charron et al. (2024)

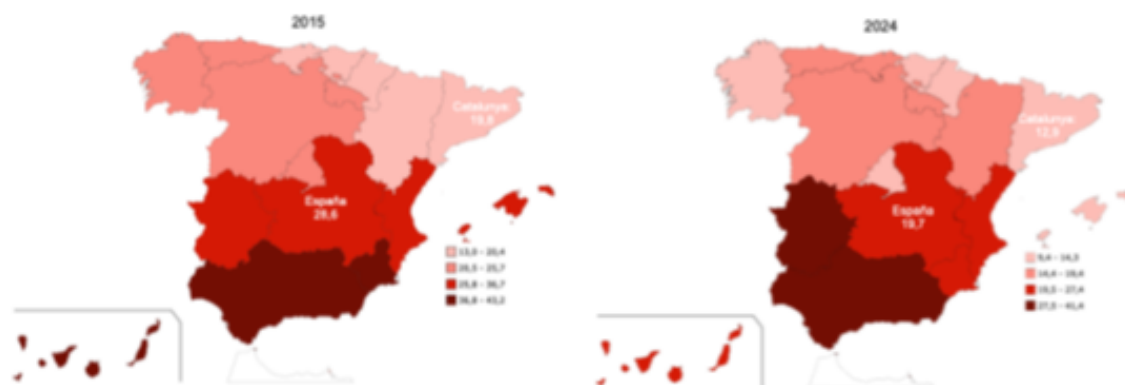
Catalunya ocupa una posició intermèdia en el rànquing global de l'índex de progrés social i se situa en el lloc 131 de 240 regions europees. Aquesta classificació global, però, amaga desequilibris importants entre les diferents dimensions analitzades. Quant a necessitats bàsiques, Catalunya se situa en la posició 126, mentre que quant als fonaments del benestar retrocedeix fins a la 146, i en l'àmbit de les oportunitats ocupa la 122. Això reflecteix una realitat amb llums i ombres: si bé la regió mostra

bons resultats en aspectes com la qualitat ambiental i la salut, presenta deficiències notables en educació bàsica, accés a l'habitatge i diversos indicadors que mesuren la cohesió social i la igualtat d'oportunitats. Aquestes desigualtats internes ja apunten a la necessitat de reforçar polítiques públiques que garanteixin un progrés més inclusiu i equilibrat.

Un altre dels indicadors que l'Agenda 2030 utilitza per mesurar la població en risc de pobresa o exclusió social és l'AROPE. Aquest indicador mostra la proporció de persones que es troben en alguna d'aquestes tres situacions: tenir ingressos inferiors al 60% de la mitjana, patir mancances materials severes o viure en una llar on els membres en edat de treballar ho fan menys del 20% del seu potencial total.

Tal com mostra el gràfic 5, hi ha una evolució positiva clara en la lluita contra la pobresa i l'exclusió social entre el 2015 i el 2024. El percentatge de població en risc ha disminuït significativament, fet que pot atribuir-se a factors com l'impuls econòmic post-COVID, l'augment de l'ocupació, el reforç de les polítiques socials i l'efecte de mecanismes com l'ingrés mínim vital i els fons europeus de recuperació. Pel que fa a Catalunya, la millora ha estat encara més destacada, amb una reducció del risc del 19,8% el 2015 al 12,9% el 2024. Aquesta dada situa la comunitat clarament per sota de la mitjana espanyola i entre les regions amb més bons resultats. Tot i la bona evolució, encara hi ha col·lectius especialment vulnerables, com ara infants, persones migrades i famílies monoparentals, que continuen patint dificultats per accedir a condicions de vida dignes.

Gràfic 5. Població en risc de pobresa o exclusió social. 2015 i 2024

Font: INE

Els estabilitzadors automàtics i el Pla d'estabilitat

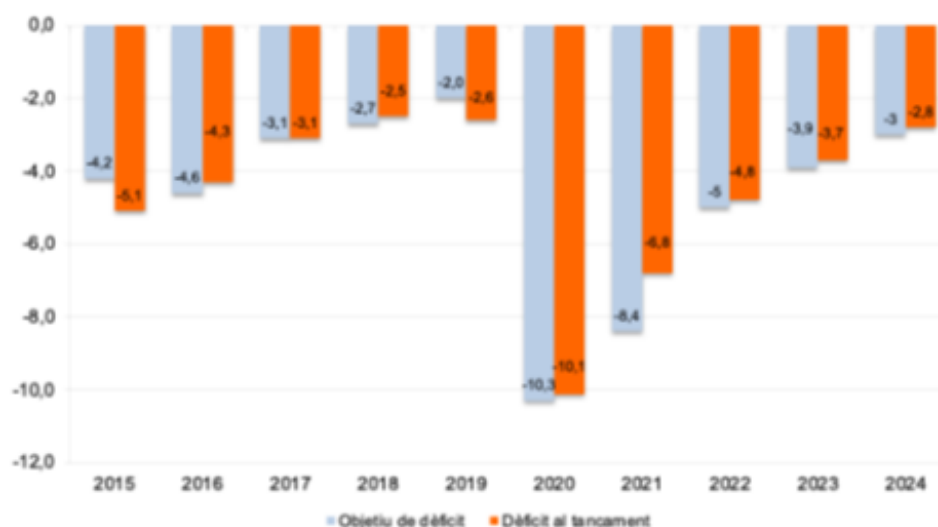
Hi ha un cert acord entre els economistes en què la intervenció de l'Estat pot contribuir a estabilitzar els cicles econòmics i afavorir el creixement. Tot i això, el debat se centra en quin ha de ser el grau i la intensitat d'aquesta intervenció. A partir de 1999, amb la implantació de l'euro, els països de la Unió Europea van establir com a prioritat el sanejament de les finances públiques. Amb aquest objectiu, es va signar el Pacte d'Estabilitat i Creixement (PEC), que comprometia els estats membres de la zona euro a mantenir el dèficit públic per sota del 3% del PIB i el deute públic per sota del 60%.

La gràfic 5 il·lustra l'evolució del dèficit públic a Espanya entre 2015 i 2024, així com les desviacions respecte als objectius marcats. Entre 2015 i 2019, es pot observar una reducció progressiva del dèficit, fruit de les polítiques de consolidació fiscal adoptades després de la crisi financera. Aquest període va culminar amb un dèficit del -2,6% del PIB el 2019, molt proper a l'objectiu del -2% i pràcticament dins del límit del 3% establert pel Pacte d'Estabilitat i Creixement europeu. Tanmateix, amb l'arribada de la pandèmia el 2020, el dèficit es va disparar fins al -10,1% del PIB, a causa de la caiguda d'ingressos i l'increment de la despesa pública per pal·liar els efectes de la crisi sanitària i econòmica. Aquest increment

sobtat va obligar la Unió Europea a suspendre temporalment les regles fiscals. Aquesta flexibilització del marc fiscal va ser acompanyada per un compromís polític de revisar les normes pressupostàries, amb l'objectiu d'adaptar-les a les noves necessitats, com ara la protecció de la inversió pública estratègica.

Aquestes dades evidencien la tensió existent entre el manteniment de l'estabilitat fiscal i la necessitat d'adoptar polítiques expansives davant contextos de crisi. El 2024 marca la reactivació del PEC, amb noves directrius i una flexibilitat més gran per facilitar el compliment dels objectius. En definitiva, el procés de sanejament dels comptes públics ha estat complex, amb objectius revisats constantment per adaptar-se a la realitat pressupostària, i condicionat tant per l'entorn econòmic com per factors polítics, com els canvis de govern o les pròrroques pressupostàries.

Gràfic 6. Desviació dels objectius de dèficit públic a Espanya entre 2015 i 2024 (% PIB)

Font: www.lamoncloa.gob.es

En l'exercici de 2024, el conjunt de les administracions públiques a Espanya va tancar amb un dèficit del 2,8% del PIB, equivalent a 44.597 milions d'euros. Aquesta xifra representa una reducció al voltant del 15% respecte a l'any anterior. Aquest descens s'atribueix principalment al sòlid creixement econòmic de 2024, amb un augment del PIB del 3,2%, i a una recaptació tributària rècord, que va assolir els 294.734 milions d'euros, un increment del 8,4% respecte a l'any anterior. Aquestes dades reflecteixen el sanejament de les finances públiques i situen Espanya per sota del límit del 3% establert pel Pacte d'Estabilitat i Creixement de la Unió Europea per primera vegada des del 2018.

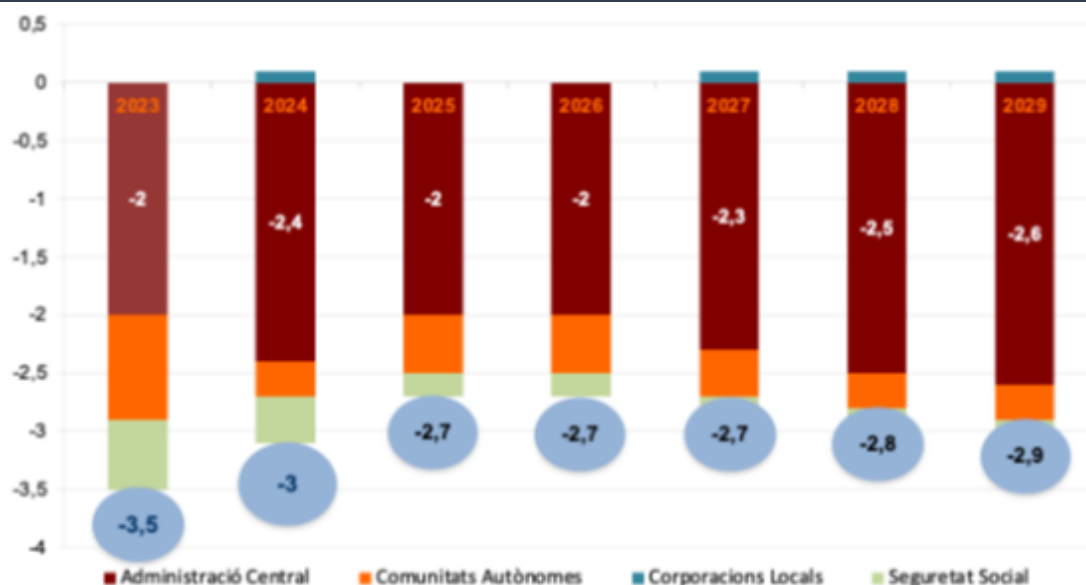
Si analitzem el comportament dels diferents nivells de l'Administració pública, veiem que (MHAP, 2024):

- L'Administració central va tancar el 2024 amb un dèficit de 41.106 milions d'euros (2,58% del PIB), un 25,1% més que el 2023.

- El dèficit en el conjunt de les comunitats autònomes es va situar en 1.638 milions d'euros (0,1% del PIB), amb una reducció del 87,6% respecte a l'any anterior.
- Les entitats locals van registrar un superàvit de 6.642 milions d'euros (0,42% del PIB), xifra que millorava en 7.905 milions respecte al dèficit de l'any anterior.
- La Seguretat Social va registrar un dèficit de 8.495 milions d'euros (0,53% del PIB), xifra que representa una lleugera reducció respecte al 2023.

Aquestes dades reflecteixen una millora generalitzada en les finances públiques durant l'any 2024, en què destaquen especialment la reducció significativa del dèficit en les comunitats autònomes i el superàvit aconseguit per les entitats locals.

Gràfic 7. La senda de consolidació fiscal 2023-2029 (% PIB)

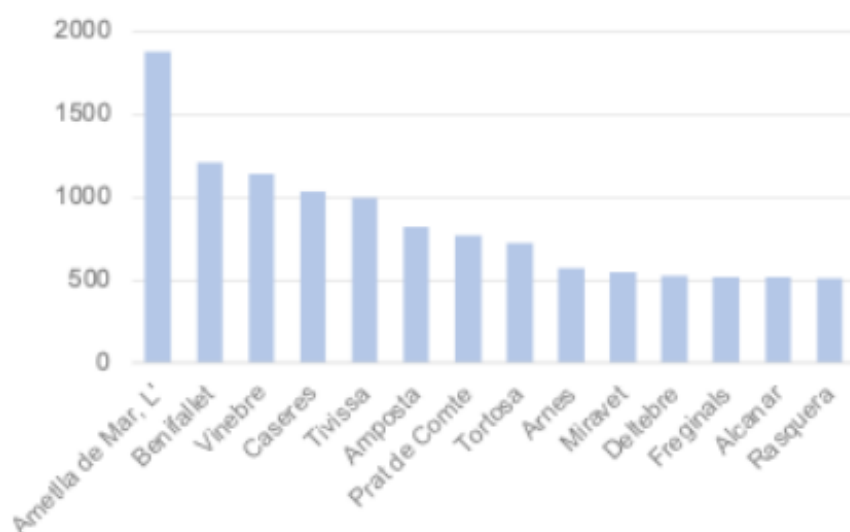
Font: AIREF (2025)

Pel que fa a l'endeutament dels ajuntaments de les Terres de l'Ebre, entre els anys 2017 i 2022 el deute va seguir una trajectòria clarament descendent i passà de 90 a 75 milions d'euros. Aquest comportament

reflectia una gestió prudent de les finances municipals i l'aplicació de polítiques de contenció després de la crisi financera. No obstant això, l'any 2023 es trenca aquesta tendència amb un increment del deute fins als 84,5 milions d'euros, fet que suposa un augment d'un 11% respecte a l'any anterior.

Aquest repunt pot explicar-se per diversos factors. D'una banda, molts ajuntaments han reiniciat o accelerat projectes d'inversió que havien estat ajornats durant els anys de la pandèmia. D'altra banda, la necessitat de cofinançar iniciatives vinculades als fons europeus Next Generation ha comportat una mobilització de recursos addicionals. A això se suma l'impacte de la inflació en els costos de licitació pública i serveis essencials, que ha empès alguns consistoris a recórrer a l'endeutament per equilibrar els seus pressupostos. Tot plegat evidencia que, malgrat l'esforç fet els darrers anys, la consolidació fiscal local encara es veu condicionada per l'entorn econòmic i les exigències d'inversió estructural. Les dades indiquen que el deute viu dels ens locals a les Terres de l'Ebre equival a uns 457 € per càpita, amb marcades diferències entre els municipis. El gràfic 8 mostra els municipis amb un deute viu per càpita més elevat, com l'Ametlla de Mar (1.874 €), Benifallet (1.204 €), Vinebre (1.138 €) o Caseres (1.035 €).

Gràfic 8. Deute viu per càpita de les entitats locals. 2023

Font: Ministeri d'Hisenda i Funció Pública

La percepció de la ciutadania

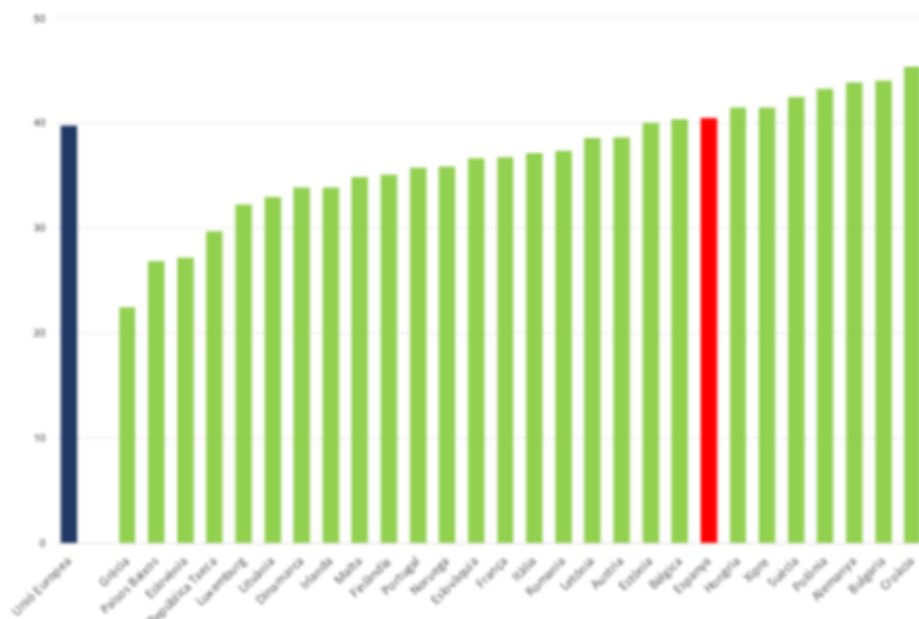
Quan comparem la resposta de la Unió Europea a la Gran Recessió (2008-2014) amb la gestió de la crisi de la COVID-19 (2020-2021), una de les diferències més significatives és el paper central que va assumir l'Estat durant la pandèmia. A diferència del període anterior, marcat per polítiques d'austeritat, la resposta a la crisi sanitària es va basar en una intervenció pública decidida. L'acció dels governs va ser fonamental per evitar el col·lapse dels sistemes de salut i per protegir l'activitat econòmica, tot i que no va poder evitar uns costos socials elevats ni una preocupant acumulació de deute públic.

Els països europeus no només van fer servir els seus estalvis públics entre 2020 i 2021, sinó que també van recórrer a un endeutament massiu. En el cas espanyol, aquest deute va arribar a situar-se per sobre del 120% del PIB. Aquesta tendència, comuna a tota la Unió Europea, s'explica per l'augment sostingut de la despesa pública, que a Espanya va passar del

42,1% al 52,1% del PIB, mentre que la mitjana de la UE va créixer del 46,5% al 53,1%.

Tanmateix, la percepció ciutadana sobre la càrrega fiscal continua sent un factor clau. A Espanya, una gran part de la població considera que paga massa impostos, tot i que els ingressos fiscals en percentatge del PIB es mantenen per sota de la mitjana europea. Tal com mostra el gràfic 9, els impostos a Espanya representen el 40,5% del PIB, mentre que a la Unió Europea la mitjana se situa en el 39,8%. Aquesta discrepància entre la realitat fiscal i la percepció social pot dificultar el consens sobre futures reformes impositives o de consolidació fiscal.

Gràfic 9. Ingressos per impostos i contribucions socials a la UE (% PIB). 2023

Font: Eurostat

En qualsevol cas, cal tenir en compte que la intervenció pública mai no és gratuïta. Les crisis econòmiques acaben passant, però els deutes romanen. Així, mentre que el deute públic a la Unió Europea ha augmentat del 66,4% del PIB el 2007 al 89,9% el 2024, a Espanya s'ha gairebé triplicat i ha passat del 35,8% al 101,8% del PIB en el mateix període.

Aquest escenari planteja inevitables qüestions sobre qui haurà de suportar aquests costos i com es distribuiran. I passada la tempesta sempre sorgeix la pregunta de qui suportarà o com es distribuiran aquests costos. Això sovint genera confrontació i malestar, la qual cosa pot afectar la confiança que els ciutadans tenen en les institucions públiques.

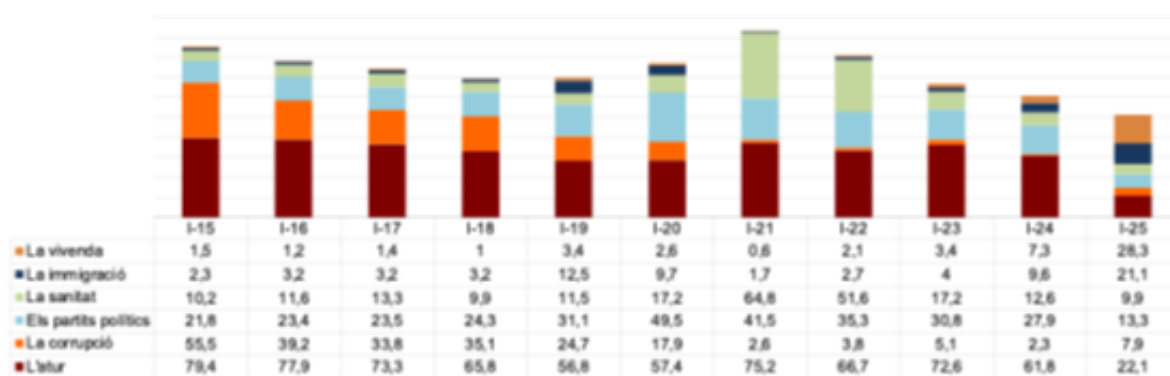
Segons els resultats de l'Eurobaròmetre que va fer la tardor de 2024 la Comissió Europea, més de la meitat de la ciutadania confia en la Unió Europea. Després de més d'una dècada des de l'inici de la Gran Recessió (2009-2014) —una etapa marcada per l'atur i les polítiques d'austeritat impulsades des de les institucions europees—, la gestió de la pandèmia de la COVID-19 i de la guerra d'Ucraïna ha contribuït a recuperar la confiança en la UE. Actualment, el 51% de la població europea declara que confia en la Unió, una xifra que supera el 43% que afirma que no hi confia.

Tanmateix, aquesta percepció varia segons el país. En 21 estats membres, la majoria de la població tendeix a confiar en la UE, entre els quals destaquen Dinamarca (68%), Lituània i Portugal (67%) i Suècia (64%) com els països amb els índexs més alts de confiança. Per contra, en cinc països la desconfiança és majoritària, especialment a Eslovènia (on el 58% manifesta que no confia en la UE) i França, Grècia i Xipre (amb un 56%). Pel que fa a Espanya, predomina una visió positiva del projecte europeu: un 51% considera la UE com un procés positiu, un 40% en té una percepció favorable i només un 9% manté una posició neutral.

Les enquestes del Centre d'Investigacions Sociològiques (CIS, 2025) mostren que, en un país on la taxa d'atur és superior a la mitjana europea tant en èpoques de crisi com en èpoques d'expansió econòmica, l'atur és històricament la principal preocupació de la ciutadania, amb percentatges superiors al 70% entre 2015 i 2017 i mantenint-se com a problema

destacat fins al 2023. Tanmateix, a partir de 2024 es produeix un descens marcat que culmina el 2025, any en què només ho esmenta un 22,1%, fet que podria indicar una millora de la situació laboral en un moment expansiu del cicle econòmic. Un altre tema rellevant ha estat la corrupció, que el 2015 ocupava el segon lloc en el rànquing amb un 55,5% de respostes. Aquesta preocupació, però, ha anat disminuint progressivament al llarg dels anys, fins a situar-se per sota del 8% el 2025.

Gràfic 10. Percepció sobre quins són el 3 principals problemes d'Espanya (%)

Font: CIS (2025)

El 2025 marca un canvi important en la jerarquia de preocupacions socials. Per primera vegada, la qüestió de l'habitatge es converteix en el problema més esmentat pels ciutadans, amb un 28,3% de persones que l'esmenten, cosa que reflecteix la creixent dificultat d'accés a un habitatge digne i assequible. La immigració també guanya pes en el debat públic i se situa com a segon problema, amb un 21,1%. Aquest canvi evidencia una transició des de les preocupacions econòmiques tradicionals cap a problemes més socials i estructurals. És a dir, si bé l'atur i la corrupció van dominar durant bona part de la dècada, els darrers anys emergeixen noves preocupacions relacionades amb la qualitat de vida i la cohesió social.

4.2. EL PAPER DEL SECTOR PÚBLIC

Després de gairebé vuit dècades des del final de la Segona Guerra Mundial, el paper del sector públic en les economies de mercat ha viscut una evolució constant i, sovint, desigual segons el context històric i els diferents models polítics. En aquell moment, davant la necessitat d'una reconstrucció i d'estabilitat, molts països occidentals van redefinir les funcions de l'Estat i en varen ampliar el paper en la provisió de béns públics, la regulació dels mercats i la promoció de la cohesió social. Aquest impuls va consolidar l'estat del benestar i va fer possible dècades de creixement amb elevats nivells d'ocupació i progrés social, inspirat principalment en les teories keynesianes.

Aquesta visió, però, va començar a ser qüestionada a partir de la dècada de 1980, quan l'auge del neoliberalisme —amb figures com Friedrich Hayek i Milton Friedman— va criticar l'excés d'intervenció estatal i va promoure la liberalització, la desregulació i la privatització com a receptes per a una economia més eficient. En aquest període es va començar a debatre no només la mida òptima de l'estat del benestar, sinó fins i tot la seva viabilitat a llarg termini.

La crisi de la COVID-19 ha suposat un punt d'inflexió. Aquesta emergència sanitària i econòmica ha posat en evidència les limitacions del mercat per gestionar situacions extremes i ha revalorat el paper de l'Estat com a garant de la resiliència, l'equitat i la seguretat col·lectives. A més, aquest context ha coincidit amb l'aparició d'un nou ordre mundial bipolar, caracteritzat per la rivalitat creixent entre els Estats Units i la Xina. Aquesta confrontació no només és geopolítica, sinó també ideològica, en tant que oposa el model liberal occidental a un model autoritari amb una forta intervenció estatal.

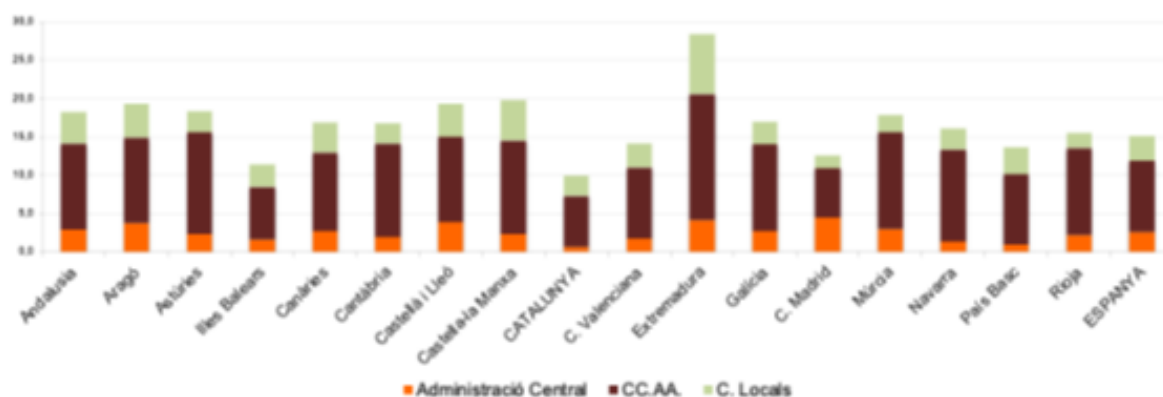
Davant el nou escenari global, esdevé imprescindible repensar el paper del sector públic. El context actual obre l'oportunitat per revalorar-ne la funció dins l'economia i planteja la necessitat d'establir un nou equilibri entre el mercat i l'Estat, capaç de respondre als grans reptes socials, ambientals i geopolítics del segle XXI. En aquest marc, un element que caracteritza de manera singular el nostre sector públic, en comparació amb altres països europeus i internacionals, és el seu elevat grau de descentralització administrativa. En un termini relativament breu, de menys de cinquanta anys, s'ha produït una reducció notable del pes de l'Administració general de l'Estat en el conjunt de la despesa pública. Actualment, les comunitats autònomes gestionen aproximadament el 36% de la despesa, mentre que les entitats locals administren entorn del 13%. Aquest repartiment reflecteix un model territorial en què el poder públic es distribueix entre diferents nivells de govern amb competències clarament diferenciades.

Així, mentre que l'Administració central i la Seguretat Social conserven les principals responsabilitats en matèria de polítiques d'estabilització macroeconòmica i redistribució de la renda, les administracions autonòmiques i locals són les encarregades de la provisió dels serveis públics essencials. Entre aquests destaquen l'educació, la sanitat i els serveis socials, àmbits clau per al benestar de la ciutadania i per a la cohesió territorial. La planificació i l'execució d'infraestructures, per la seva banda, constitueixen una responsabilitat compartida entre els tres nivells de govern.

La tendència cap a una descentralització més gran també es reflecteix clarament en la distribució del personal al servei de les administracions públiques. Actualment, l'Administració general de l'Estat té aproximadament 535.000 treballadors, mentre que les comunitats

autònomes en sumen prop d'1.869.000, i les administracions locals, al voltant de 639.000. Aquestes xifres evidencien el protagonisme creixent de les administracions subcentrals en la gestió dels serveis públics.

Gràfic 11. Importància de l'ocupació pública per nivells de govern. 2024
(% del personal al servei de les administracions públiques sobre els ocupats totals)

Font: Butlletí Estadístic del Personal al Servei de les Administracions Públiques i INE

Pel que fa a Catalunya, el sector públic dona ocupació a 368.941 persones, una xifra que representa només el 10% del total de persones ocupades al territori l'any 2024. Aquest percentatge situa Catalunya com la comunitat autònoma amb el pes relatiu més petit de l'ocupació pública, molt per sota de la mitjana espanyola, que se situa en el 15,1%. Si desglossem aquesta proporció, observem que un 6,6% dels ocupats a Catalunya treballa per a l'Administració autonòmica, un 2,7% ho fa a l'Administració local i només un 0,7% per a l'Administració central. Aquestes dades contrasten de manera notable amb els valors mitjans del conjunt de l'Estat, on el pes de l'ocupació pública local és similar (3,2%), però tant l'Administració autonòmica (9,3%) com la central (2,7%) tenen una presència molt més significativa. Aquesta diferència estructural posa de manifest les particularitats del model administratiu català, amb una

ocupació pública més continguda i una distribució del personal diferent de la mitjana estatal.

La importància creixent de l'Administració autonòmica en la prestació de serveis públics essencials es reflecteix clarament en la composició i l'evolució dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya. Cal tenir en compte que els pressupostos per al 2024 no són nous, sinó que corresponen a una pròrroga dels comptes aprovats per al 2023, com a conseqüència de la manca d'acord polític per aprovar uns comptes nous al Parlament. Malgrat la pròrroga, el pressupost per al 2024 preveu una despesa total de 41.025 milions d'euros, una xifra que representa un increment del 7,6% respecte als comptes inicials anteriors, gràcies a la incorporació de modificacions pressupostàries a través de decrets llei. Aquesta ampliació ha permès reforçar especialment àrees prioritàries com salut i educació, en resposta a les necessitats socials derivades del context postpandèmic.

Per entendre millor l'orientació de la política de despesa, és fonamental analitzar com n'ha evolucionat la distribució en la darrera dècada. El gràfic 12 mostra la comparativa entre les àrees de despesa del pressupost actual i les del de fa deu anys. Destaca clarament un augment del pes relatiu de les polítiques socials, amb salut i educació com a àmbits prioritaris, que ja representen més de la meitat de la despesa total.

Gràfic 12. Àrees de despesa en els pressupostos de la Generalitat de Catalunya

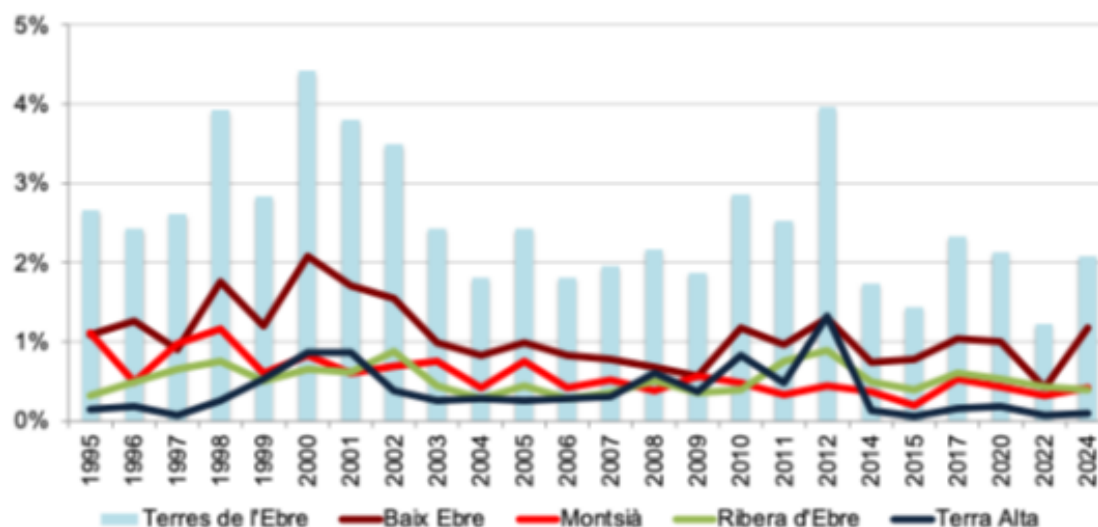

Font: Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda. Generalitat de Catalunya

Aquesta evolució posa de manifest la voluntat de donar resposta a les creixents demandes ciutadanes en l'àmbit dels serveis bàsics. Paral·lelament, es constata una reducció del pes relatiu del servei del deute, fet que reflecteix una millora en les condicions financeres i una càrrega per interessos més petita. També es manté una certa estabilitat en la despesa destinada a l'Administració general, que consolida un model pressupostari cada cop més orientat a l'atenció de necessitats socials i al reforç de l'estat del benestar a escala autonòmica.

Quant a les inversions reals pressupostades per part de la Generalitat de Catalunya, l'evolució de la distribució territorial segons la ubicació física de la inversió es reflecteix en el gràfic 13. Les dades revelen que la inversió anual prevista per al 2023 a les Terres de l'Ebre representa aproximadament el 2,1% del total de Catalunya, xifra lleugerament inferior al seu pes poblacional en aquest territori, que és del 2,3%.

Gràfic 13. Inversions reals liquidades per la Generalitat de Catalunya (%)

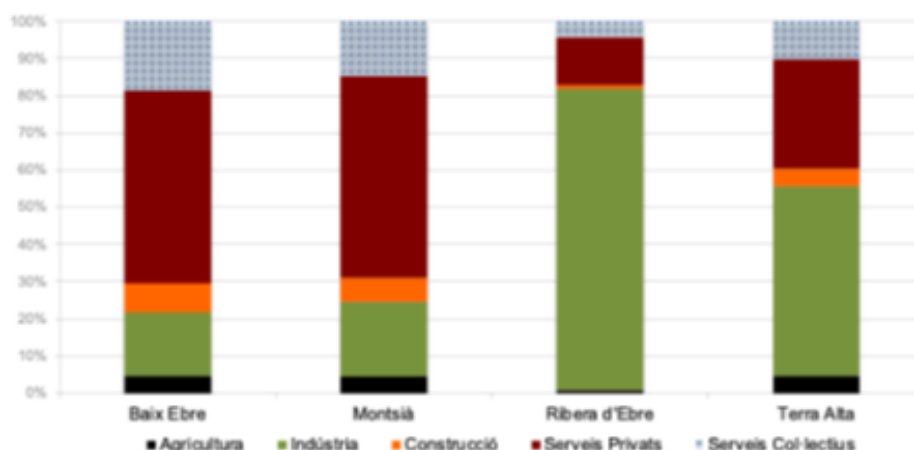
Font: Idescat

El pes del sector públic en el VAB

Segons les darreres dades disponibles, el sector públic representa el 15,6% del valor afegit brut (VAB) de Catalunya. Aquesta proporció és superior a la que s'observa en comarques com la Ribera d'Ebre (4,5%), la Terra Alta (10,2%) o el Montsià (14,7%), però se situa per sota del Baix Ebre, on el sector públic assolix un 18,7% del VAB.

Aquesta diferència territorial s'explica, en part, per una concentració més gran d'activitats vinculades a la gestió de l'Administració pública i a la política econòmica i social al Baix Ebre. En aquesta comarca, aquestes activitats representen el 9,8% del VAB comarcal, una xifra clarament superior a la mitjana catalana, que se situa en el 5,2%. Aquesta especialització relativa contribueix a explicar el pes més elevat del sector públic en l'economia local del Baix Ebre (BBVA, 2024).

Gràfic 14. Contribució sectorial al valor afegit brut (VAB pb). 2023

Font: BBVA (2024)

Pel que fa a l'evolució del VAB del sector públic, l'any 2023 es va registrar una dinàmica positiva en l'activitat dels serveis col·lectius —que inclouen l'educació, la sanitat i l'Administració pública— tant al conjunt de Catalunya (+2,4%) com a les Terres de l'Ebre (+2,6%). No obstant això, tal com mostra el gràfic 15, les taxes de creixement associades a aquests serveis presenten una forta heterogeneïtat territorial. Per comarques, al Montsià destaca un increment notable en l'activitat vinculada a l'Administració pública, amb un creixement del +4,7%. Al Baix Ebre, es registra un dinamisme més gran en el sector educatiu, amb un augment destacat del +8,5%. Per la seva banda, tant a la Ribera d'Ebre com a la Terra Alta, els serveis sanitaris i socials són els que impulsen el creixement del sector públic, amb taxes del +4,4% i del +5,2%, respectivament.

Aquesta diversificació en el creixement dels serveis col·lectius reflecteix les diferents estructures administratives, demogràfiques i de provisió de serveis públics que caracteritzen les comarques de les Terres de l'Ebre.

Gràfic 15. Variació del VAB al sector serveis. 2023

Font: BBVA (2024)

El pes del sector públic en l'ocupació

L'evolució de l'ocupació al sector serveis a Catalunya durant els darrers anys ha estat clarament condicionada pel cicle econòmic. És a dir, els períodes de recessió —com els anys finals de la Gran Recessió i especialment el 2020, amb l'impacte de la pandèmia de la COVID-19— van anar acompanyats de descensos significatius en la població ocupada, tant en el conjunt del sector com en les principals branques vinculades als sectors col·lectius (educació, Administració pública, sanitat i serveis socials). No obstant això, en els períodes d'expansió econòmica l'ocupació en el sector serveis també va mostrar un comportament clarament procíclic.

No obstant això, tal com mostra el gràfic 16, hi ha diferències significatives en el comportament de les diverses activitats relacionades amb el sector públic: els governs autonòmics van rebre de l'Estat 16.000 milions del Fons COVID-19, uns recursos que van servir per augmentar la despesa en personal sanitari i educatiu i van permetre incrementar la població ocupada en aquest sector més del 10% el 2021, una tendència que es va aturar des de 2022 i que a partir de llavors experimenta una certa

moderació en l'evolució de l'ocupació, amb variacions més contingudes i una tendència a l'estabilització.

Gràfic 16. Evolució de la població ocupada en el sector serveis a Catalunya (variació trimestral interanual)

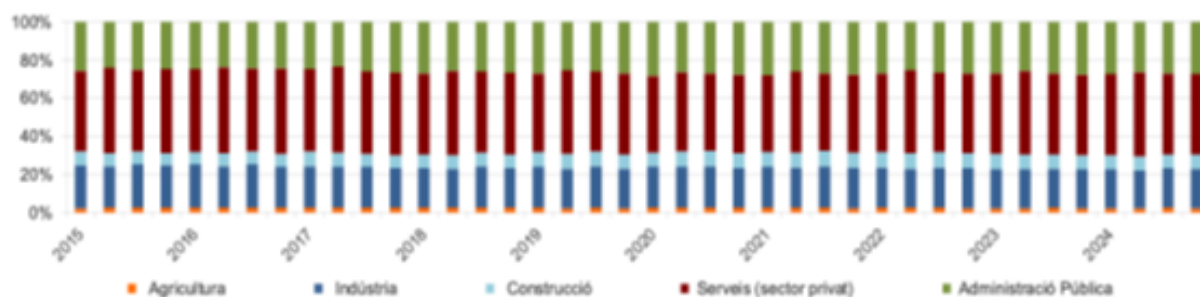
Font: Idescat

Pel que fa a les Terres de l'Ebre, el sector públic representa el 24,7% del total del VAB del sector serveis, una proporció clarament superior a la mitjana catalana, que se situa en el 21% (BBVA, 2024). Aquesta rellevància més gran no només es reflecteix en termes de valor afegit, sinó també de manera molt significativa en l'ocupació.

Des del 2015, any que marca la sortida de la Gran Recessió, els serveis col·lectius (educació, sanitat i Administració pública) han estat el sector amb un creixement més notable de l'ocupació a les Terres de l'Ebre. Concretament, l'ocupació en el sector públic ha crescut un +51,2%, enfront del +35,3% registrat en l'agricultura i del +31,4% en la indústria. Aquest dinamisme evidencia el paper clau que ha tingut el sector públic com a motor d'estabilitat i creació d'ocupació en l'àmbit territorial durant els darrers anys.

Aquestes dinàmiques han comportat un canvi substancial en l'estructura relativa de l'ocupació al territori. Una estabilitat més gran i un creixement sostingut de l'ocupació pública han fet que el seu pes relatiu augmentés (+7%), fins a assolir actualment el 27% del total dels llocs de treball a les Terres de l'Ebre. En paral·lel, la resta de sectors —amb l'excepció de la construcció, que registra un lleuger augment del +0,5%— han vist com es reduïa el seu pes com a generadors d'ocupació: l'agricultura ha perdut un 4,2%, la indústria un 7% i els serveis privats un 0,4%. En conjunt, aquestes dades posen de manifest la centralitat creixent del sector públic en el teixit econòmic i laboral de les Terres de l'Ebre, especialment en un context marcat per la necessitat de garantir serveis bàsics i estabilitat laboral en zones amb dinàmiques demogràfiques i econòmiques més fràgils.

Gràfic 17. Evolució del pes de l'afiliació a la Seguretat Social a les Terres de l'Ebre

Font: Idescat

Tal com es pot observar al gràfic 18, durant els períodes de crisi econòmica la pèrdua d'ocupació en el sector públic ha estat sensiblement inferior que en el sector privat. Aquesta resiliència més gran de l'ocupació pública es va evidenciar tant durant la crisi financera del període 2008-2014 com durant la crisi provocada per la pandèmia de la COVID-19, a partir del 2020. Però també és cert que, amb l'inici de la recuperació econòmica, la creació de nous llocs de treball s'ha concentrat

principalment en el sector privat, que ha demostrat una capacitat de reactivació més ràpida i intensa.

Aquesta seqüència —menys destrucció d'ocupació pública en èpoques de recessió i més dinamisme de l'ocupació privada en fases d'expansió— s'ha repetit de manera clara entre els anys 2021 i 2024, en el marc de la recuperació postpandèmica. Aquesta dinàmica posa de manifest el comportament contracíclic del sector públic, que actua com a element estabilitzador en temps de crisi, mentre que el sector privat lidera el creixement durant les fases expansives del cicle econòmic.

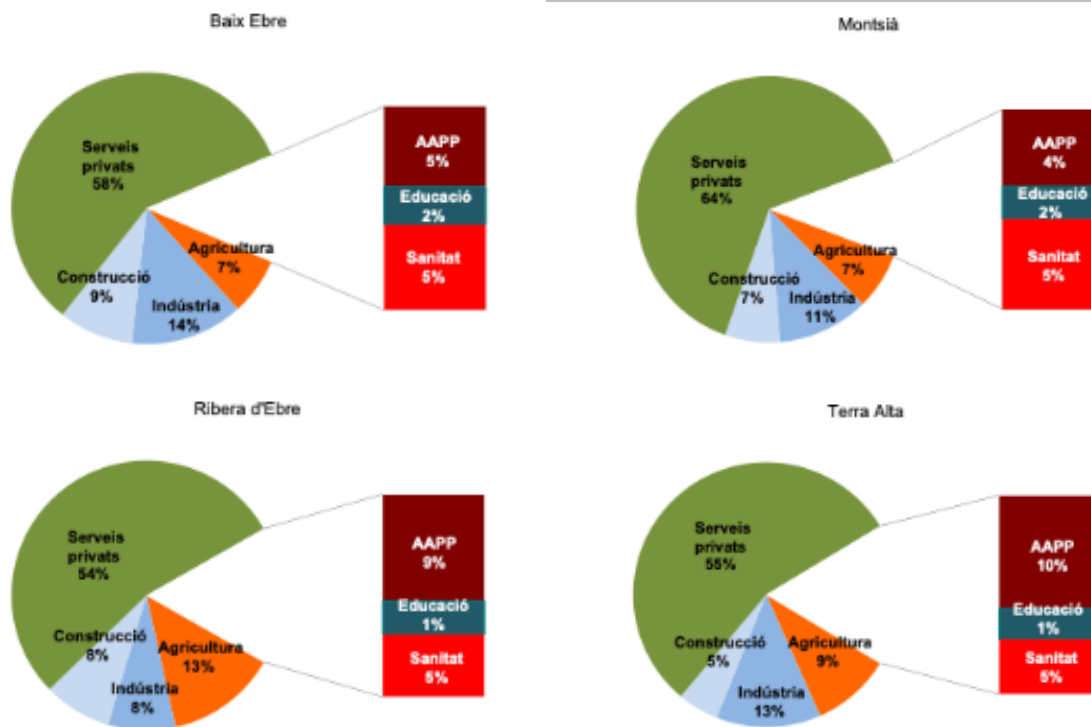
Gràfic 18. Contribució del sector públic a la variació de l'afiliació a la Seguretat Social. Terres de l'Ebre (%)

Font: Idescat

Quan s'analitzen les àrees d'activitat amb una taxa d'atur més alta a les quatre comarques de les Terres de l'Ebre, s'observen tant similituds com diferències entre sectors i territoris. Tal com mostra el gràfic 19, el sector dels serveis privats és el que concentra la major part de l'atur registrat, amb proporcions del 64% i el 62% en les dues comarques interiors.

Gràfic 19. Atur registrat per comarques i sectors d'activitat. 2024

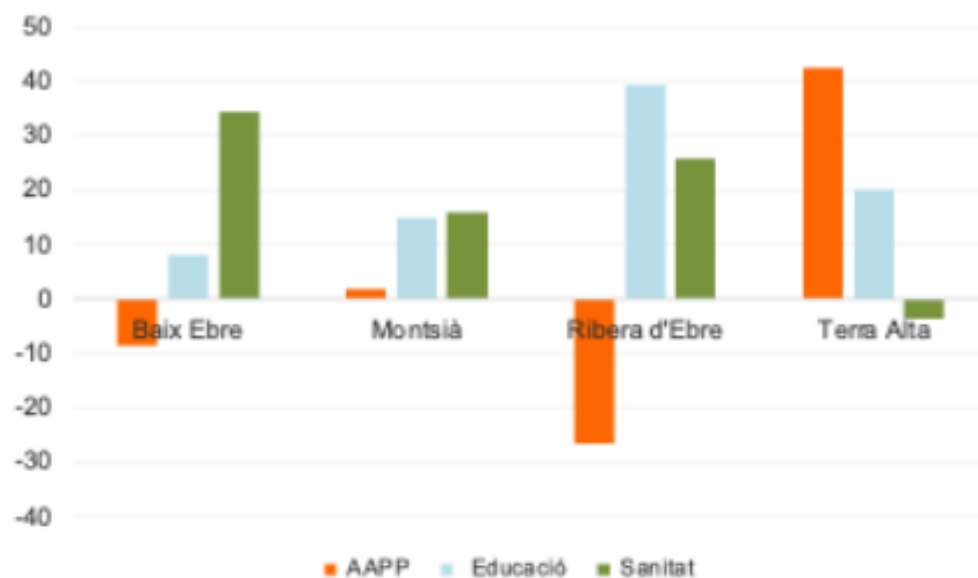

Font: Idescat

En canvi, si ens centrem en l'atur associat a activitats pròpies del sector públic, com ara la sanitat, els serveis socials i l'educació, les dades mostren un nivell d'atur molt més reduït i estable, amb taxes que se situen entre l'1% i el 2% en el cas del sector educatiu. Aquest patró més uniforme indica una estabilitat laboral més gran en aquests àmbits i reforça la idea del sector públic com a pilar de resiliència davant les crisis econòmiques. També cal destacar el comportament diferencial de l'atur relacionat amb els serveis de l'Administració pública, que presenta nivells relativament elevats en dues comarques concretes: la Ribera d'Ebre i la Terra Alta. Quan analitzem l'evolució de la taxa d'atur registrat a les Terres de l'Ebre des de l'any previ a la pandèmia, les dades ja reflecteixen una recuperació de l'impacte negatiu en el conjunt d'activitats relacionades amb els serveis col·lectius. Tal com mostra al gràfic 19, la crisi del 2020 ja ha estat compensada per la recuperació experimentada els anys 2021, 2022, 2023

i 2024, en què té un comportament especialment positiu el subsector de l'educació (+14,7%) i de la sanitat (+23,7%).

Gràfic 20. Evolució de l'atur registrat a les Terres de l'Ebre. 2019-2024

Font: Idescat

4.3. CONCLUSIONS

Les crisis recents, com la financera del 2008 i la provocada per la COVID-19, han reobert el debat sobre el paper que ha de tenir el sector públic en una economia de mercat. L'Europa posterior a la pandèmia es troba en una cruïlla històrica, en la qual el repte central és mantenir els nivells de protecció social propis de l'estat del benestar en un context marcat per canvis demogràfics profunds —amb una població envellida i decreixent— i per la pèrdua de pes econòmic i polític dels països europeus en l'escenari global.

En aquest escenari es fa evident la necessitat de redefinir el rol de les administracions públiques per compatibilitzar l'estabilitat macroeconòmica necessària amb les inversions estratègiques que exigeixen els grans reptes climàtics, tecnològics i socials del segle XXI. Això implica millorar la competitivitat, impulsar la creació d'ocupació de qualitat i reforçar la cohesió social i territorial. Les Terres de l'Ebre no són alienes a aquesta realitat i requeriran una atenció particular en les polítiques públiques de futur.

Davant d'aquest context, s'evidencia la urgència de construir un nou contracte social, fonamentat en tres grans eixos: garantir la igualtat d'oportunitats des de la infància, fomentar la creació de llocs de treball de qualitat mitjançant una formació adequada i assegurar una distribució més equitativa de la riquesa, amb polítiques públiques que facilitin l'accés a l'habitatge i limitin la concentració excessiva de recursos (Costas, 2025). Ara bé, les dades actuals mostren que ja ens enfrontem a desafiaments significatius. Segons l'*Anuari de Competitivitat Mundial* (IMD, 2024), Espanya se situa en la 40a posició d'un total de 67 països analitzats. Aquesta classificació es fonamenta en indicadors com la qualitat de les infraestructures (27è lloc), el rendiment econòmic (27è lloc), l'eficiència empresarial (38è lloc) i, especialment, l'eficiència del sector públic (58è

lloc). Aquesta darrera dimensió ha experimentat un deteriorament significatiu, ja que el 2019 Espanya hi ocupava el 40è lloc. Aquest retrocés evidencia que encara queda molt per fer per construir una societat més innovadora, més eficient i socialment cohesionada.

4.4. BIBLIOGRAFIA

- AIReF (2024): *Informe sobre las líneas fundamentales de los presupuestos de las administraciones públicas 2025*. Autoritat Independent de Responsabilitat Fiscal, Madrid.
- BBVA (2024): *Anuari econòmic comarcal BBVA 2024*. BBVA, Barcelona.
- Charron, N.; Lapuente, V.; Bauhr, M. (2024): “The Geography of Quality of Government in Europe”. *QoG Working Paper Series* Universitat de Göteborg, 2.
- CIS (2025): *Barómetro sobre la percepción de los principales problemas de España*. Centre d’Investigacions Sociològiques, Madrid.
- Comissió Europea (2024): *Standard Eurobarometer 102*. Direcció General de Comunicació de la Comissió Europea, Brussel·les.
- Costas, A. (2025): “Una visión esperanzadora del futuro”, *El País*, 18 de maig.
- IMD International (2024): *The World Competitiveness Yearbook*. International Institute for Management Development, Lausanne.
- Ministeri d’Hisenda i Administracions Públiques (2024): *Plan fiscal y estructural de medio plazo 2025-2028*. MINHAP, Madrid.
- OpenAI. (2025): *ChatGPT* (versió GPT-4) [<https://chat.openai.com>]

5.1. Introducció

El 2024 suposa el cinquè any consecutiu de creixement demogràfic a les Terres de l'Ebre. Just amb la finalització de la pandèmia de la COVID-19 s'ha iniciat una etapa diferent en l'evolució demogràfica ebrenca. En una primera fase es podia atribuir a uns efectes directes de la recerca d'espais menys densament poblats i amb més contacte amb la natura, elements molt diferencials de les Terres de l'Ebre. Un cop transcorreguts uns anys, observem que, si bé les Terres de l'Ebre continuen creixent, ja és més fruit d'una dinàmica global de Catalunya que un fet específic del territori. Fins i tot es comencen a mostrar alguns trets demogràfics més propis del període pre pandèmic en el seu comportament. L'any 2023 ha suposat la consolidació d'una nova etapa. Els darrers anys tornen a situar la població ebrenca prop dels 190.000 empadronats i molt a prop del seu màxim històric del 2012, amb 191.812. S'ha de treballar perquè aquests petits símptomes no es consolidin, de manera que les Terres de l'Ebre siguin un lloc millor per oferir els projectes de vida a la gent que proporcioni un desenvolupament econòmic, cultural i natural integral. Si aquesta és la percepció, aconseguirem consolidar el creixement i incrementar els indicadors econòmics de la població ebrenca.

Si aportem alguns valors, el 2024 la població ebrenca ha crescut en 2.418 nous residents, segons les dades del padró, un creixement de l'ordre de magnitud de l'any anterior, si bé una mica inferior. Es tracta d'un valor excepcional i Catalunya ha registrat un valor encara una mica superior quant a taxa de creixement. Quan analitzem la dada és el moment en què trobem alguns elements preocupants. La distribució del creixement torna a no arribar homogèniament i si el 2023 a totes les comarques ebrenques creixia la població, el 2024 la Terra Alta torna a perdre població i és la comarca més desafavorida en aquest aspecte. El creixement torna a

concentrar-se especialment i de forma destacada al Montsià i una mica menys al Baix Ebre; la Ribera d'Ebre manté una taxa similar a la de l'any passat, que en un context normal es consideraria fins i tot alta. Si mirem la distribució en municipis, excepte al Montsià, a la resta la capital augmenta més que la comarca i la distribució entre municipis de litoral i d'interior torna a decantar-se de forma important pel creixement del litoral. Així, en un context positiu retrobem alguns comportaments de distribució de la població que tendeixen a aguditzar el desequilibri territorial.

Aquest any, seguint l'estructura de l'any anterior, un cop feta l'anàlisi general de la població hem triat com a element per tractar la composició de la població. Al llarg del segle no només ha variat la quantitat de residents a les Terres de l'Ebre, també ho han fet les aportacions que fan al total els diferents territoris. Aquest element està molt relacionat amb els fluxos migratoris entre comarques, amb la resta de l'Estat i amb l'estranger. Ens ha semblat un bon moment per fer la foto de la situació actual a les Terres de l'Ebre comparant-la amb la de l'any anterior i amb la del 2001. També estudiem alguns elements de les quatre comarques i de cadascun dels municipis.

El creixement de la població ebrenca es deu majoritàriament al saldo migratori amb la resta del món. La població estrangera creix a totes les comarques, l'espanyola només a les de litoral al llarg del segle i el darrer any disminueix a totes. Així, les comarques de litoral són més atractives per a la població estrangera, cosa que comporta saldos sostinguts més elevats que les d'interior, i el mateix comportament es manté per a la població nascuda a Espanya, amb valors molt més negatius.

L'any passat, l'Idescat va canviar la font principal de les dades, que ara es basen en el registre del cens de població i dels habitatges. Nosaltres

anem adaptant els nostres càlculs a aquesta nova sèrie, per la qual cosa, en ser discontinua en les anualitats que facilita, mantenim les dades del padró en aquelles en què considerem rellevant el canvi any a any. Les dues sèries són semblants, però presenten algunes diferències en els valors, per la qual cosa és fonamental tenir present quina és la que s'utilitza en cada cas. En l'apartat de la immigració, com que és un element tractat aquest any, ja s'hi utilitzen les dades del cens.¹

En cada apartat, es destaquen en negreta els aspectes que es consideren més rellevants per poder fer una lectura sintètica del capítol.

¹ Si comparem els valors amb els del padró, hi haurà petites diferències.

5.2. Evolució de la població

Les Terres de l'Ebre han guanyat importància en alguns àmbits econòmics els darrers anys. Podem esmentar com a exemples el desenvolupament turístic, el reconeixement dels seus recursos naturals, el paper dels polígons o el desenvolupament industrial. La pregunta que ens podríem fer és si aquest atractiu per desenvolupar un mode de vida diferent té repercussió en el creixement demogràfic del territori ebrenc. El pes demogràfic de les Terres de l'Ebre és petit respecte a Catalunya i també respecte a la província de Tarragona, i aquesta variable absoluta no pot canviar en un escenari a curt termini. Per això és rellevant fer una anàlisi en termes relatius de l'evolució comparada dels diferents territoris per veure quina és la tendència a llarg termini.

En aquest primer apartat pretenem analitzar les dades absolutes de la població ebrenca, així com la seva evolució respecte del conjunt del territori i de les quatre comarques que el componen. Aquesta evolució absoluta que indica el creixement o decreixement es completa amb la comparació en termes percentuals respecte a Catalunya.

El 2024, segons les dades del padró la població ebrenca ascendeix fins als 186.915 residents.² Aquesta dada suposa el cinquè creixement consecutiu de la població i s'apropa cada cop més al màxim històric de la població ebrenca, que es va registrar el 2012, amb 191.826 residents, i s'allunya del mínim relatiu del 2019, tot just abans de la pandèmia, amb 178.387. Dels 13.428 habitants que es van perdre entre el 2012 i el 2019 a les Terres de l'Ebre, ja n'hem recuperat més de la meitat, exactament

² Es tracta d'una suma agregada de les poblacions del padró de les quatre comarques ebrenques.

8.528. Encara ens queden una mica menys de 5.000 per tornar a arribar al màxim de la població. Si es consoliden els creixements dels darrers anys, en uns tres anys podem tornar a assolir el màxim i en dos depassar els 190.000 empadronats.

Tal com comentàvem a la introducció de l'apartat, és convenient analitzar l'evolució de la població a les Terres de l'Ebre de forma independent i en una segona iteració comparar-la amb la de Catalunya. Així, tenim:

1. La taxa de creixement de la població el 2024 ha estat de l'1,31%, amb un increment poblacional de 2.418 residents. Aquesta xifra és molt bona, però si la comparem amb la de 2023, que suposava una taxa de creixement de l'1,53% i un increment poblacional de 2.789 residents, veiem que tant en termes relatius com en termes absoluts sembla que els valors de 2024 frenen una mica l'evolució dels darrers anys i suposen una disminució respecte als de 2023. El que sí que fan és consolidar la fase de creixement iniciada el 2019, amb el segon valor més elevat per sota només de la de 2023. Si seguim els valors de la sèrie històrica des del 2020, tenim que el creixement de 2020 va ser de 1.187 residents nous, amb un increment del 0,67% de la població; el 2021 hi hagué un increment més moderat, de 809 persones, xifra que representa un 0,45%; el 2022, fou el segon any amb més creixement, amb 1.325 persones i un 0,73%. I els dos anys que s'ha superat el creixement de l'1% han estat el 2023 i el 2024.

2. Si podem qualificar el creixement de la població a les Terres de l'Ebre el 2024 com a excepcional, què s'esdevé quan el comparem amb el de Catalunya? Doncs que el creixement poblacional de Catalunya encara és més elevat, d'un 1,59%, en aquest cas superior fins i tot a l'1,50% del 2023. Així, malgrat aquestes dades excel·lents, en termes interns

observem que es capgira el fet que el 2023 les Terres de l'Ebre creixien un 1,53%, un valor una mica superior a l'1,50% de Catalunya. Per contra, **el 2024 és Catalunya, que creix de forma notòriament superior: un 1,59% respecte a l'1,31% de les Terres de l'Ebre.** El més preocupant és que, si mirem la tendència des del 2021, l'evolució i el *gap* entre els dos territoris ha evolucionat de manera molt diferent: el 2021, el territori ebrenc tenia un creixement del 0,45% i Catalunya tenia un retrocés poblacional del 0,22%; el 2022, les Terres de l'Ebre creixien un 0,73% i Catalunya retornava al creixement poblacional, amb una taxa força inferior del 0,38%; el 2023, les dues taxes s'igualen al voltant de l'1,50%, i el 2024 ja clarament el creixement de Catalunya és superior al de les Terres de l'Ebre.³

Amb aquesta dada del 2023, **el pes poblacional ebrenc respecte a Catalunya** ha disminuït i se situa en el 2,326% i amb l'arrodoniment dels decimals és manté per molt poc en el 2,33%. Així, la dada de 2024 torna a suposar que **de cada 10.000 catalans, 233 són ebrencs, una xifra encara molt petita i un valor molt poc rellevant en la presa de decisions polítiques en l'àmbit català i que no ha augmentat el 2024.**

Les elevades taxes de creixement de Catalunya i de les Terres de l'Ebre l'any 2024, amb valors molt superiors a la taxa mitjana anual acumulada (TMAA)⁴ del segle XXI, fan que aquest valor s'incrementi quan hi incorporem les dades de 2024. El valor de la TMAA de les Terres de l'Ebre fins al 2023 era del 0,69%; en incorporar-hi el creixement de l'1,31% del 2024, puja fins al 0,72%. Per a Catalunya, el valor del conjunt del segle XXI fins al 2023 era clarament superior a l'ebrenc, del 0,97%, atès que el

³ A l'apartat següent valorarem l'evolució dels diferents àmbits territorials.

⁴ Recordem que la TMAA significa que la població hauria arribat al nivell actual si en els 23 anys hagués crescut a aquest ritme.

creixement de la darrera anualitat és de l'1,53%, molt superior a la TMAA registrada fins al 2023, cosa que suposa un nou increment de la TMAA i que assoleixi just el valor de l'1,00%, que significaria que cada any des del 2000 la població catalana hauria crescut un 1%, la qual cosa suposa un increment acumulat del 28,31% per al total del període considerat.

Si mirem les dades absolutes de la població, les Terres de l'Ebre van assolir el màxim poblacional històric per al segle XXI l'any 2012, amb 191.826 habitants; des d'aleshores, van encadenar set anys de pèrdua demogràfica, fins a arribar als 178.387 del 2019. Ara portem cinc anys de creixement sostingut i notable, que ha fet arribar la població ebrenca als 186.915 habitants, amb 2.418 nous residents el 2024. **La dada analitzada de forma aïllada és molt positiva, ja que suposa un increment poblacional més que notable per al 2024 i continua determinant una senda de recuperació demogràfica que augura nous creixements poblacionals per als propers anys. Hem de fer notar dos elements que matisen la nostra afirmació: d'una banda, la moderació en el creixement absolut respecte al 2023 i, de l'altra, la distribució territorial d'aquest creixement, que no arriba a les quatre comarques.**

Catalunya ja arriba, tal com estimàvem en l'informe anterior, als 8 milions, exactament als 8.034.743 de residents, atesa la força del creixement del 2024. Aquesta dada torna a suposar el valor poblacional més alt de Catalunya. En termes absoluts, l'increment de la població el 2024 ha estat de 125.618 nous empadronats!

Taula 5.1 Evolució de la població a les comarques de les Terres de l'Ebre, 2000-2024

	Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta	Terres de l'Ebre	Catalunya
2024	82004	71342	22125	11444	186915	8034743
2023	80974	70023	22028	11472	184497	7909125
2022	79636	68744	21920	11408	181708	7792611
2021	78721	68397	21864	11401	180383	7763362
2020	78011	68263	21870	11430	179574	7780479
2019	77596	67436	21865	11490	178387	7675217
2018	77868	67083	21964	11483	178398	7600065
2017	78180	67491	22203	11634	179508	7555830
2016	78977	67646	22471	11761	180855	7522596
2015	79748	68524	22723	11872	182867	7508106
2014	80637	69613	22925	12119	185294	7518903
2013	81514	71577	23477	12310	188878	7553650
2012	83125	72121	23867	12713	191826	7570908
2011	82634	72261	23889	12847	191631	7539618
2010	82222	72333	24082	12931	191568	7512381
2009	81724	72189	24004	12943	190860	7475420
2008	81304	71058	23844	12885	189091	7364078
2007	78590	67834	23319	12719	182462	7210508
2006	76368	65333	23046	12715	177462	7134697
2005	74962	64181	22925	12724	174792	6995206
2004	71708	61989	22632	12464	168793	6813319
2003	70373	60728	22464	12322	165887	6704146
2002	68227	59234	22151	12259	161871	6506440
2001	67031	57584	21951	12231	158797	6361365
2000	66274	55828	21993	12189	156284	6261999
Taxa de Variació, 2000-2023	23,73%	27,79%	0,60%	-6,11%	19,60%	28,31%
Taxa de creixement anual acum.	0,85%	0,98%	0,02%	-0,25%	0,72%	1,00%

Font: Idescat. Padró municipal d'habitants. Recomptes. Padró continu. Institut d'Estadística de Catalunya

Si analitzem al distribuïó comarcal del creixement de la població ebrenca el 2024, ja no tenim el creixement a les quatre comarques que obteníem el 2023 i el 2022, i torna a estar penalitzada una comarca d'interior. La distribuïó del creixement en les altres tres comarques tampoc és homogènia i sembla que es consoliden els comportaments d'anys anteriors.

- **El creixement de la comarca del Baix Ebre l'any 2024 ascendeix a l'1,27%**, percentatge notablement inferior al valor excepcional del 2023, amb un 1,68%, però superior a l'1,16% del 2022 i el 0,91% del 2021. És la segona comarca que més creix en termes relatius i,

malgrat que és la més poblada, també és la segona en termes absoluts. L'increment de 1.030 nous residents fa que consolidi un valor per sobre dels 80.000 i ja arribi als 82.004 empadronats. Per tant, en termes absoluts i relatius podem considerar que l'evolució del població al Baix Ebre el 2024 ha tingut un molt bon comportament, per sobre de les seves mitjanes al llarg del segle. Ara, la taxa de variació del 2000 al 2024 augmenta fins al 23,73% i la TMAA també augmenta 2 centèsimes, fins a arribar al 0,85.

- **A la comarca del Montsià** es torna a sumar un altre any de creixement des de 2018 i en aquest cas torna a ser extraordinari. **La taxa de creixement assoleix un 1,88%, fins i tot superior a la que ja fou excepcional del 1,86% el 2023.** Es consoliden dos anys amb taxes molt superiors a les precedents, ja que el 2021 i el 2022 havia tingut taxes moderades del 0,2% i el 0,51%, respectivament. El Montsià torna a ser la comarca que creix més en termes relatius, igual que l'any anterior, però a més a més aquest any també capgira el creixement en termes absoluts respecte al Baix Ebre. Malgrat que és una comarca amb menys població que el Baix Ebre, el 2024 el Montsià és la comarca que suma més nous residents, en concret 1.319. Amb aquest nou increment també es consolida un nombre d'empadronats per sobre dels 70.000 i arriba als 71.342 residents, poc més de 10.000 residents que el Baix Ebre. Si mirem el conjunt del segle, la comarca del Montsià continua essent la comarca ebrenca que més ha crescut, un 27,79%, amb una TMAA del 0,98%, 4 centèsimes superior a la registrada fins al 2023, i com que el 2024 ha crescut més que el conjunt de Catalunya,⁵ encara s'apropa més

⁵ És l'única comarca ebrenca que ho fa el 2024.

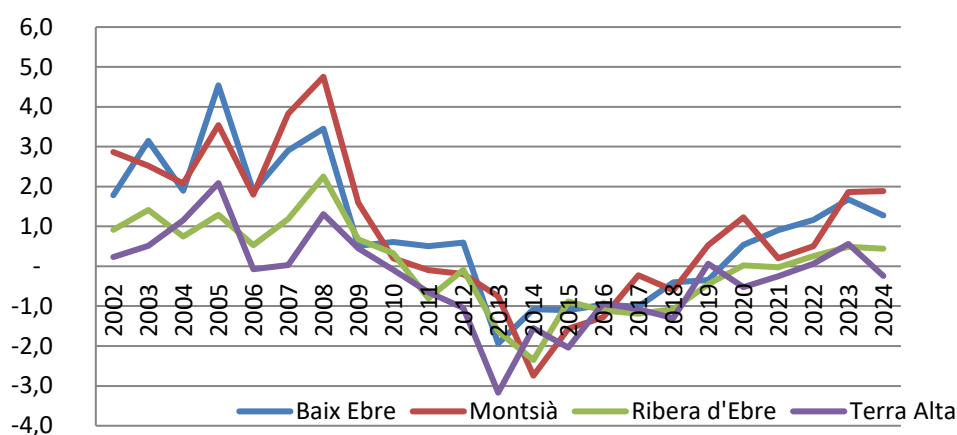
als valors de la comunitat autònoma, que té unes dades del 28,31% i l'1%, respectivament.

- **El creixement de la Ribera d'Ebre** és força semblant al de l'any anterior i molt moderat si el comparem amb els del Baix Ebre i el Montsià. En concret, aquest any creix un **0,44%, un valor una mica inferior al 0,49% del 2023**, percentatge que suposa una estabilització en el rang de creixement superior al dels anys precedents, atès que el 2022 va ser del 0,33% i els anys anteriors pràcticament s'estancà. En termes absoluts, aquest increment es tradueix en un increment de 97 nous residents el darrer any. La població es consolida per sobre dels 22.000 residents i ascendeix als 22.125, xifra que l'allunya una mica més del mínim poblacional de la Ribera d'Ebre el 2021. Aquest increment també suposa la consolidació d'un ròssec positiu per a la comarca en el segle XXI, amb una taxa de creixement del 0,60% i una TMAA del 0,02%.
- L'evolució de la comarca de **la Terra Alta** torna a ser preocupant, ja que en un període de clara expansió demogràfica a Catalunya i a les Terres de l'Ebre, **el 2024 torna a despoblar-se, amb una taxa de creixement negativa d'un -0,24%**. No és tracta d'un valor gaire gran, però sí que és comparativament diferent del de la resta de comarques ebrenques. A més, suposa un trencament abrupte de la bona dada obtinguda el 2023, any en què amb un 0,56% de creixement fins i tot no era la comarca que menys creixia. El 2024, la comarca té 11.444 residents, 28 menys que l'any anterior, i torna a apropar-se als mínims històrics recents del 2021, just per sobre dels 11.400. Amb aquesta nova disminució s'incrementa la taxa negativa de creixement de la Terra Alta al segle XXI, en què ha perdut un 6,11% de la població, en contrast amb el gran increment

que s'ha esdevingut a Catalunya. La TMAA se situa en el -0,24%, el mateix valor que aquest any. Si l'any passat valoràvem molt positivament l'augment poblacional, aquest any el decreixement torna a evidenciar els greus problemes de despoblament i d'estructura poblacional de la comarca, un problema que crec que és fonamental.

El gràfic 5.1 mostra la sèrie temporal de l'evolució de les taxes de variació de la població de les comarques ebrenques per al conjunt del segle XXI. El comportament de l'any 2024 presenta alguna modificació respecte a anys precedents. S'observa una estabilització en la taxa de creixement de dues comarques i una disminució en dues altres, i una de cada grup és de litoral i una d'interior. Aquesta evolució no canvia: continuen sent les comarques de la costa les que més creixen i les d'interior les que menys, fins i tot una decreix el darrer any. Els valors registrats el 2024 ens fan tornar a afrontar el terme del despoblament en termes absoluts de la Terra Alta i en termes relatius de la Ribera d'Ebre.

Gràfic 5.1 Taxes de variació de la població a les comarques de les Terres de l'Ebre, 2011-2024

Font: Elaboració pròpia a partir del padró municipal d'habitants (Idescat).

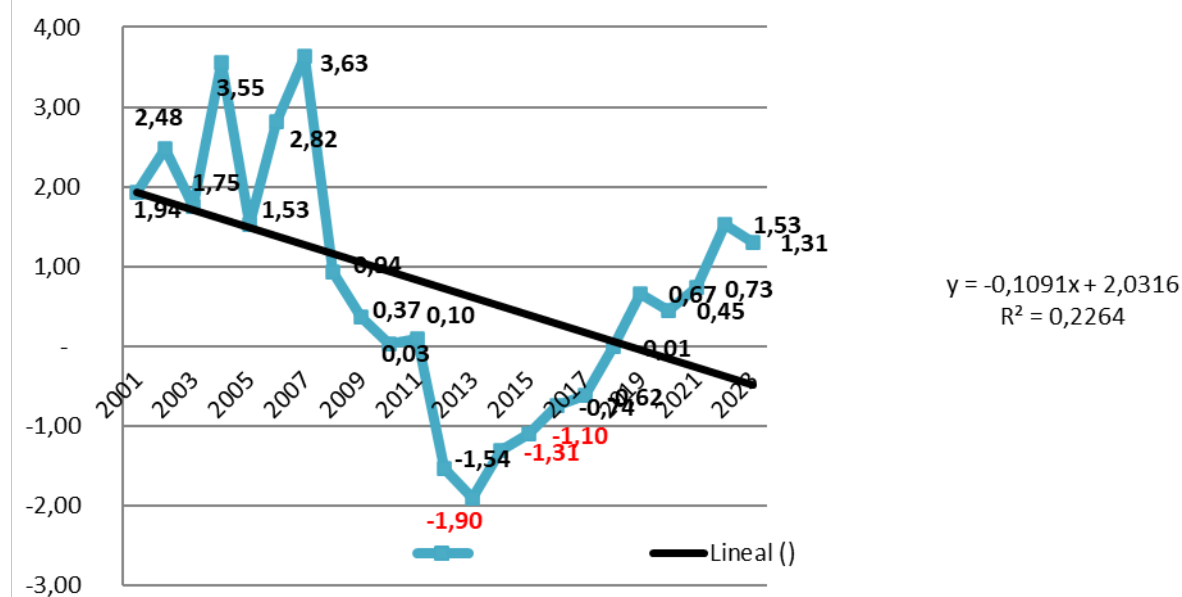
Com cada any, a continuació comentem els gràfics 6.2, que representen els tres ajustaments polinòmics de menor grau de la taxa de creixement de la població ebrenca per als anys del segle XXI, des de l'any 2001 fins al 2024. L'ampliació del període d'estudi, en tenir fases de creixement i decreixement, fa que la bondat normalment vagi disminuint. La incorporació de la taxa de creixement del 2023 de l'1,31% afecta especialment l'ajustament lineal, que sempre ha mostrat un pendent negatiu per les elevades taxes de principis de segle i que ara amb taxes de creixement positiu allunya el seu valor real del de l'ajustament. Aquesta bondat de l'ajustament està indicada pel valor R^2 de la regressió, que pot presentar un valor de 0 a 1, de manera que l'ajustament és més bo com més ens apropem al valor 1.

L'ajustament lineal torna a ser el que té una bondat menor en no incorporar evolucions cícliques i no poder incorporar els canvis de tendència del conjunt del període, que han portat de nou al creixement poblacional consolidat el 2024. En incloure tot el període, es produeix, tal com comentàvem, una clara disminució de la bondat de l'ajustament, que en només un any passa d'un valor R^2 de 0,2981 a un de 0,2264. La regressió lineal continua tenint un pendent negatiu, atès que els creixements més importants es van dur a terme els primers anys del segle, per la qual cosa no sembla que sigui adequada per explicar els nous creixements, si bé la disminució en la bondat aquest any no ha estat tan elevada com en l'any anterior, a causa de la moderació de la taxa de creixement del darrer any.

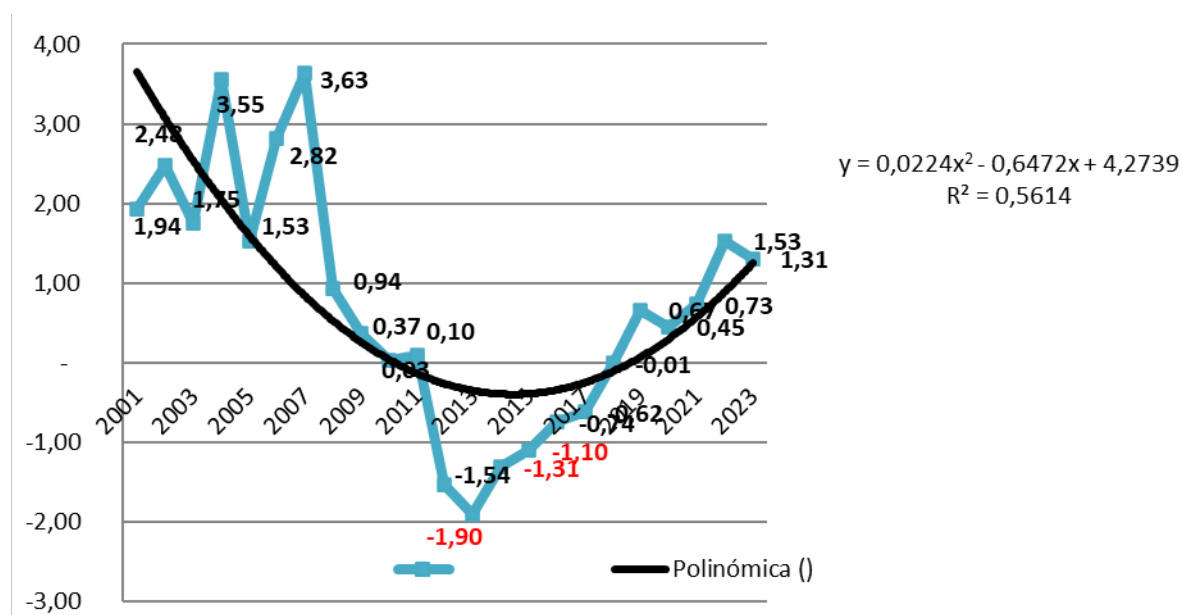
Un fet anòmal es produeix en comparar l'ajustament quadràtic del període fins al 2024 respecte al de l'any anterior. Si observem la moderació de la taxa de creixement, fa que el millor ajustament d'una paràbola faci coincidir el valor d'aquesta taxa de predicció amb la real. Això comporta

una millora en el valor R^2 , que augmenta del 0,4771 al gens menyspreable 0,5614. En el cas de l'ajustament quadràtic per a tot el període, s'observa que ja hem superat el mínim de l'ajustament i el 2023 estem clarament en la branca positiva de la paràbola, cosa que faria suposar nous creixements els propers anys, com de fet s'estan produint, si bé el creixement de 2024, tal com hem comentat, ja té el mateix valor que el que es preveia després d'anys en què el *gap* era favorable als valors reals. A mesura que afegim termes a l'ajustament polinòmic millor, podem reproduir el comportament d'una variable: en el nostre cas, l'ajustament cúbic reproduïx millor que els anteriors l'evolució de la població al llarg del segle, amb una primera fase de grans creixements, una segona de pèrdua de la població i l'actual, que torna a tenir creixements poblacionals. El valor de R^2 és de 0,7057 per a un període molt llarg, una valor boníssim, per bé que la pèrdua respecte al valor de l'ajustament de l'any passat (0,7547) és elevada, atès que, en trobar-nos en una branca de creixement, cada any es preveu una taxa superior a l'anterior, comportament que no s'ha produït el 2024, en què el valor d'1,31 és clarament inferior a l'1,53 del 2023. Aquest canvi de comportament amb un creixement real inferior del 2024, per sota de l'estimat per a l'ajustament cúbic, contradiu la forma de l'ajustament polinòmic i, si es mantenen, preveu disminucions del valor de R^2 per als propers anys.

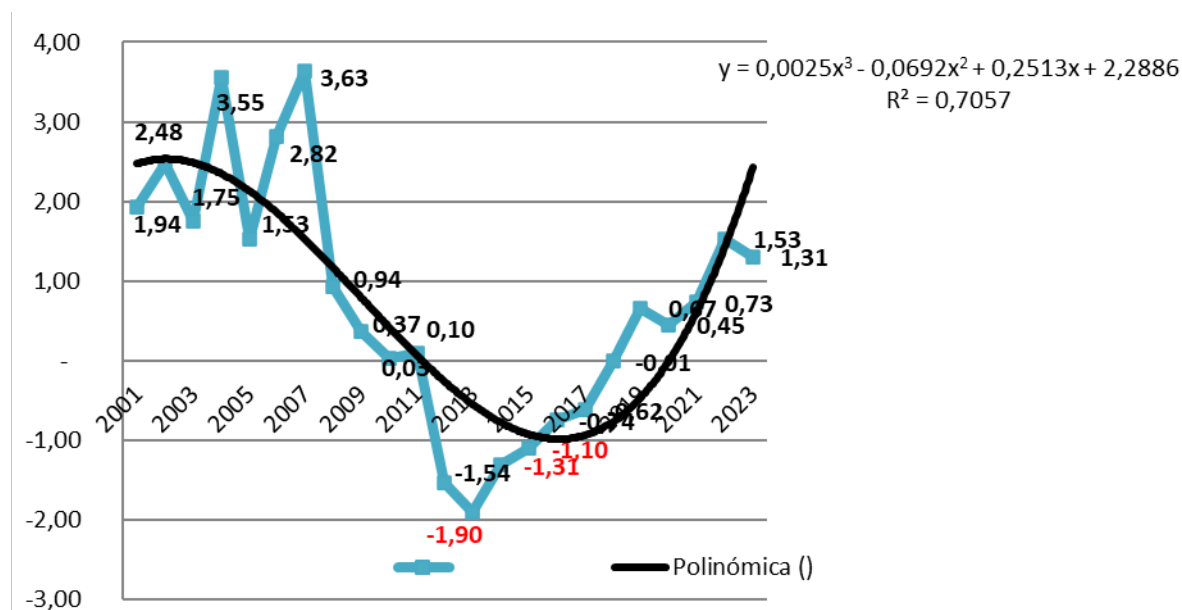
5.2a Variació de la població a les Terres de l'Ebre i ajust lineal 2001-2024

5.2b Variació de la població a les Terres de l'Ebre i ajust lineal 2001-2024

5.2c Variació de la població a les Terres de l'Ebre i ajust lineal 2001-2024

Font: Elaboració pròpia a partir del padró municipal d'habitants (Idescat)

La sèrie estadística que l'Idescat prioritza des del 2023, amb les dades del cens de població i habitatges, encara és curta en el continu des del 2021, amb quatre anualitats; per això mantenim l'anàlisi amb les dades del padró. A la taula 5.2 presentem les dades del cens, que són lleugerament diferents, amb un valor una mica superior tant per a les poblacions de les Terres de l'Ebre com per a la de Catalunya el 2024. Els creixements es mantenen a tots els territoris i també el decreixement poblacional per a la Terra Alta el darrer any.

Taula 5.2 Evolució de la població a les comarques de les Terres de l'Ebre

	Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta	Terres de l'Ebre	Catalunya
2024	82399	71460	22132	11446	187437	8012231
2023	81334	70244	22040	11473	185091	7901963
2022	79945	69008	21917	11419	182289	7761823
2021	78967	68523	21899	11405	180794	7749896
2011	81567	71265	23367	12558	188757	7519843

Fonts .2001-2021: Idescat, a partir del Cens de població i habitatges de l'INE.

5.3. Distribució de la població

Com ja és habitual, un cop analitzat el creixement de la població a les Terres de l'Ebre i a les seves comarques, ens interessa veure com s'ha distribuït aquest creixement. Ho fem segons els pesos relatius de les comarques al llarg del segle. També veurem l'efecte de la capital i la costa en la concentració de la població i finalment farem una anàlisi breu de l'evolució municipal. L'anàlisi es du a terme en un període temporal que inclou tot el segle XXI, amb una atenció especial en el darrer any.

A diferència de les anàlisis anteriors, ara aprofundim en l'evolució de les poblacions comarcals absolutes i les comparem durant tot el segle i el darrer any.

Si analitzem breument el comportament de les quatre comarques des de l'inici del segle ordenades de més a menys creixement, no hi ha cap modificació respecte a l'any anterior, si bé els pesos relatius sí que s'han vist modificats pel diferent creixement de cadascuna el 2024. Com ja és habitual, tornen a créixer les dues comarques que tenen més població i més creixement. Aquest any només una comarca creix per sobre de la mitjana ebrenc, a causa del seu creixement excepcional. Es tracta del Montsià i, per tant, serà l'única que guanyarà pes percentual. La resta en perdre, cosa que comporta una disminució del pes respecte a l'any

anterior. Si bé el Baix Ebre ho fa quasi en la mitjana i la Ribera d'Ebre torna a créixer en un valor força més baix, el cas de la Terra Alta, amb una taxa negativa, aguditza el seu baix pes percentual. Si fem les dues anàlisis, la del canvi de pes el darrer any i la que correspon al llarg del segle, tenim:

1. La comarca on més ha crescut la població al segle XXI és el Montsià i el seu pes relatiu s'ha incrementat del 35,71% de l'any 2000 al 38,17% del 2024. En ser la comarca que més creix amb molta diferència el 2024, el seu pes augmenta molt, des del 37,95% del 2023 fins ara, en què ja supera el 38%.

2. El Baix Ebre és la comarca amb més població i també ha augmentat de pes al llarg del segle, ja que ha passat del 42,41% a un 43,87% l'any 2024. En créixer el darrer any una mica per sota del creixement ebrenç, el darrer any perd dues centèsimes en la seva aportació a la població ebrenca. El seu pes el 2023 era del 43,89%.

3. La Ribera d'Ebre és la tercera comarca i la seva població i el seu pes relatiu es redueixen al llarg del segle de manera notòria, ja que passen del 14,07% del principi del segle a l'11,84% del 2024. El darrer any, atès els creixement força inferior a l'ebrenç, perd una dècima del pes i el valor del 2022 era de l'11,94%.

4. La Terra Alta, amb una nova disminució de la població, és l'única comarca que perd població al llarg del segle, cosa que li comporta una pèrdua molt notable del pes, que ja era petit a causa de la seva dimensió. Ha passat de suposar un 7,80% de la població ebrenca al principi del segle a només un 6,12% en l'actualitat. La reducció de la població el 2024 li fa perdre una dècima addicional, del 6,22% al 6,12%. Si les Terres de l'Ebre ja tenen un problema pel seu reduït pes demogràfic en el conjunt

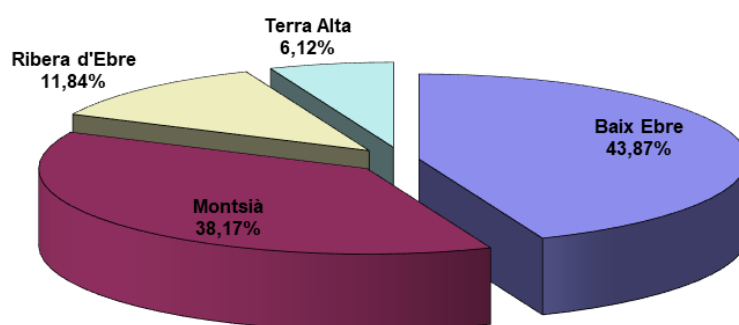
de Catalunya, una situació similar s'esdevé a la Terra Alta, ja que només una mica més de 6 de cada 100 ebrenca viuen en aquesta comarca.

Amb les dades analitzades per a la darrera anualitat, es torna a accentuar la diferent evolució de les dues comarques de litoral, que concentren cada cop més població en termes relatius, i la disminució del pes de les dues comarques d'interior. Aquest any, tal com hem vist, les dues comarques d'interior acumulaven cadascuna una pèrdua d'una dècima del pes percentual. Aquesta evolució es pot observar en el gràfic 5.3: el pes conjunt del Montsià i el Baix Ebre era del 78,13% el 2000 i ha anat creixent fins al 82,04% del 2024. Això suposa que més de 82 de cada 100 ebrenca viuen al Montsià i el Baix Ebre.

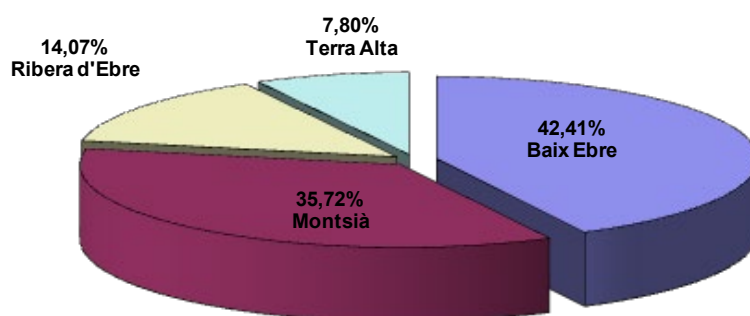
El 2024 podem tornar a recuperar l'argument que en el període posterior a la COVID-19 **al territori ebrenca, considerat de forma aïllada, continua sense complir-se el fet de la distribució de la població cap als entorns més rurals, ja que en aquests cinc anys de creixement la població s'ha continuat concentrant en les comarques més poblades, que tornen a ser les que creixen.** Aquest comportament es va aguditzant i el 2024, amb un gran creixement, ja tornen a tenir pèrdua de població en la comarca més rural. Aquesta evolució ens fa pensar en la necessitat d'implantar polítiques que garanteixin la fixació de població en les comarques d'interior de les Terres de l'Ebre que n'apropin les taxes de creixement a les del conjunt del territori. Aprofitar la dotació excepcional del Fons de Transició Nuclear per fer polítiques en aquesta línia de la nova ruralitat es torna imprescindible.

Gràfic 5.3. Distribució de la població a les Terres de l'Ebre, 2022 i 2000

Distribució comarcal de la població a les Terres de l'Ebre 2024

Distribució comarcal de la població a les Terres de l'Ebre, 2000

Font: Elaboració pròpia a partir del padró municipal d'habitants (Idescat)

Analitzem a continuació l'evolució de la població dels àmbits territorials amb les dades disponibles del cens des del 2011 per fer-ne l'anàlisi comparada.⁶ Disposem de les dades del cens de 2011, 2021, 2022, 2023 i 2024. Amb aquestes dades hem calculat les taxes de creixement del total del període per fer una evolució dels àmbits a mitjà termini i els creixements de les tres darreres anualitats per veure'n l'evolució en el període postpandèmia.

Si analitzem el període global des del 2011 fins al 2024, ens trobem amb dues etapes, una primera de decreixement poblacional i una segona de recuperació, amb força divergències entre els àmbits territorials. Si agrupem les dues etapes i visualitzem els creixements acumulats, observem que **les Terres de l'Ebre són encara l'únic territori que no ha recuperat la població del 2011, en tenir una taxa de creixement negativa del 0,70%**. La resta dels àmbits territorials ja presenten creixements positius, liderats pel Penedès, que ja assoleix un 10,04%. Si mirem per tipologies de territoris, observem que en el conjunt del període analitzat els tres àmbits territorials que menys creixen continuen essent els més rurals de Catalunya: després de les Terres de l'Ebre hi van l'Aran i l'Alt Pirineu i les comarques de ponent. La següent zona amb menys creixement va ser l'àrea metropolitana de Barcelona, molt afectada per la pandèmia. Per tant, en termes globals a mitjà termini la població ha continuat concentrant-se a les zones més urbanes.

Es podria pensar que en el període postpandèmia aquesta pauta de creixement s'ha vist modificada; per això analitzem les taxes de

⁶ Tal com avançàvem en la introducció, les dades prioritzades per a la població són les del cens des del 2023 i per als àmbits territorials són les úniques publicades.

creixement dels tres darrers anys, un cop superada la COVID-19. Pel que fa a les Terres de l'Ebre, semblava que el 2022 indicava aquest canvi de comportament i un retorn cap a territoris menys densament poblats. Segons això, les Terres de l'Ebre van ser el segon àmbit territorial amb més creixement, amb un valor del 0,83%, només superada pel Penedès. Tal com escrivíem el 2022, segons les dades censals va ser un any de poc creixement per al conjunt de Catalunya, que només va créixer un 0,15%, arrossegada pel decreixement d'un 0,15% de l'àmbit metropolità, que concentra un alt percentatge de la població catalana.

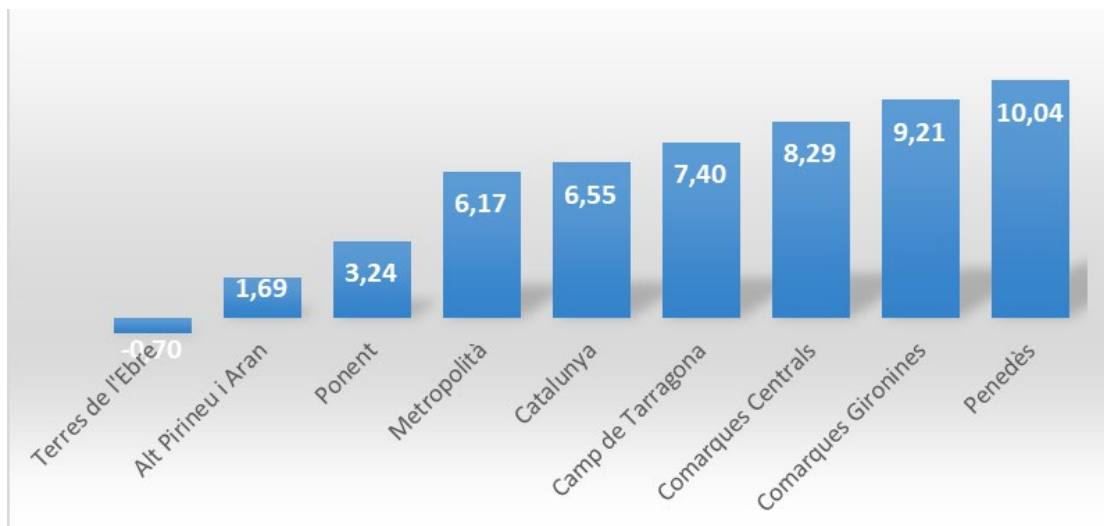
Les dues darreres anualitats marcades per creixements importants de la població censada a Catalunya no han consolidat aquest comportament de retorn a entorns rurals, més aviat al contrari. Així, el 2023 els tres àmbits amb menys densitat poblacional es col·loquen a la cua del creixement, amb dades notablement inferiors al conjunt de Catalunya. Només les comarques centrals tenen un creixement una mica inferior. I el 2024 tornen a ser les mateixes comarques les que se situen en creixements inferiors, cosa que aguditza la situació, ja que les comarques de ponent, l'Alt Pirineu i l'Aran i les Terres de l'Ebre són les que menys creixen i tornen a estar per sota de la mitjana catalana. Cert és que si les dues primeres estan molt despenjades, sense arribar ni a l'1% de creixement, les Terres de l'Ebre són les que estan més ben posicionades en aquesta terna, amb un 1,27% d'augment de la població censal, no gaire lluny de l'1,40 de Catalunya. El 2024, l'àmbit que més creix és el Penedès, amb un 1,74% i una dispersió inferior que altres anualitats. Així, es consoliden dos anys en què el pes de les Terres de l'Ebre disminueix en créixer menys que Catalunya i també s'esdevé el mateix als altres àmbits més rurals, per la qual cosa sembla que el creixement més gran es concentra en els entorns més urbans, fora de l'àmbit metropolità.

Les taxes de creixement de la darrera anualitat tornen a fer créixer en un percentatge inferior els tres territoris més rurals, entre els quals hi ha les Terres de l'Ebre, que és el tercer àmbit que menys creix i que torna a estar per sota de l'àrea metropolitana i del conjunt de Catalunya.

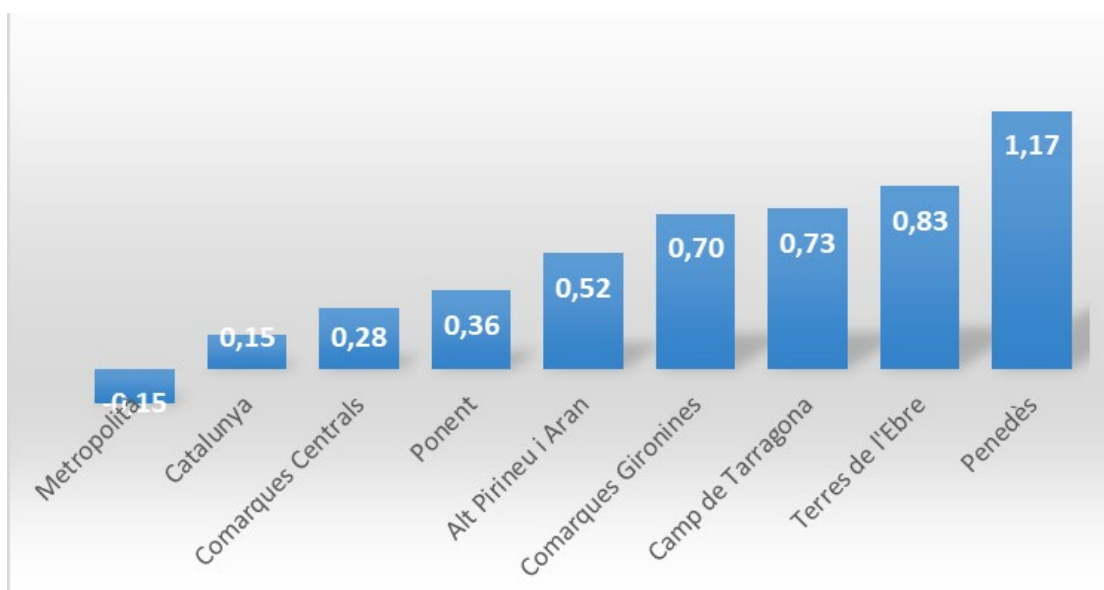
Amb les dades analitzades, no s'ha produït cap reequilibri territorial a mitjà termini en el període 2011-2024 ni en el marc de les darreres anualitats, en què la tendència torna a portar a la cua del creixement els tres àmbits territorials menys poblats. Sí que és cert que l'àrea metropolitana no lidera les taxes de creixement en cap dels dos horitzons temporals, sinó que ho fan altres àmbits, liderats especialment pel Penedès.

Gràfic 5.4. Taxes de creixement dels àmbits territorials

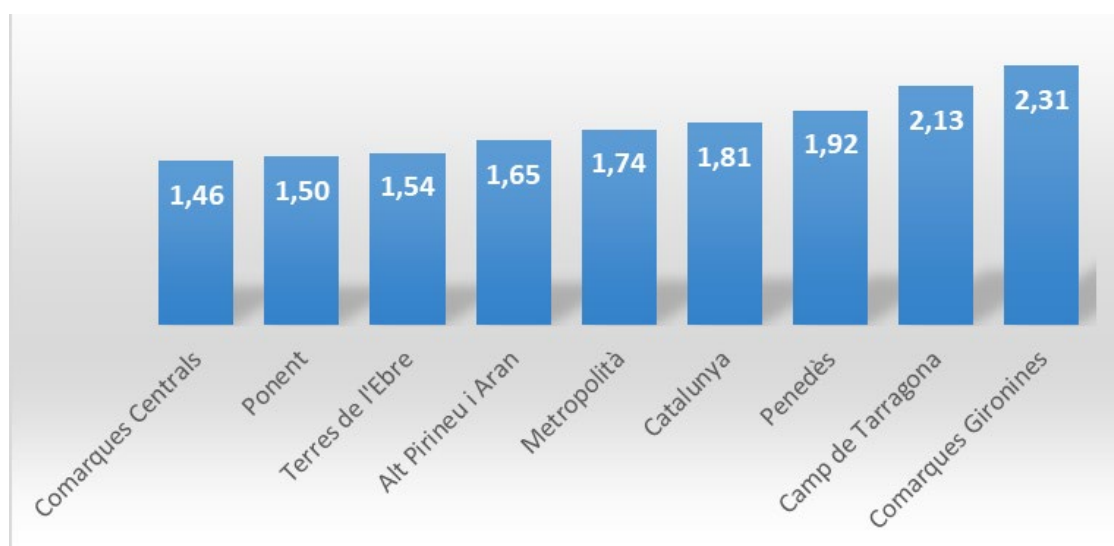
5.4a Taxa creixement 2011-2022

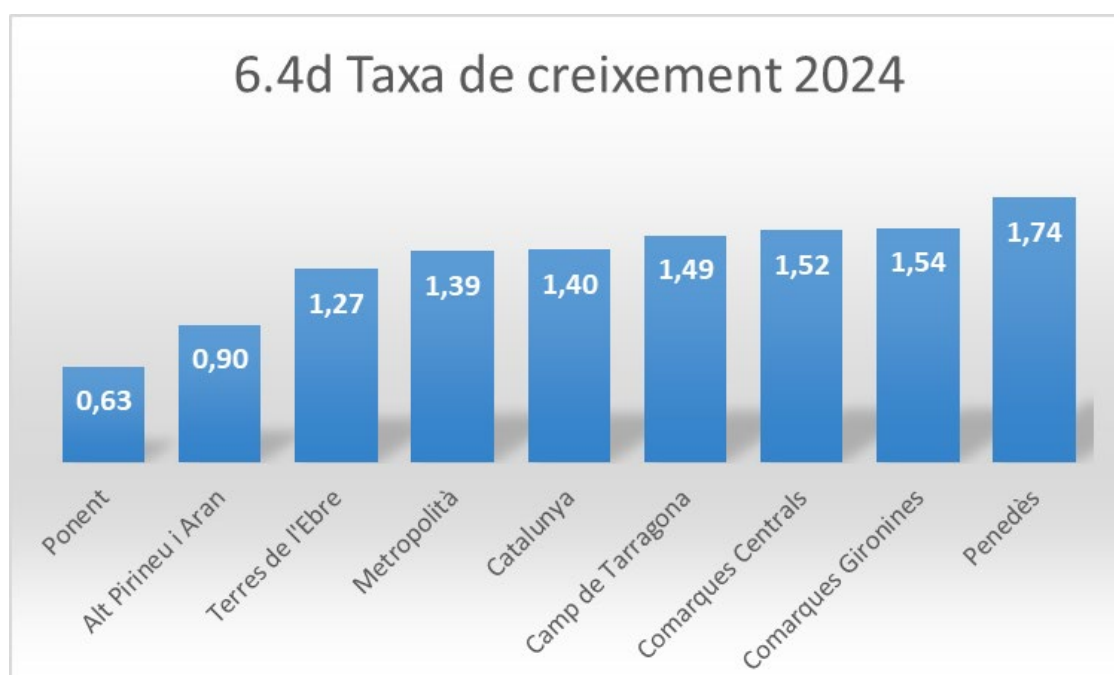
5.4b Taxa creixement 2022

5.4c Taxa creixement 2023

6.4d Taxa de creixement 2024

Fonts: Elaboració pròpia, dades extretes de l'Idescat a partir del cens de població i habitatges de l'INE 2011-2021

Elaboració pròpia. Elaboració pròpia, dades extretes de l'Idescat a partir del cens de població anual de l'INE 2022-2024

Explicitem a continuació els creixements que han tingut les capitals comarcals els cinc darrers anys respecte al creixement de la comarca. Als gràfics 5.5 es mostren les variacions absolutes de la capital i de la resta de la comarca, així com la població actual d'aquestes capitals. El total de la barra representa el 100% de la variació i de la població, amb la qual cosa podem fer les anàlisis comparatives. Si el creixement de la capital és més gran percentualment que la seva participació en el pes de la comarca, l'alçada de l'increment serà superior a la del pes i a l'inrevés. Els resultats per a cada comarca són els següents:

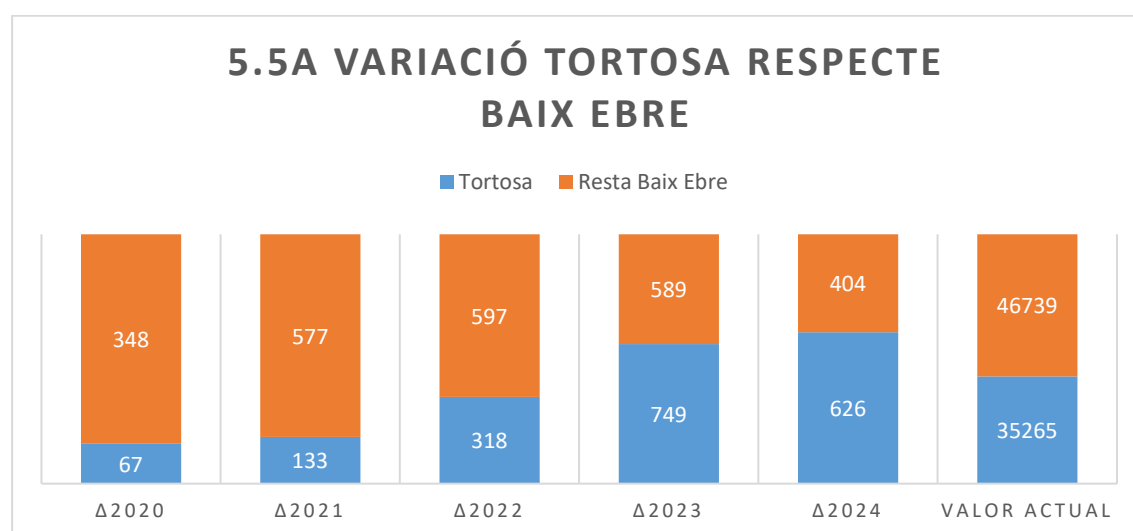
- Baix Ebre: la capital, Tortosa, és la ciutat més poblada de les Terres de l'Ebre i té un pes força elevat sobre la població total de la comarca, com es veu a la darrera barra. El 2024 consolida i fins i tot incrementa el comportament iniciat el 2023, en què el creixement de la capital era més important que el de la resta de la comarca, un canvi en la concentració de la població en la capital respecte als tres anys precedents, en què la resta de la comarca creixia força més que Tortosa. Com sempre, els canvis demogràfics estan correlacionats amb aspectes econòmics i socials, que no són l'objectiu d'aquest capítol, però l'atractiu i la implantació de noves empreses i activitats segur que afecten aquest canvi de tendència, arran de l'efecte capital, no només del Baix Ebre sinó del conjunt de les Terres de l'Ebre. Amb la incorporació de les dades del 2024, el percentatge de població del Baix Ebre que resideix a Tortosa ja ascendeix al 43%, de manera que la capital de les quatre comarques és la que concentra més percentatge de població de la comarca: 43 de cada 100 residents del Baix Ebre estan empadronats a Tortosa.

- L'evolució contrària s'esdevé al Montsià, on es produïa una concentració de la població en la capital el 2021 i el 2022, i el 2023 la resta de la comarca arribava a perdre població. Per bé que el ritme de creixement de la capital era encara una mica superior al del conjunt de la comarca, tots dos s'aproximaven i el 2024 és la resta de la comarca, que ha crescut a un ritme superior a Amposta. S'ha de fer notar que el creixement de la comarca ha estat molt alt i, per tant, en termes absoluts tant Amposta (357) com la resta de la comarca (952) han sumat molts nous residents. Les consideracions que realitzàvem per a Tortosa respecte a les motivacions d'un creixement poblacional es poden repetir en el conjunt del Montsià. El percentatge de la població empadronada a Amposta respecte al total se situa el 2024 en un 31,7%, una dècima per sota que el 2023.
- A la comarca de la Ribera d'Ebre el darrer any la població creix tant a la capital com a la resta de la comarca. El 2024 tornem a tenir concentrat l'increment poblacional en la capital de la comarca i de forma més acusada que el 2023. Anteriorment, el comportament havia estat molt irregular, com mostra el gràfic. El 2024, dels 97 nous empadronats a la comarca 70 els aporta la capital, modificació amb la qual Móra d'Ebre té el 25,88% de la població de la comarca, encara un percentatge una mica inferior al que representava el 2020, amb un 26,04%.
- A la Terra Alta el 2024 es torna a registrar una disminució de la població, cosa que suposa dos anys d'increment i tres de disminució en els cinc darrers anys. El que sí que és una pauta constant és que tots els anys la capital de la comarca ha augmentat de població i, excepte el 2022, amb una variació absoluta molt petita, sempre ho ha fet guanyant pes poblacional. El 2024, Gandesa guanya 26 residents i la resta de pobles aquest any perden 54 empadronats.

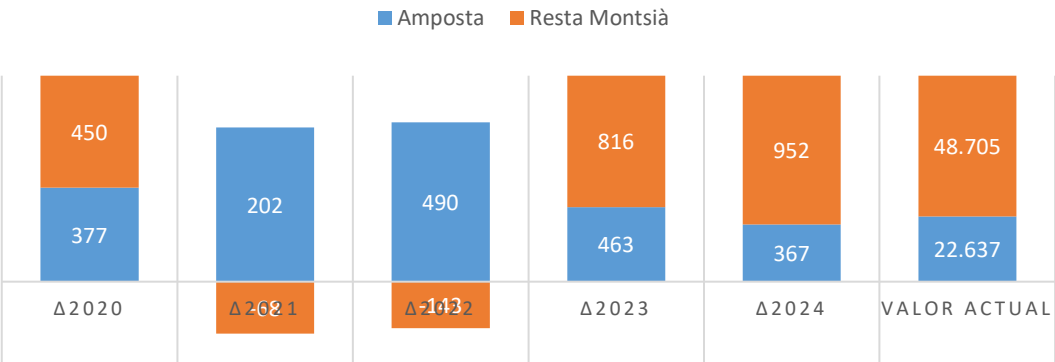
Amb aquesta incorporació anual, Gandesa ja representa el 27,7% de la població comarcal i continua incrementant el pes poblacional.

Així, el 2024 tres de les quatre capitals han crescut percentualment a nivells superiors al de la resta de la comarca corresponent, a causa de l'atracció que exerceixen les capitals respecte als serveis centralitzats i, en segona derivada, a la població. Només Amposta, amb un creixement molt alt, perd una mica de pes respecte de la comarca. Els percentatges concentrats a les capitals, que són en els quatre casos les poblacions més grans de les comarques, ordenats són: 43% de Tortosa, 31,7% d'Amposta, 27,7% de Gandesa i 26,0% de Móra d'Ebre, sempre per sobre d'una quarta part de la comarca.

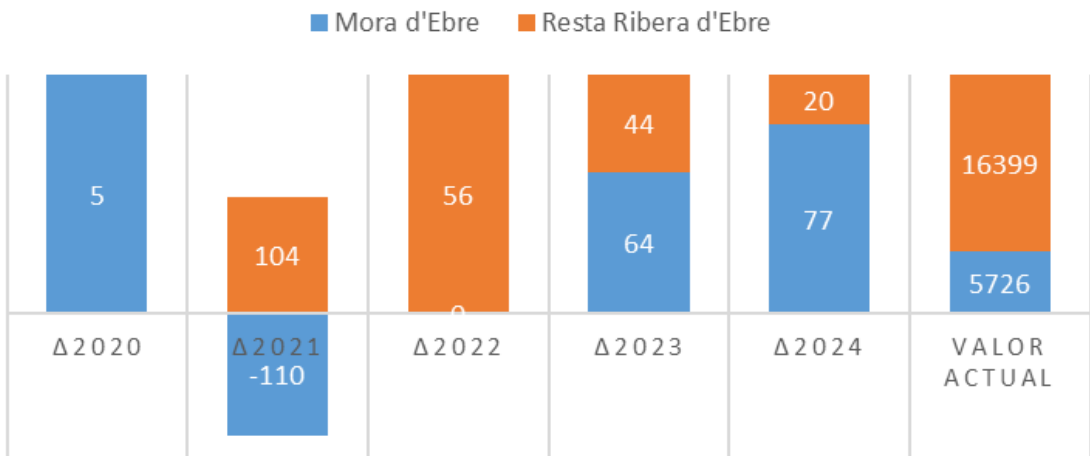
Gràfic 5.5. Efecte capital en el creixement poblacional

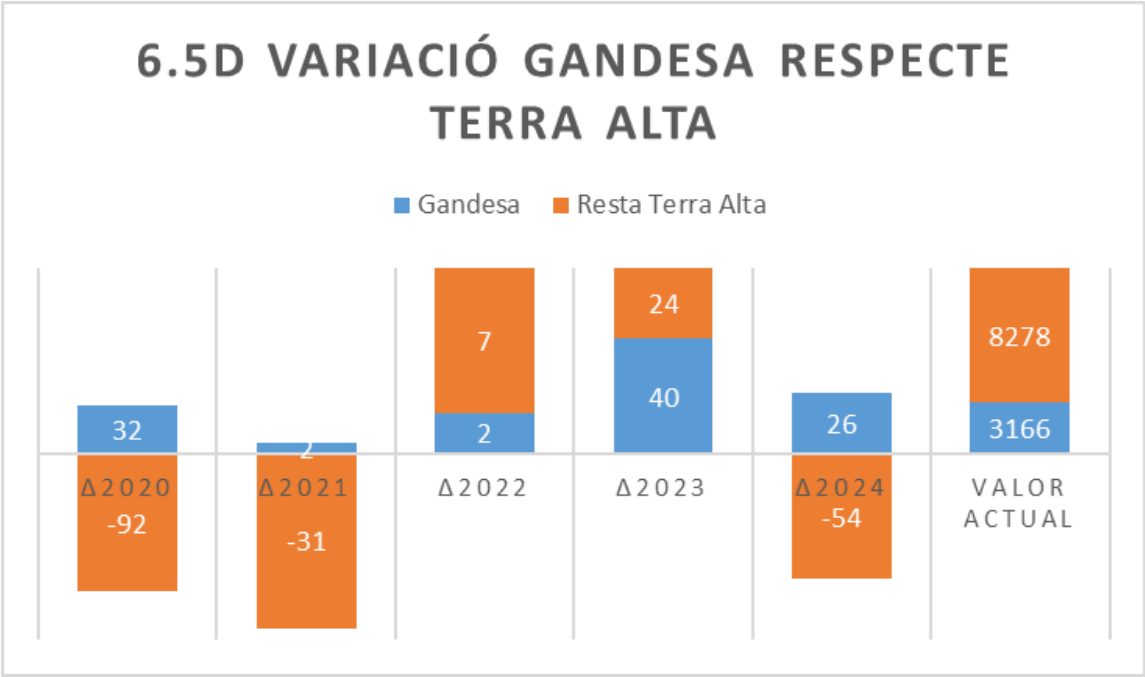

5.5B VARIACIÓ AMPOSTA RESPECTE MONTSIÀ

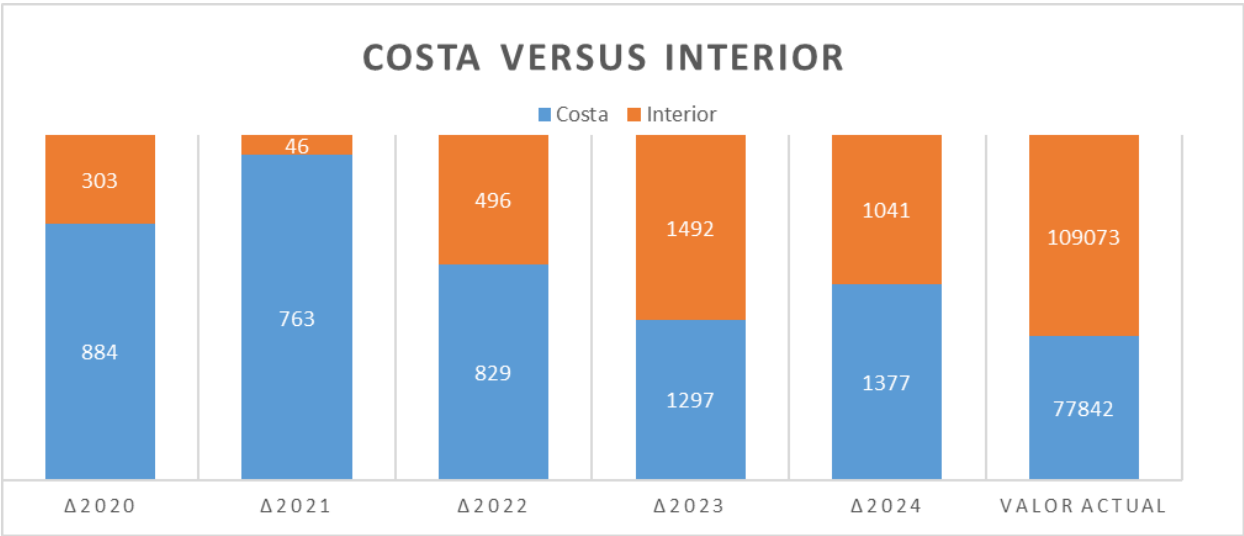
6.5C VARIACIÓ MORA D'EBRE RESPECTE RIBERA D'EBRE

Font: Elaboració pròpia a partir del padró municipal d'habitants (Idescat)

Gràfic 5.6. Incrementos i poblacions dels municipis de costa i interior

Font: Elaboració pròpia a partir del padró municipal d'habitants (Idescat)

Analitzem a continuació el creixement comparat dels municipis costaners i el dels d'interior. Si mirem a llarg termini la posició del creixement acumulat al segle XXI, tal com mostra la taula 6.3 a **tots els municipis costaners ha crescut la població i els cinc que més ho han fet són costaners**. L'Ampolla lidera el rànquing i ja dobla la població amb un creixement del 101,04%. El segueixen l'Ametlla de Mar (49,07%) i la Ràpita, que passa del cinquè al tercer lloc, amb un creixement del 40,1%, i tanquen aquesta llista dels cinc primers Amposta (38,27%) i el Perelló (35,52%). De la resta de municipis costaners, Alcanar ja se situa en setena posició, amb un 26,21%, i tenen també increments aquest any Deltebre, amb un 16,6%, i Sant Jaume d'Enveja, amb un 10,95%.

El 2023, tots els municipis costaners han crescut i alguns ho han fet molt notòriament, excepte el Perelló, que ha perdut 8 residents. Si mirem de forma agregada els vuit municipis costaners i els quaranta-quatre d'interior, veiem que aquest any el creixement dels municipis de costa és de 1.377 nous residents, un 1,77%, xifra que torna a ser clarament superior a la dels municipis d'interior, que malgrat que reuneixen més població només creixen aquest any 1.041 nous residents, un 0,95%. Així, el 2024 es torna a produir una concentració de la població en la franja litoral i de manera molt més acusada que l'any anterior, tal com mostra l'alçada dels rectangles respecte als pesos poblacionals del gràfic 6.6. Amb aquesta nova aportació, el percentatge de població dels vuit municipis de litoral ascendeix al 41,65% (percentatge que suposa 77.842 empadronats), força superior al 41,45% del 2023 i en clara línia ascendent en la sèrie, que començava amb un 41,21% el 2021. Destaquem el **creixement de les dues zones, interior i litoral, en percentatges força**

diferents, quasi el doble de creixement per als municipis de litoral de forma agregada el 2024.

Les taules 5.3 i 5.4 mostren el creixement municipal al llarg del segle i del darrer any. Ja hem comentat que set dels vuit municipis costaners creixen el 2024 i que tots ho fan al llarg del segle. Aquest comportament no s'extrapola al conjunt de municipis ebrencs. Al llarg del segle, malgrat la fase expansiva 26 dels 52 municipis ebrencs (la meitat) han perdut població i el darrer any, clarament expansiu, ho fan 21 municipis. És preocupant el despoblament d'alguns municipis, que al llarg del segle han perdut més d'un 20% de la població i alguns ja més d'un 30%. Les variacions d'una anualitat sempre suposen més canvis deguts a fluctuacions de comportament, però si es miren els valors hi ha alguna coincidència preocupant en els que més s'han despoblat i que aquest any tornen a estar en aquest rànquing negatiu, com per exemple la Fatarella.

La pauta de comportament del quinquenni amb petites oscil·lacions en algun cas continua suposant una concentració de la població en les comarques de litoral, en els municipis de litoral i en les capitals de comarca.

Taula 5.3 Taxa de creixement de la població dels municipis ebrencs al llarg del segle XXI ordenats de més a menys

Municipi	Població 2000	Població 2024	Taxa Creix
Ampolla, l'	1.831	3681	101,04
Ametlla de Mar, l'	4.946	7373	49,07
Ràpita, la	11.194	15683	40,10
Amposta	16.372	22637	38,27
Perelló, el	2.145	2907	35,52
Roquetes	6.366	8369	31,46
Alcanar	7.878	9943	26,21
Aldea, l'	3.546	4471	26,09
Móra la Nova	2.661	3314	24,54
Ulldecona	5.304	6551	23,51
Gandesa	2.564	3166	23,48
Masdenverge	956	1149	20,19
Tortosa	29.481	35265	19,62
Móra d'Ebre	4.816	5726	18,90
Santa Bàrbara	3.257	3827	17,50
Camarles	2.887	3392	17,49
Freginals	362	424	17,13
Deltebre	10.250	11951	16,60
Benissanet	1.022	1186	16,05
Sénia, la	5.034	5594	11,12
Aldover	792	880	11,11
Sant Jaume d'Enveja	3.305	3667	10,95
Garcia	512	543	6,05
Prat de Comte	178	185	3,93
Tivenys	917	936	2,07
Rasquera	792	792	0,00
Alfara de Carles	365	361	-1,10
Corbera d'Ebre	1.056	1019	-3,50
Vinebre	443	424	-4,29
Batea	1.964	1877	-4,43
Galera, la	746	708	-5,09
Ginestar	837	794	-5,14
Xerta	1.225	1156	-5,63
Ascó	1.707	1608	-5,80
Horta de Sant Joan	1.233	1157	-6,16
Torre de l'Espanyol, la	674	631	-6,38
Tivissa	1.764	1632	-7,48
Pinell de Brai, el	1.074	979	-8,85
Arnes	517	463	-10,44
Miravet	788	688	-12,69
Paüls	640	544	-15,00
Godall	721	612	-15,12
Riba-roja d'Ebre	1.350	1128	-16,44
Benifallet	883	718	-18,69
Palma d'Ebre, la	419	335	-20,05
Vilalba dels Arcs	762	608	-20,21
Flix	4.208	3324	-21,01
Mas de Barberans	699	547	-21,75
Pobla de Massaluca, la	442	344	-22,17
Caseres	325	240	-26,15
Fatarella, la	1.244	852	-31,51
Bot	830	554	-33,25

Font: Elaboració pròpia a partir del padró municipal d'habitants (Idescat)

Taula 5.4 Taxa de creixement de la població dels municipis ebrencs el darrer any del segle XXI ordenats de més a menys

Municipi	Població 2023	Població 2024	Taxa Creix
Ràpita, la	15.046	15683	4,23
Freginals	411	424	3,16
Caseres	233	240	3,00
Benissanet	1.159	1186	2,33
Tivenys	915	936	2,30
Vinebre	415	424	2,17
Ampolla, l'	3.603	3681	2,16
Móra la Nova	3.244	3314	2,16
Ulldecona	6.417	6551	2,09
Torre de l'Espanyol, la	619	631	1,94
Santa Bàrbara	3.758	3827	1,84
Tortosa	34.639	35265	1,81
Camarles	3.332	3392	1,80
Arnes	455	463	1,76
Amposta	22.270	22637	1,65
Aldover	867	880	1,50
Móra d'Ebre	5.649	5726	1,36
Alcanar	9.827	9943	1,18
Deltebre	11.818	11951	1,13
Masdenverge	1.137	1149	1,06
Pobla de Massaluca, la	341	344	0,88
Gandesa	3.140	3166	0,83
Roquetes	8.302	8369	0,81
Corbera d'Ebre	1011	1019	0,79
Ametlla de Mar, l'	7.325	7373	0,66
Aldea, l'	4.445	4471	0,58
Mas de Barberans	544	547	0,55
Batea	1.869	1877	0,43
Sant Jaume d'Enveja	3.661	3667	0,16
Alfara de Carles	361	361	0,00
Ginestar	794	794	0,00
Tivissa	1.635	1632	-0,18
Perelló, el	2.915	2907	-0,27
Miravet	690	688	-0,29
Godall	614	612	-0,33
Sénia, la	5.623	5594	-0,52
Flix	3.343	3324	-0,57
Xerta	1.164	1156	-0,69
Garcia	547	543	-0,73
Bot	559	554	-0,89
Galera, la	715	708	-0,98
Horta de Sant Joan	1.169	1157	-1,03
Rasquera	804	792	-1,49
Prat de Comte	188	185	-1,60
Palma d'Ebre, la	341	335	-1,76
Vilalba dels Arcs	619	608	-1,78
Ascó	1.638	1608	-1,83
Riba-roja d'Ebre	1.150	1128	-1,91
Paüls	555	544	-1,98
Benifallet	733	718	-2,05
Fatarella, la	874	852	-2,52
Pinell de Brai, el	1.006	979	-2,68

Font: Elaboració pròpia a partir del padró municipal d'habitants (Idescat)

5.4. Composició de la població

Aquest any dediquem l'estudi més concret a quina és la procedència i/o nacionalitat de la població ebrenca. Les aportacions al creixement del creixement natural i les emigracions ja havien estat tractades en altres anuaris; aquest any, que arribem al primer quart del segle XXI, l'òptica és diferent. Ens proposem veure com ha canviat la composició de la nostra població als nostres territoris i valorar en el llarg termini quina ha estat l'aportació dels diferents orígens mundials al creixement poblacional de les Terres de l'Ebre.⁷ Com no pot ser d'una altra manera, també analitzem les aportacions més recents del 2024 per veure quina és la tendència actual. Completem l'estudi amb dues taules en què mostrem la diferència de dades entre el país de naixement i les nacionalitats dels residents. A tall d'annex i perquè sigui útil als municipis, incorporem un petit estudi en què recollim les dades més rellevants per a cada municipi. Som conscients que aquesta anàlisi conté moltes valoracions que depassen els aspectes demogràfics, però aquest no és el motiu del nostre capítol i per tant queden obertes possibles vies d'estudi posterior.

En primer lloc, a la taula 5.5 analitzem l'evolució de la població de les Terres de l'Ebre tenint en compte el lloc de naixement dels residents, amb un desglossament especial de les procedències del territori espanyol i català. Els resultats estan condicionats per l'increment de la població des del 2001 fins al 2024, que és de 29.666 persones, prop de 30.000 censats, i també el creixement del darrer any, amb 2.346, que s'hauria de repartir

⁷ Les dades no coincideixen amb les d'anteriors anuaris i, per tant, no són comparables perquè fan referència al cens i no al padró.

entre els diferents col·lectius. Analitzem a continuació l'evolució dels grups de població per al darrer any i per al conjunt del segle:

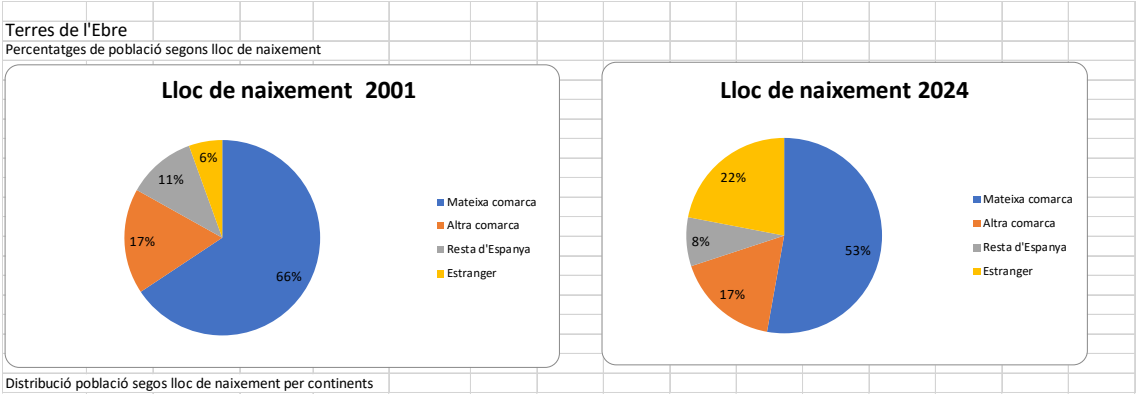
- Com és normal, el col·lectiu més nombrós és el dels nascuts a Catalunya. Malgrat el gran creixement de la població ebrenca al llarg del segle, el 2024 els censats catalans a les Terres de l'Ebre ja se situen just per sota dels del 2001, amb 45 menys. L'evolució de la darrera anualitat és una disminució de 192 nascuts a Catalunya. Amb les dades disponibles del cens, s'observa que aquesta població va augmentar fins al 2011 i que des d'aleshores ha anat disminuint en termes absoluts. Si ho separem pels nascuts a la mateixa comarca o en altres comarques, es confirma la mobilitat i es veu que els primers disminueixen en 4.620 persones i els nascuts en altres comarques augmenten en 4.577 persones al llarg del segle. El mateix comportament es repeteix el 2024, fins i tot de forma més intensa, amb unes variacions de -676 i +484, respectivament.
- El 2021, els nascuts a la resta de l'Estat també perden població en termes absoluts al llarg del segle, ja que passen dels 17.921 als 15.146, xifra que representa una disminució de 2.775 persones, una pèrdua important en termes relatius. La darrera anualitat també hi ha una disminució rellevant de 220 nascuts a la resta de l'Estat espanyol censats a les Terres de l'Ebre. Aquest fet suposa un saldo migratori negatiu de la resta de l'Estat respecte a les Terres de l'Ebre.
- Arran dels resultats anteriors, com no pot ser d'una altra manera els creixements a llarg termini i a curt termini de la població ebrenca els aporta la població estrangera. Si analitzem el conjunt del període

del 2001 al 2024, la població nascuda a l'estranger ha passat dels escassos 8.167 als actuals 41,198, un extraordinari creixement de 33.031, que en termes de creixement percentual supera un creixement del 300%! L'evolució de la darrera anualitat torna a consolidar la dels darrers anys i és la que aporta el creixement a les Terres de l'Ebre, amb una aportació també molt elevada de 2.758 nascuts a l'estranger censats a les Terres de l'Ebre.

Taula 5.5. Població segons el lloc de naixement a les Terres de l'Ebre, 2001-2024

Població. Terres de l'Ebre: Any / Lloc de naixement						
	Catalunya	Mateixa comarca	Altra comarca	Resta d'Es	Estranger	Total
2024	131093	98979	32114	15146	41198	187437
2023	131285	99655	31630	15366	38440	185091
2021	131847	101137	30710	15562	33385	180794
2011	135428	104787	30640	17617	35712	188757
2001	131138	103599	27539	17921	8712	157771
2001-2021: Idescat, a partir del Cens de població i habitatges de l'INE.						
2022-2024: Idescat, a partir del Cens de població anual de l'INE.						

Gràfic 5.7. Distribució de la població de les Terres de l'Ebre, segons el lloc de naixement, 2001 i 2024

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat

Aquesta evolució tan diferent dels col·lectius comporta uns canvis substancials en la composició de la població ebrenca i els pesos

percentuals de cada col·lectiu. Els nascuts a la mateixa comarca són els que tenen més pes, però a causa de la disminució en perden força i passen de representar el 66% (aproximadament 2 de cada 3) al 53% (poc més de la meitat). Els nascuts a les altres comarques de Catalunya creixen en un percentatge semblant al conjunt de la població i mantenen el 17% del pes relatiu en la composició de la població ebrenca. Els nascuts a la resta de l'Estat, en perdre població en valor absolut en un escenari de creixement, també perden pes i passen de l'11% al 8%. El canvi més radical es produeix en els nascuts a l'estranger, que el 2001 eren un escàs 6% de la població i actualment ja arriben al 22%. El gràfic 5.7 visualitza aquest canvi percentual de la composició de la població en el segle XXI. A l'annex també es pot comprovar aquesta evolució per a cadascun dels municipis, en el qual s'observen diferències notables dintre de la tendència global aquí explicada.

A la taula 5.6 podem observar la composició de la població segons el lloc de naixement per a les anualitats de què es disposa de dades del cens, entre les quals hi ha les del 2001, el 2023 i el 2024. Amb aquestes dades hem calculat les aportacions en saldo de la darrera anualitat, l'increment percentual al llarg del segle i, finalment, la composició percentual actual.

Si analitzem la variació al llarg de tot el període, tenim que les aportacions en termes absoluts són de l'ordre de 10.515 de l'Àfrica, 9.117 de la resta de la UE, 5.663 d'Amèrica del Sud, 3.400 d'Àsia i Oceania, 1.917 de la resta d'Europa i 1.835 d'Amèrica del Nord, i una disminució de 2.821 d'Espanya. Aquestes dades mostren claríssimament que tots els continents aporten immigrants a les Terres de l'Ebre i que la població nascuda a Espanya ha disminuït. Si mirem les taxes de creixement al llarg

del segle, tenen valors altíssims; per exemple, per als nascuts a l'Àsia i Oceania, prop del 1.000%, cosa que significa que per cada resident nascut en aquest continent a principis de segle han arribat prop de 10 al segle XXI. La resta són percentatges d'arribada també molt elevats i que suposen increments absoluts més grans, atès que el 2001 ja hi havia una població més elevada de residents a les Terres de l'Ebre nascuts en aquell continent. Fent números rodons, 5 nous residents de la resta de la Unió Europea i Àfrica, 8 d'Amèrica del Nord i més de 3 d'Amèrica del Sud per cadascun que hi havia el 2001. **Tots els continents han aportat grans saldos migratoris a les Terres de l'Ebre al llarg del segle.**

Si mirem l'evolució de la darrera anualitat, els 2.346 nous censats a les Terres de l'Ebre el 2024 es reparteixen entre continents de la manera següent, ordenats de més a menys increment: els nascuts a l'Àfrica s'incrementen en 1.317; els nascuts a Amèrica del Sud, 1.047; els d'Amèrica del Nord, 230; els nascuts a l'Àsia i Oceania, 204; els nascuts a la resta d'Europa, 50, i ja són negatius els nascuts a la resta de la UE, -90, i el nascuts a Espanya, -412. Aquest comportament del darrer any, que és habitual des de fa un quants anys, és clarament diferent al del conjunt del segle: **l'increment poblacional del darrer any es concentra de forma molt important en dos continents, Àfrica i Amèrica de Sud.**

Taula 5.6. Població segons el lloc de naixement per continents a les Terres de l'Ebre, 2001-2024

	Espanya	Resta de la Unió Europea	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica del Nord	Amèrica del Sud	Àsia i Oceania	Total
2024	146.238	10.863	4.527	12.630	2.050	7.376	3.753	187.437
2023	146.650	10.953	4.477	11.313	1.820	6.329	3.549	185.091
2021	147.410	10.824	3.926	9.309	1.378	5.008	2.939	180.794
2011	153.045	17.593	2.485	7.707	704	4.575	2.649	188.757
2001	149.059	1.746	2.570	2.115	215	1.713	353	157.771
Creixement segle %	-1,89	522,16	76,15	497,16	853,49	330,59	963,17	18,80
Increment segle	-2821	9117	1957	10515	1835	5663	3400	29666
Increment 2024	-412	-90	50	1317	230	1047	204	2346
Aportació al total	78,02	5,80	2,42	6,74	1,09	3,94	2,00	100,00
2001-2021: Idescat, a partir del Cens de població i habitatges de l'INE.								
2022-2024: Idescat, a partir del Cens de població anual de l'INE.								

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat

Si mirem la composició actual de la població segons el lloc de naixement, el 78,02% són nascuts a Espanya i el 21,98% són nascuts a l'estranger. Dels estrangers, el percentatge més elevat són un 6,74% d'africans, un 5,80 de la resta de la UE i un 3,94% d'Amèrica del Sud.⁸

Taula 5.7. Població segons la nacionalitat per continents a les Terres de l'Ebre, 2001-2024

	Espanya	Resta de la Unió Europea	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica del Nord	Amèrica del Sud	Àsia i Oceania	Total
2024	150.586	12.161	3.952	11.656	1.403	4.228	3.451	187.437
2023	150.368	12.185	3.971	10.554	1.243	3.438	3.332	185.091
2021	150.042	11.934	3.554	9.047	917	2.407	2.893	180.794
2011	153.259	18.207	2.359	8.644	482	3.123	2.682	188.757
2001	150.212	1.172	2.378	2.013	153	1.516	327	157.771
Creixement segle %	0,25	937,63	66,19	479,04	816,99	178,89	955,35	18,80
Increment segle	374	10989	1574	9643	1250	2712	3124	29666
Increment 2024	218	-24	-19	1102	160	790	119	2346
Aportació al total	80,34	6,49	2,11	6,22	0,75	2,26	1,84	100,00
2001-2021: Idescat, a partir del Cens de població i habitatges de l'INE.								
2022-2024: Idescat, a partir del Cens de població anual de l'INE.								

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat

A la taula 5.8 mostrem les dades desagregades per comarques, per poder observar que el diferent comportament demogràfic de les quatre

⁸ Mostrem a la taula 6.7 la població segons la nacionalitat, que permet fer una anàlisi semblant a la que s'ha fet respecte a la població segons el lloc de naixement. S'observa que el nombre de persones que tenen nacionalitat espanyola ha augmentat, com és normal, pels processos d'adopció de la nacionalitat al país de residència.

comarques es deu a la distribució de la població. Hi ha alguns elements rellevants:

1. Les comarques de litoral presenten un percentatge de població estrangera més alt, al voltant del 23%, respecte del de la Ribera d'Ebre, un 20%, i el de la Terra Alta, un 16%.

2. La dada anterior no prové del manteniment de la població espanyola, ja que si mirem el saldo dels nascuts a Espanya al llarg del segle és clarament positiva al Montsià, 1.904; també és positiva al Baix Ebre, 656, i molt negativa a la Ribera d'Ebre, amb -3.124, i en termes relatius encara ho és més a la Terra Alta, amb una disminució de -2.254.

3. Els increments de la població estrangera són generalitzats a les quatre comarques, que sense el saldo migratori tindrien un comportament molt pitjor. Són molt més atractives el Baix Ebre i el Montsià, que sumen increments importants de la població fruit dels dos saldos positius (estrangers més espanyols); la Ribera el compensa, i la Terra alta suma un decreixement al llarg del segle, com ja sabem.

4. Els percentatges aportats pels nascuts a cada zona geogràfica es mostren a la taula. Hi ha diferències notòries entre les diferents comarques: el col·lectiu més abundant al Baix Ebre són els africans (7,79%), igual que a la Ribera d'Ebre (7%), i per contra al Montsià són els de la resta de la Unió Europea (6,87), igual que a la Terra Alta (7,23%).

5. Si mirem la darrera anualitat, a totes les comarques disminueixen els nascuts a Espanya i encara més en valor absolut les comarques de l'interior, que tenen menys població.

6. Per al darrer any, els saldos més elevats de les zones geogràfiques a les quatre comarques són els nascuts a l'Àfrica i Amèrica del Sud. Els

valors són molt elevats al Montsià i al Baix Ebre, que concentren el gruix del creixement del 2024.

Les comarques d’interior han perdut població al llarg del segle i continuen perdent població nacional i no són gaire atractives per als nascuts a l’estranger. Les comarques de litoral perden actualment població nascuda a Espanya i deuen el seu creixement als elevats saldos de població nascuda a l’estranger.

Les dades presentades són les que publica l’Idescat. Pot donar la sensació que en els nostres municipis les poblacions estrangeres són més elevades. No entrarem en una anàlisi sociològica de la qüestió, només podem aportar dos elements que poden justificar aquesta percepció. El primer és la immigració il·legal, que no està comptabilitzada en les estadístiques, i la segona és el fet que els nascuts al territori espanyol de segona generació amb pares nascuts a l’estranger ja no es comptabilitzen en aquest recompte.

Taula 5.8. Població segons el lloc de naixement a les comarques de les Terres de l’Ebre, 2010-2024

Població. Baix Ebre: Any / Lloc de naixement								
	Espanya	Resta de la Unió Europea	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica del Nord	Amèrica del Sud	Àsia i Oceania	Total
2024	63507	4020	2223	6416	1018	3079	2136	82399
2023	63604	4027	2236	5897	896	2671	2003	81334
2021	63711	3823	1980	4943	684	2174	1652	78967
2011	65578	6554	1308	4303	329	1972	1523	81567
2001	62851	812	857	970	82	586	211	66369
Creixement segle %	1,04	395,07	159,39	561,44	1141,46	425,43	912,32	24,15
Increment segle	656	3208	1366	5446	936	2493	1925	16030
Increment 2024	-97	-7	-13	519	122	408	133	1065
Aportació al total	77,07	4,88	2,70	7,79	1,24	3,74	2,59	100,00
2001-2021: Idescat, a partir del Cens de població i habitatges de l'INE.								
2022-2024: Idescat, a partir del Cens de població anual de l'INE.								

Població. Montsià: Any / Lloc de naixement								
	Espanya	Resta de la Unió Europea	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica del Nord	Amèrica del Sud	Àsia i Oceania	Total
2024	55330	4908	1369	4479	666	3491	1217	71460
2023	55384	4970	1290	3854	610	2978	1158	70244
2021	55566	5099	1070	3016	477	2358	937	68523
2011	56654	7956	977	2402	266	2184	826	71265
2001	53426	711	1347	889	90	987	100	57550
Creixement segle %	3,56	590,30	1,63	403,82	640,00	253,70	1117,00	24,17
Increment segle	1904	4197	22	3590	576	2504	1117	13910
Increment 2024	-54	-62	79	625	56	513	59	1216
Aportació al total	77,43	6,87	1,92	6,27	0,93	4,89	1,70	100,00
2001-2021: Idescat, a partir del Cens de població i habitatges de l'INE.								
2022-2024: Idescat, a partir del Cens de població anual de l'INE.								

Població. Ribera d'Ebre: Any / Lloc de naixement								
	Espanya	Resta de la Unió Europea	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica del Nord	Amèrica del Sud	Àsia i Oceania	Total
2024	17751	1107	808	1550	202	477	237	22132
2023	17895	1098	828	1414	168	413	224	22040
2021	18168	1065	745	1253	108	330	230	21899
2011	19836	1890	164	953	57	300	166	23367
2001	20873	191	198	236	25	115	18	21656
Creixement segle %	-14,96	479,58	308,08	556,78	708,00	314,78	1216,67	2,20
Increment segle	-3122	916	610	1314	177	362	219	476
Increment 2024	-144	9	-20	136	34	64	13	92
Aportació al total	80,21	5,00	3,65	7,00	0,91	2,16	1,07	100,00
2001-2021: Idescat, a partir del Cens de població i habitatges de l'INE.								
2022-2024: Idescat, a partir del Cens de població anual de l'INE.								

Població. Terra Alta: Any / Lloc de naixement								
	Espanya	Resta de la Unió Europea	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica del Nord	Amèrica del Sud	Àsia i Oceania	Total
2024	9650	828	127	185	164	329	163	11446
2023	9767	858	123	148	146	267	164	11473
2021	9965	837	131	97	109	146	120	11405
2011	10977	1193	35	49	52	119	133	12558
2001	11909	32	168	20	18	25	24	12196
Creixement segle %	-18,97	2487,50	-24,40	825,00	811,11	1216,00	579,17	-6,15
Increment segle	-2259	796	-41	165	146	304	139	-750
Increment 2024	-117	-30	4	37	18	62	-1	-27
Aportació al total	84,31	7,23	1,11	1,62	1,43	2,87	1,42	100,00
2001-2021: Idescat, a partir del Cens de població i habitatges de l'INE.								
2022-2024: Idescat, a partir del Cens de població anual de l'INE.								

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat

A l'annex 1 també es mostren unes dades resum de la composició actual i a principis de segle de cada municipi per valorar-ne l'evolució i poder comparar-les amb altres.

La taula 5.9 mostra la població segons el país de naixement per al 2024, amb els dos sexes i la variació respecte a l'any anterior de la població censada a les Terres de l'Ebre. Estudiem les variacions més importants i els països de procedència més rellevants a les Terres de l'Ebre i en fem algunes reflexions.

Ja hem vist que el creixement poblacional del 2024 prové de persones nascudes a l'estranger, de les quals ha augmentat en 2.755 persones el

nombre de persones censades, i que per contra el nombre de persones nascudes a Espanya ha disminuït en 411 persones. Així, el creixement poblacional es deu al saldo entre les entrades menys les sortides de persones nascudes a l'estranger. El problema demogràfic seria molt més greu sense aquest ròssec positiu.

L'anàlisi per continents ja l'hem feta anteriorment i ara farem esment de les nacions més destacades en valors absoluts. **Els països amb més de 1.000 nascuts són: el Marroc, que torna a ser el país amb el nombre de persones més nombrós, amb 10.362 (supera per primer cop la barrera dels 10.000), seguit de Romania, amb 6.516 persones; molt lluny queda el Pakistan, amb 2.448 persones, seguit de prop per Colòmbia, amb 2.385 persones, el Regne Unit, amb 1.593 persones, l'Equador, amb 1.362, i la nostra veïna França, amb 1.146, que tanca aquesta llista.**

Si analitzem els increments o pèrdues absoluts del 2024 superiors als 100 censats, tenim una disminució de 168 nascuts a Romania, xifra que l'allunya cada cop més dels nascuts al Marroc, que aquest any tornen a tenir l'increment més alt, de 1.185 persones. El 2024 també augmenten molt els nascuts a Colòmbia, 486 persones, i altres països sud-americans fan que el repartiment en aquest continent sigui més uniforme (Perú, 186; Veneçuela, 141, i Hondures, 126). No hi ha cap país europeu que augmenti més de 100 persones; els que tenen un increment absolut més alt són Ucraïna, 66 persones, i els Països Baixos, 60 persones, amb molts ròssecs negatius de petit valor, com mostra la taula.

Destaquem de nou la dada d'Ucraïna, que, després de tres anys de conflicte, continua incrementant el nombre de persones que estan censades al nostre país, que ja quasi arriben als 1000 el 2024 (954), mentre que eren aproximadament la meitat a l'inici del conflicte.

La taula 5.9 també recull el gènere de la població i es tornen a mostrar diferències notables en el saldo entre la població femenina i la masculina segons el lloc de naixement. Si ho analitzem segons els continents més rellevants, tenim: nascuts a l'Àfrica, 8.193 homes i 4.434 dones, és a dir, 3.769 homes més que dones, cosa que donaria una taxa de masculinitat del 185%. Una situació similar es produeix en el cas dels nascuts a l'Àsia, amb 1.233 homes més que dones, amb 1.257 dones i 2.490 homes, que representa una taxa de masculinitat encara més alta, del 198%. La situació contrària es produeix amb els nascuts a Amèrica, amb 1.482 dones més que homes, ja que hi ha 5.451 dones i 3.969 homes; en aquest cas, la taxa de masculinitat és del 73%. Si mirem aquests tres saldos, observem una clara diferència a favor dels homes, cosa que podria explicar els valors de la taxa de masculinitat ebrenca per sobre del 100%, ja que amb nacionalitat espanyola hi ha més dones que homes.

Taula 5.9. Població segons país de naixement 2024

Població. Terres de l'Ebre. 2024: país de naixement / sexe				
País	Homes	Dones	Total	Var. respecte 2023
Albània	39	21	60	9
Alemanya	318	303	621	3
Andorra	30	30	63	-3
Armènia	6	9	18	0
Àustria	9	12	21	3
Bielorússia	18	39	60	6
Bèlgica	156	138	294	3
Bòsnia i Hercegovina	3	6	9	3
Bulgària	225	183	411	-12
Croàcia	9	6	12	-3
Dinamarca	9	6	15	6
Eslovàquia	45	54	96	0
Eslovènia	3	0	3	0
Espanya	72969	73272	146238	-411
Estònia	3	6	9	6
Finlàndia	3	12	12	-3
França	588	558	1146	-15
Geòrgia	12	18	27	-3
Grècia	3	3	6	0
Hongria	21	15	36	0
Irlanda	42	39	81	-3
Islàndia	0	0	0	0
Itàlia	180	114	294	18
Letònia	24	24	48	0
Liechtenstein	0	0	0	0

País	Homes	Dones	Total	Var. respecte 2023
Lituània	132	201	333	6
Luxemburg	3	6	6	0
Macedònia del Nord	0	0	3	3
Malta	0	0	3	3
Moldàvia	357	402	762	0
Montenegro	0	0	3	0
Noruega	6	3	9	0
Països Baixos	219	198	417	60
Polònia	96	132	228	-3
Portugal	84	57	141	0
Regne Unit	846	747	1593	-39
Romania	3177	3342	6516	-168
Rússia	171	285	456	15
Sèrbia	12	9	21	-6
Suècia	9	15	27	0
Suïssa	219	249	468	-6
Txèquia	39	51	87	6
Ucraïna	414	540	954	66
Xipre	0	0	0	0
Rest a d'Europa	0	3	0	-3
Total Europa	80499	81108	161607	-462

País	Homes	Dones	Total	Var. respecte 2023
Algèria	360	186	546	12
Angola	3	3	6	3
Benín	0	0	3	3
Botswana	0	0	0	0
Burkina Faso	3	3	3	-3
Burundi	0	0	0	0
Camerun	3	0	3	-3
Cap Verd	3	3	3	0
Congo	3	3	6	0
Costa d'Ivori	18	12	30	-3
Egipte	12	3	18	9
Eritrea	0	0	0	0
Etiòpia	0	6	6	0
Gabon	0	0	3	0
Gàmbia	447	30	477	75
Ghana	18	6	21	0
Guinea	45	9	54	6
Guinea Equatorial	9	15	24	-3
Guinea-Bissau	12	0	9	-3
Kenya	3	3	9	0
Libèria	0	0	0	0
Líbia	6	3	9	3
Madagascar	0	3	3	0
Malawi	0	0	0	0
Mali	150	45	195	-3
Marroc, el	6432	3930	10362	1185
Maurici	0	3	0	0
Mauritània	12	6	15	0
Moçambic	3	0	3	-3
Níger	0	0	0	0
Nigèria	12	18	33	-3
República Centreafricana	0	0	0	0
República Democràtica del Congo	0	0	0	0
Ruanda	0	0	0	0
São Tomé i Príncipe	0	0	3	3
Senegal	606	123	726	33

País	Homes	Dones	Total	Var. respecte 2023
Seychelles	0	0	0	0
Sierra Leone	0	0	0	0
Somàlia	0	0	0	0
Sud-àfrica	9	9	21	6
Sudan, el	0	0	0	0
Tanzània	3	0	6	0
Togo	3	3	3	3
Tunísia	15	6	21	0
Txad	0	0	0	0
Uganda	0	0	0	0
Zàmbia	0	0	0	0
Zimbàbue	0	3	3	0
Resta d'Àfrica	3	0	6	3
Total Àfrica	8193	4434	12630	1320

País	Homes	Dones	Total	Var. respecte 2023
Argentina	441	477	918	78
Barbados	0	0	0	0
Bolívia	75	120	198	-3
Brasil	135	228	363	45
Canadà	12	12	24	3
Colòmbia	999	1383	2385	486
Costa Rica	6	6	12	-3
Cuba	108	180	285	24
Dominica	3	0	3	3
El Salvador	42	48	90	12
Equador	663	699	1362	60
Estats Units, els	57	51	111	9
Guatemala	18	27	45	15
Guyana	0	0	0	0
Haití	0	6	6	3
Hondures	240	651	891	126
Jamaica	3	0	0	-3
Mèxic	39	69	111	0
Nicaragua	63	78	141	33
Panamà	3	9	12	3
Paraguai	102	216	318	45
Perú	372	426	801	156
República Dominicana	123	195	318	6
Surinam	0	0	3	3
Trinidad i Tobago	0	0	0	0
Uruguai	129	114	246	27
Veneçuela	255	372	627	141
Xile	81	84	165	18
Resta d'Amèrica	0	0	0	-3
Total Amèrica	3969	5451	9435	1284

País	Homes	Dones	Total	Var. respecte 2023
Afganistan	3	3	9	0
Aràbia Saudita	0	0	0	0
Azerbaidjan	3	3	6	0
Bangladesh	30	15	45	12
Cambodja	0	0	0	0
Corea del Nord	0	0	0	0
Corea del Sud	0	0	3	0
Emirats Àrabs Units, els	0	0	0	0
Filipines	9	27	33	6
Iemen, el	0	0	0	0
Índia	432	144	573	69
Indonèsia	0	3	3	0
Iran	3	0	3	-3
Iraq, l'	3	3	6	0
Israel	6	3	12	3
Japó	9	6	15	-3
Jordània	3	3	6	0
Kazakhstan	0	3	6	3
Kirguizistan	0	0	0	0
Kuwait	0	0	0	0
Líban	6	6	12	3
Malàisia	0	3	3	0
Mongòlia	0	3	3	3
Myanmar	0	0	0	0
Nepal	9	3	15	0
Pakistan	1698	750	2448	84
Palestina	0	0	0	0
Singapur	0	0	0	0
Síria	6	3	9	3
Sri Lanka	0	0	0	0
Tadjikistan	0	0	0	0
Tailàndia	3	12	12	-3
Turkmenistan	0	0	0	0
Turquia	9	15	21	6
Uzbekistan	0	0	0	0
Vietnam	9	9	15	0

País	Homes	Dones	Total	Var. respecte 2023
Xina	243	234	477	9
Resta d'Àsia	6	6	9	0
Total Àsia	2490	1257	3744	192
Austràlia	6	9	15	6
Nova Zelanda	3	3	6	0
Resta d'Oceania	6	0	3	0
Total Oceania	15	12	24	6
Total	95181	92259	187437	2346
Font:				
2023-2024: Idescat, a partir del cens de població anual de l'INE				

Finalment, es mostra la mateixa taula per països segons la nacionalitat. Òbviament, les dues sèries estan relacionades, si bé s'observa que els valors tenen diferències. L'equació que les relaciona podria ser:

Població amb nacionalitat estrangera ~ població lloc de naixement – població nascuda a l'estranger nacionalitzada espanyola + població nascuda a Espanya amb nacionalitat estrangera.

Hi pot haver canvis de nacionalitat entre països diferents d'Espanya, que no es tindrien en compte en questa formulació, però entenem que per als residents a Espanya són minoritaris. Així, observem que el nombre de nascuts a l'estranger pot ser més o menys alt que el nombre dels que tenen nacionalitat estrangera en funció de la suma i la resta. El més normal és que, un cop es tenen uns anys de residència, es tendeixi a sol·licitar i aconseguir la nacionalitat espanyola, per la qual cosa els que tenen nacionalitat estrangera en serien menys. Així és en termes globals: hi ha 36.849 persones de nacionalitat estrangera i el nombre de nascuts a l'estranger són 41.199, 4.350 més que els primers. Si mirem les dades nacionalitat per nacionalitat, podem trobar comportaments molt diversos.

Per exemple, per als dos països amb més aportació, el Marroc té 10.362 nascuts al seu país i 9.417 amb nacionalitat marroquina, per la qual cosa hi ha 915 en saldo que s'haurien nacionalitzat espanyols, descomptant els que ja hagin nascut a Espanya. Per contra, pel que fa a Romania, els nascuts al seu país en són 6.516 i els que tenen nacionalitat romanesa 7.911, per la qual cosa hi hauria 1.605 més nascuts a Espanya que mantindrien la nacionalitat per sobre dels nacionalitzats espanyols. Certament, dos comportaments molt diferents.

Taula 5.10. Població segons la nacionalitat 2024

Població estrangera. Terres de l'Ebre. 2024: país de nacionalitat / sexe			
	Homes	Dones	Total
Albània	36	21	60
Alemanya	276	282	561
Andorra	6	3	9
Armènia	9	9	18
Àustria	9	9	18
Bielorússia	21	36	54
Bèlgica	144	135	279
Bòsnia i Hercegovina	3	3	6
Bulgària	237	189	426
Croàcia	6	3	12
Dinamarca	9	6	18
Eslovàquia	57	63	120
Eslovènia	3	0	3
Estònia	0	6	6
Finlàndia	3	9	12
França	393	354	747
Geòrgia	12	15	27
Grècia	0	6	9
Hongria	24	21	45
Irlanda	51	42	93
Islàndia	0	3	3
Itàlia	285	231	516

Letònia	9	18	27
Liechtenstein	0	0	0
Lituània	159	225	384
Luxemburg	3	3	6
Macedònia del Nord	0	0	0
Malta	0	3	3
Moldàvia	264	321	585
Montenegro	3	0	6
Noruega	6	0	6
Països Baixos	240	210	450
Polònia	111	144	255
Portugal	96	75	174
Regne Unit	831	750	1581
Romania	3894	4020	7911
Rússia	126	201	327
Sèrbia	9	6	15
Suècia	9	15	24
Suïssa	138	162	297
Txèquia	30	42	72
Ucraïna	405	528	930
Xipre	0	0	0
Resta d'Europa	3	3	3
Algèria	342	210	549
Angola	0	3	3
Benín	0	0	3
Botswana	0	0	0
Burkina Faso	6	0	3
Burundi	0	0	0
Camerun	3	0	0
Cap Verd	0	0	3
Congo	3	3	0
Costa d'Ivori	21	12	30
Egipte	9	3	12
Eritrea	0	0	0
Etiòpia	0	0	0
Gabon	0	3	3
Gàmbia	444	42	486
Ghana	18	3	18
Guinea	39	6	45
Guinea Equatorial	9	6	9
Guinea-Bissau	9	0	12
Kenya	3	3	6
Libèria	0	0	0

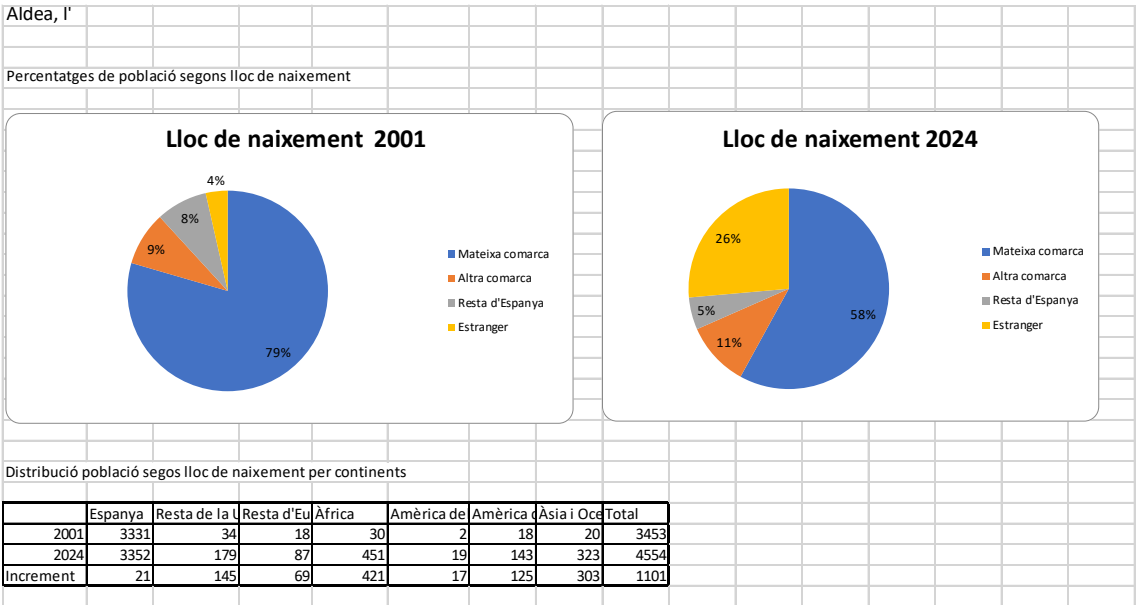
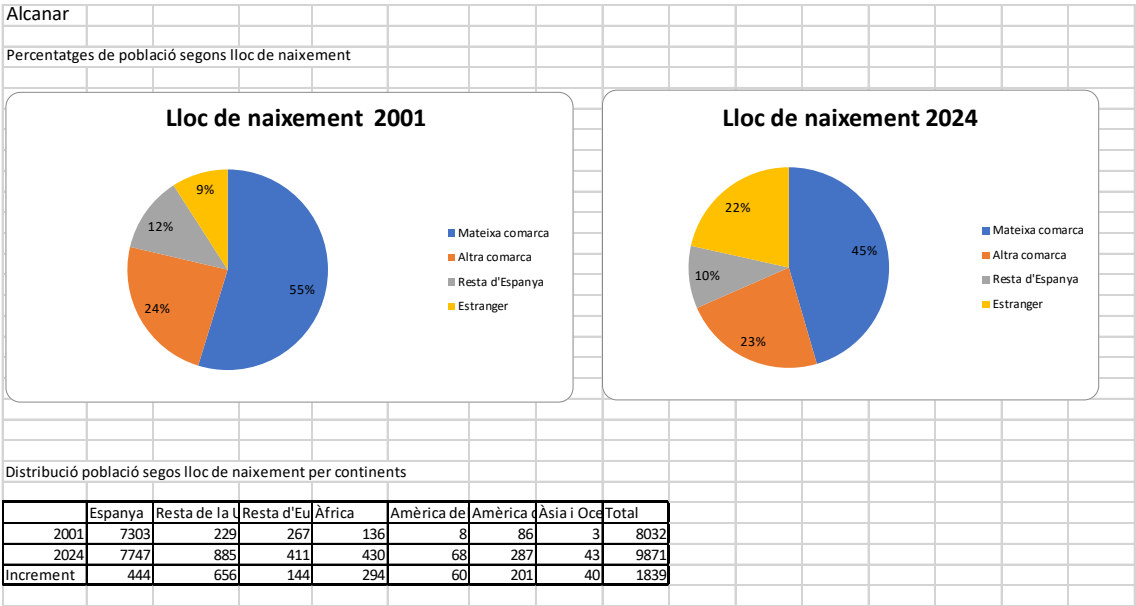
Líbia	6	3	6
Madagascar	0	3	3
Malawi	0	0	0
Mali	150	60	210
Marroc, el	5664	3756	9417
Maurici	0	3	0
Mauritània	12	6	18
Moçambic	0	0	0
Níger	0	0	0
Nigèria	12	15	27
República Centreafricana	0	0	0
República Democràtica del Congo	0	0	0
Ruanda	0	0	0
São Tomé i Príncipe	0	0	0
Senegal	600	144	744
Seychelles	0	0	0
Sierra Leone	0	0	0
Somàlia	0	0	0
Sud-àfrica	6	6	12
Sudan, el	0	0	0
Tanzània	6	0	3
Togo	3	0	0
Tunísia	15	6	21
Txad	0	0	0
Uganda	0	0	0
Zàmbia	0	0	0
Zimbàbue	0	0	0
Resta d'Àfrica	0	0	0
Argentina	192	201	387
Barbados	0	0	0
Bolívia	30	51	84
Brasil	99	156	258
Canadà	12	9	21
Colòmbia	759	960	1722
Costa Rica	3	3	3
Cuba	54	81	135
Dominica	3	3	3
El Salvador	33	39	75
Equador	261	207	465
Estats Units d'Amèrica	51	45	93
Guatemala	9	21	30
Guyana	0	0	0

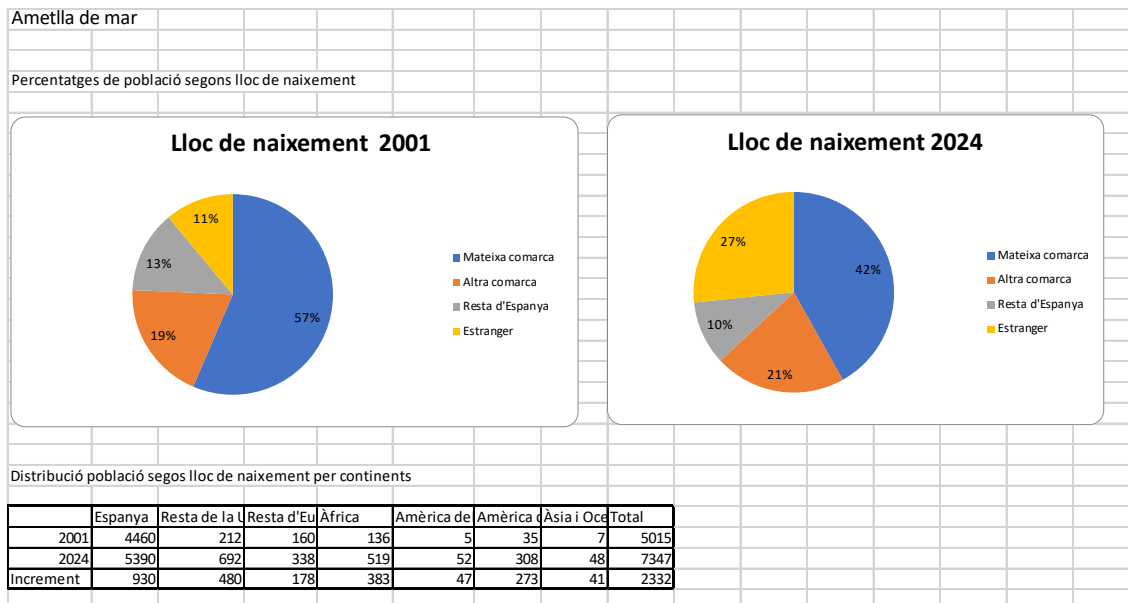
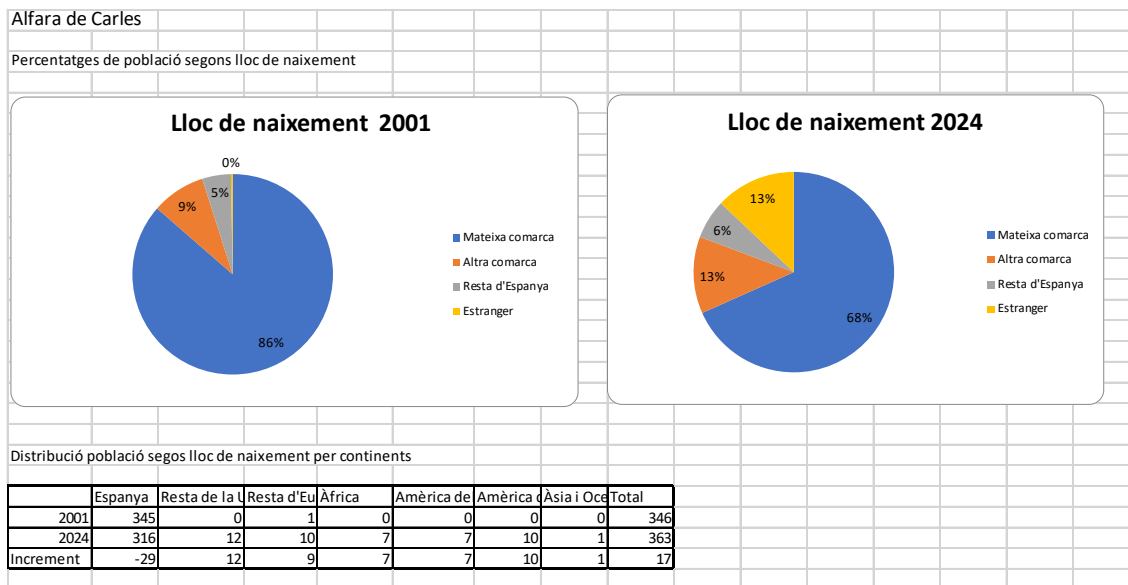
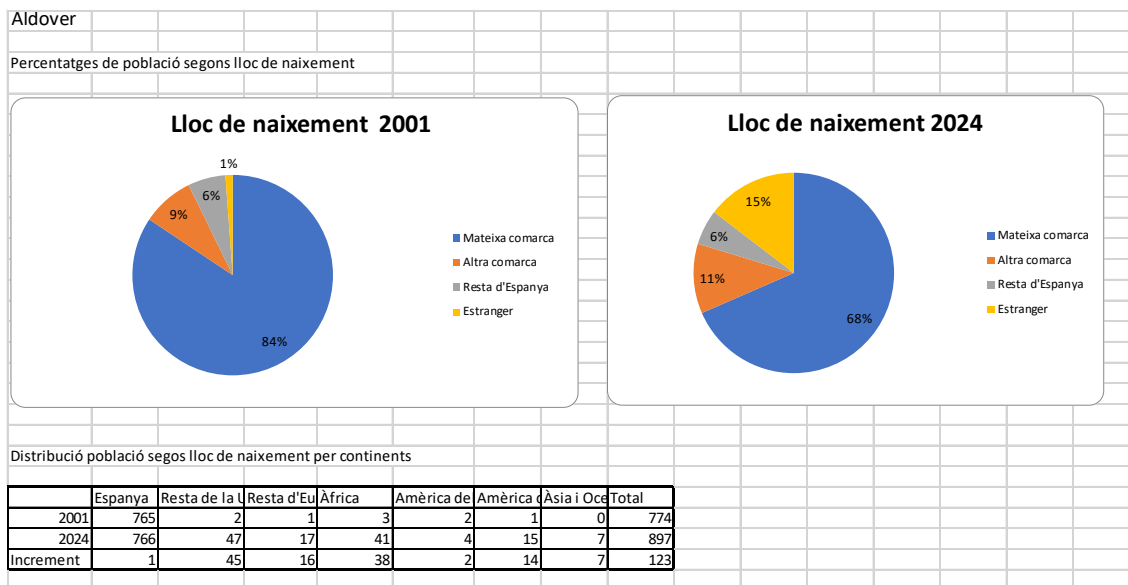
Haití	0	3	3
Hondures	225	546	768
Jamaica	0	0	0
Mèxic	12	30	42
Nicaragua	48	57	102
Panamà	3	3	6
Paraguai	75	162	234
Perú	237	273	507
República Dominicana	57	63	120
Surinam	0	0	0
Trinidad i Tobago	0	0	0
Uruguai	42	33	78
Veneçuela	177	243	423
Xile	27	45	75
Resta d'Amèrica	0	0	0
Afganistan	3	3	6
Aràbia Saudita	0	0	0
Azerbaidjan	3	0	3
Bangladesh	24	15	39
Cambodja	0	0	0
Corea del Nord	0	0	0
Corea del Sud	0	3	0
Emirats Àrabs Units, els	0	0	0
Filipines	6	15	21
Iemen, el	0	0	0
Índia	417	141	558
Indonèsia	0	0	0
Iran	0	0	0
Iraq, l'	3	3	6
Israel	9	3	12
Japó	12	6	18
Jordània	0	3	3
Kazakhstan	0	3	6
Kirguizistan	0	0	0
Kuwait	0	0	0
Líban	0	3	6
Malàisia	0	0	0
Mongòlia	0	3	3
Myanmar	0	0	0
Nepal	6	3	12
Pakistan	1449	711	2163
Palestina	0	0	0
Singapur	0	0	3

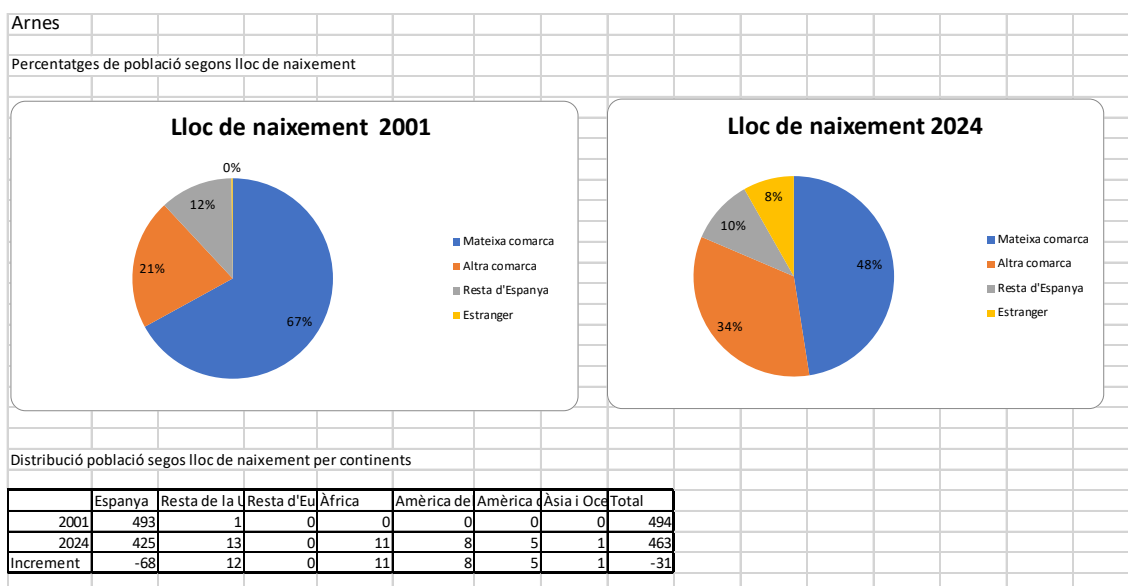
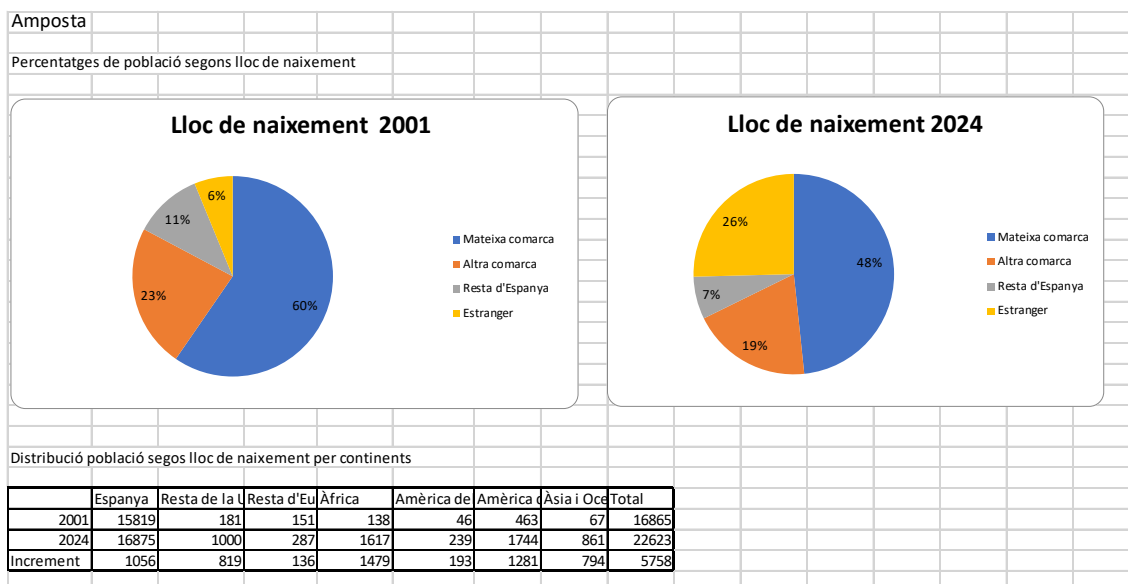
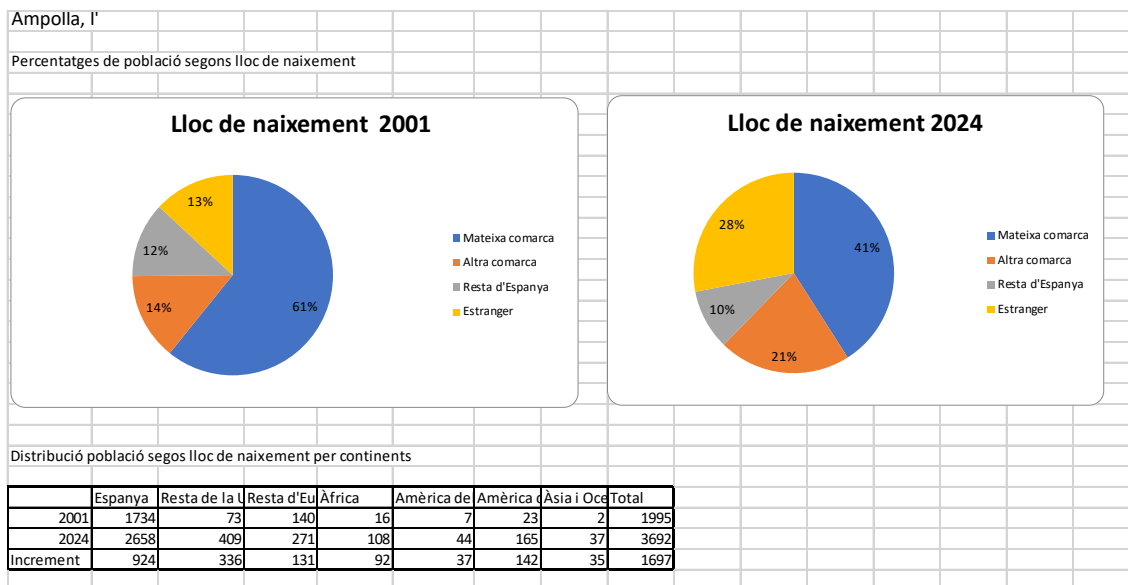
Síria	0	0	3
Sri Lanka	0	0	0
Tadjikistan	0	0	0
Tailàndia	0	9	9
Turkmenistan	0	0	0
Turquia	3	12	15
Uzbekistan	0	0	0
Vietnam	12	9	18
Xina	294	255	549
Resta d'Àsia	0	3	3
Austràlia	3	0	3
Nova Zelanda	3	3	9
Resta d'Oceania	3	0	0
Apàtrides	3	3	3
Total	19953	16899	36849

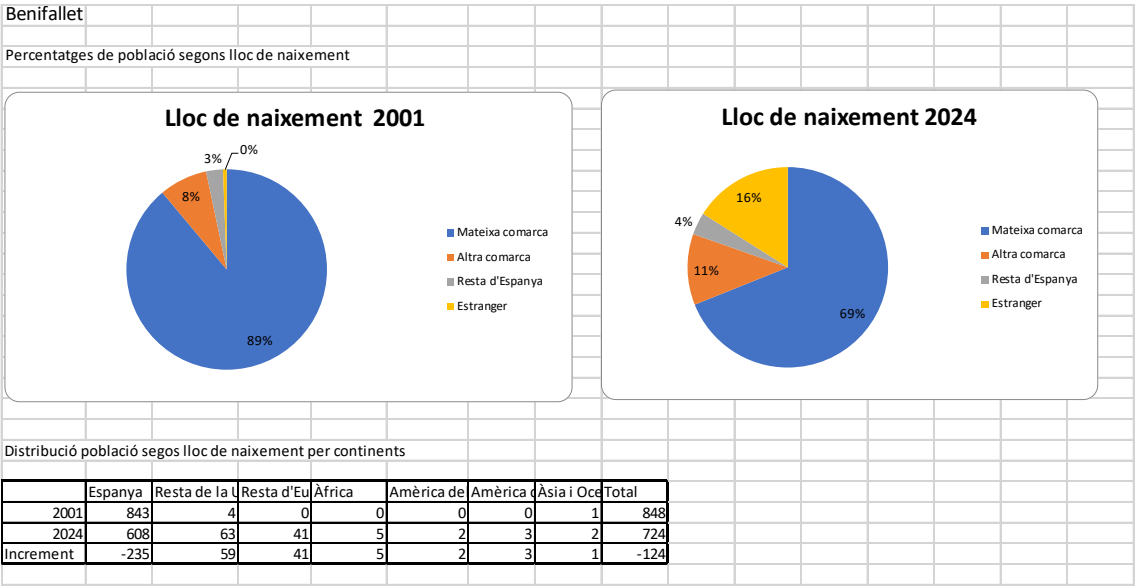
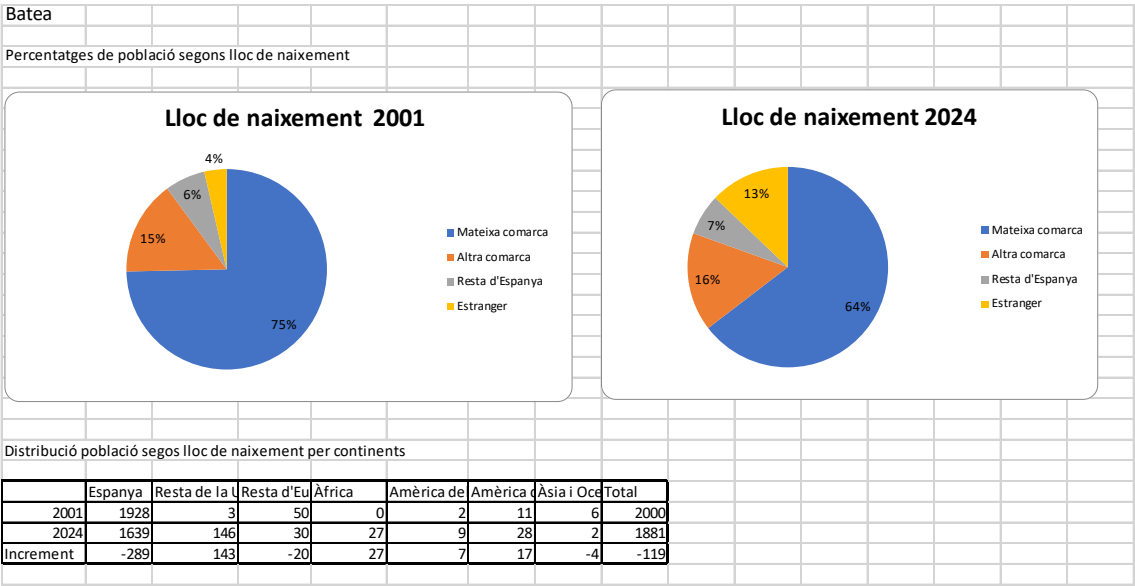
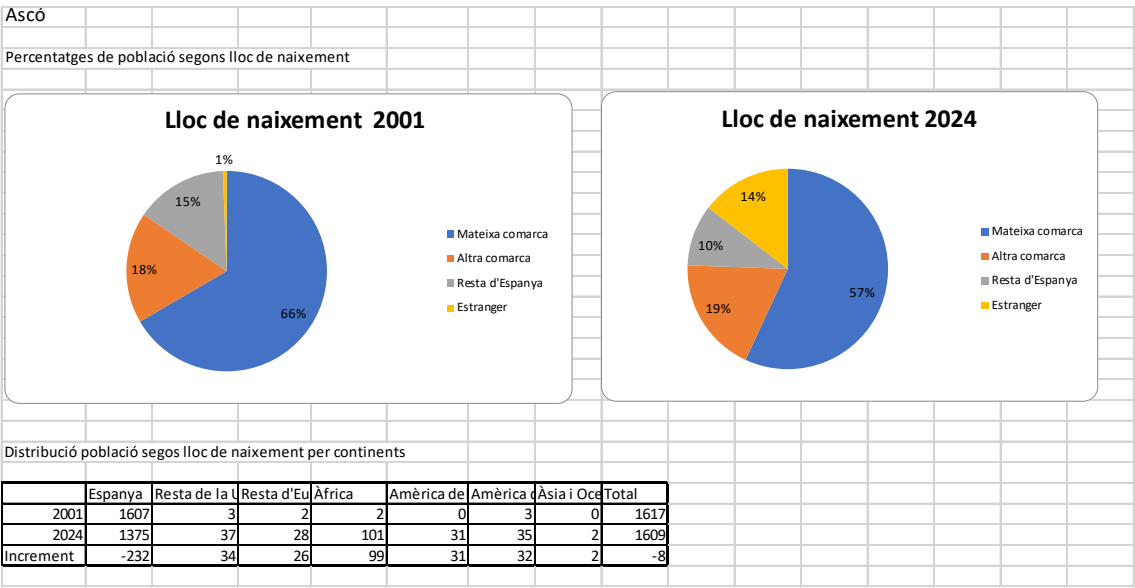
Font: Idescat, a partir del cens de població anual de l'INE

ANNEX 1. Dades de composició i evolució de la població municipal

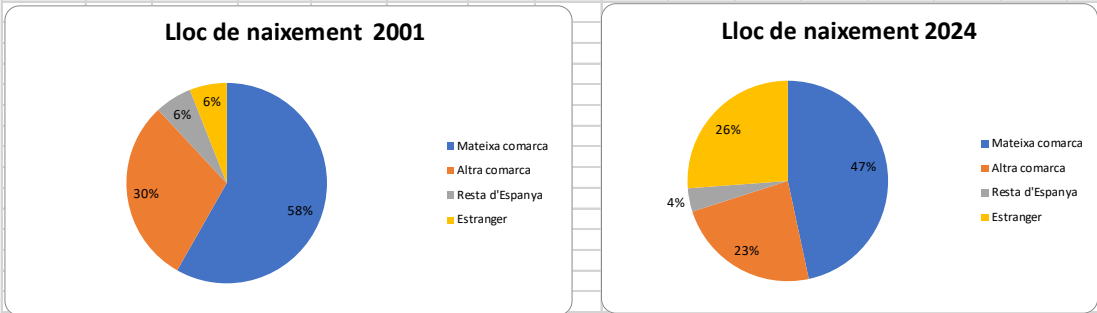

Benissanet

Percentatges de població segons lloc de naixement

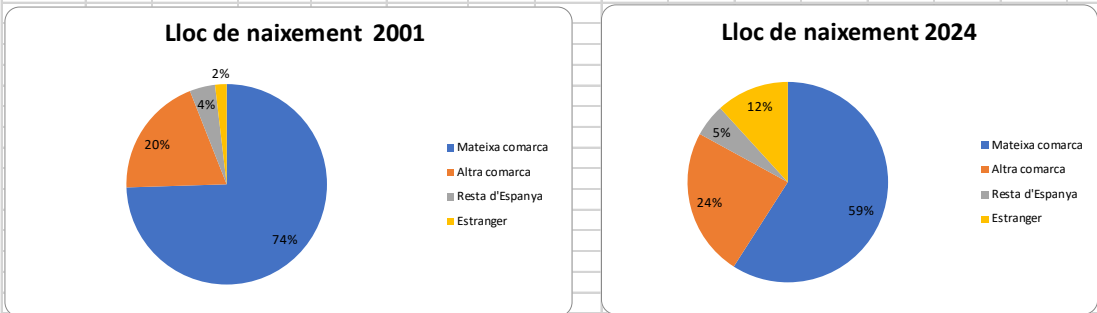

Distribució població segons lloc de naixement per continents

	Espanya	Resta de la UE	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica de l'Orient	Amèrica de l'Occident	Àsia i Oceania	Total
2001	990	12	18	26	3	0	4	1053
2024	880	84	22	140	5	27	34	1192
Increment	-110	72	4	114	2	27	30	139

Bot

Percentatges de població segons lloc de naixement

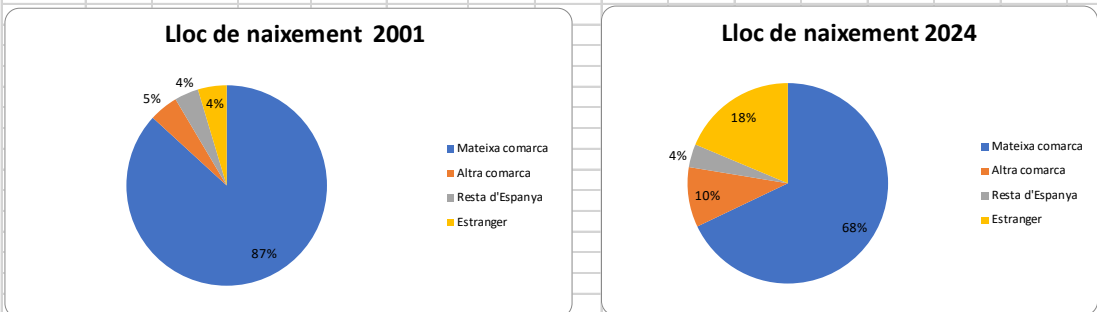

Distribució població segons lloc de naixement per continents

	Espanya	Resta de la UE	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica de l'Orient	Amèrica de l'Occident	Àsia i Oceania	Total
2001	789	0	8	0	0	5	2	804
2024	487	10	2	0	4	8	41	552
Increment	-302	10	-6	0	4	3	39	-252

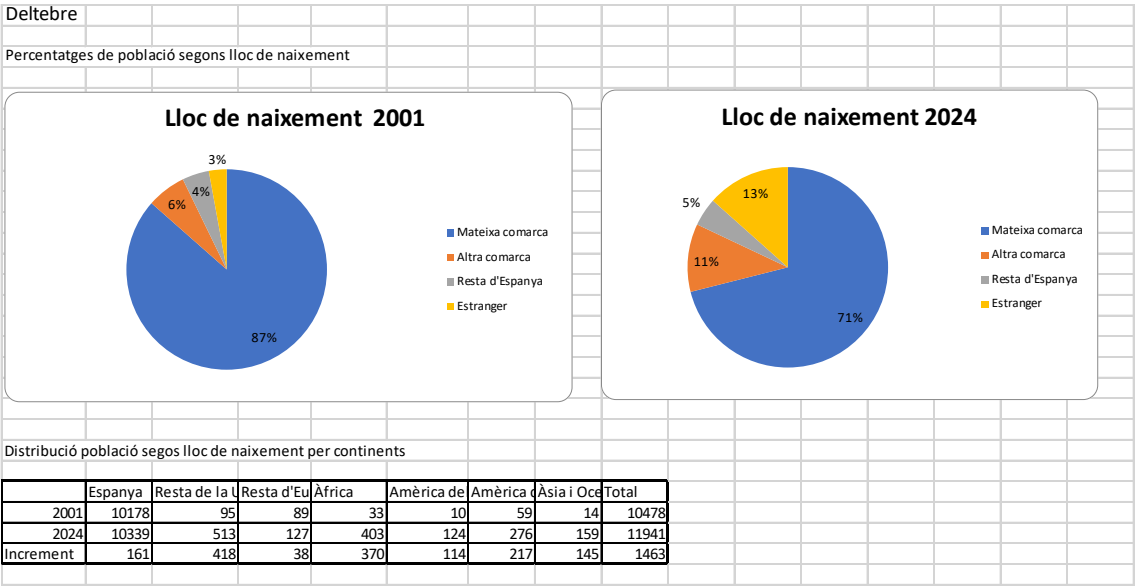
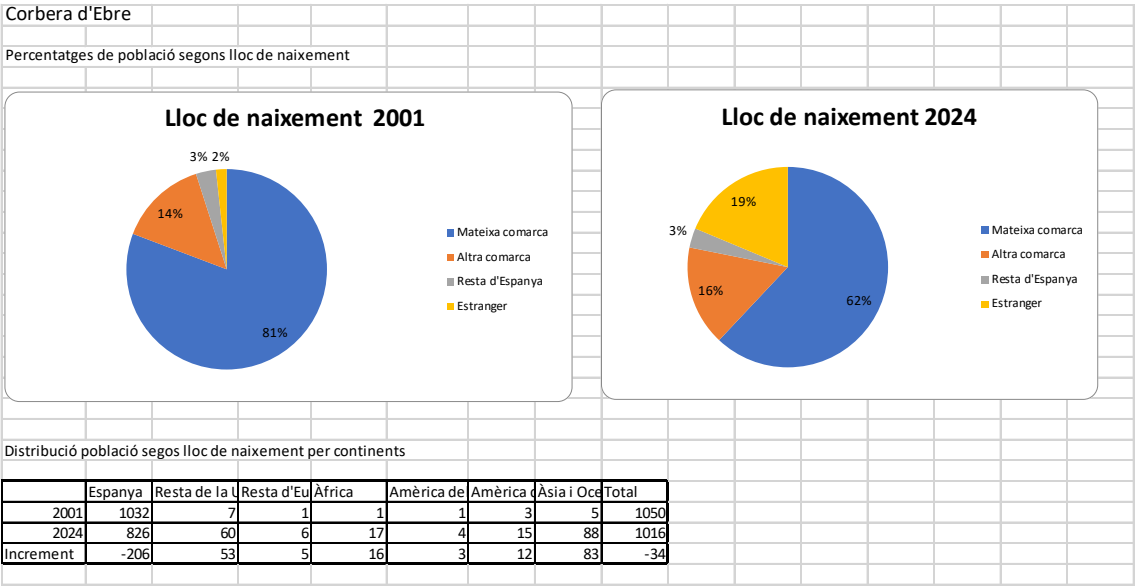
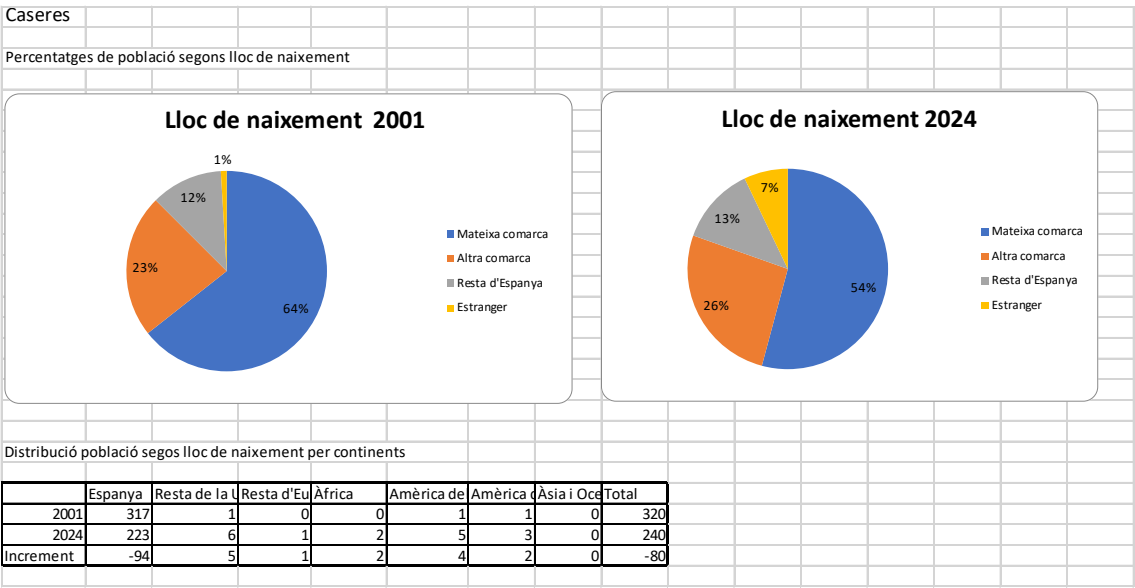
Camaries

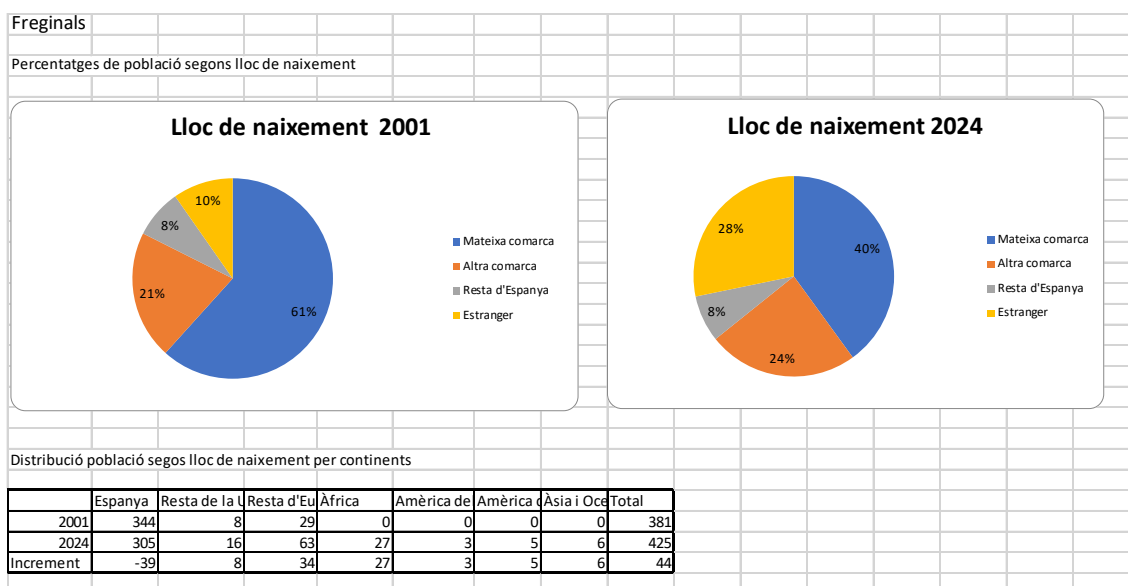
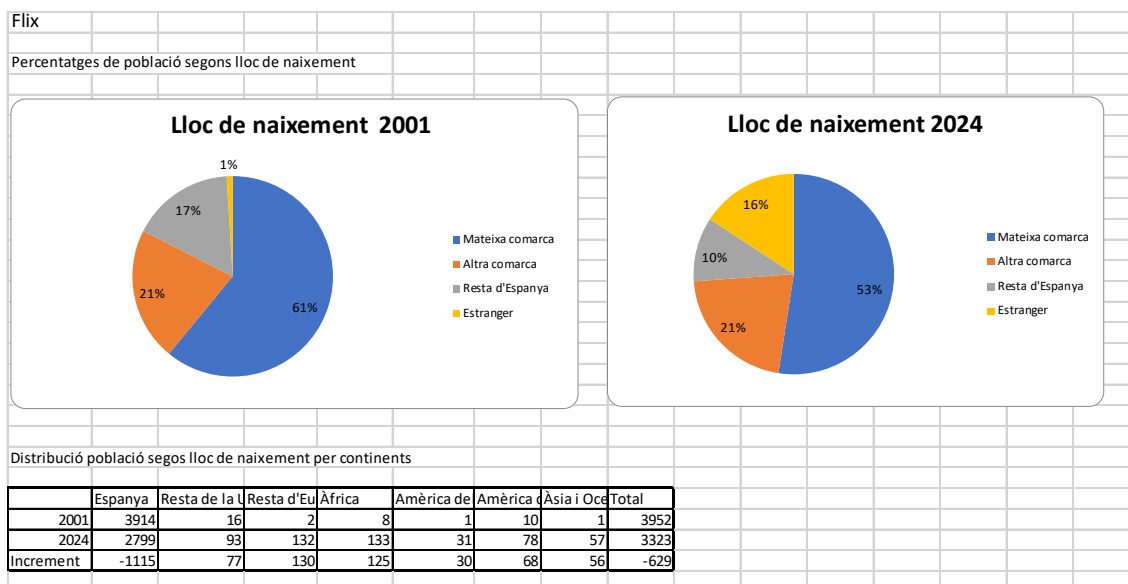
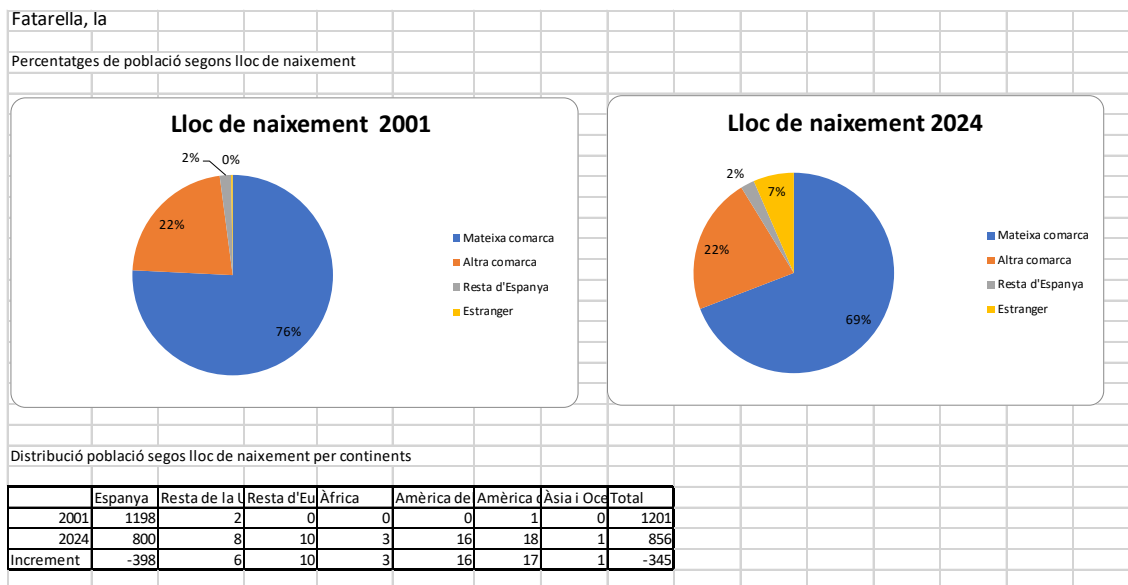
Percentatges de població segons lloc de naixement

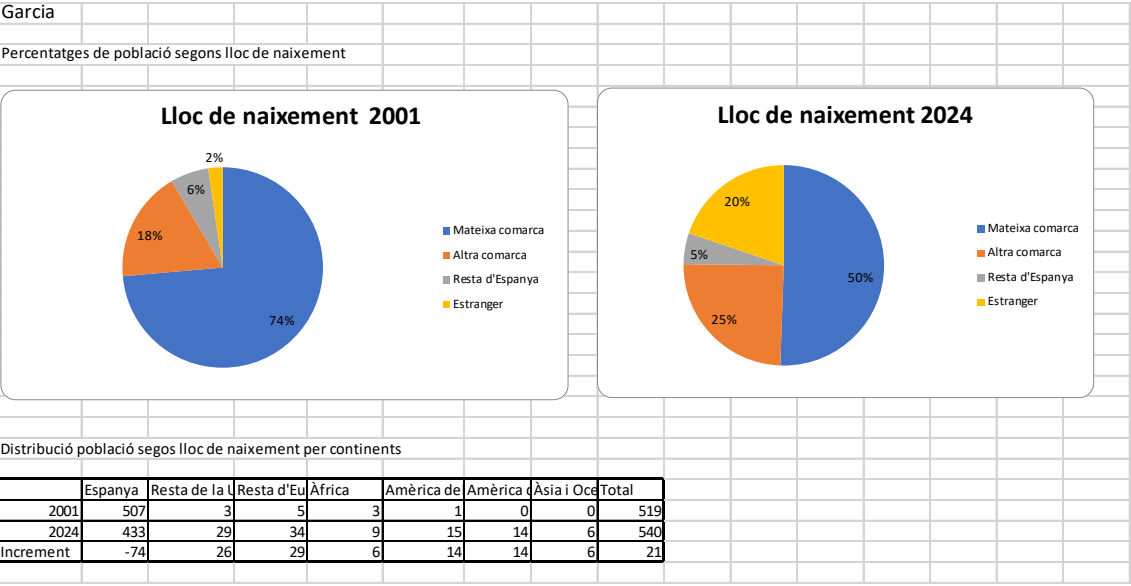
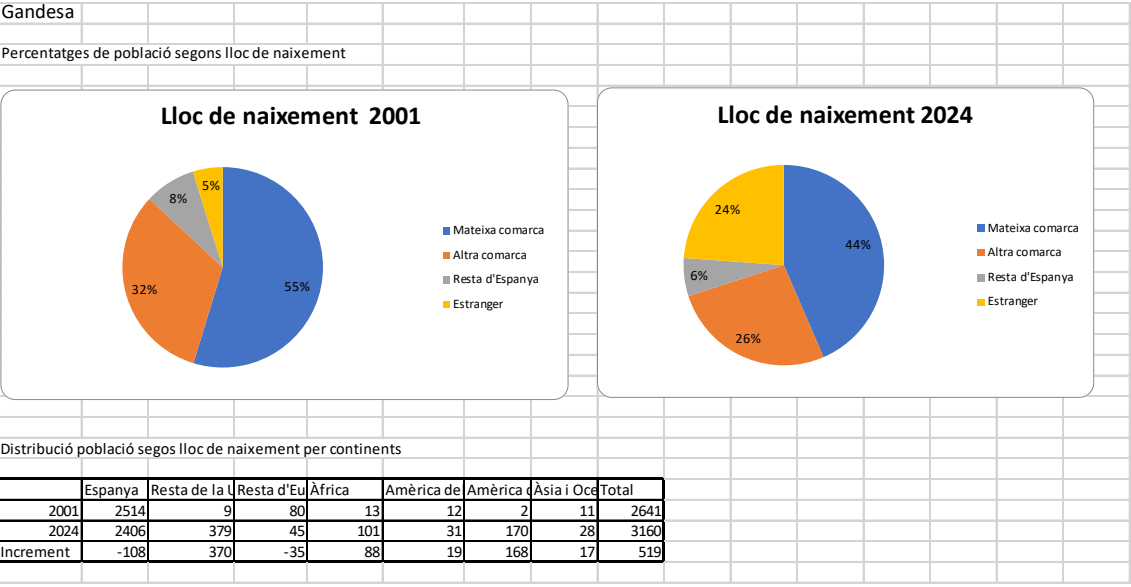
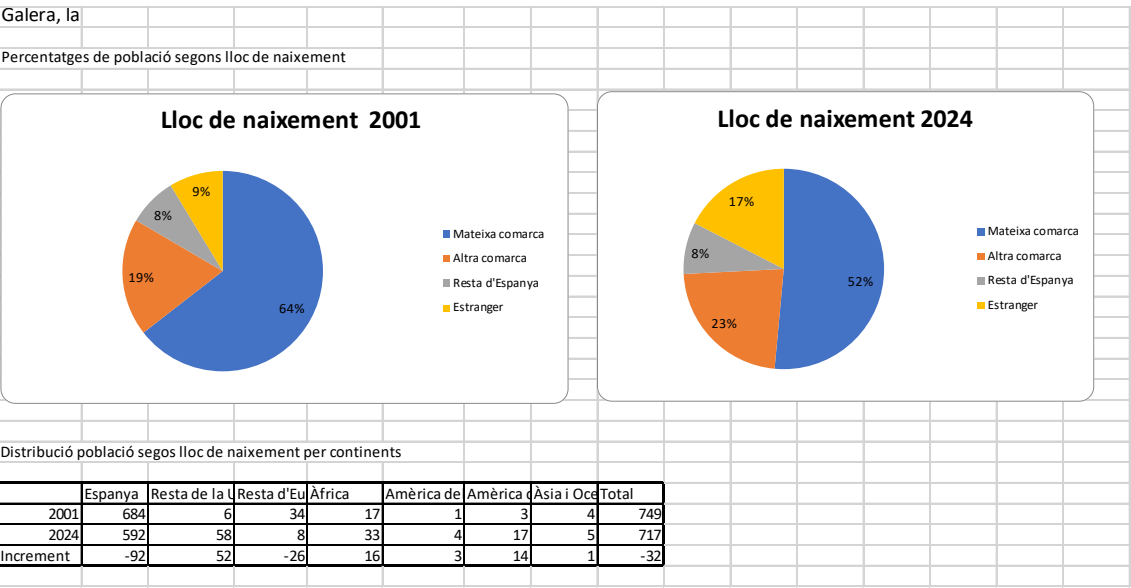

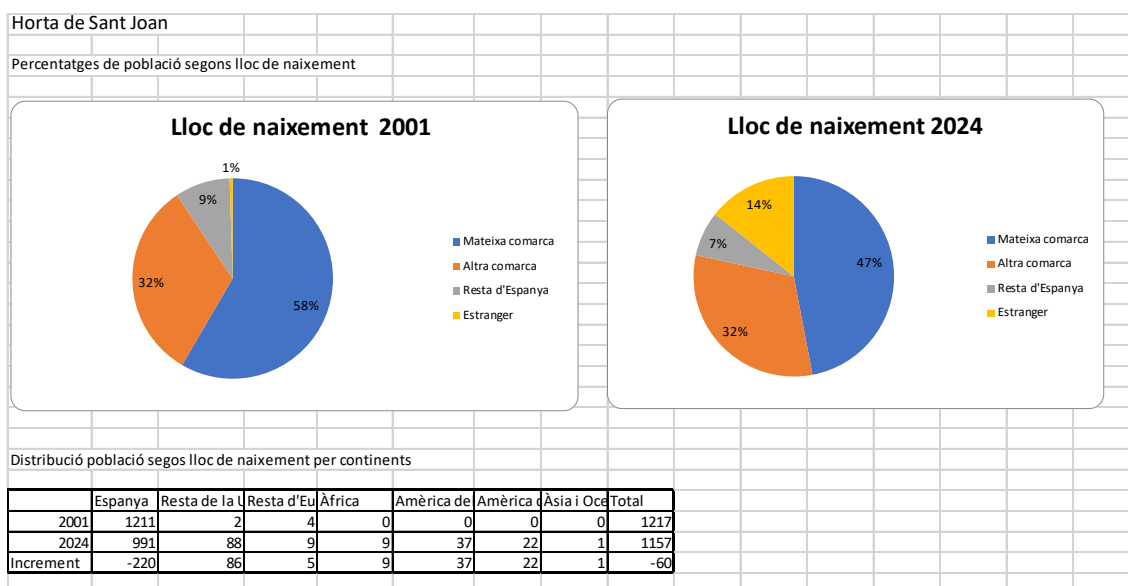
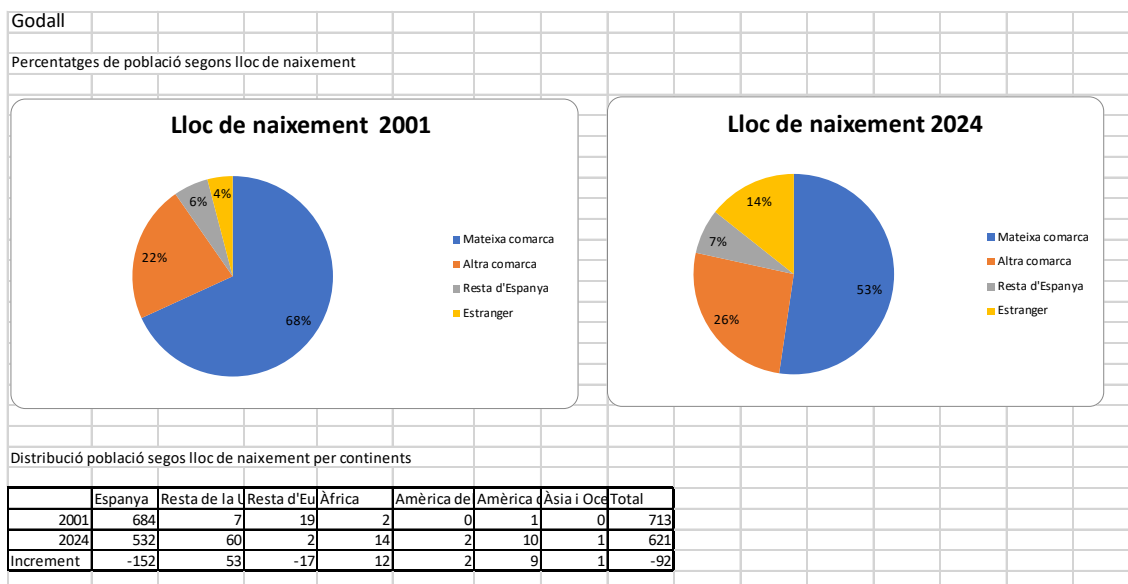
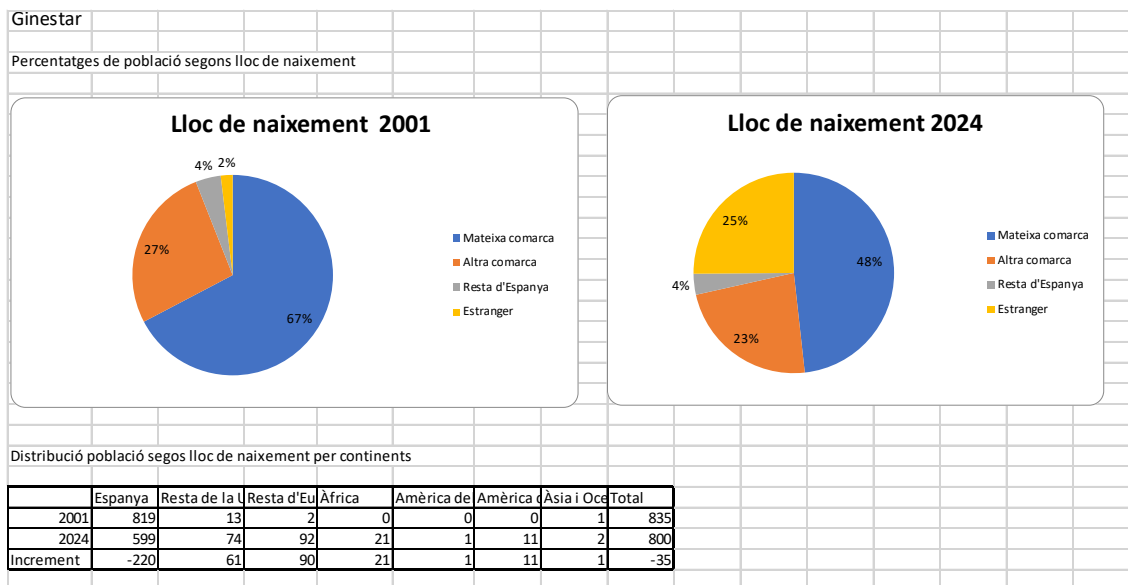
Distribució població segons lloc de naixement per continents

	Espanya	Resta de la UE	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica de l'Orient	Amèrica de l'Occident	Àsia i Oceania	Total
2001	2777	13	75	33	1	12	1	2912
2024	2788	251	66	170	16	118	19	3428
Increment	11	238	-9	137	15	106	18	516

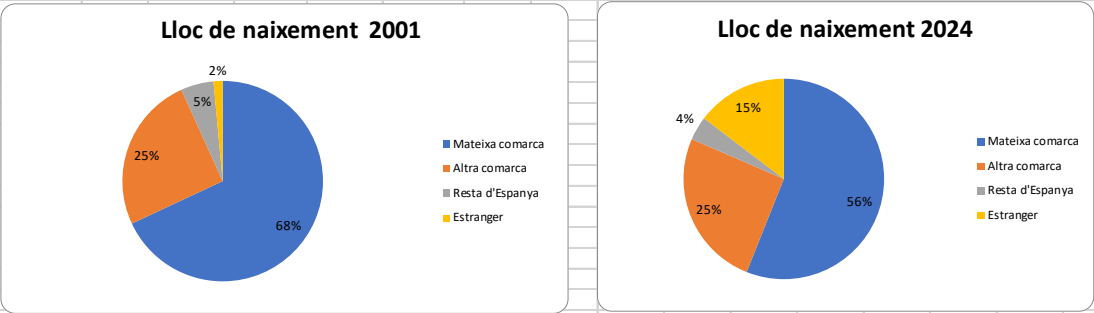

Mas de Barberans

Percentatges de població segons lloc de naixement

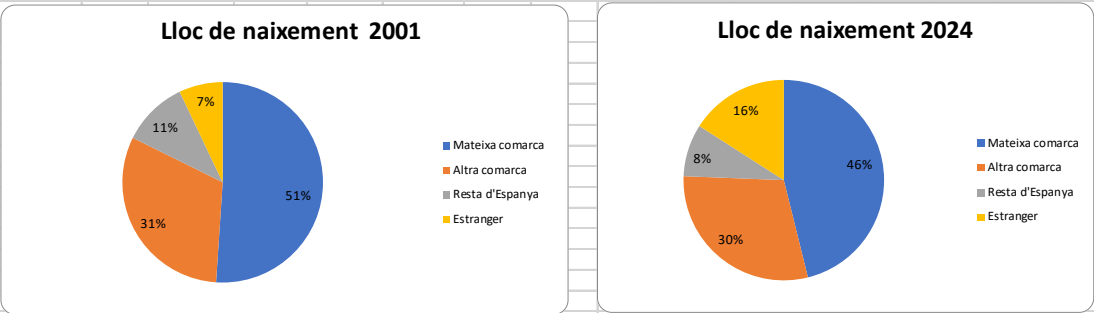

Distribució població segos lloc de naixement per continents

	Espanya	Resta de la U	Resta d'Eu	Àfrica	Amèrica de	Amèrica d	Àsia i Oce	Total
2001	672	2	2	0	0	6	0	682
2024	466	53	10	8	1	7	1	546
Increment	-206	51	8	8	1	1	1	-136

Masdenverge

Percentatges de població segons lloc de naixement

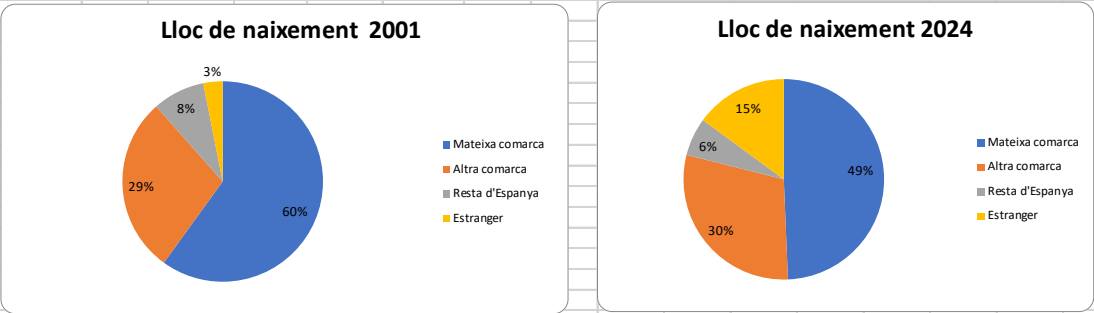

Distribució població segos lloc de naixement per continents

	Espanya	Resta de la U	Resta d'Eu	Àfrica	Amèrica de	Amèrica d	Àsia i Oce	Total
2001	883	4	5	15	0	43	0	950
2024	966	32	14	94	6	32	5	1149
Increment	83	28	9	79	6	-11	5	199

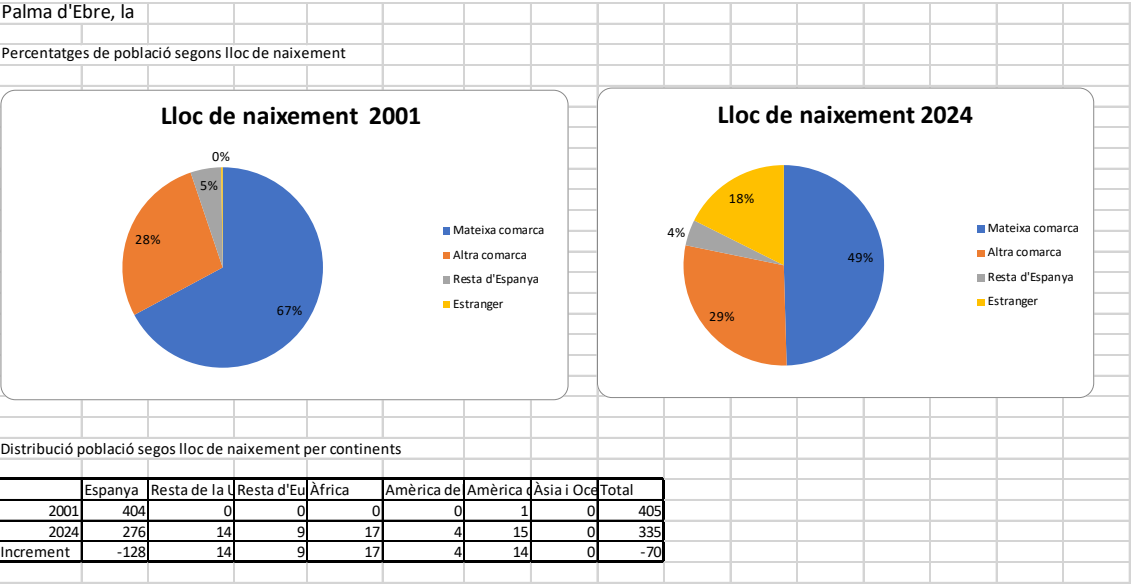
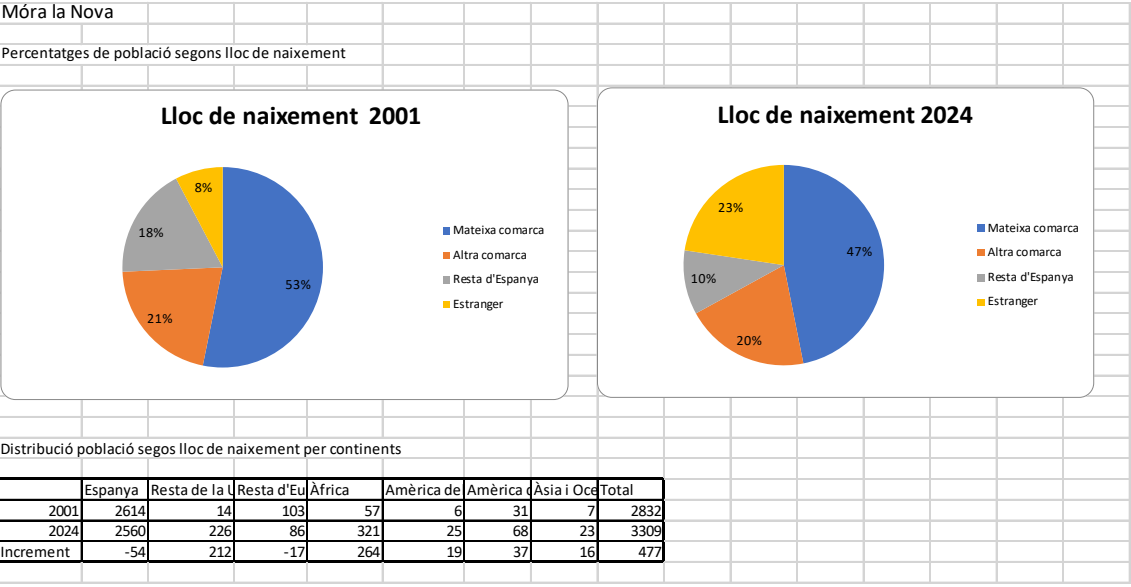
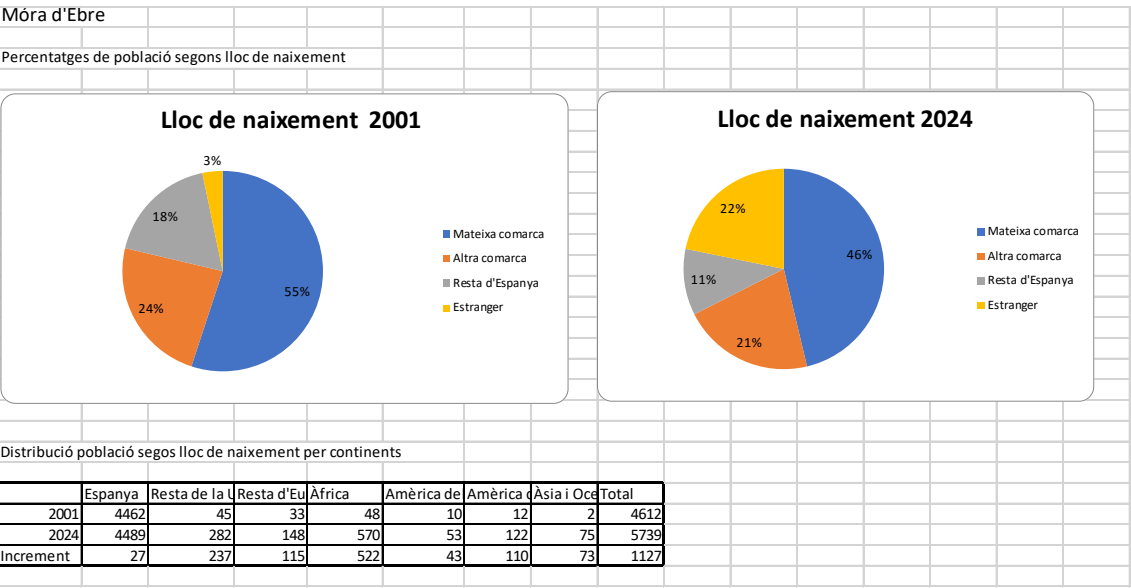
Miravet

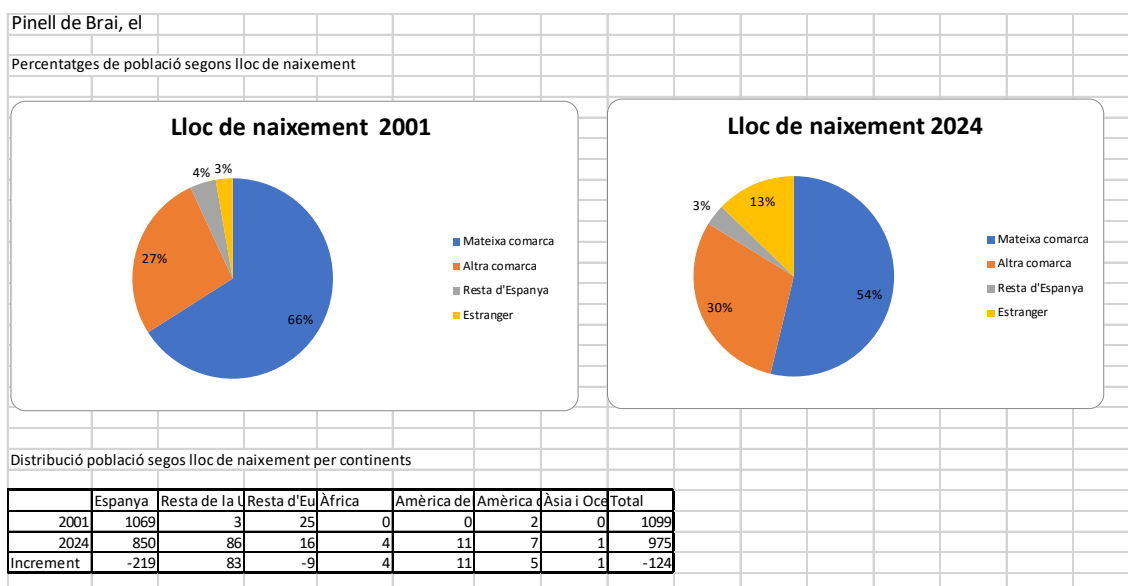
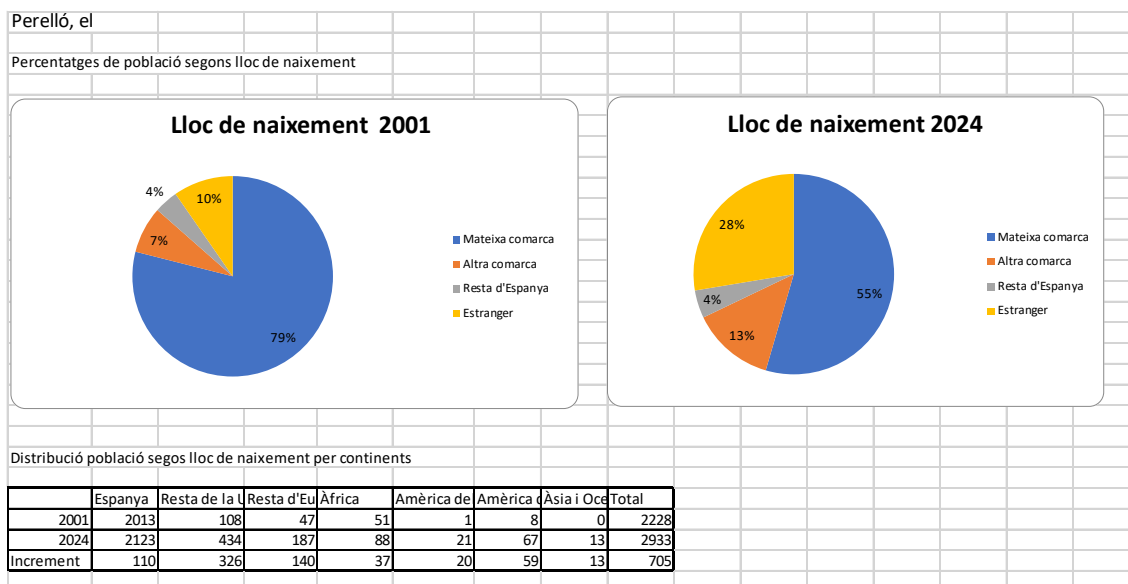
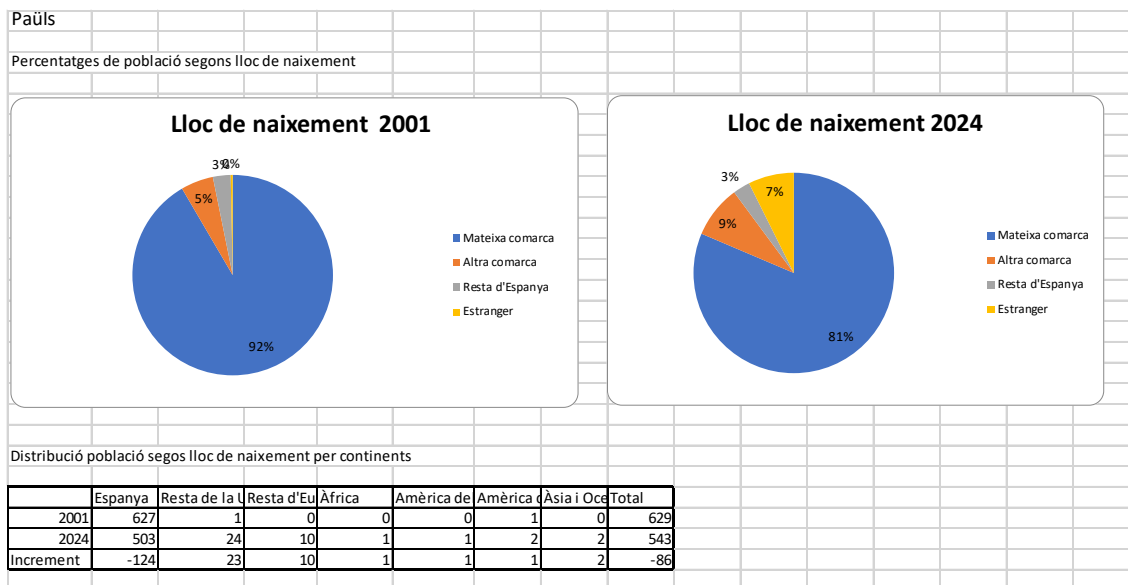
Percentatges de població segons lloc de naixement

Distribució població segos lloc de naixement per continents

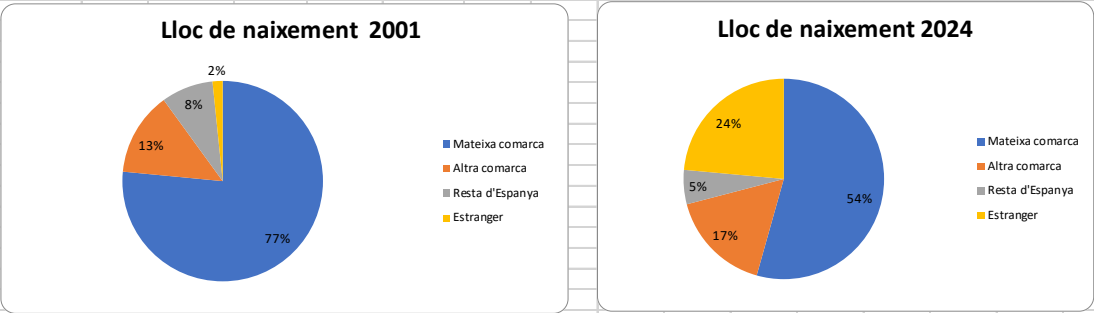
	Espanya	Resta de la U	Resta d'Eu	Àfrica	Amèrica de	Amèrica d	Àsia i Oce	Total
2001	748	11	5	2	1	5	0	772
2024	580	21	13	53	2	7	7	683
Increment	-168	10	8	51	1	2	7	-89

Pobla de Massaluça, la

Percentatges de població segons lloc de naixement

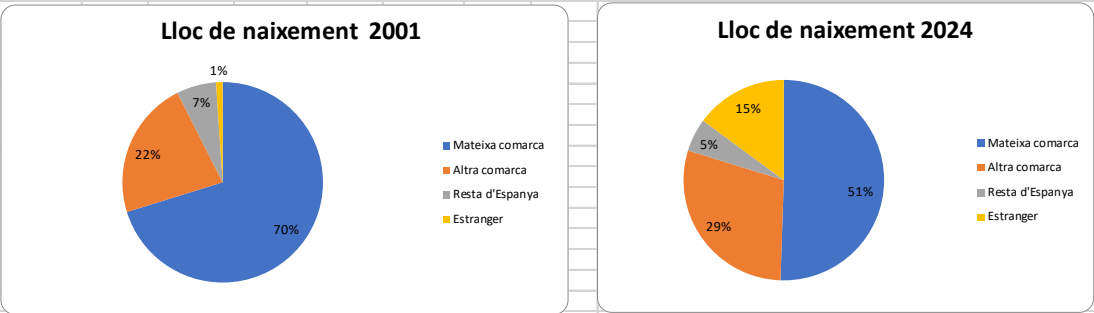

Distribució població segons lloc de naixement per continents

	Espanya	Resta de la UE	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica de l'Orient	Amèrica de l'Occident	Àsia i Oceania	Total
2001	423	1	0	6	0	0	0	430
2024	263	17	1	5	13	45	0	344
Increment	-160	16	1	-1	13	45	0	-86

Prat de Comte

Percentatges de població segons lloc de naixement

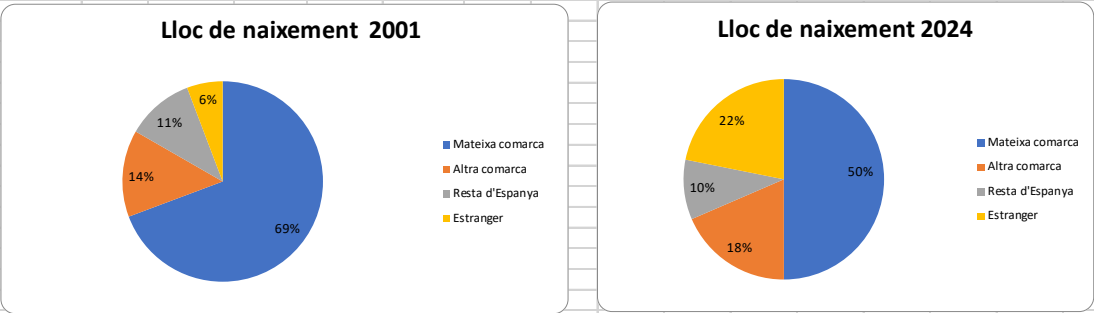

Distribució població segons lloc de naixement per continents

	Espanya	Resta de la UE	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica de l'Orient	Amèrica de l'Occident	Àsia i Oceania	Total
2001	186	0	0	0	2	0	0	188
2024	160	2	0	2	24	0	0	188
Increment	-26	2	0	2	22	0	0	0

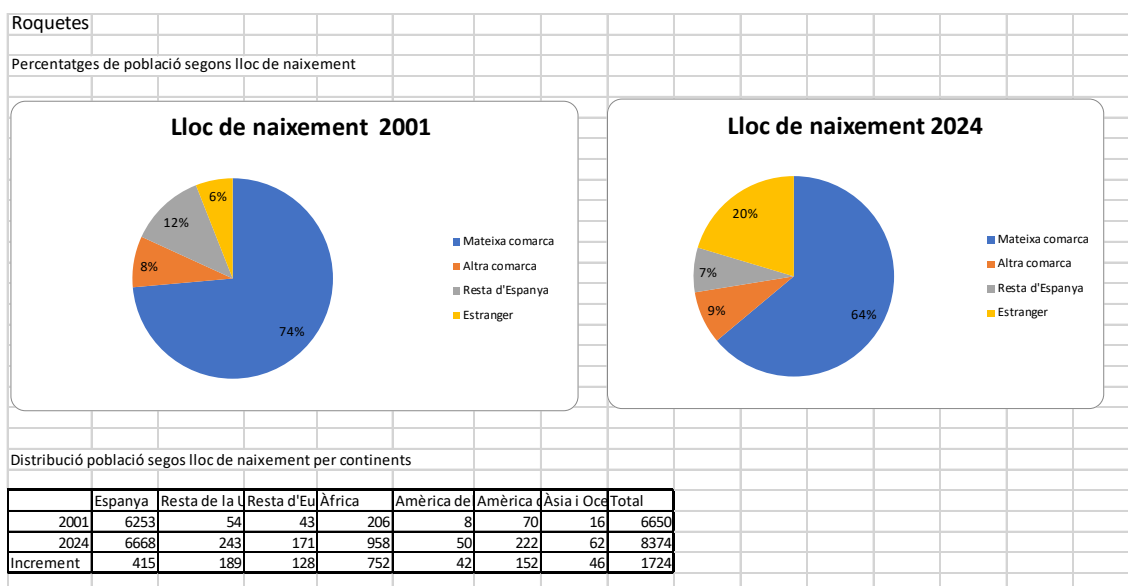
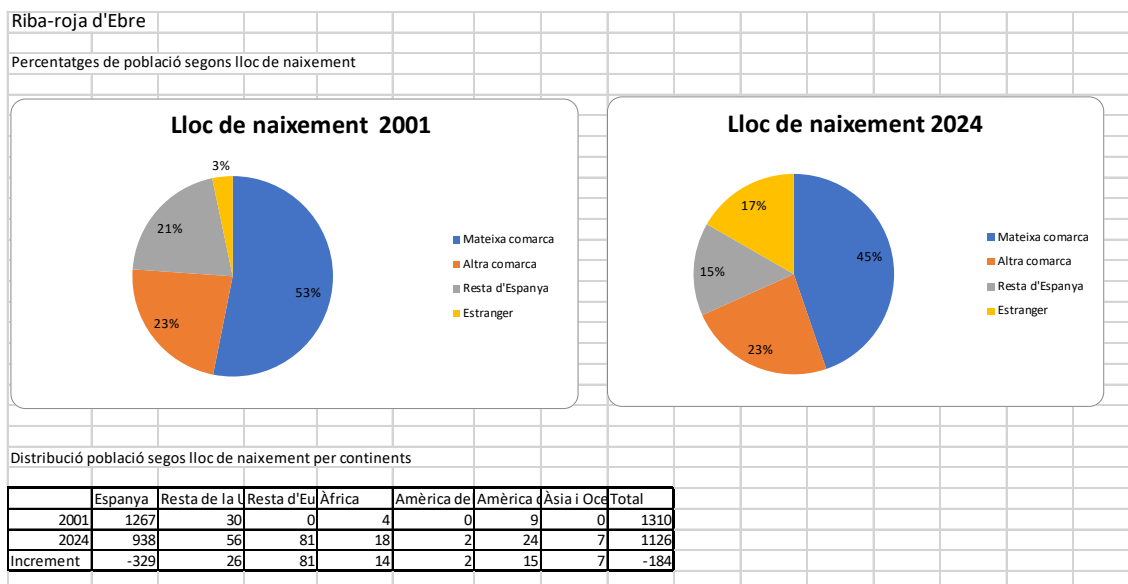
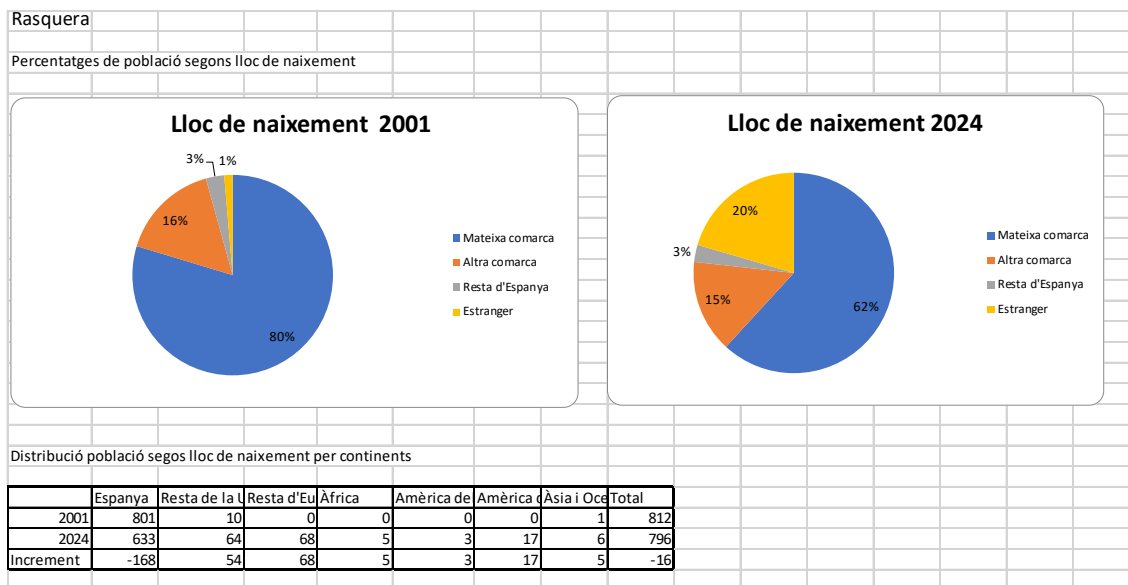
Ràpita, la

Percentatges de població segons lloc de naixement

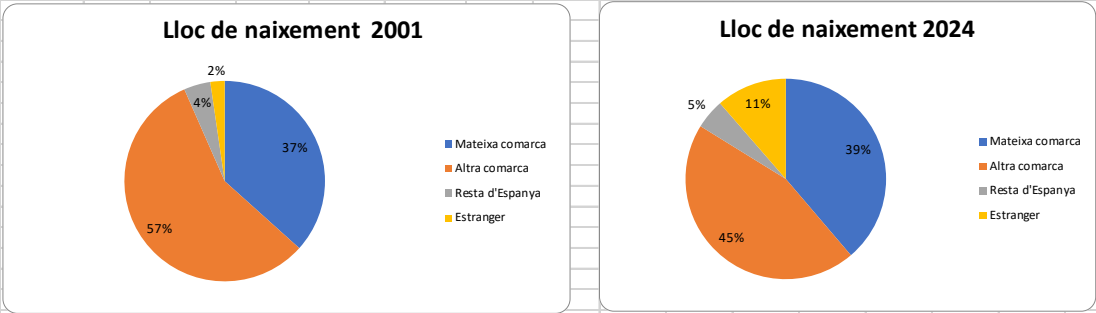
Distribució població segons lloc de naixement per continents

	Espanya	Resta de la UE	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica de l'Orient	Amèrica de l'Occident	Àsia i Oceania	Total
2001	10904	140	186	150	8	170	14	11572
2024	12349	1231	286	701	220	877	138	15802
Increment	1445	1091	100	551	212	707	124	4230

Sant Jaume d'Enveja

Percentatges de població segons lloc de naixement

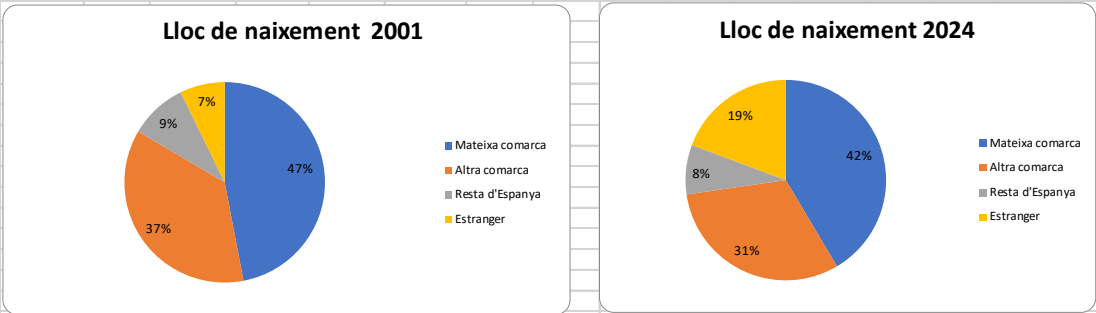

Distribució població segos lloc de naixement per continents

	Espanya	Resta de la U	Resta d'Eu	Àfrica	Amèrica de	Amèrica d	Àsia i Oce	Total
2001	3233	17	22	15	1	13	8	3309
2024	3253	85	43	130	52	89	19	3671
Increment	20	68	21	115	51	76	11	362

Santa Bàrbara

Percentatges de població segons lloc de naixement

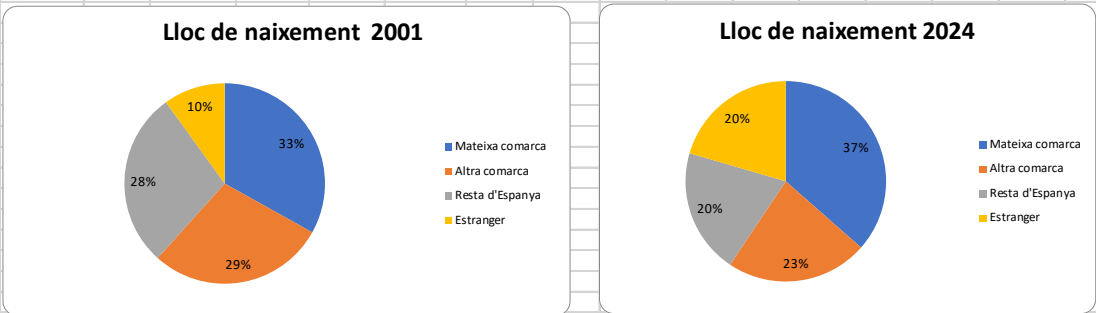

Distribució població segos lloc de naixement per continents

	Espanya	Resta de la U	Resta d'Eu	Àfrica	Amèrica de	Amèrica d	Àsia i Oce	Total
2001	3152	22	38	122	13	47	4	3398
2024	3082	257	34	302	20	104	20	3819
Increment	-70	235	-4	180	7	57	16	421

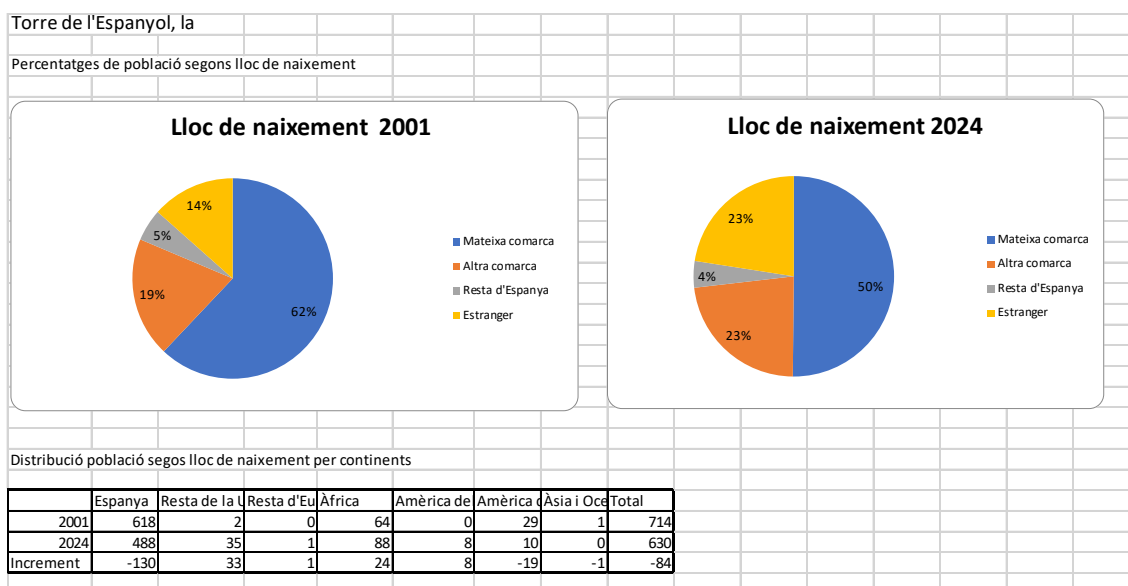
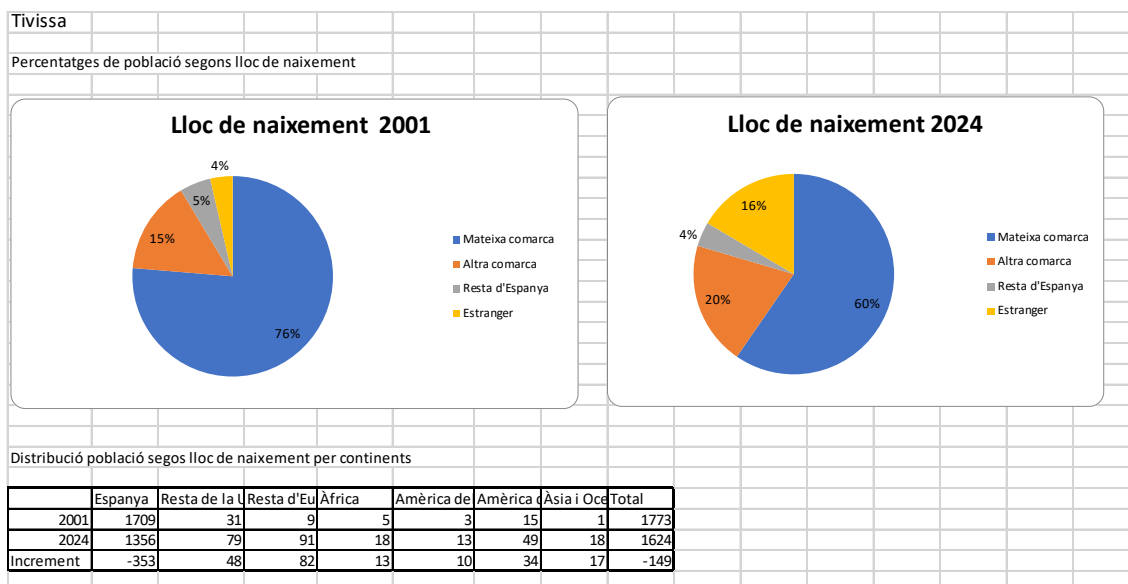
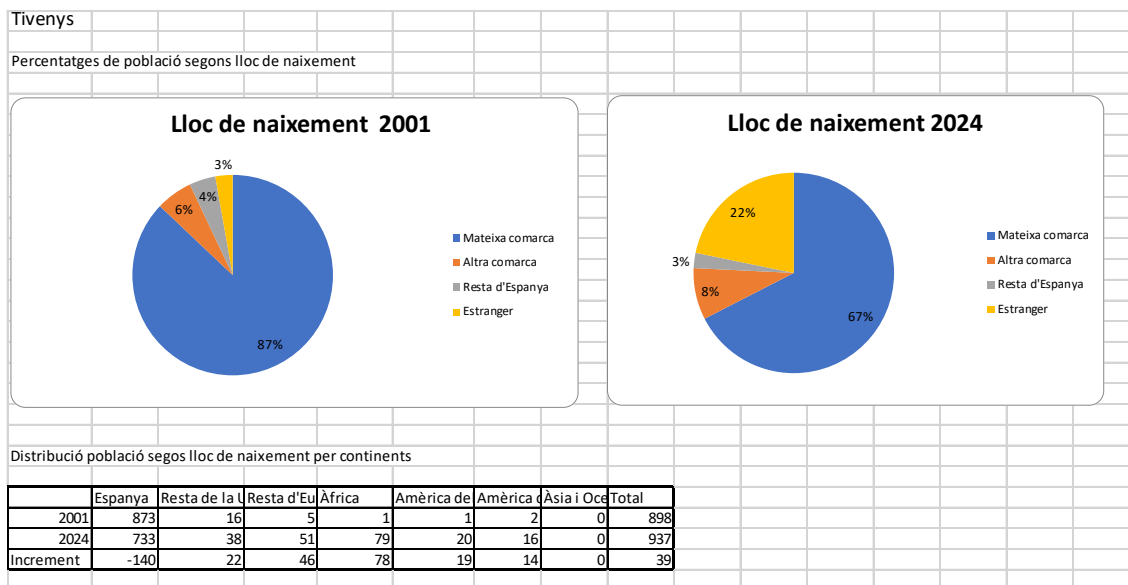
Sénia, la

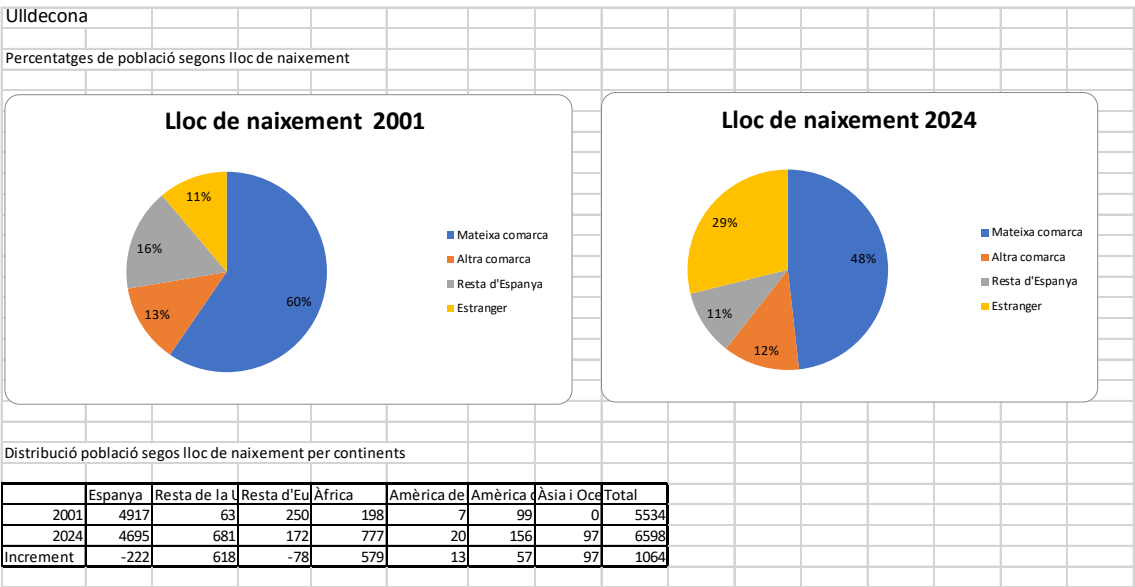
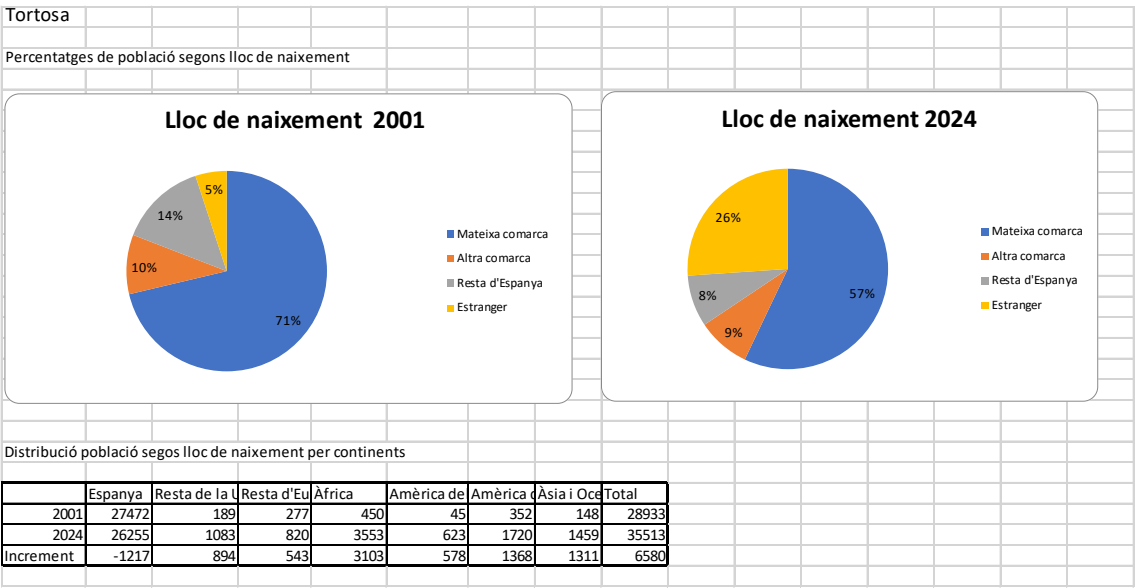
Percentatges de població segons lloc de naixement

Distribució població segos lloc de naixement per continents

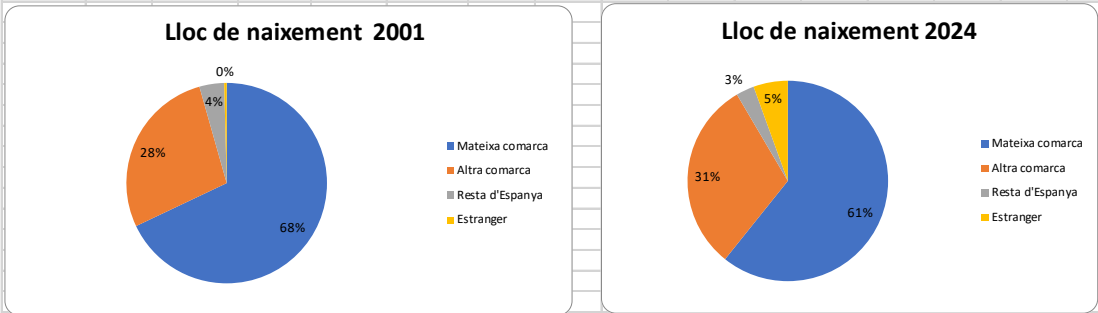
	Espanya	Resta de la U	Resta d'Eu	Àfrica	Amèrica de	Amèrica d	Àsia i Oce	Total
2001	4831	32	344	96	6	56	0	5365
2024	4468	550	39	346	31	163	21	5618
Increment	-363	518	-305	250	25	107	21	253

Vilalba dels Arcs

Percentatges de població segons lloc de naixement

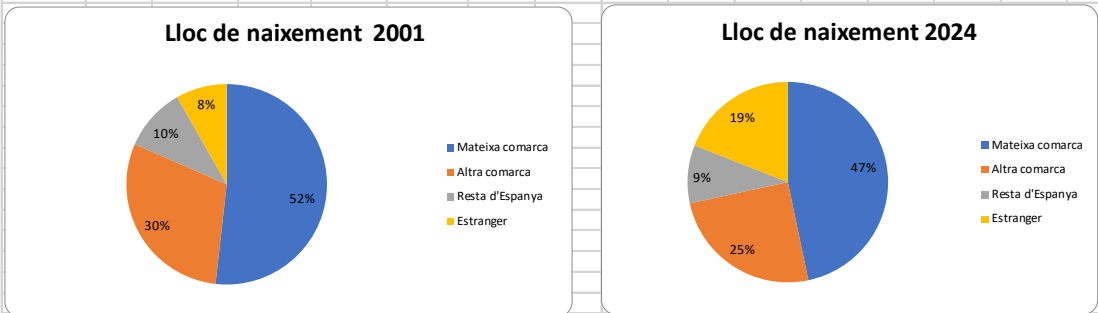

Distribució població segons lloc de naixement per continents

	Espanya	Resta de la UE	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica de l'Est	Amèrica del Nord	Àsia i Oceania	Total
2001	749	3	0	0	0	0	0	752
2024	580	13	7	4	2	8	0	614
Increment	-169	10	7	4	2	8	0	-138

Vinebre

Percentatges de població segons lloc de naixement

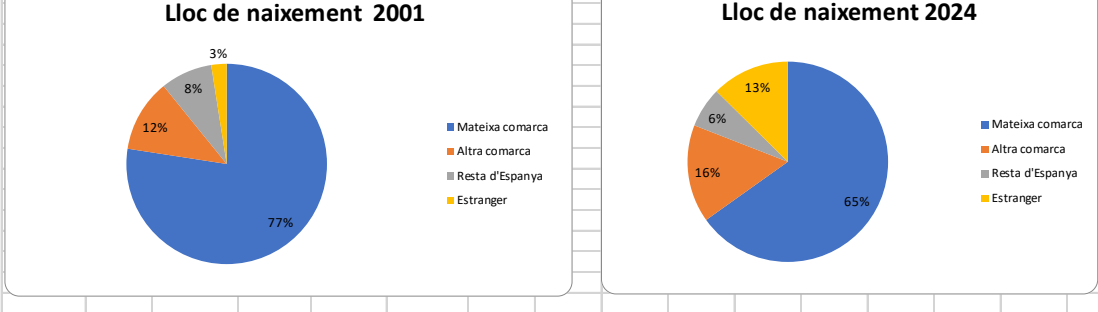

Distribució població segons lloc de naixement per continents

	Espanya	Resta de la UE	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica de l'Est	Amèrica del Nord	Àsia i Oceania	Total
2001	413	1	19	17	0	0	0	450
2024	345	13	3	56	9	0	0	426
Increment	-68	12	-16	39	9	0	0	-24

Xerta

Percentatges de població segons lloc de naixement

Distribució població segons lloc de naixement per continents

	Espanya	Resta de la UE	Resta d'Europa	Àfrica	Amèrica de l'Est	Amèrica del Nord	Àsia i Oceania	Total
2001	1180	11	1	11	0	5	2	1210
2024	1008	32	27	33	35	14	4	1153
Increment	-172	21	26	22	35	9	2	-57

Dr. Miquel Àngel Bové
Director de la Càtedra d'Economia Local i Regional
Departament d'Economia
Universitat Rovira i Virgili

El 2024, l'economia catalana va créixer un 3,6%, un punt percentual per sobre del creixement de 2023 i molt per sobre del creixement del PIB de la Unió Europea, que es va situar en l'1%. El creixement d'aquest any s'explica especialment pel creixement de la producció en el sector serveis (4,1%) i el sector industrial (3,9%). També el valor de la producció del sector primari creix (4,2%), després de la forta caiguda registrada durant el 2023 (-17,6%). En canvi, en la construcció, tot i el creixement (1,7%), és més moderat i d'un nivell similar al de l'any anterior (1,8%).

Les dades desagregades per àmbits territorials, disponibles per a l'any 2023 (BBVA, 2024), ens mostren que el creixement interanual del valor afegit brut (VAB) a les Terres de l'Ebre, durant el 2023, va ser del 2,7%, una mica per sota del 2,9% registrat al conjunt de l'economia de Catalunya. Només la comarca de la Ribera d'Ebre es va situar per sobre d'aquesta mitjana, amb un creixement del 4,6%, a causa de la recuperació de la producció energètica i el seu gran pes en aquesta comarca. Per la seva banda, al Baix Ebre es va registrar un creixement del VAB del 2,1%, al Montsià de l'1,6% i a la Terra Alta de l'1%, clarament per sota de la mitjana de creixement del conjunt de Catalunya.

En qualsevol cas, aquest creixement del 2,7% del VAB de les Terres de l'Ebre, el 2023, es va produir per motius diferents del d'anys anteriors. La indústria, que va retrocedir el 2022 (-0,2%), ha estat el sector que més ha avançat durant el 2023 (+4,1%), mentre que els serveis, que van liderar

el creixement durant el 2022 (+9,2%), el 2023 van moderar el creixement (+3,2%), la construcció es va contraure el 2023 (-0,5%), després d'haver crescut l'any anterior (+5,1%), i el VAB del sector primari de les Terres de l'Ebre va tornar a reduir-se de forma important (-15,3%), cosa que va agreujar la caiguda de l'any anterior (-13,2%).

Tot i la millora de l'economia els darrers anys, les Terres de l'Ebre continuen patint la intensitat que va suposar el xoc de la pandèmia sobre el valor de la seva activitat productiva i el VAB generat el 2023 encara està un -3,6% per sota del valor de 2019. En canvi, el mercat de treball s'ha comportat molt millor, de manera que el 2023 es va registrar a les Terres de l'Ebre un 9,3% d'ocupats més i un 10,4% d'aturats menys, que el 2019.

6.1. Situació econòmica i empresarial

La complexa situació geopolítica a escala mundial en què ens hem mogut durant el 2024 fa restar punts al creixement econòmic mundial, tot i que es manté en xifres al voltant del 3% (segons la font: 2,8% per al Banc Mundial, 3,2% per al Fons Monetari Internacional (FMI)). El mateix FMI destaca la singularitat d'aquest fet, malgrat les interrupcions de la producció i del transport i subministrament de matèries primeres, com ara el petroli, els conflictes bèl·lics i els fenòmens meteorològics extrems. En canvi, el creixement econòmic de la Unió Europea va ser només de l'1%. D'altra banda, l'economia espanyola va créixer un 3,2% el 2024 i va superar les previsions que es feia, molt més baixa, entre l'1,4% i el 2%, segons les fonts d'anàlisi, malgrat la incertesa geopolítica, la inflació elevada i els tipus d'interès en nivells encara restrictius. Aquest creixement es deu, en bona part, al bon acompliment del sector exterior, al turisme i a la reactivació del consum privat. Les previsions per al 2025 apunten al manteniment del creixement per sobre de la mitjana de la zona euro, amb el suport del dinamisme del consum de les llars, gràcies a la recuperació del poder adquisitiu, i la recuperació de la inversió.

L'any 2024, el PIB de Catalunya va créixer un 3,6% i se situà quatre dècimes per sobre del de l'economia espanyola (3,2%). A Catalunya, la demanda interna va créixer un 3,8%, quasi dos punts més que l'any anterior (2%), gràcies a l'augment dels tres components: el consum de les llars (3,5%), el consum de les administracions públiques (5,3%) i la formació bruta de capital (3,2%). Respecte al comerç exterior, les exportacions augmenten un 1,8% i les importacions un 2,7%. Pel costat de l'oferta, tots els grans sectors d'activitat mostren creixements positius: la indústria (3,9%), els serveis (4,1%), l'agricultura (4,2%) i la construcció (1,7%).

La inflació s'ha moderat durant el 2024, gràcies a un millor comportament dels preus de l'energia, que han perdut part dels increments registrats el 2023, mentre que els aliments i altres béns industrials continuen amb increments moderats. Per tant, s'ha equiparat la inflació amb la inflació subjacent (la que no inclou els productes energètics ni els aliments sense elaborar i que marca la tendència dels preus a llarg termini). Tot i això, la inflació a Catalunya va ser del 2,9%, el 2024, una dècima percentual superior al 2,8% de la inflació a Espanya, dues dècimes superior al 2,7% de la inflació al conjunt de la Unió Europea i mig punt superior al 2,4% de la dels països de la zona euro.

L'índex de volum de negoci a la indústria (IVNI) reflecteix l'evolució de l'activitat de les empreses industrials catalanes a partir de la facturació. El 2024, aquest índex ha disminuït fins als 117 punts, seguint la tendència iniciada el 2023, quan va caure del màxim històric de 121 punts (2022) fins als 119 punts (2023). Darrere el descens del 2024, hi ha un lleuger descens en productes industrials (-0,6%), mentre que en béns per al consum (+2,3%) i en béns d'equipament (+1,2%) el comportament ha estat lleugerament positiu. Però principalment hi ha hagut un descens en els béns intermedis (-3,7%), que mantenen la caiguda que van iniciar l'any 2023 després del fort increment dels anys anteriors. D'altra banda, els béns de consum segueixen l'ascens continuat des de 2020, igual que els béns d'equipament, mentre que els industrials sembla que s'han estabilitzat.

D'altra banda, l'índex de volum de negoci del sector serveis és un indicador conjuntural que mesura l'evolució a curt termini de l'activitat de les empreses dels serveis de mercat no financer a Catalunya, a través de la variable volum de negoci. El 2024, aquest índex ha tingut un considerable increment del 5,1%, provocat per la força del comerç (5,7%), de l'hostaleria (6,1%), de les activitats administratives i serveis auxiliars

(5,6%), del transport (7,1%) i de les activitats de comunicació i informació (9,2%).

Segons l'*Enquesta de Població Activa* (EPA), la taxa d'atur al conjunt del Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre s'ha situat en el 12,67% en la data de tancament de 2024, una millora notable respecte al 14,88% de l'any anterior, però encara per sobre del conjunt de Catalunya, on l'atur ha caigut fins al 9,35%. Les comarques ebrenques, malgrat que representen un pes inferior en l'estructura productiva provincial, mantenen una aportació ocupacional significativa en sectors com l'agricultura, malgrat que ha retrocedit el 2024 amb una pèrdua de llocs de treball, afectada per la persistència de la sequera i la pressió dels costos sobre les explotacions petites i mitjanes. En canvi, el sector serveis ha tornat a liderar la creació d'ocupació, particularment per l'efecte tractor del turisme i de la consolidació de llocs de treball en serveis públics, que suposen aproximadament el 26% de l'ocupació total del territori, per sobre del 22% de l'àmbit català. D'altra banda, el sector industrial, amb un pes relatiu del 21,1% sobre el total de l'ocupació ebrenca, ha mostrat un comportament pràcticament estable, amb un lleuger increment, inferior al 0,2%, mentre que la construcció manté una presència molt més baixa, però estratègicament vinculada a l'activitat pública i als projectes energètics en curs.

Analitzant les dades territorialment, l'evolució de l'ocupació a les quatre comarques de les Terres de l'Ebre ha estat desigual. Així, segons les dades disponibles d'afiliació a la Seguretat Social, el Baix Ebre i el Montsià han registrat una tendència positiva, especialment aquesta darrera, cosa que consolida l'increment d'afiliació interanual de 2023, que s'ha mantingut durant el 2024. En canvi, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta han mostrat símptomes de debilitament en el mercat de treball. Les variacions d'afiliació reflecteixen un comportament territorial asimètric, segons el

qual el litoral i les àrees on tenen més pes els serveis i la logística (com el Montsià i el Baix Ebre) es recuperen millor que les comarques interiors, que tenen més dependència dels sectors primari i industrial. Això suggereix la necessitat de reforçar polítiques d'ocupació territorialitzades per corregir desequilibris i millorar la resiliència econòmica de les zones menys dinàmiques.

En relació amb l'atur, durant l'any 2024, el nombre d'aturats a les Terres de l'Ebre es manté pràcticament estable respecte a l'any anterior, amb una xifra mitjana de 8.155 persones, lleugerament per sobre del 2023. Aquesta estabilitat global, però, amaga comportaments sectorials diferenciats. El sector agrícola mostra una tendència a la baixa en l'atur, que es redueix un -6,9%. Aquesta reducció indica una possible millora o estabilització en les ocupacions vinculades a l'agricultura, un sector rellevant al territori. El sector industrial també registra una disminució en l'atur d'un -3,3%, seguint la tendència després d'uns anys en què el descens era més acusat. Pel que fa a la construcció, aquest sector presenta un increment moderat en l'atur d'un 2,6%, després d'una tendència general a la baixa durant els anys immediatament previs. El sector serveis, el més nombrós pel que fa a ocupació i també a nombre d'aturats, es manté pràcticament estable en relació amb el 2023 (0,2%). Finalment, el grup de persones sense ocupació anterior augmenta un 9,2%, cosa que apunta una entrada més elevada de nous demandants de feina, joves o persones que s'incorporen al mercat de treball.

6.2. Sector primari

El sector agrari a Catalunya va ser el sector que va experimentar un creixement més elevat, durant el 2024, un 4,2%. És una dada positiva, però cal tenir en compte que es venia d'un any, el 2023, en què l'activitat agrària va caure un -10,7%. Tot i el creixement de la producció agrària, l'ocupació d'aquest sector a Catalunya ha continuat disminuint (-8,9%). Aquesta disminució de l'ocupació s'ha produït en l'ocupació masculina (-18,2%), mentre que les dones ocupades en l'agricultura ha crescut significativament (41%). No obstant això, cal tenir en compte que es parteix d'uns nivells d'ocupació femenina molt baixos. El sector agrari català continua estant força masculinitzat: més del 75% dels ocupats agraris són homes.

Les estimacions de la renda agrària de 2024 del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació (DARPA) apunten que la renda agrària ha augmentat significativament aquest any, ja que s'ha situat en els 1.755,5 milions d'euros en termes reals. Així doncs, la renda agrària a Catalunya va augmentar un 18,9% en termes reals respecte al 2023. Aquest augment s'explica per la disminució de les despeses en consums intermedis (gairebé un -12%), ja que els preus han baixat, especialment els fertilitzants (-24%), els aliments per al bestiar (-15,8%) i l'energia (-6,3%). Per altra banda, el valor de la producció final agrícola va augmentar (11,6%), mentre que el valor de la producció final ramadera va disminuir (-5,9%), a causa de la davallada dels preus d'algunes produccions ramaderes.

L'agricultura va representar poc més del 0,8% del PIB de Catalunya el 2023. El pes del sector primari a les Terres de l'Ebre se situa en el 3,5% del PIB i mostra una especialització agrària més gran que el conjunt del país, tot i la davallada del sector el 2023. El Baix Ebre, la Terra Alta i el

Montsià són les comarques més especialitzades en el sector primari: el sector representa un 4,8% del PIB del Baix Ebre, un 4,6% del PIB de la Terra Alta i un 4,5% del del Montsià. El sector és menys important a la Ribera d'Ebre, amb només el 0,9% del PIB comarcal el 2023.

Dins del sector primari, el sector agrícola té el pes més elevat a la Ribera d'Ebre (82,6% del sector primari), al Montsià (66,2%) i a la Terra Alta (63,3%). D'altra banda, el Baix Ebre mostra una creixent especialització ramadera: el 2023, la ramaderia representava el 52,2% del VAB primari. A les comarques costaneres, la pesca marítima té un pes rellevant dins del VAB primari: 14,1% al Montsià i 5,3% al Baix Ebre.

El Baix Ebre i el Montsià presenten unes estructures del sector agrícola bastant similars, en les quals destaquen la producció de cereals (arròs, principalment) (17,3% del sector primari al Montsià i 8,6% al Baix Ebre), els cítrics (15,6% al Montsià i 10,7% al Baix Ebre) i les hortalisses (7,2% al Baix Ebre i 6,6% al Montsià). Al Montsià també destaca la producció de plantes i flors (17,5%) i al Baix Ebre aquesta producció és el 3,5% del sector primari de la comarca. L'oliva i l'oli d'oliva també és un sector rellevant en ambdues comarques (7,9% al Montsià i 7,3% al Baix Ebre). D'altra banda, les produccions de la Terra Alta estan molt concentrades en quatre sectors: el raïm i el vi, que representa el 43,7% del VAB primari, l'oliva i l'oli (9,4%) i la fruita fresca (4%) i seca (4,8%). A la Ribera d'Ebre, en canvi, hi destaca la producció de fruita fresca (36,1% del VAB primari), l'oliva i l'oli (17,8%) i la planta i flor ornamental (16,7%).

Pel que fa als sectors ramaders, en totes les comarques ebrenques té un pes molt important l'aviram i els ous. Així, al Baix Ebre aquest sector representa més de la meitat del VAB del sector primari (50,8%), a la Terra Alta el 30%, al Montsià el 15,2% i, finalment, a la Ribera d'Ebre un 12,3%. També destaca la producció cunícola a la Terra Alta (2,8%).

Tal com ja havia passat l'any anterior, el 2023 totes les comarques ebrenques van experimentar una caiguda del VAB primari: al Baix Ebre la davallada va ser d'un -15,5%, a la Ribera d'Ebre d'un -12,8%, al Montsià d'un -12,4% i a la Terra Alta d'un -10,7%. Tot i així, la disminució del sector primari a les Terres de l'Ebre (-15,3%) va ser lleugerament inferior al conjunt de Catalunya (-15,9%). Així doncs, l'aportació del sector primari al creixement de les comarques ebrenques va ser negatiu.

La producció d'oli d'oliva va augmentar de forma important el 2023, ja que cal tenir en compte que es venia d'una molt mala collita el 2022. La producció es va duplicar al Baix Ebre (140%) i a la Ribera d'Ebre (118%) i es va triplicar a la Terra Alta (292%) i al Montsià (211%). Amb aquesta collita, el Montsià encapçala el rànquing de les comarques productores a Catalunya (30.055 tones), seguida del Baix Ebre (28.849 tones), que aquest any supera les Garrigues (25.855 tones).

La producció d'arròs es localitza a les comarques del Baix Ebre i el Montsià. La superfície conreada va augmentar lleugerament el 2023 al Baix Ebre (0,26%), però la producció va disminuir (-4,79%). Al Montsià la superfície pràcticament no va variar (-0,04%), però la producció va disminuir més que al Baix Ebre (-13,41%). En el conjunt de les Terres de l'Ebre, la producció va disminuir un -9,84%.

La producció de vi es concentra sobretot a la Terra Alta i menys a la Ribera d'Ebre. La collita del 2023 va ser inferior a la de l'any anterior. La producció va disminuir un -10,6% i la superfície un -1,39% a les Terres de l'Ebre. La disminució de la producció més acusada va ser a la Terra Alta, on la producció va disminuir un -11%, tot i que la superfície pràcticament no va disminuir (-0,46%). Els efectes de la sequera expliquen aquest comportament. A la Ribera d'Ebre els rendiments van millorar i la producció gairebé no va disminuir (-1,13%), tot i que la superfície va disminuir un -4,11%.

La producció de cítrics es localitza gairebé íntegrament a les comarques del Baix Ebre i el Montsià i és marginal a la Ribera d'Ebre. La campanya de cítrics del període 2023-2024 ha estat millor que la de l'any anterior, però, per bé que la producció ha augmentat, la superfície de cítrics continua disminuint. Les principals produccions de cítrics (taronja i mandarina) van augmentar (14% en el cas de les taronges i 24% en el cas de les mandarines). L'augment de la producció ha estat d'un 12% per a les taronges i d'un 30% per a les mandarines al Baix Ebre, i del 17% per a les taronges i el 19,6% per a les mandarines al Montsià. Tal com hem comentat, això no frena l'abandonament de la superfície, que s'ha reduït en les tres comarques ebrenques productores de cítrics. En el conjunt de les Terres de l'Ebre, la superfície de tarongers ha disminuït un -6% i la de mandariners un -9%.

En el cas de la fruita dolça, s'observa una tendència similar: tot i els increments de producció (també es venia d'una mala collita l'any anterior), continua l'abandonament i les superfícies es van reduint. Les principals produccions de fruita dolça a les Terres de l'Ebre són els préssecs i les nectarines i les cireres, i la producció es localitza principalment a la Ribera d'Ebre. Pel que fa als préssecs i les nectarines, la collita va ser molt bona, a causa de les bones condicions climàtiques, i duplicà els registres de l'any anterior (increments del 102% per als préssecs i del 115% per a les nectarines), però la superfície de presseguers va disminuir un -19,7% en el conjunt de les Terres de l'Ebre i la de nectariners un -16,6%. En el cas de la cirera, la producció es localitza a la Ribera d'Ebre i la Terra Alta. La collita del 2022 va ser dolenta, a causa de les condicions climàtiques adverses, i la producció va disminuir significativament. Però la situació ha millorat el 2023. La producció va augmentar un 57% a la Ribera d'Ebre i un 30% a la Terra Alta. Tot i així, les superfícies continuen disminuint, especialment a la Terra Alta (-17%).

La producció d'ametlles a les Terres de l'Ebre va augmentar un 57%, malgrat la disminució de la superfície (-29%). La producció a la Ribera d'Ebre es va duplicar (107,06%), el increments de producció també van ser significatius al Montsià (52%) i a la Terra Alta (46%) i menys quantiosos al Baix Ebre (27%). La superfície va disminuir a totes les comarques: un -35% a la Terra Alta, un -27% al Baix Ebre, un -14% al Montsià i un -11% a la Ribera d'Ebre. La producció i la superfície d'avellanes va continuar disminuint aquest any a les dues comarques productores, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta.

L'aviram es troba força concentrat a la comarca del Baix Ebre, que el 2023 representava el 71% del total d'explotacions de pollastre per a carn de les Terres de l'Ebre i el 50% de la capacitat, i el 66% de les explotacions de gallines per a ous i el 64% de la capacitat. El Montsià és la segona comarca productora d'aviram (19% de les explotacions de pollastre i 16% de les de gallines, i 28% i 14%, respectivament, pel que fa a la capacitat el 2023). La Terra Alta, tot i que disposa de menys explotacions (6% de les explotacions de pollastres i 9% de les de gallines), suposa gairebé el 17% de les places de pollastres i més del 20% de les de gallines. L'aviram és menys rellevant a la Ribera d'Ebre.

Durant el 2024, les Terres de l'Ebre van representar més del 23% de les captures pesqueres de Catalunya i més del 27% dels ingressos totals. Les captures i la recaptació no han experimentat grans oscil·lacions respecte a la campanya de 2023: les captures van augmentar un 0,57% i la recaptació ho va fer un 4% al conjunt de les Terres de l'Ebre. Les captures van disminuir lleugerament a totes les llotges ebrenques, excepte a l'Ametlla de Mar, on van augmentar un 11% i la recaptació un 8%. Tot i la lleugera disminució de les captures, la recaptació va augmentar a les Cases d'Alcanar i a la Ràpita. En canvi, a Deltebre i l'Ampolla la recaptació va disminuir. Pel que fa a la flota pesquera, el nombre d'embarcacions

s'ha mantingut estable aquest any. Les disminucions de les embarcacions de l'Ametlla i de les Cases d'Alcanar s'han compensat amb els augments de l'Ampolla i de la Ràpita. Una bona notícia per al sector, que anava perdent embarcacions els darrers anys.

Les Terres de l'Ebre suposen el 12,5% dels afiliats agraris de Catalunya. A les Terres de l'Ebre, la majoria es localitzen al Baix Ebre (37,7% del total d'afiliats de les Terres de l'Ebre) i al Montsià (38,5%); la Ribera d'Ebre i la Terra Alta tenen un nombre d'afiliats inferior (el 12,3% i el 11,5%, respectivament). L'afiliació al sector agrari ha disminuït lleugerament a totes les comarques ebrenques entre el gener de 2024 i el gener de 2025: les pèrdues d'afiliats més acusades s'han observat al Baix Ebre (-6%), la resta de comarques presenten disminucions similars, al voltant del 3%: Montsià (-3%), Ribera d'Ebre (-3,4%) i Terra Alta (-3,1%). En el conjunt de les Terres de l'Ebre, els afiliats van disminuir un -4,2%, un percentatge que duplica la disminució dels afiliats del conjunt de Catalunya (-1,8%). La disminució de l'afiliació ha estat més acusada en el cas dels afiliats per compte d'altri (-5,9%) que dels afiliats per compte propi (-1,8%).

6.3. Sector industrial

El teixit industrial de les Terres de l'Ebre mostra indicis de reactivació, en gran part gràcies a la normalització gradual de les cadenes de subministrament, una millora que es reflecteix en diversos indicadors de conjuntura. En aquest sentit, s'observa una reactivació tant de la producció com de l'ocupació industrial. L'anàlisi del VAB evidencia un canvi en la tendència negativa registrada anteriorment, amb increments positius en l'activitat industrial i manufacturera. Aquest canvi contrasta amb les disminucions observades en el període precedent i confirma un escenari més propici per a la consolidació de la recuperació industrial a les comarques de l'Ebre. Així, podem veure com el sector industrial ha registrat un creixement del 4,1% durant el 2023, amb una participació del 40,8% en el conjunt de l'activitat econòmica ebrenca, i que la indústria ha contribuït amb 1,7 punts al creixement global. Les indústries manufactureres, tot i créixer amb una taxa més modesta del 0,7% el 2023, també han tingut un impacte positiu, gràcies a la seva participació del 28,2% dins del sector industrial. Aquestes xifres confirmen el paper actiu de les manufactures en la recuperació del sector.

Pel que fa al mercat de treball, les dades sobre afiliació a la Seguretat Social permeten analitzar tant l'ocupació assalariada com la dels treballadors autònoms. La comparativa entre els anys 2023 i 2024 mostra una recuperació clara de l'ocupació industrial, tant entre els assalariats com entre els autònoms, en el conjunt de la indústria i de l'economia general. Això indica una millora de les condicions laborals i una dinàmica econòmica més positiva. Tot i això, cal destacar que el treball autònom dins del sector manufacturer continua mostrant taxes negatives, fet que assenyala un punt feble dins d'aquesta millora general.

La rellevància relativa de la indústria en el context productiu de les Terres de l'Ebre (40,8% del VAB) és superior a la mitjana del conjunt de Catalunya (19% del VAB). Aquest fet evidencia una estructura econòmica territorial amb un grau d'orientació industrial més elevat. Aquesta característica es confirma mitjançant l'índex d'especialització, que quantifica la intensitat relativa del sector en el territori. Segons aquest indicador, el pes del VAB industrial a les Terres de l'Ebre és 2,15 vegades superior al que representa la indústria en el total de l'activitat productiva catalana.

Pel que fa al col·lectiu de treballadors assalariats, les dades d'afiliació a la Seguretat Social indiquen que els treballadors de la indústria representen un 21% del total de persones ocupades a les Terres de l'Ebre, una proporció sensiblement superior a la mitjana catalana, que se situa en el 15,2%. Aquest segment ha experimentat un increment interanual del 2,8% durant el 2024, de manera que supera també el creixement registrat al conjunt de Catalunya (1,5%). Així mateix, es constata que l'ocupació total a les Terres de l'Ebre ha crescut un 4,6%, percentatge del qual 0,6 punts percentuals són atribuïbles a l'aportació del sector industrial. Aquesta contribució relativa a l'augment de l'ocupació global és superior a la que es registra en l'àmbit català.

Pel que fa als treballadors autònoms, les dades de la Seguretat Social mostren una davallada significativa del -11,6% en el conjunt de l'economia ebrenca durant l'any 2023. Tot i aquesta tendència generalitzada a la baixa, el sector industrial registra un comportament contrari, amb un increment del 0,6% en el nombre d'autònoms. En aquest cas, el pes dels treballadors per compte propi del sector industrial a les Terres de l'Ebre (7%) és també lleugerament superior al que es registra en l'àmbit català (6,6%).

En relació amb l'estructura empresarial, el sector industrial representa el 9,3% del total d'empreses establertes a les Terres de l'Ebre, una proporció lleugerament superior al 8,8% que s'observa al conjunt de Catalunya. Tanmateix, durant l'últim any, el nombre d'empreses industrials al territori ha experimentat una contracció del -2,1%, una caiguda més pronunciada que la registrada en l'àmbit català (-1,5%).

L'anàlisi del VAB industrial per comarques ofereix una visió detallada de l'evolució recent i de la importància relativa del sector en l'economia local. Les comarques del Montsià, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta tenen un pes en el sector industrial del conjunt de la seva activitat econòmica que supera de manera significativa la mitjana catalana, situació que s'explica principalment per la presència de l'activitat energètica, la qual s'inclou dins el càlcul del VAB industrial. El Baix Ebre, per contra, mostra una participació relativa del sector industrial inferior, amb un pes més baix en el conjunt de Catalunya, i és la comarca amb una dinàmica de creixement més moderada. A la Ribera d'Ebre, el VAB industrial ha registrat un creixement destacable del 5,3%, amb el qual se situa per sobre de l'increment que s'observa en l'àmbit català (3,5%). En termes de contribució al creixement econòmic comarcal, la Ribera d'Ebre (4,3 punts percentuals) i la Terra Alta (0,9 punts) han estat les comarques on el sector industrial ha tingut una incidència més significativa, ja que ambdues superen la contribució mitjana del sector en l'àmbit català (0,7 punts).

La rellevància de la indústria en l'economia comarcal es reflecteix en el nivell d'industrialització, indicat per l'índex de pes relatiu del VAB industrial respecte al conjunt de l'economia. Així, a la Ribera d'Ebre, el VAB industrial representa més de quatre vegades el que aporta aquest mateix sector a l'economia catalana, mentre que a la Terra Alta el multiplica per 2,5, tot i que cal tenir present que aquest indicador inclou el subsector energètic.

Els principals resultats que es desprenen de l'anàlisi comarcal del sector manufacturer (excloent-ne, doncs, el sector energètic) són que, al Montsià, la indústria manufacturera presenta una rellevància superior a la mitjana que s'observa tant a l'escala de les Terres de l'Ebre com a la del conjunt de l'economia catalana. Tres de les quatre comarques analitzades (Baix Ebre, Montsià i Ribera d'Ebre) mostren una evolució positiva de la producció manufacturera, tot i que els increments han estat inferiors al que ha registrat la mitjana catalana (2,9%).

En termes acumulats, entre 2019 i 2023, la producció industrial a les Terres de l'Ebre es va contraure un 18,8%, mentre que l'activitat manufacturera va experimentar un augment del 4% (taula 7). Si s'amplia l'horitzó temporal al període 2013-2023, s'observa que la reducció industrial arriba a un 2,4%, mentre que la producció manufacturera registra un increment acumulat del 23,9%. Aquesta perspectiva temporal més extensa permet identificar una tendència de fons positiva a llarg termini en ambdós sectors, tot i les oscil·lacions conjunturals derivades de contextos adversos com la pandèmia de la COVID-19 o la guerra d'Ucraïna.

Aquesta trajectòria de creixement sostingut entre 2013 i 2023 ha estat comuna a totes les comarques de l'Ebre. Tanmateix, si l'anàlisi es focalitza en l'impacte acumulat del període 2019-2023 —marcat per dues crisis consecutives—, es constaten els elements següents: totes les comarques, excepte el Montsià, han experimentat una caiguda acumulada del conjunt de l'activitat industrial en aquest període; però l'activitat de la branca manufacturera ha presentat increments acumulats a totes les comarques entre 2013 i 2023, i el Montsià és la comarca amb un comportament més destacat en el subsector manufacturer, amb un augment acumulat del 6,9% entre 2019 i 2023 i del 24,3% en el període 2013-2023, per al qual cosa lidera el creixement manufacturer al territori.

Tot això posa de manifest el paper estratègic de la indústria manufacturera en l'economia de les Terres de l'Ebre, tant en termes de resiliència a curt termini com de consolidació del creixement a llarg termini.

L'anàlisi de les dades d'afiliació a la Seguretat Social permet identificar la concentració de l'ocupació, el teixit empresarial i el treball autònom dins el sector manufacturer de les Terres de l'Ebre. En termes d'ocupació assalariada, vuit activitats concentren prop del 80% dels llocs de treball en el sector manufacturer. D'aquestes, tres activitats acumulen gairebé la meitat del total (45,9%), de les quals cal destacar, especialment: indústries de productes alimentaris (25,3%), indústries del paper (10,3%) i fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques (10,2%).

El perfil comarcal mostra una distribució desigual de les activitats, amb concentracions significatives en determinades branques segons la comarca, fet que condiciona l'estructura industrial i les estratègies de desenvolupament econòmic locals. Així, al Baix Ebre tenen un pes més gran les branques de cautxú i plàstic i aliments i begudes; un creixement superior les de material de transport, indústries manufactureres diverses i productes informàtics, electrònics i òptics; una caiguda més important les de paper i arts gràfiques, i una aportació més gran al creixement del sector manufacturer de la comarca les de mobles, reparació i instal·lació, i indústries diverses. Al Montsià tenen un pes més elevat: aliments i begudes i tèxtil, cuir i calçat; un creixement més elevat metal·lúrgia i productes metàl·lics i mobles i reparació i instal·lació, i indústries diverses; una caiguda més important les d'aliments i begudes, i una aportació més gran al creixement del sector manufacturer de la comarca les de mobles, reparació i instal·lació, i indústries diverses. A la Ribera d'Ebre tenen un pes més gran les d'aliments i begudes; un creixement més elevat les de metal·lúrgia i productes metàl·lics, mobles, reparació i instal·lació, i

indústries diverses; una caiguda més important les de paper i arts gràfiques, i una aportació més elevada al creixement del sector manufacturer de la comarca les de metal·lúrgia i productes metàl·lics. I a la Terra Alta té un pes més gran la de química; un creixement més elevat les de material de transport, indústries manufactureres diverses i productes informàtics, electrònics i òptics; una caiguda més important la de productes farmacèutics, i una aportació més elevada al creixement del sector manufacturer de la comarca les de mobles, reparació i instal·lació, i indústries diverses.

6.4. Sector públic

Segons les darreres dades disponibles (2023), el sector públic representa el 15,6% del conjunt del valor afegit brut (VAB) de Catalunya. Aquesta proporció és superior a la que s'observa en comarques com la Ribera d'Ebre (4,5%), la Terra Alta (10,2%) o el Montsià (14,7%), però se situa per sota del Baix Ebre, on el sector públic assoleix un 18,7% del VAB.

Aquesta diferència territorial s'explica, en part, per una concentració més elevada d'activitats vinculades a la gestió de l'Administració pública i a la política econòmica i social al Baix Ebre. En aquesta comarca, aquestes activitats representen el 9,8% del VAB comarcal, una xifra clarament superior a la mitjana catalana, que se situa en el 5,2%. Aquesta especialització relativa contribueix a explicar el pes més elevat del sector públic en l'economia local del Baix Ebre.

Pel que fa al VAB del sector públic, l'any 2023 es va registrar una dinàmica positiva en l'activitat dels serveis col·lectius (que inclouen l'educació, la sanitat i l'Administració pública) tant al conjunt de Catalunya (+2,4%) com a les Terres de l'Ebre (+2,6%). No obstant això, les taxes de creixement associades a aquests serveis presenten una forta heterogeneïtat territorial. Per comarques, al Montsià destaca un increment notable en l'activitat vinculada a l'Administració pública, amb un creixement del 4,7%. Al Baix Ebre, un dinamisme més gran es registra en el sector educatiu, amb un augment destacat del 8,5%. Per la seva banda, tant a la Ribera d'Ebre com a la Terra Alta, els serveis sanitaris i socials són els que impulsen el creixement del sector públic, amb taxes del 4,4% i del 5,2%, respectivament. Aquesta diversitat en el creixement dels serveis col·lectius reflecteix les diferents estructures administratives, demogràfiques i de provisió de serveis públics que caracteritzen les comarques de les Terres de l'Ebre.

A les Terres de l'Ebre, el sector públic representa el 24,7% del VAB del sector serveis, una proporció clarament superior a la mitjana catalana, que se situa en el 21%. Aquesta rellevància més gran no només es reflecteix en termes de valor afegit, sinó també de manera molt significativa en l'ocupació.

Des del 2015, any que marca la sortida de la Gran Recessió, els serveis col·lectius (educació, sanitat i Administració pública) han estat el sector amb un creixement més notable de l'ocupació a les Terres de l'Ebre. Concretament, l'ocupació en el sector públic ha crescut un 51,2%, enfront del 35,3% registrat en l'agricultura i del 31,4% en la indústria. Aquest dinamisme evidencia el paper clau que ha tingut el sector públic com a motor d'estabilitat i creació d'ocupació en l'àmbit territorial durant els darrers anys.

Aquestes dinàmiques han comportat un canvi substancial en l'estructura relativa de l'ocupació al territori. Una estabilitat i un creixement sostingut de l'ocupació pública més elevats han fet que el seu pes relatiu augmentés (7%), fins a assolir actualment el 27% del total dels llocs de treball a les Terres de l'Ebre. En paral·lel, la resta de sectors —amb l'excepció de la construcció, que registra un lleuger augment del 0,5%— han vist com se'n reduïa el pes com a generadors d'ocupació: l'agricultura ha perdut un 4,2%, la indústria un 7% i els serveis privats un 0,4%. En conjunt, aquestes dades posen de manifest la centralitat creixent del sector públic en el teixit econòmic i laboral de les Terres de l'Ebre, especialment en un context marcat per la necessitat de garantir serveis bàsics i estabilitat laboral en zones amb dinàmiques demogràfiques i econòmiques més fràgils.

6.5. Demografia

L'any 2024 suposa el cinquè any consecutiu de creixement demogràfic a les Terres de l'Ebre. D'aquesta manera, amb la finalització de la pandèmia de la COVID-19 es va iniciar una etapa diferent en l'evolució demogràfica ebrenca. En una primera fase es podia atribuir a uns efectes directes provocats per l'atractiu residencial d'espais menys densament poblats i amb més contacte amb la natura. Un cop transcorreguts uns anys observem que, si bé les Terres de l'Ebre continuen creixent, ja és més fruit d'una dinàmica global del conjunt de Catalunya que un fet específic de les comarques de l'Ebre. Fins i tot, es comencen a observar alguns trets demogràfics més propis del període prepandèmic en el seu comportament. Així doncs, amb un increment de 2.418 persones, l'any 2024 ha suposat la consolidació d'aquesta nova etapa, que amb 186.915 habitants es va apropant al seu màxim històric de 2012, amb 191.812 habitants.

D'aquesta manera, la taxa de creixement de la població de les Terres de l'Ebre el 2024 ha estat de l'1,31%, xifra molt bona però lleugerament inferior a la de 2023, que va ser de l'1,53%. En qualsevol cas, consolida la fase de creixement iniciada el 2019, amb el segon valor més elevat, només per sota del valor de 2023.

Si el creixement de la població a les Terres de l'Ebre el 2024 el podem qualificar d'excepcional, en el cas de Catalunya encara és més elevat, 1,59%, i superior al que es registra l'any anterior (1,50%). Així, malgrat les dades excel·lents en termes interns, observem que les Terres de l'Ebre han crescut per sota del global de Catalunya. D'aquesta manera, el pes poblacional de les comarques ebrenques respecte a Catalunya disminueix i se situa en el 2,326%, de manera que de cada 100.000 catalans 2.326 són ebrencs, una xifra encara molt petita.

Si analitzem la distribució comarcal del creixement de la població ebrenca el 2024, ja no tenim el creixement a les quatre comarques que obteníem el 2023 i el 2022, i torna a estar penalitzada una comarca d'interior. La distribució del creixement en les altres tres comarques tampoc és homogènia i sembla que consolida els comportaments d'anys anteriors. Es pot observar que el creixement demogràfic al Baix Ebre, l'any 2024, va ser de l'1,27%, notablement inferior al valor excepcional del 2023, amb un 1,68%, però superior a l'1,16% de 2022 i el 0,91% de 2021. És la segona comarca que més creix en termes relatius i malgrat que és la més poblada també és la segona en termes absoluts. L'increment de 1.030 nous habitants fa que consolidi un valor per sobre dels 80.000 i ja arribi als 82.004 empadronats. Per tant, en termes absoluts i relatius podem considerar que el 2024 l'evolució de la població al Baix Ebre ha tingut un molt bon comportament, per sobre de les seves mitjanes al llarg d'aquest segle XXI. Ara, la taxa de variació del 2000 al 2024 augmenta fins al 23,73% i la taxa mitjana anual acumulada (TMAA) també augmenta 2 centèsimes, fins a arribar al 0,85.

A la comarca del Montsià es torna a sumar un nou any de creixement des del 2018 i en aquest cas torna a ser extraordinari. La taxa de creixement assoleix un 1,88%, fins i tot superior a la ja excepcional de l'1,86% el 2023. Així, es consoliden dos anys amb taxes molt superiors als precedents, ja que el 2021 i el 2022 havien tingut taxes moderades del 0,2% i del 0,51%, respectivament. El Montsià torna a ser la comarca que creix més en termes relatius, igual que l'any anterior, però a més a més aquest any també capgira el creixement en termes absoluts respecte al Baix Ebre. Malgrat que és una comarca amb menys població que el Baix Ebre, el 2024 el Montsià és la que suma més nous residents, en concret 1.319. Amb aquest nou increment també es consolida un nombre d'empadronats

per sobre dels 70.000, ja que assoleix els 71.342 residents. Si mirem el conjunt del segle, la comarca del Montsià continua essent la comarca ebrenca que més ha crescut, un 27,79%, amb una TMAA del 0,98%.

El creixement de la població de la Ribera d'Ebre, el 2024, és força semblant al de l'any anterior i molt moderat si el comparem amb els del Baix Ebre i el Montsià. En concret, aquest any creix un 0,44%, un valor una mica inferior al 0,49% del 2023, percentatge que suposa una estabilització en el rang de creixement superior al dels anys precedents, atès que el 2022 va ser del 0,33% i els anys anteriors estava pràcticament estacat. En termes absoluts, aquest increment es tradueix en un augment de només 97 nous residents el darrer any. La població es consolida per sobre dels 22.000 residents i se situa en els 22.125, amb la qual cosa s'allunya una mica més del mínim poblacional registrat a la Ribera d'Ebre el 2021. Aquest increment també suposa la consolidació d'una tendència positiva a la comarca durant el segle XXI, amb una taxa de creixement del 0,60% i una TMAA del 0,02%.

L'evolució de la comarca de la Terra Alta torna a ser preocupant, en un període de clara expansió demogràfica a Catalunya i a les Terres de l'Ebre. El 2024 torna a perdre població i la taxa de creixement és negativa, d'un -0,24%. No és tracta d'un valor gaire gran, però sí que trenca la tendència de la resta de comarques ebrenques. A més, suposa un canvi significatiu de la bona dada obtinguda el 2023, quan amb un 0,56% de creixement fins i tot no era la comarca que menys creixia. La comarca, el 2024, va registrar 11.444 habitants, 28 menys que l'any anterior, i torna a apropar-se als mínims històrics recents del 2021, just per sobre dels 11.400. Amb aquesta nova disminució s'incrementa la taxa negativa de creixement de la Terra Alta durant el segle XXI, en què ha perdut un 6,11%

de la població, en contrast amb el gran creixement demogràfic de Catalunya, i la TMAA se situa en el -0,24%, el mateix valor que el que s'ha obtingut aquest any. Si l'any passat en valoràvem molt positivament l'augment poblacional, enguany el decreixement torna a evidenciar els greus problemes de despoblament i envelliment de l'estructura poblacional de la comarca.

D'altra banda, tornant al conjunt de les Terres de l'Ebre, si analitzem el període que va des del 2011 fins al 2024, ens trobem amb dues etapes: una primera de decreixement poblacional i una segona de recuperació, amb força divergències entre els àmbits territorials. Si agrupem les dues etapes i visualitzem els creixements acumulats, observem que les Terres de l'Ebre són encara l'únic àmbit territorial català que no ha recuperat el nivell de població del 2011, en tenir durant aquests anys una taxa de creixement negativa del 0,70%.

En qualsevol cas, també cal tenir en compte les diferents realitats municipals, en relació amb el seu comportament demogràfic. Així, el 2024 tres de les quatre capitals comarcals han crescut percentualment a nivells superiors que el de la resta de la seva comarca, ja que exerceixen l'atracció que tenen les capitals respecte als serveis centralitzats i en segona derivada respecte a la població. Només Amposta, amb un creixement molt més alt que tota la comarca del Montsià, perd una mica de pes relatiu. Els percentatges de població comarcal concentrada a les capitals, que són en els quatre casos les poblacions més grans de les comarques, ordenats són: 43% de Tortosa, 31,7% d'Amposta, 27,7% de Gandesa i 26,0% de Móra d'Ebre, sempre per sobre d'una quarta part de la comarca.

També cal destacar que a tots els municipis costaners ha crescut la població durant el que portem de segle XXI i que els cinc municipis que més creixen són costaners. Així, l'Ampolla lidera el rànquing i ja dobla la seva població, amb un creixement del 101,04%; segueix l'Ametlla de Mar (49,07%), la Ràpita passa del cinquè al tercer lloc, amb un creixement del 40,1%, i tanquen aquesta llista dels cinc primers Amposta (38,27%) i el Perelló (35,52%). De la resta de municipis costaners, Alcanar ja se situa en setena posició, amb un 26,21%, i tenen també increments aquest any Deltebre, amb un 16,6%, i Sant Jaume d'Enveja, amb un 10,95%, que tanca la llista. A més, el 2024 es torna a produir una concentració de la població en la franja litoral i de forma molt més acusada que l'any anterior. Amb aquesta nova aportació, el percentatge de població dels vuit municipis de la costa arriba al 41,65% (que significa 77.842 habitants). Destaca que el creixement dels municipis de litoral de forma agregada el 2024 duplica el dels municipis d'interior.